

Love og Bestemmelser

som angaar

Søværnet.

Bind III.

Afsluttet 25de Maj 1914 og med Kundgørelse B. 4. - 1914.

Trykt ved Marineministeriets Foranstaltning.

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. H. Schultz A/S.

1914.

Oversigt

over

Hovedindholdet af Bind III.

Rullereglement.

Organisation og Tjenestegang om Bord.

Reglementer for Kommandoord, Undervisning og Uddannelse.

Skibes og Maskiners Vedligeholdelse.

Messehold og Bespisning.

Beklædning.

Flag- og Ceremonielreglement.

Postforsendelser.

Internationale Søvejsregler.

Bestemmelser om Søterritoriet og Københavns Havns Begrænsning.

Bestemmelser om Uskadeliggørelse af Vrag.

Den flydende Defension.

Kongeskibet Dannebrog.

Søfolks Udøvelse af Valgret til Rigsdagen.

Fiskeriinspektion.

Register.

	Side
Adgang til danske Farvande og Havne for fremmede Krigs- fartøjer under Fredsforhold	241
Affald, Udkastning af paa Middelgrunden	237
Afholdsforeningers Mærke, Tilladelse til at bære	177
Aflevering af Ammunition	74
— - Sprængstoffer ved Søminevæsenet	90
Ammunition, Regler for Magasinering af i oplagte Skibe ..	78
— — - Udlevering og Aflevering af	74
Amningsmærker, Bestemmelser for Anbringelse af, se Bind IV.	
Arbejdstøj reglementeres for Mandskab i Undervandsbaade	166
— , Udlaan af, til særlig Tjeneste om Bord	176
Arkiv for Fiskeriinspektionerne, Oprettelse af	259
Artilleri, Ammunitionens Behandling, Regler for (trykt særskilt).	
— , Benævnelse af Skyts	84
— , Kendemærker for Projektiler, Patroner og Lad- ninger	82
— , militær Uddannelse i Flaadens Skibe	85
— , Regler for Magasinering af Ammunition i oplagte Skibe	78
— , — - Ud- og Aflevering af Ammunition	74
— , Tilsyn med og Vedligeholdelse af Artillerimateriel	80
— , Transport af eksplosive Stoffer	77
— , Økonomi med Patronhylstre	82
Avisering af Tratter	247
Baadsmændspiben, Reglement for Signaler med	57
Bagere, hvide Huer reglementeres	176
Bejstrup Løb, Lodstvang	235
Beklædning, Afholdsforeningers Mærke, Tilladelse til at bære	177
— , Arbejdstøj reglementeres for Mandskab i Un- dervandsbaade	166
— , — , Udlaan til særlig Tjeneste om Bord 176	
— , Ekstrabeklædning i Inspektionsskibene ved Island og Færøerne	170—71 Anm.

II

	Side
Beklædning, hvide Huer reglementeres for Bagere	176
— , Kapsko reglementeres for Kokke	170 Anm.
— , Ransler, Tilbagelevering af, se Bind IV.	
— , Ravndugshatte til Opmaalings-skibene	170 Anm.
— , Søbeklædning i Undervandsbaade	166
— , Udlaan af Tøj til Vinterbesætningerne	169 Anm.
— , Vandstøvler tilbageleveres efter Udlaan	165 Anm.
Beklædnings Reglement for Konstabler, faste Matroser, Minematroser og Fyrbødere	164
— — — Tøjhusarbejdere og Værfts- arbejdsmænd under Udkom- mando	167
— — — værnepligtige	169
— — — Overtrækstøj til Arbejde om Bord	176
Belysningsvæsen, Flaadens, Tilsyn og Regnskab	54
— , Lampers og Lanterners Behandling om Bord	50
Benzin, Instruks for Tilsynstjenester (trykt særskilt).	
Bespisning, ferskt Kød og Flæsk, Udgivelse af	153
— , Grønsager, — —	153 Anm.
— , Havresuppe, — —	153 Anm.
— , Kaffes Udgivelse i Inspektionsskibe	33 Anm.
— , Reglement for Flaadens Skibe	148
— , — — Torpedo- og Partouillebaade ..	157
— , Torpedo- og Patrouillebaades Besætninger i andre Skibe	143
— , Øl, Udgivelse af Ekstraktion	153 Anm.
Bespisningsforhold i Øvelsesskibet for Kadetter og Inge- niøreløver, se Bind V.	
Bibelposer, Anbringelse af	246
Bibliotek for Marinens Underklasser, se Bind V.	
Brandfare, Sikring mod	68
Breve, se Post.	
Ceremoniel-Reglement for Flaaden	185
Christiansøes Havn, Lodstvang	235
Daglig Tjeneste inden Borde	30
— — — — , Kaffes Udgivelse i Inspek- tionsskibe	33 Anm.
Dampbarkasser, Lanterneføring for	230 Anm.
— , Mærker paa	211
Dampkedler og Maskiner i Fiskefartøjer, Fiskeriinspek- tionsskibe Tilsyn med	259
Dannebrog, Kongeskib, Bestemmelser om	250
— , — — , Jagtkaptajnen, se Bind IV.	
Defension, den flydende	248—49
— , — — , Dagpenge ved, se Bind I.	
— , — — , Lynettehavns Forsyning med blødt Brød	250

III

	Side
Defension, den flydende, Lynettehavnen, Regnskabsforhol- dene i	249
— , — — , Stabschef ansættes ved	249
Dragbanken, Lodstvang	235
Dykkere, Godtgørelse til, se Bind I.	
Dæksmandskab, menigt, Anvendelse af i Maskinen	118
Dæksvagten, ubevåbnede Poster, Reglement for	42
Døre, Luger og Lemme, vandtætte, Lukning af	47
Eksplosive Stoffer, Reglement for	77
Ekstrabeklædning, se Beklædning.	
Elektrisk Materiel og Tjeneste	93
Fartøjer, Reglement for Roning	59
Fartøjsmærker, Bestemmelser om	211
Fiskeriinspektion, Bestemmelser om	259
Flaadeinspektioner, Maling af Skibene lige for, forbudt	246
Flaadens Stab, Telegramadresse	214
Flag, Bestemmelser om Førelse af Splitflag	207 f. f.
— , — — — Hejsning paa Fyr og Fyrskibe ..	207
— , Handelsflaget, dets Udseende	210
Flag-Reglement	178
— for Skibe, der kunne afgive Lods	234
Flæsk og Kød, ferskt, Bespisning med	153 Anm.
Forbrugsgods, Best. ang. Forsyning af Flaadens Skibe med	161
Forlis af Torpedoer, Indberetning om, se Instr. for Flaadens Skibe.	
Forsyning af Flaadens Skibe med Proviant og Forbrugsgods	161
Fyrbødere, Beklædnings Reglement for	164
Fyr og Fyrskibes Flag, Best. vedrørende	207
Fyrskibes Ankerlanterne	225 Anm.
Fyrskibes Flagføring, naar de kan afgive Lods	234
Færøerne, Indforselsafgift af Varer til Inspektionsskibet	247—48
Galehage—Nørre Mejlgrund, Lodstvang	235
Gedser Havn, Lodstvang	235
Grønsager, friske, Bespisning med	153 Anm.
— , — — , Opsendelse til Island og Færøerne af ..	157
Hals Barre, Lodstvang	235
Handelsflag, Bestemmelser om	210
Havresuppe, Udgivelse af	153 Anm.
Hollandske Havne, Adgang for Fiskeriinspektionsskibe ..	261
Horsens Fjord, Lodstvang	235
Hoved- og Hjælpemaskineriet, Pasning af	105
— — — , Regulativ for Indretning, Undersøgelse og Prøver af, se Bind IV.	
Hovmestre, Godtgørelse for Skibskost	126 Anm.
Huer, hvide, for Bagere	176 Anm.

	Side	
Ild og Lys, Best. for Omgang med	68	
Indkøb paa Togt, Forbrugsgods til Lampe- og Lanterne-		
materiel	144	
— — —, Forsyning under Ophold ved Kjøbenhavn	143	
— — —, Kontrakt ved Kulindkøb	145	
— — —, Prøve af Petroleum	144	Anm.
Inspektionsskibet ved Færøerne, Indførselsafgift af Varer		
til	247—48	
— — — Island og Færøerne, Ekstrabeklæd-		
ning	170—71	Anm.
Intendanten tiltræder Proviantkommissionen under Ophold		
ved Kjøbenhavn	147	
Inventar, Bestemmelse om Behandling af	98	
Kaffes Udgivelse i Inspektionsskibe	33	Anm.
Kanoner, Benævnelse af	84	
— — —, Økonomi med Patronhylstre	82	
Kapsko, Udlaan til Kokke af	170	Anm.
Kendemærker for Projektiler, Patroner og Ladninger	82	
Kjøbenhavns Havn	235	
— — —, Bøjer til Brug for Orlogsskibe	237	
— — —, Grænser for og Løb til	236	
— — —, mindre Skibes Ankring i Yderhavnen	237	
— — —, Tilladelse for fremmede Skibe til at		
ankre indenfor Trekroner	243	
Klokkeslet, Best. om	215	
Kokke, Udlaan af Kapsko til	170	Anm.
Kommando til Maskinen	56	
Kompasser, Behandling og Benyttelse	124	
Kongeskibet Dannebrog	250	
— — —, Jagtkaptajnen, se Bind IV.		
Konstabler, Beklædningsreglement for	164	
Konsularinstruktion, dansk	206	
Korsør Havn, Lodstvang	234	
Kroghagen, —	235	
Kul, Beholdning ved Togtets Slutning	118	
— — —, Benyttelse af Wales	118	
— — —, ved Indkøb oprettes Kontrakt	145	
Kød og Flæsk, ferskt, Bispisning med	153	Anm.
Køkkeninventar, Udlaan til Officersmesse	129	
— — —, — — — Underofficersmesse	136	
Ladninger, Kendemærker for	82	
Lampe- og Lanternemateriel, Indkøb af Forbrugsgods til ..	144	
— — —, Behandling af	50	
— — —, Tilsyn og Regnskab med ..	54	
Lanterner og Lydsignalapparater, Beskaffenhed af, se		
Bind VII.		
Lanternevagtstjenesten, Reglement for	48	
Lemvig, Lodstvang	235	

	Side
Limfjorden, Lodstvang ved Dragbanken	235
— — — — — Hals Barre	235
— — — — — Lemvig Havn	235
— — — — — Løgstør Grunde	235
— — — — — Nørre Mejlgrund—Galehage ..	235
Lods, Flagføring for Skibe, der kunne afgive	234
— — —, Signaler for	233
Lodsning, Orlogsfartøjer betale efter Deplacement	235
Lodstvang	234 f. f.
Lækning af vandtætte Døre, Luger, Lemme	47
Lydsignalapparater, Beskaffenhed af, se Bind VII.	
Lynettehavnen, Forsyning med blødt Brød	250
— — —, Regnskabsforholdene ved	249
Lys og Ild, Best. for Omgang med	68
Løgstør, Lodstvang	235
Maling af Flaadens Skibe, se Bind IV.	
— — — — — lige før Flaadeinspektion forbudt	246
Marineminiesteriet, Telegram Adresse	214
Maskinister, Torpedopersonels Anvendelse som	117
Maskinistmesse, se Underofficersmesse.	
Maskinprøver i Flaadens Skibe, Best. om Afholdelse	122
Maskinuddannelsen i Flaadens Skibe	119
Maskinvæsen, Anvendelse af menigt Dæksmandskab i	
Maskinen	118
— — —, Benyttelse af Wales Kul	118
— — —, Kommando til Maskinen	56
— — —, Kulbeholdning ved Togtets Slutning	118
— — —, Maskinprøver, Afholdelse af	122
— — —, Maskinuddannelsen i Flaadens Skibe	119
— — —, Pasning af Hoved- og Hjælpemaskineriet ..	105
— — —, Regulativ for Indretning, Undersøgelse og	
Prøve af Hoved- og Hjælpemaskineriet, se	
Bind IV.	
— — —, Reparationer paa Statsbanernes Værksteder	147
— — —, Torpedopersonels Anvendelse i Maskinen ..	117
Matroser, faste, Beklædnings Reglement for	164
Menige af Dæksmandskab, Anvendelse i Maskinen	118
Messe, Bispisningsforhold i Øvelsesskibet for Kadetter og	
Ingeniørelever, se Bind V.	
— — —, Officers-, Hovmestre og Mesterkokke, Godtgørelse	
for Skibskost	126
— — —, — — —, Reglement	125
— — —, — — —, Udlaan af Service og Køkkeninventar ..	129
— — —, Underofficers- og Maskinist, Reglement for	131
— — —, — — —, Udlaan af Spiserekvi-	
siter og Køkkeninventar til	136
Mesterkokke, Godtgørelse for Skibskost	126
Meteorologiske Observationer, Foretagelse af	215
Militær Uddannelse	85

	Side
Minematroser, Beklædnings Reglement for	164
Musik, fortsat Undervisning til Konstabler og Matroser fra K. E. Skolen	246
Musikkorps om Bord, Sammensætning af	246
Mærker paa Fartøjer	211
Neutralitet, Adgang til danske Farvande og Havne under Fredsforhold	241
— , for Danmark, Anordning om	237
Nødsignaler og Søvejsregler, internationale, Anordn. om ..	216
Nørre Mejlgrund-Galehage, Lodstvang	235
Odense Kanal, Lodstvang	235
Officersmesse, Bepisningsforhold i Øvelsesskibet for Ka- detter og Ingeniørelever, se Bind V.	
— , Hovmestre og Mesterkokke, Godtgørelse for Skibskost	126 Anm.
— , Reglement for	125
— , Service og Køkkeninventar, Udlaan til	129
Oplagte Skibe, Regler for Magasinering af Ammunition i ..	78
Oplysningsbøger for værnepligtige	246
Opmaalingskibe, Ravndugshatte til Besætningen i	170 Anm.
Oppassere, Udtagelse af	29
Organisation, Rullereglement	1
Orlogsbog for værnepligtige	247
Orlogsværftets Regnskabsvæsen, Chefen for, Telegram- Adresse	214
Overtrækstøj udlaanes til Arbejder om Bord	176
Patroner, Kendemærker for	82
Patronhylstre, Økonomi med	82
Patrouillebaade, Redningsbælters Benyttelse	55
— , se Torpedobaade.	
Petroleum, Undersøgelse af, ved Indkøb	144 Anm.
Postflag, Bestemmelser om Førelse	210
Postforsendelser til og fra Besætningerne, Instr. for.....	212
Projektiler, Kendemærker for	82
Proviant, Bepisnings-Reglement for Flaadens Skibe	148
— , — — Torpedo- og Patrouillebaade	157
— , Opsendelse af Grønsager til Island og Færøerne	157
Proviantkommissionen, Intendanten tiltræder denne under Ophold ved København	147
Proviant og Forbrugsgods, Flaadens Skibes Forsyning med	161
Ransler, Tilbagelevering af, se Bind IV.	
Ravndugshatte, Udlaan til Besætningerne i Opmaalingskibe	170 Anm.
Redningsbælters Benyttelse i Torpedo- og Patrouillebaade	55
Redningsmidler, Flaadens Skibes Forsyning med, se Bind IV.	
Regnskabsførelse i Torpedo- og Patrouillebaade	137

	Side
Regnskabsførelse i Torpedo- og Patrouillebaade, Forsyning i København skal ske fra Orlogsværftet	143
— i Torpedo- og Patrouillebaade, under Be- spisning i andet Skib	143
Regnskab med Belysningsvæsenets Materiel	54
Rigsdagsvalg, se under Valg.	
Roning, Reglement for	59
Rullereglement	1
Rødsand, Lodstvang	235
Sanitære Øvelser i Flaadens Skibe	244
Service, Udlaan til Officersmesser af	129
Signaler for Lods	233
— med Baadsmansspiben, Reglement for	57
Skafferedskaaber, Behandling og Mønstring af	36
Skibskost til Personer, befordrede med Fiskeriinspektions- skibe ved Færøerne og Island	259
Skik og Orden, Best. om (trykt særskilt).	
Skildvagtstjenesten i Land, se militært Vagthold paa Or- logsværftet, Bind IV.	
— om Bord, Lanternevagtstjenesten	48
— — , Lukning og Bevogtning af vandtætte Døre, Luger og Lemme	47
— — , Reglement for	36
— — , ubevæbnede Poster af Dæks- vagten	42
Skolemateriel fra Vinterstyrkens Skibe opbevares paa Sø- værnets Kaserne	244
Skrog og Inventar i Flaadens Skibe, Behandling af	98
Skyts, Benævnelsen af	84
Spiserekvisiter, Udlaan til Underofficersmesse	136
Splitflag, Førelse af	207 f. f.
Sprængstoffer, Ud- og Aflevering af, ved Søminevæsenet..	90
Stationsskibene ved Island og Færøerne, Opsendelse af Grønsager til	157
Statsbaneværksteder, Assistance ved Maskinreparationer ..	147
Storbritanniske Værfter, Assistance af	147
Søminevæsenet, elektrisk Materiel og Tjeneste	93
— , Forlis af selvbevægende Torpedoer, Ind- beretning om, se Instr. for Tjenesten i Flaadens Skibe.	
— , Torpedo- og Søminemateriellets Behand- ling (Særtryk).	
— , Torpedo- og Sømineuddannelsen i Fl. Skibe	94
— , Torpedouddannelsen i Torpedo- og Patrouillebaade	96
— , Torpedopersonels Anvendelse i Maskinen	117
— , Transport af eksplosive Stoffer	77
— , Ud- og Aflevering af Sprængstoffer	90

VIII

	Side
Søbeklædning, se Beklædning.	
Søfolks Adgang til Deltagelse i Rigsdagsvalg	251
Søvejsregler og Nødsignaler, internationale, Anordn. om..	216
Telegramadresser	214
Tid, Bestemmelser om	217
Tidssignaler	217
Tilsyn med Belysningsvæsenets Materiel	54
— — Dampkedler og Maskiner i Fiskefartøjer	259
— — og Vedligeholdelse af Artillerimateriel	80
Tilsynstjenesten ved Opbevaring af Benzin, Instruks for (trykt særskilt).	
Tjeneste, daglig, inden Borde, Bestemmelser om	30
— , — , — , Kaffes Udgivelse i Inspek- tionsskibe	33 Anm.
Tjenesterejser, Embedsmænds, med Fiskeriinspektionsskibe ved Færøerne og Island	259
Torpedo- og Patrouillebaade, Bepisnings-Reglement for..	157
— — , Redningsbælters Benyttelse	55
— — , Lanterneføring	220 Anm.
— — , Økonomi, Forplejning og Regnskabsførelse i	137
— — , Forsyning i Køben- havn skal ske fra Orlogsværftet	143
— — , ved Bepisning i andre Skibe	143
Torpedoer, selvbevægende, Indberetning om Forlis af, se Instruktioner for Tjenesten i Flaadens Skibe.	
Torpedo- og Søminemateriellets Behandling (Særtryk).	
Torpedopersonel, Anvendelse i Maskinen	117
Torpedouddannelsen i Flaadens Skibe	94
— — i Torpedobaade	96
Transport af eksplosive Stoffer paa de danske Statsbaner	77
— — — , se Bind VII.	
Tratter, Avisering af,	247
— maa ikke trækkes paa danske Konsuler	247
Tøjhusarbejdere, Beklædnings-Reglement under Udkom- mando	167
Uddannelse, Maskinuddannelse i Flaadens Skibe	119
— , militær — —	85
— , sanitære Øvelser — —	244
— , Torpedo- og Sømine — —	94
— , — — i Torpedobaade	96
— , se ogsaa Bind V.	
Udlaan af Tøj til Besætningerne om Vinteren	169 Anm.
Udlevering af Ammunition	74
— — Sprængstoffer ved Søminevæsenet	90
Uldtæpper, Reglement for Antal og Brug af, om Bord	147

IX

	Side
Underofficers og Maskinistmesse, Reglement for	131
— — , Udlaan af Spiserekvisiter og Køkkeninventar til..	136
Undervandsbaade, Best. om Bemanning, Sejlads og Øvelser (trykt særskilt).	
— — , Søbeklædning som i Torpedobaade....	166
— — , 2 Sæt Arbejdstøj reglementeret	166
Undervisning, fortsat i Musik for Konstabler og Matroser fra K. E. Skolen	246
— — , sanitære Øvelser i Flaadens Skibe	244
— — , Skolemateriel fra Vinterstyrkens Skibe skal opbevares paa Søværnets Kaserne	244
— — , se endvidere under Uddannelse og tillige i Bind V.	
Uskadeliggørelse af Vrag	243
Valg til Rigsdagen, Afholdelse af, om Bord	257
— — — , Best. om Søfolks Adgang til Deltagelse i	251
Vandstøvler, Tilbagelevering af	165 Anm.
Vandtætte Luger, Lemme og Døre, Lukning af	47
Vinterbeklædning, se Beklædning.	
Vrag, Afmærkning af, i Sundet, se Bind VII.	
— — , Uskadeliggørelse af	243
Vragtønder paa Middelgrunden, Areal til Udkastning af Af- fald og Fyld	237
Værftsarbejds mænd, Beklædnings-Reglement under Ud- kommando	167
Værnepligtige, Beklædnings-Reglement for	169
— — , Oplysningsbog for	246
— — , Orlogsbog for	247
Økonomi, Forplejning og Regnskabsførelse i Torpedo- og Patrouillebaade	137
— — , Forsyning i København skal ske fra Orlogs- værftet	143
— — , ved Bepisning i andre Skibe	143
Øl, Udgivelse af Ekstrarationer	153 Anm.

Rulle-Reglement

(af 5. Maj 1914)

for Flaaden.

Indholdsfortegnelse.

	Pag.
Indledning.....	3
Besætningens Inddeling i Almindelighed.....	5
Skifte- og Kvarterinddeling.....	6
Baksinddeling.....	6
Nummerfordeling.....	8
Vagtsrullen (med Tørnrullen).....	9
Skytrullen.....	11
Klargøring til Klartskib.....	14
Aarvaagenhedsrullen.....	15
Brandrullen.....	16
Brandkorps.....	18
Lukningsrullen.....	19
Lækrullen.....	19
Øvelsesdivisionsrullen.....	20
Artilleridivisionen	
× Folkdivisionen	
Matrosdivisionen	
Frigængerdivisionsen	
Fyrbøderdivisionsen	
Landgangskompagnirullen (herunder Armering af Fartøjer).....	21
Fartøjsrullen.....	21
Bjærgningsrullen.....	22
Ankring og Letning.....	23
do. - do. med enkelt Skifte.....	23
Ind- og Udsætning af Fartøjer.....	24
Paradering.....	24
Rengøringsrullen.....	24
Fordeling af Køjpladser, Skaffeborde, Kistebænke og Skabe...	25
Forskelligt: Aflesningshold.....	26
do. Opslag af Skemaer m. m.....	26
Officerernes Udsættelse til særlige Tjenester.....	26
Underofficerernes Udsættelse til særlige Tjenester.....	27
Maskinpersonnellets Udsættelse til særlige Tjenester.....	28

Nedenstaaende Reglement er hovedsagelig udarbejdet med Skibe af Kystforsvarstypen for Øje.

I Flaadens øvrige Skibe skal de Principper, som ligger til Grund for Reglementet, følges saa nøje, som Forholdene tillader.

Indledning.

§ 1. For at et Krigsskib og dets Besætning kan optræde som et organiseret hele, er det nødvendigt forud at fordele Besætningen saaledes, at hver enkelt Mand ved, hvilken Post han skal indtage under de forskellige Forhold, der kan indtræffe. Disse Fordelinger kaldes Skibets Ruller.

Af Hensyn til det værnepligtige Mandskabs korte Uddannelsestid skal Rullernes Antal indskrænkes saa meget som muligt, og det skal tilstræbes at skabe den størst mulige Forbindelse imellem de forskellige Ruller, saa at den ene saa at sige følger af den anden. Dette opnaas ved at lade samme, ensartede eller nærbeslægtede Bestillinger i de forskellige Ruller bestride af de samme Folk.

§ 2. Den største Del af de værnepligtige møder ganske uden Forstaaelse af Tjenestens Formaal og Krav; for hurtigst muligt at bibringe dem den rette Opfattelse af disse, bør den enkelte Mand under sin Uddannelse saa vidt muligt altid ledes af den samme Befalingsmand. Det Tillidsforhold, som herved skabes imellem Befalingsmanden og den menige, fremmer i høj Grad Tjenestens Tarv.

Overalt, hvor det er muligt, skal Rullerne derfor udarbejdes saaledes, at den menige følger med de samme Befalingsmænd fra den ene Rulle til den anden. Herved opnaas tillige, at den enkelte Mand stadig følges med de samme Kammerater, hvorved han hurtigere vil føle sig hjemme i Skibet.

§ 3. Paa Grundlag af Krigsbemandingsreglementerne for de *egentlige Krigsskibe* udarbejdes der Normalruller, som tilligemed de dertil hørende Fordelingsседler og Opslagsruller opbevares om Bord i Skibene eller ved Chefen for Orlogsværftets Stab. Disse Ruller følges saavel ved Krigs- som ved Fredsudrustninger, under fornødent Hensyn til eventuelle Forandringer i Fredsbemandingsreglementerne.

§ 4. Krigsbemandingsreglementerne og Normalrullerne udarbejdes under den Forudsætning, at kun en mindre Del af de værnepligtige med Vedtegning befaren ved Sikringsstyrkens Formering eller under Mobilisering vil kunne møde med saa kort Varsel, som Forholdene sandsynligvis kræver. Kun de Poster, som absolut kræver Anvendelsen af Søfolk, besættes derfor med saadanne, medens Resten af det værnepligtige Mandskab bestaar af K I og K II uden Befarenhedsvedtegning.

Saafernt det Antal af disse, som aarligt tildeles Søværnet, er for lille til, at Skibene ved Fredsudrustninger kan faa det i Krigsbemandingsreglementerne fastsatte Antal heraf, erstattes en Del af Krigsbemandingsreglementernes K I og K II uden Befarenhedsvedtegning med Folk med Vedtegning befaren. Disse anvendes kun paa Steder, hvor den egentlige militære Uddannelse spiller en underordnet Rolle.

De Numre, som saaledes i Fredstid eventuelt kan blive besat med Folk med Vedtegning befaren, men som i Krigstid besættes med K I og K II uden denne Vedtegning, skal i Rullen mærkes med et \times og Folkene benævnes \times Folk. I Normalgeneralrullen opføres Maksimumsantallet af disse \times Folk.

Saafernt der ved Sikringsstyrkens Formering eller ved Mobilisering møder flere med Vedtegning befaren end paaregnet, vil Skibene faa tildelt et passende Antal ud over de i Rullerne opførte; disse skal benyttes ved eventuelt indtrædende Vakancer, ved Brandpatrouiller, til almindeligt Skibsarbejde o. l.; Maksimumsantallet af dem staar opført i hvert Skibs Krigsbemandingsreglement.

§ 5. Ved Sikringsstyrkens Formering eller ved Mobilisering besættes alle de Skibsnumre, som under Fredsudrustninger har været besat med K I og K II uden Befarenhedsvedtegning, med den mødende sidste Aargang af de i Skibet uddannede af ovennævnte Mandskab saaledes, at hver Mand faar sit tidligere Skibsnummer og dermed følgende tidligere Bestilling.

De af ovennævnte Skibsnumre, som paa Grund af Afgang i Mandskabet ikke bliver besat paa denne Maade, og alle de ubesatte \times Folks Numre, besættes med den næstsidste eller om nødvendigt med en ældre Aargang af det ikke befarnede Mandskab, som har faaet sin Uddannelse i Skibet, idet der ved Udsættelsen tages Hensyn baade til Folkenes tidligere Bestillinger om Bord og til deres borgerlige Livsstilling (Folk, der har haft Beskæftigelse

ved Søen, udsættes saaledes fortrinsvis til Bestillinger, hvortil de som saadan særlig maatte egne sig).

De Skibsnumre, som i Følge Rullen skal besættes med Mandskab med Vedtegning befaren, gives til de dertil egnede af de mødende og helst til tidligere i Skibet uddannede Folk. Stilles der som foran nævnt flere befarnede Folk til Disposition for Skibet end opført i Rullen, indsættes disse i 4 Ekstrabakker.

§ 6. Officerer og ligestillede, Underofficerer og ligestillede samt faste menige indsættes paa de Pladser i Rullen, som svarer til deres Anciennitet og Specialitet.

§ 7. Normalgeneralrullen indeholder følgende Hovedruller:

1. Vagtsrullen, der i sig indeholder Baksrullen.
2. Skytrullen.
3. Aarvaagenhedsrullen.
4. Brandrullen.
5. Lukningsrullen.
6. Lækrullen.
7. Øvelsesdivisionsrullen.
8. Landgangskompagnirullen.
9. Fartøjsrullen.
10. Bjærgningsrullen.
11. Manøvrerullerne (Ankring og Letning, Ind- og Udsætning af Fartøjer, Paradering).
12. Rengøringsrullen.

Forinden der gøres Rede for de enkelte Ruller, skal først omtales:

Besætningens Inddeling i Almindelighed.

§ 8. Besætningen omfatter:

- a) Officerer og ligestillede,
 - b) Underofficerer og ligestillede
 - c) Menige
{	1) Dæksvagt 2) Maskinvagten 3) Frigængere.

ad 1) Til Dæksvagt henregnes de Underofficerer og ligestillede samt menige, der forretter almindelig Vagttjeneste uden for Maskinen.

ad 2) Til Maskinvagten henregnes alle Maskinister, Maskinoverkonstabler, Reserveunderofficerer af Maskinkorpset og menige.

ad 3) Til Frigængere henregnes de Underofficerer og ligestillede samt de menige, der forretter anden særlig Vagttjeneste

eller er fritagne for Vagt efter Chefens nærmere Bestemmelse, samt privat antaget Hovmester og Mesterkok.

§ 9. *Skifte- og Kvarterinddeling.* Besætningen inddeles endvidere i Kongens og Dronningens Kvarter, disse igen i 4 Skifter, der benævnes 1ste, 2det, 3die og 4de Skifte. Officererne og ligestillede inddeles dog kun kvartersvis. 1ste og 3die Skifte danner Kongens, 2det og 4de Skifte Dronningens Kvarter. Antallet af henholdsvis Underofficerer, de dermed ligestillede og menige af de forskellige Specialiteter, skal saa vidt muligt være ens paa de forskellige Skifter. Ved Skifteinddeling af Søminører og Artillerister skal det tilstræbes at tildele hvert Skifte lige mange Folk af samme Højde, for saa vidt berettigede Hensyn ikke taler derimod.

Skifteinddelingen er Grundlaget for Dæksvagtens Fordeling og Opstilling, idet dens 1ste Skifte træder an om Styrbord for, 3die Skifte om Styrbord agter, 2det og 4de Skifte henholdsvis for og agter om Bagbord.

§ 10. *Baksinddeling.* De enkelte Skifters Underofficerer af 2den Klasse, de dermed ligestillede, Reserveunderofficerer og menige inddeles i Bakker. Baksinddelingen foregaar inden for de enkelte Kategorier; inden for disse gives der Bakkerne Numre fra 1 opefter, idet Kongens Kvarters Bakker gives ulige og Dronningens Kvarters lige Numre.

Ved en Bakke forstaaes en afsluttet Del af Mandskabet, som skaffer sammen¹⁾, gør Vagt sammen, sover paa samme Sted, og som saa vidt muligt holdes sammen ved Arbejder og Øvelser under Ledelse af en Underofficer, som har Tilsyn med Bakken, og som benævnes Baksunderofficer. Tilsynet med flere Bakker overdrages en Officer eller dermed ligestillet. I hver Bakke ansættes en Baksformand, hvortil anvendes Underofficerer af 2den Klasse eller ligestillede, faste menige, eller, hvis ingen af disse findes i Bakken, da værnepligtige, som maatte egne sig dertil. Det gælder som Regel, at de forskellige Skifter skal indeholde lige mange Bakker af samme Kategori; men da Skifteinddelingen kun har særlig Betydning for Dæksvagten og Maskinvagten, men ikke for Frigængerne, der kun gør Vagt efter særlig Bestemmelse, kan der for disses Vedkommende afviges fra denne Regel.

¹⁾ For saa vidt Omstændighederne tillader det, kan Underofficerer af 2den Klasse og ligestillede fritages for at skaffe ved deres Bakke. De skal da skaffe samlet og kan faa deres Udvægt under eet men forretter ligefuldt Tjeneste som Baksformænd. Faste menige der er Frigængere, sættes i Bakke sammen med de Frigængere, der ikke skaffer ved deres Bakker, fordi de bespises af Officers- eller Underofficersmessen, skaffer ved Kabysen etc.

De forskellige Bakker benævnes efter de Folk, som danner dem:

Fyrbøderbakker,	}	Maskinvagtens Bakker
Maskinbakker,		
Frigængerbakker,	}	Dæksvagtens Bakker
Artilleribakker og		
Matrosbakker.		

Maskinvagtens Bakker. Paa hvert Skifte dannes der af Maskinkonstabler og af de faste og værnepligtige Fyrbødere 1 Bakke, som benævnes henholdsvis 1ste, 2den, 3die og 4de Fyrbøderbakke. Maskinoverkonstabler, Overfyrbødere og Reserveunderofficerer af Maskinkorpset samles i 2 Bakker, idet 1ste og 3die Skifte danner den ene, 2det og 4de den anden. Disse Bakker benævnes 1ste og 2den Maskinbakke. Tilsynet med Fyrbøder- og Maskinbakker føres af de to yngste Marineingeniører eller Maskinmestre, assisteret af Maskinister af 2den eller 3die Klasse.

Frigængernes Bakker. Paa hvert af de 4 Skifter dannes der 1 Bakke, som benævnes henholdsvis 1ste, 2den, 3die og 4de Frigængerbakke. Tilsynet med disse Bakker føres af en af de yngste Officerer, assisteret af en Underkanoner eller en Hornblæser (Overhornblæser).

Dæksvagtens Bakker. De 4 Skifters Bakker dannes efter følgende Regler:

Næst efter Skifteinddelingen danner Skytrullen Hovedgrundlaget for Baksinddelingen. De Bestillinger, som i Skytrullen er sammenhørende, indordnes saa vidt muligt i samme Bakker, dog under Iagttagelse af, at Artillerister¹⁾, × Folk og befarne ikke blandes sammen i Bakkerne. Antallet af Folk i de forskellige Bakker behøver ikke at være ens, men maa af Hensyn til Skaffebordenes Størrelse helst ikke være større end 9. (Underofficerer af 2den Klasse, som skaffer udenfor Bakkerne, medregnes dog ikke i Antallet). Hvis der af særlige Grunde dannes Bakker paa 4 Mand eller derunder, skaffer 2 og 2 ensartede Bakker af samme Kvarter ved samme Bord.

De Bakker, som dannes af Dæksvagten, benævnes Artilleri- og Matrosbakker.

Søminører fordeles til de 2 første og de 2 sidste Artilleribakker.

¹⁾ Hvis Antallet af Artillerister under Fredsudrustning er saa stort, at ikke alle kan optages i de egentlige Artilleribakker, anbringes de overskydende i × Folksbakker.

Af Konstabler, Artillerister og \times Folk dannes der et af Besætningens Størrelse afhængigt Antal Artilleribakker, men altid lige mange paa de forskellige Skifter. Første Halvdel af Bakkerne dannes af Mandskab fra 1ste og 2det Skifte, 2den Halvdel af Mandskab fra 3die og 4de Skifte.

Paa 1ste og 2det Skifte sættes Konstablerne og Artilleristerne i de første og \times Folkene i de sidste Artilleribakker; paa 3die og 4de Skifte omvendt.

2 Officerer af Løjtnantsklassen, saa vidt muligt de, der under Skytrullen er ansatte ved Skibets Hovedarmering, er Baks-officerer for henholdsvis 1ste og 2det Skiftes Artilleribakker og 3die og 4de Skiftes Artilleribakker. Som Baksunderofficerer ansættes de ved Artilleriet ansatte Underkanonerer, saa vidt muligt i Overensstemmelse med de i § 2 anførte Principper.

En Officer af Løjtnantsklassen ansættes som Baks-officer for \times Folksbakkerne, og en af Skifteunderofficererne ansættes som Baksunderofficer.

Af de faste Matroser og værnepligtige med Vedtegning befares dannes der 1 Bakke paa hvert Skifte. Disse Bakker benævnes henholdsvis 1ste, 2den, 3die og 4de Matrosbakke og indeholder Folk, der under Skytrullen benyttes ved Signaler, Styreapparater, Lod og Brandpatrouille. Som Baks-officer ansættes den Officer, som har Tilsyn med Signalvæsenet, og som Baksunderofficer for samtlige Matrosbakker den tredje- eller næstældste Matrosunderofficer.

§ 11. *Nummerfordeling.* Efter at Mandskabet er fordelt til Bakkerne, gives der, efter nedenstaaende Regler, hver Mand i Skibet et Skibsnummer. Ved denne Nummerfordeling er det ikke nødvendigt at overholde den militære Rækkefølge.

Chefen gives Nummer 1 og Officerer¹⁾ og ligestillede de følgende Numre indtil 30. Rækkefølgen mellem Korpserne skal være:

Soofficerkorpset,
Maskinkorpset,
Intendanturkorpset,
Lægekorpset.

Underofficerer og ligestillede af 1ste Klasse og privat antagne Hovmestre og Mesterkok gives Nummer fra 31 til 100 i nedenstaaende Rækkefølge og saaledes, at de, som er knyttet til Kongens

¹⁾ Artilleriofficeren og den ældste af de til Artilleriet udsatte Officerer af Løjtnantsklassen sættes paa modsat Kvarter.

Kvarter, faar ulige, og de, som er knyttet til Dronningens Kvarter, lige Numre:

Regnskabsførerne for Maskingods, Artillerigods, Takkelads og Søminegods og Tømmermandsgods, Skibssergent, Maskinkorps¹⁾, Artillerikorps, Matros- og Søminekorps, Intendanturkorps, Underlæger, Artillerihaandværker og privat antagne Hovmestre og Mesterkok.

Imellem de forskellige Specialiteter holdes nogle Numre vakante af Hensyn til mulige Forandringer i Bemandingsreglementet.

Nummerfordelingen til den øvrige Besætning sker paa Grundlag af Skifte- og Baksinddelingen, idet Kongens Kvarter gives ulige og Dronningens Kvarter lige Numre. Der forbeholdes hver Bakke 10 Numre.

Fyrbøder og Maskinbakker.	af 1ste og 2det Skifte	gives Numre fra	101—150.
Fyrbøder og Maskinbakker.	- 3die og 4de	— — —	- 151—200.
Frigængerbakker	- 1ste og 2det	— — —	- 201—250.
do.	- 3die og 4de	— — —	- 251—300.
Søminører og Artillerister ²⁾	- 1ste og 2det	— — —	- 301—400.
\times Folk og befarne	- 1ste og 2det	— — —	- 401—450.
befarne og \times Folk	- 3die og 4de	— — —	- 451—500.
Artillerister og Søminører ²⁾	- 3die og 4de	— — —	- 501—600.

Man kan paa denne Maade hurtig afgøre, til hvilket Skifte en Mand hører, naar man kender hans Nummer.

Vagtsrullen.

§ 12. I *Normalgeneralrullen* opføres i særlige Rubrikker:

Officerer og ligestillede samt de Underofficerer og ligestillede, der er Frigængere.

¹⁾ Assistenterne hos Skibssergent og Pumpemester sættes paa modsat Kvarter af disse.

²⁾ Af Hensyn til Dannelsen og Opstillingen af Landgangskompaniet skal det tilstræbes indenfor hvert enkelt Skifte at give de højeste Folk de laveste Numre og omvendt; denne Regel for Nummerfordelingen skal dog give overfor mere berettigede Hensyn.

Skiftevis opføres:

Underofficerer og ligestillede af Dæksvagten og Maskinvagten.

Baks- og skiftevis opføres:

Faste og værnepligtige menige.

Opstillingen efter Vagtsrullen er den samme som efter *Baksrullen*.

Der stilles op i nedennævnte Rækkefølge, regnet for fra agterefter og i Nummerorden med de laveste Numre forrest, hvert Kvarter paa sin Side i to Geledder:

2det og 1ste Skiftes	}	Fyrbøderbakker.
4de og 3die do.		

Dronningens og Kongens Kvarters Maskinbakker.

2det og 1ste Skiftes	}	Frigængerbakker.
4de og 3die do.		

2det og 1ste Skiftes	Artilleribakker.
do. do.	Matrosbakker.

4de og 3die Skiftes	Matrosbakker.
do. do.	Artilleribakker.

Underofficerer af 2den Klasse og ligestillede stiller i Geledet. De Underofficerer og ligestillede, der har Bakker, stiller foran Fronten af deres Bakker undtagen ved Parade, hvor de stiller i Geledet.

I denne Opstilling møder Mandskabet ved al Mønstring til Vagt og til Bakseftersyn.

I Vagtsrullen udsættes paa hvert Skifte:

En *Redningsbaadsbesætning* og en *Skansevagt*. I mindre Skibe benyttes Kvarterskansevagt.

§ 13. I Tilslutning til Vagtsrullen udarbejdes en *Tørnrulle*. I denne udsættes hvert Skiftes menige af Dæksvagten i saa mange Tørn, som Skiftets Styrke tillader. Der udarbejdes en Tørnrulle for Tjenesten til Søs og en for Tjenesten til Ankers, begge i Overensstemmelse med de gældende Reglementer for Skildvagtstjeneste, Lanternevagtstjeneste m. m. og saaledes, at de Poster, som begge Ruller har til fælles, besættes med de samme Folk.

Naar Omstændighederne taler derfor, kan Posternes Antal efter Chefens nærmere Bestemmelse indskrænkes noget.

For Tjenesten i Maskinen udarbejdes en *Maskin-Tørnrulle* for hvert Kvarter.

I Maskin-Tørnrullen udsættes Besætningen saa vidt muligt til de samme Poster som under Skytrullen.

Frigængere udsættes til Vagt efter Chefens nærmere Bestemmelse.

Skytrullen

eller *Klartskibsrullen* angiver Besætningens Fordeling, naar Skibet skal være klart til Kamp.

§ 14. *Generalkommandoen* føres af Chefen; til dennes Disposition udsættes Torpedoofficeren, der tillige er Vagtchef, Intendanten, en Hornblæser og en eller flere Ordonnanser. Paa Centralkommandopladsen ansættes en Løjtnant, en Matrosunderofficer og en eller flere menige til Assistance.

Generaltilsynet føres af næstkommanderende, hos hvem der ansættes en Ordonnans.

§ 15. *Artilleriet og de dertil knyttede Magasiner, Ildlederstationer m. m.*

Artilleriofficeren er Ildleder og assisteres af 3 à 4 Officerer; heraf udsættes om muligt Taarnkommandører til de større Taarne, 1 Officer til Reserveildlederstationen klar til Afløsning, hvis den først valgte Station ødelægges, og eventuelt 1 Officer til Afstandsmaaling. 2 à 3 Artilleriunderofficerer, (deriblandt den 3die ældste) udsættes til Assistance ved Ildens Ledelse, til Iagttagelse af Nedslag, til Afstandsmaaling m. m. Til Betjening af Indikatorer, Telefon o. l. ansættes Hornblæsere, Konstabler eller menige, der antages at være særlig dertil egnede.¹⁾

Artillerihaandværkeren skal være klar til at udføre Reparationsarbejder ved Skytset.

Underkanonerer og Overkonstabler ansættes i den Udstrækning, som deres Antal og øvrige Anvendelse under Klartskib tilsteder, som Kanonkommandører først og fremmest ved det svære og mellemsvære Skyts. Til Kanonkommandører ved A. T. Skyts ansættes Konstabler, eventuelt faste Matroser og værnepligtige Artillerister.

Kanonernes øvrige Betjeningsmandskab udtages i den Udstrækning, som Reglementerne foreskriver, blandt Artillerister og × Folk, idet disse sidste dog kun maa anvendes ved Kanoner, hvor der i Forvejen er ansat mindst 2 Artillerister. Folk med mekanisk Uddannelse fordeles ligeligt til Kanonerne.

¹⁾ I Fredstid bør der derfor, foruden Hornblæsere og Konstabler, uddannes menige Indikatorfolk, da der under Krigsforhold bør have Reserve.

Indenfor hver Kanonbesætning skal Underofficerer og menige tilhøre samme Skifte. Da Antallet af svære og mellemsvære Kanoner i vore nuværende Kystforsvarsskibe imidlertid ikke er deleligt med 4, medfører denne Fordring, at de forskellige Skifter ikke kommer til at afgive lige mange Underofficerer og menige til denne Art Skyts. Uligheden udjævnes ved en hensigtsmæssig Fordeling af det lette Skyts mellem Skifterne. Forreste Taarnbesætning tages af 1ste Skifte, agterste af 4de Skifte.

Det resterende Antal Artilleriunderofficerer og faste menige fordeles som tilsynsførende i Magasinerne og ved Ammunitionstransporten. Som Betjeningsmændskab hertil ansættes Artillerister, \times Folk, Frigængere og om fornødent Fyrbødere i det Antal, som Forholdene kræver. \times Folk og Fyrbødere maa dog kun ansættes i Magasiner, hvor der i Forvejen er ansat mindst 2 Artillerister eller Frigængere.

Af Besætninger fra A. T. Skyts tages Reservepersonel til det svære og mellemsvære Skyts for hermed at kunne erstatte ukampdygtiggjorte Folk ved dette Skyts under Forhold, hvor A. T. Skytset ikke benyttes. Under Klartskib opholder Besætningerne fra A. T. Skytset paa Taarnene sig i disse og Besætningerne fra de 4 Kanoner nærmest Overbygningens Hjørner sig i de respektive derunder værende Kasematter, medens Resten af Besætningerne til A. T. Skytset holdes under Panserdæk — alle klar til, om Ordre gives, at kunne møde ved deres Kanoner.

§ 16. *Torpedo- og Lysmateriel.*

Torpedoofficieren har Kommandoen over Skibets Torpedoarmering.

Ved Udskydningsapparater ansættes Søminepersonellet i Overensstemmelse med Betjeningsreglementerne.

Ved Dynamoer — anbragte udenfor Maskinen — ansættes Maskinister T. og Reserveunderofficerer af Maskinkorps T.

Ved Dynamoer — anbragte i Maskinen — ansættes Maskinpersonel.

Ved elektrisk Belysningsmateriel ansættes Underofficerer af Matros- og Søminekorpsset og Søminører.

Paa Radiostationen ansættes en dertil uddannet Matrosunderofficer og øvrigt dertil uddannet Personel.

Ved Projektører ansættes Søminører fra Udskydningsapparaterne.

§ 17. *Signaler, Styreapparater, Matros tjeneste, Lazaretter, saaredes Transport m. m.*

Ved *Signaler* ansættes en Matrosunderofficer og de faste Signalgaster. En af disse har Tilsyn med Flaget, en anden har Udkig.

Ved *Lod* ansættes 2 befarne, som desuden assisterer ved Ammunitionstransporten til det lette Skyts eller ved Brandpatrouillen.

Ved *Rat* ansættes næstældste Matrosunderofficer.

Ved *Reservestyreapparater* ansættes ældste Matrosunderofficer som tilsynsførende, endvidere sættes en Matrosunderofficer eller fast Matros ved Reserverattet, befarne ved Styreindikator samt befarne og \times Folk ved Haandstyreapparatet.

Ved *Spil, Ankre og Kæder* ansættes ældste Matrosunderofficer som tilsynsførende, Pumpemesteren eller hans Assistent, Skibmanden, Vandmanden og nogle befarne. Alle disse Folk har tillige andre Bestillinger.

Som *Skildvagter ved vandtætte Døre, Luger og Lemme*, som maa holdes aabne af Hensyn til Ammunitionstransport eller nødvendig Passage, ansættes Folk fra Magasiner eller fra Ammunitionstransport.

Som *Lanternevagt* ansættes en af Lanternegasterne.

Ved *Brandpatrouille* ansættes Tømmermænd, Pumpemesteren og hans Assistent, nogle Fyrbødere med Ekstinktorer samt befarne med Økser og Tæpper. Om nødvendigt tages Folk af de overtallige befarne. Brandpatrouillen skal om muligt bestaa af lige mange Folk af hvert Kvarter.

Til Brug i Fredstid udsættes i Skytrullen en *Redningsbaadsbesætning* bestaaende af Folk, der har Poster i Nærheden af det Sted, hvor Redningsbaaden er anbragt.

Syge og saarede.

I *Lazaretter* ansættes Læger og Sygepassere.

Ved *saaredes Transport om Læ* ansættes privat antagne Hovmestre og Mesterkok samt Frigængere, saasom Underintendant, Intendanturoverkonstabel og Intendanturkonstabel, Skibskok o. l.; de fordeles i 2 Hold, der besørger Transporten hver til sit Lazaret for og agter.

Saaredes Transport paa Dækket besørger af Brandpatrouillen eller af overtallige befarne.

Til *Maskiner og Fyrpladser* udsættes Maskin- og Fyrbøderpersonel saaledes, at Hovedmaskinerne er i Stand til at udvikle deres fulde Krafft.

§ 18. I Tilslutning til Skytrullen udarbejdes en *Klargøringsrulle til Klartskib*, i hvilken der udsættes Folk til Forberedelser, som skal træffes, forinden Klartskibsposterne indtages.

Denne Rulle maa nødvendigvis formes dels efter Krigs-, dels efter Fredsforhold, idet adskillige Genstande, der medtages under Fredsforhold, ikke er om Bord under Krigsforhold, medens til Gengæld flere større Arbejder, der bør foretages, for at Skibet virkelig kan siges at være klar til Kamp, ikke udføres under Fredsforhold; af disse Arbejder kan nævnes:

Nedtagning af Køjer; Strygning af overflødige Dele af Rejsningen; Overbordkastning af brandfarlige Genstande; Beskyttelse af Afstandsmaalere og Indikatorer mod Granatstumper; paa Kommandobroen Klargøring af Kampradionet; Uddeling af Forbindsager, Fyldning og Fordeling af Beholdere med Drikkevand og med destilleret Vand til Lazaretter, Tænding af hele Belysningen om Læ m. m. Under Krigsforhold vil endvidere Projektørerne være at nedtage om Morgenen ved Daggry.

De af ovennævnte Arbejder, der kan udføres under Fredsforhold, bør prøves paa Togtet, saaledes at Besætningen har Kendsskab til, hvorledes de udføres.

De efternævnte Arbejder, hvortil Mandskabet udsættes i Rullen, er da dels saadanne, som virkelig vil være at udføre under Krigsforhold, og dels saadanne, som foretages under Fredsforhold for at klargøre Skibet til Skydning.

De almindeligst forekommende af disse Arbejder er: Lukning af vandtætte Døre, Luger og Lemme samt Koojne og Blændinger, Nedtagelse af Sceptere og Davider, Indbjergning af Faldrebstrapper og Reposer, Foranstaltning til Sikring mod utidig Fald af Ankre, Klargøring af Signaleringsmidler, Klargøring af Torpedoer og Udskydningsapparater, Skiftning af Flag fra Flagspil til Gaffel, Nedtagelse af Flagspil, Klargøring af Slukningsmidler, Tænding af Magasinslanterner, Klargøring af Lækmaatte o. s. v.

Til at udføre disse Arbejder udsættes Folk i Overensstemmelse med de i Indledningen omtalte Grundprincipper. Vandtætte Døre m. m. lukkes saaledes af Folk, som udsættes dertil under Lukningsrullen, Pumper og Sprøjter klargøres af det til Brandpatrouillen hørende Maskinpersonel og af Folk, som under Skytrullen har Poster i Nærheden af Paaskruningsstederne (lige mange Folk af hvert Kvarter), Torpedoer og Udskydningsapparater klargøres af det Personel, der betjener dem under Klartskib o. s. v.

Ved de øvrige Arbejder anvendes dertil egnede Folk under Ledelse af næstkommanderende, ældste Matrosunderofficer, Tømmermanden og de Underofficerer, hvorunder Folkene hører under Skytrulle.

I Skibets Rulle anføres en Fortegnelse over det Materiel, der ved Sikringsstyrkens Formering og ved Mobilisering skal efterlades paa Orlogsværftet eller efter Chefens nærmere Bestemmelse efterlades ved Støttepunkt (eventuelt Orlogsværftet), beholdes om Bord eller kastes over Bord, naar Kamp forestaar.

Aarvaagenhedsrullen.

§ 19. Under Forhold, hvor man maa være forberedt paa pludselige Angreb — særlig af Torpedo- og Undervandsbaade —, men hvor det ikke gøres nødvendigt at holde Besætningen paa Post efter Skytrullen, anvendes Aarvaagenhedsrullen, der udarbejdes saaledes, at Overgang til Skytrullen kan ske med mindst mulig Friktion.

§ 20. Forinden Vagt efter Aarvaagenhedsrullen etableres, klargøres det mellemsvære og lette Skyts samt Afstandsmaalerne. Ammunition bringes op til Kanonerne, Magasinsbelysningen tændes, og alt gøres klart til Ammunitionstransport. Pumper og Trykværker klargøres til øjeblikkelig Brug, alle vandtætte Døre, Luger og Lemme lukkes.

Ventes Natangreb, sættes alle Blændinger for Koojne, Dæksglas og Skylighter, saaledes at intet Lys røber Skibets Tilstedeværelse; Projektører, Natsigteapparater, Ordreklamper m. m. rigges.

Ligger Skibet til Ankers, træffes der Forberedelser til at kunne lette eller stikke Ankeret fra sig med kort Varsel; efter Omstændighederne klargøres Patrouillefartøjer og udlægges passive Spæringer.

§ 21. Efter at alle disse Forberedelser er truffene, etableres der Vagt efter Aarvaagenhedsrullen. Der gaas Vagt kvartersvis, idet der dog for Udsættelserne til det mellemsvære og lette Skyts gælder følgende særlige Bestemmelser:

I Skibenes Normalgeneralruller er der opført saavel en Rulle, hvorefter alt det mellemsvære og lette Skyts er besat med Kvarterets A. T. Skytsbesætninger, suppleret med andet disponibelt Mandskab, som en Rulle, hvorefter kun Halvdelen af dette Skyts er besat og da udelukkende med Kvarterets A. T. Skytsbesætninger.

Ved Udsættelserne efter den førstnævnte Rulle bør der dog tages Hensyn til, at kun de Kanoner besættes, hvortil der som Skytter havest Underofficerer, Konstabler, faste Matroser eller værnepligtige menige, som har gennemgaaet Skytteuddannelse ved A. T. Skyts.

Den kommanderende eller Skibschefen træffer nærmere Bestemmelse om, hvilket af de nævnte Rullesystemer, der vil være at følge og bør, saafremt Forholdene kræver det, eventuelt holde det fornødne Antal Besætninger oppe af det andet Kvarter til Betjening af de Kanoner, som ikke er besat af Vagtskvarteret.

Følgende Klartskibsposter besættes ikke: Svært Skyts, Udskydningsapparater, Magasiner og Ammunitionstransporter, Reservestyreapparater, Lazaret, saaredes Transport og Hellegatter. De herved ledigblevne Folk af Vagtskvarteret anvendes til Supplering ved Skytset, til Patrouilletjeneste og til Besættelse eller Forstærkning af Poster.

Kanonbesætningerne holder *Udkig* fra Pladsen ved deres Kanoner.

For at kunne etablere Patrouille, udsættes der Besætninger til Dampbarkasser.

I Maskinen holdes der almindelig Kvartersvagt.

Officererne fordeles kvartersvis til Vagt saaledes, at trediekommanderende er Chef for det ene og fjerdekommanderende for det andet Kvarter. Artilleriofficeren kan overgive Vagtchefstjenesten til en af de yngre Officerer, naar fornødent. De øvrige Officerer, supplerede med dertil egnede Underofficerer, udsættes som Gruppekommandører og som Ledere af Projektører, til Afstandsmaaling, Patrouilletjeneste m. m.

Artilleriofficeren og den under Klartskib til Assistance ved Ildens Ledelse ansatte Officer er Ildledere paa hver sit Kvarter.

Brandrullen.

§ 22. Paa flere Steder i Skibet skal der anbringes Slukningsmidler, saasom Haandsprøjter, Ekstinktører, ildslukkende Bomber og lignende. Enhver, som opdager Brand, skal, samtidig med at sende Melding herom til sin nærmeste foresatte, af yderste Evne søge at slukke Ilden med de for Haanden værende Midler.

§ 23. Hvis Branden er af en saa alvorlig Natur, at den kræver større Slukningsforanstaltninger, gives der enten Brandsignal (Kimen med Klokker og Piben med Baadsmanspiberne), og hver Mand møder da paa Post efter Brandrullen, eller ogsaa

pibes eller blæses Sprøjtemandskabet af et af Kvartererne til Møde uden særligt Brandsignal. Den første Fremgangsmaade benyttes under almindelige Forhold, hvor Slukningsmidlerne ikke er klargjorte, den sidste benyttes under Klartskib, naar alle Slukningsmidler i Forvejen er gjort klar — og da navnlig under Kamp, hvor Lyden af Brandsignalet let vil kunne fremkalde Forvirring, og hvor det i alle Tilfælde vilde være ensbetydende med egen Skydnings Ophør, om man vilde benytte alt i Brandrullen opført Mandskab til Slukningen.

§ 24. For at Brand skal kunne slukkes under Kamp, skal Udsættelsen af *Sprøjtemandskabet* (ligesom forøvrigt Udarbejdelsen af hele Brandrullen) foregaa paa Basis af Skytrullen og med den Hovedfordring for Øje, at Slukningsmidlerne skal kunne betjenes effektivt udelukkende af Mandskab fra den ene Side af Skibet. Til hver Sprøjte udsættes der derfor to Hold Mandskab, eet af hvert Kvarter; Mandskabet tages fra de nærmeste Kanoner, helst dog ikke fra dem, som kan skyde til begge Sider.

Ved Udarbejdelsen af selve Brandrullen følges samme Princip, saa at der til de vigtigste Bestillinger udsættes lige meget Mandskab af hvert Kvarter. Udarbejdet paa denne Maade kan Brandrullen virke, selv om kun det ene Kvarter er om Bord.

Udsættelserne sker i øvrigt efter følgende Regler:

Til Møde *ved Ilden* udsættes næstkommanderende og Skytrullens Brandpatrouille. Den Del af dennes Mandskab, som skal klargøre Sprøjterne (se nedenfor), udfører dette Arbejde, for de møder ved Ilden; af Resten udsættes Folk til at møde med Ekstinktører, Økser, Tæpper o. s. v.

Til *Lukning af vandtætte Døre, Luger og Lemme* udsættes de samme Folk som i Lukningsrullen.

Til *Klargøring af Slukningsmidler* udsættes de samme Folk som under Klargøring til Klartskib.

Til at hente og betjene *Ekstinktører*, som ikke tages i Brug af Brandpatrouillen, udsættes befarne eller \times Folk.

Der udsættes Folk til at tilstoppe *Ventilationsrør*. Til at klargøre *Udsættelse af Fartøjer* og som Skildvagter ved disse udsættes om muligt de samme Folk som i Manøvrerullen.

Til *Udtagelse af Køjer*, der kan benyttes som Bjærgningsmiddel, og til Paastikning af Spring paa Ankerkæden udsættes om muligt særligt Mandskab.

Som *Skildvagter ved vandtætte Døre* udsættes de samme Folk som under Klartskib.

De i Magasinerne ansatte Underofficerer skal holde alt klart til, at disse *Rum* kan sættes *under Vand*.

Pumpemesteren skal være klar til at sætte Skydebomulds-, Krudt-, Granat- og Patronmagasiner under Vand og til eventuelt at sænke Skibet.

Til at *kaste Tændladninger over Bord* udsættes en Maskinist T, assisteret af det fornødne Antal Søminører.

De i Lazareetterne og ved saaredes Transport ansatte skal sørge for at bringe de *syge i Sikkerhed*.

Skibssergenten *udløser Arrestanter*.

Intendanturpersonalet *sikrer Skibets Dokumenter og Penge*.

Til *Redningsbaaden* udsættes de samme Folk som i Skytrullen.

Resten af Besætningen møder paa Post efter Skytrullen.

Som almindelig Regel ved alle Udsættelser gælder, at Mandskabet saa vidt muligt skal holdes under Kommando af de samme Officerer og Underofficerer som under Skytrullen og tages fra saa nærliggende Klartskibsposter som muligt.

Brandrullen skal indledes med en Fortegnelse over de Slukningsmidler, som findes i Skibet.

§ 25. For at være klar til hurtigt at kunne afgive Assistance i Tilfælde af Brand udenfor Skibet, organiseres et *Brandkorps* af hvert Skifte eller — i Skibe med under 200 Mands Besætning — af hvert Kvarter.

Brandkorpserne sammensættes af følgende Grupper:

Sprøjtemandskab,
Vandlangningsmandskab og
Hjælpemandskab.

Til *Sprøjtemandskab* udsættes saa mange Folk, som er nødvendige til Transporten og Brugen af den transportable Dæksprøjte. Dette Mandskab medfører denne samt 1 à 2 Ekstinktører.

Til *Vandlangningsmandskab* udsættes fortrinsvis Artillerister (1 à 2 Bakker efter Skibets Størrelse). De medfører Ballier og Pøse.

Til *Hjælpemandskab* udsættes en Tømmermand, Pumpemesterens Assistent, et Par Fyrbødere samt nogle Artillerister eller x Folk. De medfører Dræg, Drægtov (med Kættingforløber), Økser, Koben og Fyrspader m. m.

Baksunderofficererne følger med deres Bakker.

Ved Brandkorpset ansættes saa vidt muligt en Officer, en Læge, en Sygepasser og en Hornblæser.

Der udarbejdes en Plan over Brandkorpsernes Placering i de til deres Transport bestemte Fartøjer.

Lukningsrullen.

§ 26. Denne Rulle skal indeholde Dæk- og Maskin-Tørnrullens Udsættelser til Poster ved de vandtætte Døre m. m., som i Henhold til de gældende Bestemmelser kun maa være aabne, naar de er under stadig Bevogtning, og som af Hensyn til Passage eller lignende saa at sige altid er aabne.

Foruden disse Udsættelser skal Lukningsrullen indeholde Fordeling til Lukning af de vandtætte Døre m. m., som i Følge de gældende Bestemmelser kan være aabne uden særligt Tilsyn. Udsættelserne foretages skiftevis, og, saa vidt Omstændighederne tillader det, efter det Princip, at Folk, hvis daglige Beskæftigelse falder i Nærheden af en vandtæt Dør eller lignende, eller som under Klartskib kan afses dertil, udsættes til at lukke Døren.

Lukningsrullen skal endvidere give detailleret Oversigt over, hvilke vandtætte Døre m. m. der kan holdes aabne under Klartskib, og hvilke Folk der skal lukke dem ved Signalet: »Luk vandtæt overalt«.

Lækrullen.

§ 27. For hurtigst muligt at kunne anvende den Skibet medgivne Lækmaatte, udarbejdes der en Fordeling, som træder i Kraft paa Kommandoen: *Paa Post for Læk*. Fordelingen sker efter følgende Regler:

Besætningen møder efter Brandrullen med følgende Undtagelser:

De Folk, som ellers møder ved Ilden, henter — assisteret af een eller flere Kanonbesætninger — *Lækmaatten* og sørger for dens Klargøring og Anbringelse.

Lænsningsmidlerne indstilles til Sugning fra det Rum, hvor Lækken findes.

De Folk, som er udsatte til at udtage Køjer og tilstoppe Ventilationsrør, samler Køjer, Redningsbøjer og andet til Redning tjenligt løst Gods paa et i Rullen nærmere angivet Sted. Et Par af disse Folk forbliver under en Underofficers Kommando som Skildvagter ved Bjærgningsgodset, medens Resten assisterer ved Fartøjernes Klargøring.

Øvelsesdivisionsrullen.

§ 28. Mandskabets almindelige militære Uddannelse, Indøvelse i Brugen af Haandvaaben m. m. foregaar i Øvelsesdivisioner, af hvilke der dannes følgende:

Artilleridivisionen,
× Folkdivisionen,
Matrosdivisionen,
Frigængerdivisionen og
Fyrbøderdivisionen.

Øvelsesdivisionernes Sammensætning fremgaar umiddelbart af Baksinddelingen, idet Artilleridivisionen dannes af de Bakker, som indeholder Artillerister og Søminører, × Folkdivisionen af de Artilleribakker, der indeholder × Folk, Matros- og Frigængerdivisionerne af henholdsvis Matros-¹⁾ og Frigængerbakkerne¹⁾, og Fyrbøderdivisionen af Fyrbøderbakkerne¹⁾.

a. *Artilleridivisionen*. De paa denne ansatte Underofficerer af 2den Kl. og menige bevæbnes med Gevær; Folkene gøres tillige bekendt med Brugen af Sabel og Revolver.

Divisionen deles i 4 Afdelinger, som dannes af Mandskab fra henholdsvis 1ste, 2det, 3die og 4de Skifte under Kommando af de respektive Baksofficerer og Baksunderofficerer. Artilleriofficeren er Chef for Divisionen; en af de ældre Artilleriunderofficerer ansættes som Lærer ved denne.

b. × *Folkdivisionen* bevæbnes med Sabel og Revolver. Den bestaar af 2 Afdelinger, 1ste, som dannes af Kongens Kvarter, og 2den, som dannes af Dronningens Kvarter. Hver Underafdeling kommanderes af sin Baksunderofficer, og Baksofficeren er Chef for Divisionen.

c. *Matrosdivisionen* bevæbnes med Revolver. Den bestaar af 2 Afdelinger, 1ste, som dannes af Kongens Kvarter, og 2den, som dannes af Dronningens Kvarter.

Baksunderofficeren er ansat ved Divisionen, og Baksofficeren er Chef for den.

d. *Frigængerdivisionen* bevæbnes med Sabel. Den bestaar af 2 Afdelinger, 1ste, som dannes af Kongens Kvarter, og 2den, som dannes af Dronningens Kvarter. Baksunderofficeren er ansat ved Divisionen, og Baksofficeren er Chef for den.

¹⁾ Overmatroser, som forretter Styrmands- og Signalunderofficers-Tjeneste, Reserveunderofficerer af Maskinkorpset, faste menige med over 6 Aars Tjeneste og Sygepassere udsættes ikke til Øvelsesdivisioner.

Hvis Baksunderofficeren er Hornblæser, assisteres Baksofficeren under Frigængerdivisionens Øvelser af en Underofficer fra en af de andre Divisioner.

e. *Fyrbøderdivisionen* bevæbnes med Sabel. Den bestaar af 2 Afdelinger, 1ste, som dannes af Kongens Kvarter, og 2den, som dannes af Dronningens Kvarter. Divisionen kommanderes af de ved Frigængerdivisionen ansatte Officerer og Underofficerer.

Alle Officerer, Underofficerer og de dermed ligestillede med Undtagelse af Læger og de paa Artilleridivisionen ansatte Underofficerer af 2den Klasse bevæbnes med Revolver.

Landgangskompagnirullen.

§ 29. Landgangskompagniet bestaar af Artilleridivisionen, forøget med Fanebærer, Læge, Ambulance, Hornblæser (eventuelt Musik) samt en eller flere Signalgaster forsynede med passende Signaleringsmidler. Kommandoforholdene ved Landgangskompagniet og dettes taktiske Inddeling ordnes under Hensyn til Styrkens Størrelse og Artilleridivisionens Inddeling. Til Fartøjsskyts udsættes Folk af Landgangskompagniet.

Til at transportere Landgangskompagniet anvendes saa mange af Skibets Fartøjer som nødvendigt. Kompagniet fordeles delingsvis til Fartøjerne.

Endvidere udsættes der under en særlig Fordeling, som benævnes *Armering af Fartøjer*, Folk til at transportere Skyts og Ammunition ned i Fartøjerne.

Fartøjsrullen.

§ 30. Fartøjsbesætningerne udtages saa vidt muligt baksvis med Baksunderofficererne som Fartøjsunderofficerer¹⁾. Signalgaster, Skansevagter, Søminører og Frigængere udsættes kun undtagelsesvis til Fartøjer.

Til Motor- eller Dampbarkasser udsættes om muligt en Besætning af hvert Skifte. I større Motor- eller Dampbarkasser ansættes en befaren og en ×Mand, i mindre kun en befaren. Yngre Underofficerer af Artilleri- eller Matros- og Søminekorpserne (eventuelt Kadetter), ansættes som Førere.

¹⁾ Denne Udsættelse er baseret paa fortrinsvis Anvendelse af de Fartøjsbesætninger, som horer til det Skifte af Vagtskvarteret, der ikke er paa Dækket.

Mindre Motor- eller Dampbarkasser kan føres af dertil uddannede befarne.

Travaiilen besættes med Artillerister af begge Kvarterer; som forreste og agterste Mand sættes faste Folk eller \times Folk eller befarne.

De øvrige Fartøjer besættes saa vidt muligt med \times Folk og befarne af de Skifter, der svarer til Fartøjernes Plads i Skibet.

1 à 2 Mand udsættes som Reserve til hvert Fartøj efter dettes Størrelse.

Bjærgningsrullen.

§ 31. Denne Rulle skal indeholde en Fordeling af hele Skibets Besætning til samtlige Fartøjer. Fordelingen sker under Hensyn til Skifte- og Baksinddelingen, men Fartøjsbesætningerne forbliver dog ved deres Fartøjer. Maskinpersonellet udsættes fortrinsvis til Motor- eller Dampbarkasser. Officerer og ligestillede samt Underofficerer og ligestillede bør saa vidt muligt følge med de dem underlagte menige og fordeles i øvrigt til Fartøjerne i passende Forhold til disses Størrelse.

Under almindelige Forhold kan Fartøjerne rumme følgende Antal Mand:

15. ^{m.} ₀	Dampbarkas.....	70.
12. ^{m.} ₅	—	46.
9. ^{m.} ₅	—	35.
7. ^{m.} ₅	—	20.
9. ^{m.} ₅	Travaille.....	61.
8. ^{m.} ₅	Slup.....	36.
8. ^{m.} ₀	—	34.
7. ^{m.} ₅	—	29.
6. ^{m.} ₅	—	18.
8. ^{m.} ₅	Redningsbaad	25.
7. ^{m.} ₅	—	{ nye . 32,
		{ gl. . 27.
6. ^{m.} ₅	—	18.
5. ^{m.} ₅	—	15.
7. ^{m.} ₅	Hvalbaad.....	24.
7. ^{m.} ₀	—	20.
6. ^{m.} ₅	—	15.
5. ^{m.} ₅	Jolle.....	13.
4. ^{m.} ₅	—	9.

Af hver Fartøjsbesætning udsættes der Folk til at hente Kompas, Vand og Proviant.

Det angives i Rullen, hvor hvert enkelt Fartøj skal ligge, medens Besætningen skal forlade Skibet.

Ankring og Letning.

§ 32. Naar hele Besætningen skal møde til Ankring eller Letning, pibes: Paa Post til Ankring eller Letning.

Næstkommanderende har *Generaltilsyn*, og Manøvreofficeren møder hos Chefen.

De øvrige Officerer fordeles efter Chefens Skøn som tilsynsførende paa forskellige Steder i Skibet.

Til *Udkig*, Signaler, Rat, Styreindikator, Reserverat, Haandstyreapparat og Lod udsættes de samme som under Klartskib.

Til *Ankre* og *Kæder* udsættes en Officer og ældste Matrosunderofficer samt det nødvendige Antal menige.

Til *Trykværk*, Slanger og Straalerør, som benyttes ved Ankres og Kæders Rengøring, udsættes om muligt de samme Folk, som betjener vedkommende Trykværk m. m. under Brand.

Folk udsættes til *Slæberbommes* Ind- og Udlægning og til Gøsen.

Tømmermanden, assisteret af det nødvendige Mandskab, sættes til Faldrebstrappers Udsætning eller Indtagning.

Besætning udsættes til et Sidedartøj til Brug ved Fortøjning i Bøje. Dette Fartøj benyttes tillige som *Redningsbaad*.

To Mand udsættes til at vise, *om Skruerne er klare*.

Skibmanden og Vandmanden, assisteret af det nødvendige Antal menige, sættes til Slangning af Kæde.

Pumpemesteren eller hans Assistent betjener *Spillet*.

Til at *lukke vandtætte Døre m. m.* udsættes de samme Folk som i Lukningsrullen.

Maskinvagten møder i Maskinen.

Dæksvagten møder som til Baksmonstring.

Naar der skal ankres eller lettes med enkelt Skifte, foregaar dette paa Kommandoen: »— Skifte paa Post til { Ankring } i
{ Letning } «, i hvilket Tilfælde kun en af det vagthavende Skifte dertil udsat Besætning giver Møde.

Paa Kommandoen »Paa Post til at gaa { i } Havn« møder { af }

Besætningen som efter »Paa Post til Ankring og Letning«; der udsættes dog af den disponible Del af Besætningen Folk til Fendere, Trosser, Klargøring af Skibssiden m. m.

Ind- og Udsætning af Fartøjer.

§ 33. Ældste og næstældste Matrosunderofficer er til den med Arbejdet tilsynsførende Officers Disposition.

Til Fartøjernes Klargøring udsættes Tommermanden og de nødvendige Underofficerer og menige af Fartøjernes Besætning.

Befarne, Konstabler eller xFolk udsættes til Fartøjsbommes Klargøring, til Fartøjernes Affiring, til at hente og anbringe Kasteblokke og Skinkler, hugge Taljer, svinge Fartøjerne ud eller ind o. s. v.

Fordelingen retter sig i øvrigt efter Fartøjernes Anbringelsesmaade, og Mandskabet udsættes kvartersvis.

Ved Dampspil møder Pumpemesteren eller hans Assistent og det fornødne Maskinpersonel.

Paradering.

§ 34. Til Salutkanonerne udsættes de Folk, som under Klartskib betjener disse Kanoner, idet dog værnepligtige Kanonkommandører eventuelt erstattes af Underofficerer af 2den Klasse eller af Konstabler.

Skansevagt og Faldrebsgaster udsættes af Mandskab, som i Tørnrollen er udsat hertil.

Musik, Signalgaster, Chefssluproere og Damp-(Motor)barkasbesætning holdes klar.

1 à 2 Mand af hver Fartøjsbesætning udsættes eventuelt som Babianer i Fartøjerne.

Resten af Besætningen møder som til Baksmønstring og fordeles efter Omstændighederne til Paradering langs Rælingen, paa Broer o. s. v.

Udsætningen sker kvartersvis.

Rengøringsrullen.

§ 35. Rengøringsrullen dannes paa Grundlag af Skifteinddelingen og Skytrullen saaledes, at Underofficerer og Mandskab sættes til Rengøring i Nærheden af de Steder, hvor de er ansatte

i nævnte Rulle. For Frigængeres Vedkommende tages der Hensyn til, hvor de enkelte Folks Hovedvirksomhed falder under den daglige Skibstjeneste.

Ældste Matrosunderofficer har Tilsyn med Rengøring paa Dækket og Skibssergenten med Rengøring om Læ.

Til Fartøjernes Rengøring udsættes 1 à 2 Mand af hver Fartøjsbesætning. Til Rengøring udenbords udsættes det fornødne Mandskab. Ældste Matrosunderofficer fører Tilsyn saavel med Fartøjernes Rengøring som med Rengøring udenbords; han assisteres af næstældste Matrosunderofficer.

Til Haandvaabnernes daglige Rengøring udsættes Artillerihaandværkeren og saa mange Konstabler og menige Artillerister, at der haves en Mand for hver ca. 30 Haandskydevaaben.

I Rengøringsrullen udsættes en *Redningsbaadsbesætning*, bestaaende af Folk, som gør rent i Nærheden af det Sted, hvor Redningsbaaden er anbragt; denne Besætning bør om muligt være den samme, som er udsat til Redningsbaaden i Skyt- og Brandrulle.

Fordeling af Køjepladser, Skaffeborde, Kistebænke og Skabe.

§ 36. Normalrullen skal indeholde Planer af ovennævnte Fordelinger.

Følgende Hovedprincipper følges:

Underofficerer af 1ste Klasse og ligestillede, som ikke har Lukaf, anvises der saa vidt muligt Køjeplads i Underofficersmessen, hvor samtlige 1ste Klasses Underofficerer og ligestillede skal have Skaffeplads. I Skibe med særlig Messe for Maskinister sover og skaffer disse dog i denne.

Til Underofficerer af 2den Klasse og ligestillede, Reserveunderofficerer og menige anvises der Køjepladser efter følgende Regler:

Hver af de 3 Hovedgrupper — Dæksvagt, Maskinvagt og Frigængere — skal saa vidt muligt have Soveplads for sig, og inden for hver Gruppe foregaar Fordelingen skifte- og baksvis i saa nøje Overensstemmelse med Mandskabets Opstilling paa Dækket, som Forholdene tillader.

Skaffeborde, Kistebænke og Skabe fordeles efter samme Princip som Køjepladserne, idet dog fornødent Hensyn tages til de enkelte Bakkers Størrelse. Hvis der paa samme Kvarter findes

2 Bakker, hver paa 4 Mand eller derunder, og disse Bakker indeholder Folk af samme Gruppe, anvises der dem fælles Skaffebord.

Til Underofficerer af 2den Klasse og de med dem ligestillede, som er fritagne for at skaffe ved deres Bakke, anvises der et fælles Skaffebord.

Forskelligt.

§ 37. *Afløsningshold.* Til Besættelse af Poster under Øvelser o. lign. udsættes der fra Togtets Begyndelse bestemte Afløsningshold, der udtages af det Mandskab, hvis Uddannelse under de paagældende Øvelser er af mindst Betydning. Under alle Slags Vaabenøvelser udtages Afløsningsmandskab og Mandskab til den daglige Vedligeholdelse af Skibet m. m., saaledes fortrinsvis af ×Folkdivisionen, under Fartøjsøvelser fortrinsvis af Artilleri-divisionen o. s. v.

§ 38. *Opslag af Skemaer m. m.* Da det fremmer Skibets hurtige Organisation, at Besætningen snarest muligt gøres bekendt med de forskellige Fordelinger, Reglementer og Instrukser, udfyldes og ophænges de fra Orlogsværftet dertil medgivne skematiske Oversigter og Opslag ved Kommandoens Hejsning eller snarest muligt derefter.

Officerernes særlige Tjeneste og Tilsyn.

§ 39. *Tredie- og fjerdekommanderende* ansættes efter deres Specialuddannelse og Vedtegning som Artilleri- og Torpedoofficer. I større Skibe vil de, hvis Forholdene tillader det, være at fritage for Vagt, i hvert Tilfælde for al anden Vagt end Dagvagt.

Artilleriofficeren leder Mandskabets militære Uddannelse og har Tilsyn med Artillerimateriellet.

Torpedoofficeren leder Søminepersonellets og Radiotelegrafisternes særlige Uddannelse og har Tilsyn med Torpedo-, Sømine- og elektrisk Lysmateriel samt Radiotelegrafstation. Han er Manøvre- og Navigationsofficer og har Tilsyn med nautiske Instrumenter, Kort og Boger. En yngre Officer ansættes til Assistance for ham ved sidstnævnte Tjeneste.

Officerer af Lojtnantsklassen deltager alle i Vagten og forretter Tjeneste i Henhold til Chefens nærmere Bestemmelse.

Underofficerernes særlige Tjeneste og Tilsyn.

§ 40. Ved *Underofficerernes* Fordeling til Tjenesten skal der først tages Hensyn til de særlige Vedtegninger paa Kommandolisterne, dernæst skal følgende Fordeling tjene som Norm.

Ældste Artilleriunderofficer er Regnskabsfører. Han assisterer Artilleriofficeren ved Tilsynet med alt ombordværende Artillerimateriel samt med Orden og Renlighed ved samtlige Kanonplacementer og i Ammunitionsmagasinerne.

Næstældste Artilleriunderofficer er Skibssergent.

Tredieældste Artilleriunderofficer ansættes ved Artilleri-divisionen. Han er til Assistance for Artilleriofficeren som Ildlederassistent og som Artillerilærer ved Mandskabets almindelige militære Uddannelse.

Fjerdeældste Artilleriunderofficer ansættes som Skibmand, hvis denne Stilling, ifølge de givne Regler, skal besættes med en Artilleriunderofficer. Han er Ildlederassistent paa Reserveildledningsstationen.

Femteældste Artilleriunderofficer (eventuelt fjerdeældste Artilleriunderofficer) er til Assistance for næstkommanderende og Skibssergenten ved skriftlige Udarbejdelser.

De Artilleriunderofficerer, der er ansatte ved Øvelsesdivisionerne, skal saa vidt muligt benyttes ved disse, og Ombytning maa kun finde Sted, naar det er absolut nødvendigt.

Ældste Matrosunderofficer er Regnskabsfører. Han har Tilsyn med alt ombordværende Matros- og Skibmandsgods, med Skibets Fartøjer og disses Vedligeholdelse og Rengøring samt med Orden og Rengøring paa Dækket og udenbords. Han har Tilsyn med alle større Skibsarbejder.

Næstældste og tredieældste Matrosunderofficer er Styrmand og Signalunderofficerer og gaar Vagt om Vagt. De fører Skibsjournalen og Signaljournalen. Er Kadetter eller Reservekadetter udkommanderede med Skibet, kan disse besørge Styrmandstjenesten og Skibsjournalens Førelse.

Næstældste Matrosunderofficer er Lærer for Matrosbakkerne i Signalering, Styring og Lodhivning; han kan, naar det er nødvendigt, anvendes til Assistance for ældste Matrosunderofficer ved dennes Tilsyn; under Evolutioner og Manøvrer i Havn er han ved Rattet.

Fjerdeældste Matrosunderofficer gaar Vagt sammen med næstældste Matrosunderofficer og overtager hans Tjeneste, Vagten

vedrørende, naar han er optaget af den ham i øvrigt paahvilende Tjeneste.

Ældste Matrosunderofficer E har Tilsyn med Radiotelegrafstationen og med det elektriske Materiel, der ikke sorterer under Maskinkorpset.

Næstældste Matrosunderofficer E assisterer ældste Matrosunderofficer E med Tilsynet og Arbejderne med alt det elektriske Materiel.

De øvrige Matrosunderofficerer E assisterer ved Arbejder med det elektriske Materiel.

Det faste menige Personal af Dæksvagten bør fortrinsvis anvendes til saadan Tjeneste, hvortil det i Betragtning af deres længere Uddannelse end det værnepligtige menige Mandskab særlig maatte være egnet.

Maskinpersonellets Tjeneste og Tilsyn.

§ 41. Marineoveringeniører forretter kun Vagt efter Chefens nærmere Bestemmelse, alt andet Maskinpersonel fordeles til Vagt i Maskinen, paa Fyrpladsen og ved Hjælpemaskinerne.

Pumpemestrene deltager ikke i den almindelige Vagttjeneste.

Maskinister T assisterer ved Søminørernes Uddannelse og Vedligeholdelsen af Torpedo- og elektrisk Materiel.

Hvis der ingen Marineingeniører T er udkommanderet med Skibet, fører ældste Maskinist T under Torpedofficeren Tilsyn med Torpedomateriellet.

Bestemmelser

(af 24. April 1912)

om Udtagelse af Oppassere i Flaadens Skibe.

§ 1. Oppassere udtages fortrinsvis blandt de værnepligtige K. I. eller K. II.; dog kan dertil ogsaa udsættes faste menige, befarne og Krydsfolk, saafremt Forholdene maatte tale herfor.

Ingen værnepligtig kan mod sin Villie beordres til at være Oppasser. Frivillige Lærlinge maa ikke udsættes til Oppassere.

§ 2. 1. I hvert af Flaadens Skibe kan der udtages det Antal Oppassere til Officererne, som Skibets Normal-General-Rulle angiver. I Skibe, hvortil der ikke er udarbejdet nogen Normal-General-Rulle, kan Oppasserne til Officererne udtages efter følgende Regel:

1 for Chefen,

1 for næstkommanderende,

1 for hver 2 à 3 af de øvrige Officerer,

dog saaledes, at i mindre Skibe, hvor der foruden Chef og næstkommanderende kun findes 1 Officer, har næstkommanderende og denne Officer Oppasser sammen.

2. Kadetter og Ingeniørelever gives der Oppassere i den Udstrækning, som Forholdene gør det ønskeligt.

§ 3. Til de med Officerer ligestillede kan der udtages følgende Antal Oppassere:

1 (Sygepasser) for Lægen. (Lægerne).

1 (Bødker) for Intendanten. (Intendanterne).

1 (Fyrbøder) saafremt der er udkommanderet indtil 2 Embedsmænd af Maskinkorpset; er der 3, gives der den ældste Oppasser for sig og de øvrige Oppasser sammen.

§ 4. De under § 2, 1. og 2. nævnte Oppassere kan tillige anvendes til Tjeneste i de respektive Messer.

§ 5. I Skibe, hvor Underofficerer og dermed ligestillede har Messe, kan der til Messens Betjening udsættes Oppassere i et Antal, der svarer omtrent til 1 for hver 10 Underofficerer eller dermed ligestillede. Til Underofficerer af 2den Klasse og dermed ligestillede udsættes der ikke Oppassere.

§ 6. Naar Omstændighederne gør det nødvendigt eller tilraadeligt, at der udsættes færre Oppassere end det tilladte Antal,

er Chefen bemyndiget til at indskrænke Antallet under Hensyn til Forholdene.

Som Følge af ovenstaaende Bestemmelser bortfalder de tilsvarende Bestemmelser af 31te Oktober 1905.

Bestemmelser (af 10de Marts 1885) for Skik og Orden. (Rettet ved Bestemmelse af 2/5 1885). (Trykt særskilt).

Bestemmelser

(af 15de Maj 1914)

for den daglige Tjeneste inden Borde.

Vagttjeneste.

§ 1. Chefen ordner Vagttjenesten for Officerer og ligestillede, iagttagende:

at der ikke uden Nødvendighed bliver færre end 3 Kvarterer, Dagvagten fraregnet, og ikke flere end 5 Kvarterer i alt. Er der kun 2 Kvarterer foruden Dagvagten, skal den Officer, der kommanderer denne, tillige tage en Vagt om Dagen;

at næstkommanderende i større Skibe som Regel ikke deltager i Vagttjenesten, hvorimod han i mindre Skibe kommanderer Dagvagten;

at der stedse foruden Vagtchefen er det fornødne Antal Officerer og ligestillede til Stede til Skibets Tjeneste.

§ 2. Han træffer for Underofficerer og ligestilledes samt for Mandskabets Vedkommende Bestemmelse om, hvem der skal være Frigængere og da i hvilken Udstrækning.

§ 3. I øvrigt gaar Underofficerer (ligestillede) og Mandskab i Kvarter-Vagt; dog bør Chefen, naar Forholdene gør det forsvareligt, saavel i Søen som til Ankers eller i Havn, lade Vagten udføre af det ene af Vagtkvarterets 2 Skifter, medens det andet efter Omstændighederne gives Frivagt eller er til Raadighed paa mere eller mindre kort Varsel; uafhængigt heraf kan Maskinbesætningerne indeles til paa længere Ture under Damp at gaa Vagt i 3 Hold.

§ 4. Vagterne kan, uafhængigt af om Skibet er i Søen eller ej, indeles paa to forskellige Maader:

- 1) som anvendes under Forhold, hvor der ikke ved Øvelser eller Arbejder lægges særligt Beslag paa Mandskabet fra Køjernes Udgivelse til Udpurring,
- 2) som anvendes, naar der ved Øvelser eller Arbejder lægges særligt Beslag paa Mandskabet om Natten, i Vintermaanederne og under Forhold, hvor Vagten ikke som Regel kan bestrides af det halve Kvarter.

Hvor i det efterfølgende to Klokkeslet er anførte, refererer de til ovennævnte Punkter 1 og 2.

Vagterne er:

Hundevagt fra { Kl. 11 Em. til Kl. 3 Fm.
Kl. 12 Mn. til Kl. 4 Fm.

Dagvagt fra { Kl. 3 Fm. } til Kl. 8 Fm.
Kl. 4 Fm. }

Formiddagsvagt fra Kl. 8 Fm. til Kl. 12 Md.

Eftermiddagsvagt fra Kl. 12 Md. til Kl. 8 Em.

Førstevagt fra Kl. 8 Em. til { Kl. 11 Em.
Kl. 12 Mn.

Afløsning fra Formiddagsvagt til Eftermiddagsvagt finder først Sted, naar den tiltrædende Vagt har endt sin Middagskafning.

Afløsning fra Eftermiddagsvagt til Førstevagt foregaar samtidigt med Køjernes Udgivelse om Aftenen.

§ 5. Ved Afløsning forholdes som følger:

Om Dagen pibes den tiltrædende Vagt til Mønstring ved Afløsningstid; Posterne afløses, derefter pibes Frivagt for den afløste Vagt, hvis der ikke haves anden Anvendelse for den.

Ved Afløsning fra Eftermiddagsvagt til Førstevagt mønstres begge Kvarterer; skal Vagten om Natten udføres af kun det ene af Vagtkvarterets 2 Skifter, varskos for Vagtsfordelingen, før Køjerne gives ud.

Er den tiltrædende Vagt til Køjs, purres den 15 Minutter før Afsløsningsstid; Køjerne surres — optages og stuves efter Omstændighederne —, der mønstres, og Posterne afløses. 2 Minutter før Afsløsningsstid pibes den fratrædende Vagt klar ved Køjerne; der mønstres, Køjerne gives ud og umiddelbart derefter pibes ned med Køjerne.

Al Afsløsnings skal ske under Iagttagelse af militære, til de lokale Forhold passende Former.

Saa vel i Søen som naar Skibet ligger til Ankers eller i Havn, mønstres efter Afsløsnings en Redningsbaadsbesætning af den tiltrædende Vagt.

Bestemmelser med Hensyn til Tidens Anvendelse m. m.

Nærværende Bestemmelser er udarbejdede med Tjenestegangen i et Kystforsvarsskib for Øje og skal tjene som Retsnorm for denne. For mindre Skibes Vedkommende og i Skibe paa specielt Togt — som f. Eks. til varme Klimater — vil de være at følge med de Indskrænkninger og Afgivelser, som Forholdene nødvendiggør.

§ 6. Fra Kl. 9 Em. til Kl. 4 Fm. skal der, naar Øvelser ikke afholdes, være Ro i Skibet; der bør ikke uden Nødvendighed foretages større Arbejder.

§ 7. Paa Dagvagten, forinden der purres ud overalt, foretager Vagtmandskabet Opklaring til Rengøring, efter Omstændighederne tillige indledende Rengøringsarbejder.

Udpudding overalt sker i Sommermaanederne (April—Oktober) Kl. 5; i Vintermaanederne varierer Udpuddingsklokkeslettet med Klokkelyd paa Orlogsværftet, idet der purres ud 1 Time før Orlogsværftets Arbejdstid begynder.

Naar Mandskabet eller en større Del af dette er kommet sent til Køjs paa Grund af Natøvelser o. lign., kan Chefen sætte Udpuddingstiden senere.

$\frac{1}{2}$ Time før almindelig Udpudding purres Frigængere, og 10 Minutter før almindelig Udpudding Baksunderofficerer (Bakmaskinister) samt, til Ankers og i Havn, Hornblæsere.

Efter Køjestuvning vasker Mandskabet sig, og der udgives Morgenmaaltid. Hertil beregnes Tiden indtil 1 Time efter Udpudding, idet der dog pibes »Skej ud over alt« 5 Minutter før Timens Udlob for at give Tid til at sætte Skafferedskaaberne paa Plads.

1 Time efter almindelig Udpudding begyndes de daglige Arbejder til Skibets Renholdelse; disse afsluttes paa den første Del af Formiddagsvagten.

Udvejning af ferske Provisioner foretages paa et passende Tidspunkt under Rengøringen.

Naar Rengøringsarbejderne er afsluttede, pibes til Omklædning i den for Dagen bestemte Paaklædning. Finder almindelig Udpudding Sted før Kl. 6, gives der Kaffe samtidig med Omklædningen. Finder almindelig Udpudding Sted Kl. 6 eller derefter, gives der kun Kaffe til Dagvagsmandskabet.

Cheferne for de faste Inspektionsskibe ved Island og Færøerne samt Cheferne for de i Vinterhalvaaret udrustede Skibe og Baade bemyndiges til, naar Forholdene efter deres Skøn gør det ønskeligt, at give hele Mandskabet Kaffe, uanset om »Udpudding overalt« først har fundet Sted Kl. 6 eller derefter.

Efter Omklædningen og Kaffemaaltidet skal Mandskabet have $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ Times Frihed.

Kl. 9 $\frac{1}{4}$ i Sommermaanederne — Klokkeslettet varierende i Vintermaanederne med Udpuddingstiden, indtil Kl. 10 —, afholdes Bakseftersyn med Opstilling efter Baksrullen.

Idømte Straffe kundgøres som Regel ved Bakseftersynet.

Lægetilsynet finder Sted saa tidligt paa Formiddagen, at Sygelisten kan foreligge ved Bakseftersynet, for at de vigtigste Ruller da kan kompletteres.

§ 8. I Tiden fra Bakseftersynets Tilendebringelse til Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Fm. afholdes Øvelser og Skibsarbejder.

§ 9. Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Fm. begynder Mandskabets Middagsfrihed. Under denne skal til Ankers og i Havn Hvilestanderen vaje, og Vagts- og Faldrebshonnør maa som Regel ikke afgives (jfr. Ceremoniel-Reglement, Pag. 178).

Kl. 11 $\frac{1}{2}$ pibes Bakstørnene til at gøre klar til Middagskafningen og 10 Minutter derefter pibes til at skaffe. Skaffes kvartersvis, skal første Skafning med efterfølgende Rengøring af Skafferedskaaber være endt Kl. 12 $\frac{1}{2}$, anden Skafning Kl. 1 $\frac{1}{4}$. Skaffer begge Kvarterer samtidigt, skal den hele Skafning være tilendebragt Kl. 1. Efter endt Skafning foretages Udvejning af salte Provisioner og deres Fordeling til Bakkerne.

§ 10. Middagsfriheden ophører i Sommermaanederne Kl. 2, i Vintermaanederne Kl. 1 $\frac{1}{2}$.

5 Minutter før Frihedens Ophør pibes »Skej ud over alt«.

Fra Kl. 2—4 $\frac{3}{4}$ i Sommermaanederne, fra Kl. 1 $\frac{1}{2}$ til 3 $\frac{3}{4}$

Vintermaanederne, afholdes Øvelser og Skibarbejder. I Sommermaanederne gives $\frac{1}{4}$ Times Hvil midt i Øvelsestiden.

§ 11. Efter Øvelsernes Ophør mønstres efter Skytrullen. Mønstringen kan bortfalde, hvis den er foretaget tidligere paa Dagen.

§ 12. Fra Afslutningen af Mønstringen efter Skytrullen og indtil Køjernes Udgivelse gives der som Regel Mandskabet Frihed. Kl. 5 pibes til Te og Omklædning for Natten.

§ 13. Køjerne udgives i Almindelighed Kl. 8, men kan efter Omstændighederne udgives tidligere.

En halv Time før Køjernes Udgivelse pibes op fra Banjerne, og der luftes ud om Læ.

§ 14. Kl. 10 foretages Visitation for Ild og Lys ved en Officer eller Kadet, ledsaget af Skibssergenten.

§ 15. Til Ankers eller i Havn skal, naar der kan blive Brug for en Honnørvagt, Skansevagt være etableret fra Flagets Hejsning til Solnedgang. Vagten mønstres da $\frac{1}{4}$ før Flagets Hejsning, efter at der forud er givet denne og Posterne af Formiddags-Dæksvagten passende Tid til Omklædning og (eventuelt) Kaffe.

Under saadanne Forhold skal Flaget hejses og nedhales til de reglementerede Tider med Vagtshonnør (jfr. Ceremoniel-Reglement, Pag. 178). Kommandoerne ved Flagets Hejsning og Nedhaling er: »Klar ved Flag og Gøs«. »Klar overalt«, og

»Hejs«
»Hal ned«.

 Saafremt Flaget allerede er blevet hejst før reglementeret Hejsningstid, nedhales det atter inden denne. Paa høje Bredder, hvor Solen gaar ned efter Kl. 9 Em., fastsætter Chefen en Tid for Flagets Nedhaling.

§ 16. Til Ankers eller i Havn blæses Reveille ved Klokkeslettet for Udpurring overalt, og Tapto Kl. 9 Em.

Skal Vagtskud skydes, sker det ved Reveille- og Taptotid.

Særlige Bestemmelser for enkelte Dage.

§ 17. *Søndag*. Rengøring afsluttes, og Bakseftersyn afholdes til sædvanlig Tid.

Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Fm. kan afholdes Gudstjeneste, saafremt Omstændighederne ikke træder hindrende i Vejen derfor. Til Ankers og i Havn paa Steder, hvor Besætningen kan faa Lejlighed til at overvære Gudstjeneste i Land, kan Gudstjenesten om Bord bortfalde.

Til Gudstjenesten lydes der med et Par Minutters Mellemrum 3 Gange med Skibsklokken; naar der lydes første Gang, hejses

Gudstjenestestanderen paa Stortoppen; saa længe Standeren vajer, skal der herske Ro i Skibet; ingen Honnør med Pibe, Horn eller Musik gives. Under Gudstjenesten skal Flaget være hejst. Naar tredje Lydning ophører, skal hele Besætningen, med Undtagelse af de syge, Posterne og øvrigt til Tjenesten nødvendigt Mandskab, samt de, der har erholdt Chefens særlige Tilladelse til ikke at møde, være samlet paa det til Gudstjenesten bestemte Sted, hvorefter denne begynder. Gudstjenesten slutter med, at Chefen udraaber: »Gud bevare Kongen!« hvilke Ord gentages af Besætningen. Der lydes af, og Gudstjenestestanderen nedhales.

Under særlige Omstændigheder kan Chefen lade afholde Parade Søndag Fm.

Resten af Dagen gives Besætningen den med Tjenestens Udførelse forenelige Frihed.

§ 18. *Mandag*. Hvis Omstændighederne tillader det, bør Tøjvask finde Sted om Mandagen. Tøjvask bør som Regel være tilendebragt paa c. 2 Timer.

Køjer og Madrasovertræk skal vaskes mindst hver 4de Uge.

§ 19. *Onsdag*. Om Eftermiddagen afholdes som Regel Tøjeftersyn i Stedet for Øvelser og Arbejder.

10 Minutter før Afslutning af Tøjeftersyn pibes Ranslerne paa Plads. Saafremt Omstændighederne gør det ønskeligt at afholde Øvelser Onsdag Em. i Stedet for Tøjeftersyn, skal en anden af Ugens Eftermiddage anvendes hertil, saaledes at Mandskabet faar 1 Tøjeftersyn hver Uge, foruden det, der finder Sted Lørdag Em.

§ 20. *Lørdag*. Øvelser bortfalder som Regel. Skibet gives om Formiddagen en mere indgaaende Rengøring og Materiellet et mere indgaaende Eftersyn, bl. a. pudses og efterses Haandvaaben. Artillerimateriel og Haandvaaben samt Torpedomateriel inspiceres af henholdsvis Artilleriofficeren og Torpedo-officeren i Forbindelse med de respektive Regnskabsførere.

Kl. 1²⁵ Em. skejes ud overalt. Kl. 1 $\frac{1}{2}$ pibes til Rengøring af Skafferedskaber. Kl. 2 $\frac{1}{4}$ afholdes den ugentlige Mønstring af disse.

Saafremt der ved denne Mønstring konstateres virkelig Misbrug af Skafferedskaberne, træffer Chefen Bestemmelse om, hvad de paagældende skal erstatte, og Erstatningsbeløbet beordres debiteret i deres Skyldbøger.

Kl. 2 $\frac{1}{2}$ pibes til Omklædning i den Paaklædning, hvori Chefen ønsker Paraden stillet. Samtidig skifter Mandskabet Tøj, saaledes at det snavsede Tøj kan samles klar til Vask. Kl. 3

afholdes Parade for Chefen, efter hvilken denne inspicerer Skibet. Paraden kommanderes af næstkommanderende, Mandskabet opstilles efter Baksrullen, Baksunderofficererne (Baksmaskinister) stiller i Geledet, Baksofficerer og ligestillede, der har Bakker, foran deres Bakker; Paaklædningen er for Officerer og Underofficerer samt med disse Klasser ligestillede Tjenesteuniform, saafremt Chefen ikke har beordret anden Paaklædning. Naar Chefen har inspiceret Paraden, pibes »Paa Post til Inspektion«, hvorefter de tilsynshavende Officerer, Regnskabsførere, Underofficerer og med disse Klasser ligestillede samt de af Mandskabet, der dertil er udsatte, begiver sig til deres Poster. I Forbindelse med Paraden eller i Stedet for denne kan Chefen foretage Inspektion af Haandvaabendivisionerne under Vaaben. Efter endt Inspektion træder Paraden af.

Efter Paraden afholdes Tøjeftersyn.

Reglement

(af 15de Maj 1914)

for Skildvagtstjenesten om Bord.

§ 1. Efterfølgende Reglement er udarbejdet med Kystforsvarsskibene for Øje.

I de mindre Skibe, hvor Reglementet ikke fuldt ud kan følges, vil Skildvagtstjenesten være at ordne i saa nær Overensstemmelse med Reglementet, som Forholdene maatte tillade.

§ 2. Af Vagtskiftet udsættes:

1 Skildvagt ved Chefens (Eskadrechefens) Dør.

1 — paa Forbanjerne

1 — ved Kabysen.

1 — ved Arrest, saafremt Arrestant er indsat.

Endvidere til Ankers og i Havn, fra Solnedgang til Kl. 8 Fm. (Flagets Hejsning paa reglementeret Tid), naar der gaas Sotjeneste:

1 Skildvagt paa Agterdæk (ved Faldrebene).

1 — paa Bak.

Saafremt Forholdene gør det ønskeligt, kan Skildvagterne endvidere udsættes paa Melle- og Agterbanjerne samt ved Gallionen.

Disse Skildvagter er bevæbnede med Sabel.

§ 3. Naar Ankertjeneste indtræder, etableres af Vagtskiftet en *Skansevagt* fra Flagets Hejsning til dets Nedhaling paa de reglementerede Tider. Skansevagten bestaar af:

1 Underofficer.

1 Hornblæser.

c. 8 menige.

Ved særlige Lejligheder knyttes der Musik til Skansevagten ligesom Kvarters-Skansevagt kan etableres (se endvidere Ceremoniel-Reglement Pag. 178).

Skansevagten afgiver Honnør ved de i Ceremoniel-Reglementet bestemte Lejligheder.

Af Skandsevagten udsættes:

1 Skildvagt paa Agterdæk (ved Faldrebene).

1 — paa Bak.

Skansevagten er bevæbnet med Gevær.

Vagten opløses ved Letning og naar der overgaas til Sotjeneste. Dog kan Skansevagt være etableret og afgive Honnør i Skib under Gang ved særlige Lejligheder, saasom ved Passage af fremmede Orlogsmænd, naar disse afgiver en lignende Honnør.

§ 4. *Den vagthavende Underofficer* (ældste Artilleriunderofficer paa Vagtskiftet) monstrarer de til Skildvagtstjeneste udsatte, undtagen de til Skansevagten hørende, tilser disse Poster, og er ansvarlig for, at Folkene er bekendte med deres Pligter som Skildvagt i Almindelighed og paa de særlige Poster. Han sørger for, at Afløsning finder Sted i rette Tid, monstrarer Afløsningsmandskabet og modtager Melding af de afløste Poster. Han paaser, at Skildvagtsskapper er til Stede, hvor fornødent.

§ 5. *Skansevagtsskapperen* monstrarer Skansevagten, tilser de af Vagten udsatte Poster og er ansvarlig for, at Folkene er bekendte med deres Pligter som Skildvagt i Almindelighed og paa de særlige Poster, Han sørger for, at Afløsning finder Sted i rette Tid, monstrarer Afløsningsmandskabet og modtager Melding af de afløste Poster. Han paaser, at Skildvagtsskapper er til Stede, hvor fornødent.

§ 6. *Almindelige Pligter for alle Skildvagter.*

1. En Skildvagt skal være aarvaagen og agtpaagivende, saa at intet kan foregaa indenfor hans Synskreds, uden at han be-

mærker det. Han maa derfor Intet foretage sig, som kan hindre hans Opmærksomhed; han maa ikke sætte eller lægge sig ned, og han maa ikke indlade sig i Samtale med Uvedkommende.

2. En Skildvagt maa ikke forlade sin Post uden at være afløst. En Undtagelse herfra er, naar der gjøres Signal for klart Skib, i hvilket Tilfælde enhver, som ikke har særlig Befaling til under disse Omstændigheder at forblive paa Posten, ufortøvet har at begive sig til den ham under klart Skib anviste Plads.

3. En Skildvagt skal søge at forhindre Uordener (se Bestemmelserne for Skik og Orden om Bord) i Nærheden af sin Post og advare enhver, der gjør Forsøg paa at foretage noget, som han er sat til at forebygge. Bliver hans Ordre ikke adlydt eller bliver hans Advarsel ikke taget tilføje, har han at tilkalde Assistance af den vagthavende Underofficer eller henvende sig derom til enhver overordnet, som befinder sig i Nærheden af hans Post.

En Uorden af saa alvorlig Art, at den kan have betydelige eller farlige Følger, skal han søge at forhindre med Magt.

Beskadiges eller borttages noget, som han er sat til at bevogte, uden at han kan paavise Gjerningsmanden, drages han til Ansvar for den Forseelse, som herved kan lægges ham til Last.

4. Ingen Skildvagt maa under Udførelsen af sin Tjeneste lade sig fornærme ved Skældsord eller paa anden Maade. Udvæses der Fornærmelser imod ham, skal han tilkalde den vagthavende Underofficer.

Skulde nogen fordriste sig til at angribe eller overfalde en Skildvagt eller lægge Haand paa ham, skal han forsvare sig ved Hjælp af sine Vaaben. Kommer Angriberen herved til Skade eller bliver han dræbt, har Skildvagten intet Ansvar.

Under Udførelsen af sin Tjeneste skal Skildvagten omhyggelig undgaa ved uhøflig Tiltale eller brutal Adfærd selv at give Anledning til, at nogen forser sig imod ham.

5. Bliver Skildvagten syg paa sin Post, skal han søge at faa den vagthavende Underofficer underrettet derom, for at han kan blive afløst; indtil dette sker, udfører han sin Tjeneste paa Posten efter Evne.

Han skal have afgjort sine naturlige Fornødenheder, før han skal paa Post; bliver han imidlertid alligevel nødt til at træde af, skal han søge at blive midlertidig afløst.

6. Skildvagten afgiver Honnør i Overensstemmelse med Ceremoniel-Reglementet.

7. Ved Afløsning fra Posten skal Skildvagten give sin Efter-

mand nøjagtig Overlevering om de særlige Paalæg, der er ham givne, samt om hvad der iøvrigt er at bemærke for Postens Vedkommende.

8. Fra de reglementerede Skibsllys udsættes, til de indtages, præjer Skildvagterne paa Dækket: »Alt vel« ved hvert Glas, idet de Poster, der har Tilsyn med Skibslysene, samtidig varskor, om disse brænder klart. Forreste Post begynder, og de øvrige Poster i Rækkefølge agterefter gentager Raabet.

§ 7. Almindelige Pligter for Skildvagter om Læ.

1. De har Tilsyn med de vandtætte Døre indenfor deres Omraade og lukker dem uopholdelig, saa snart Signal herfor gives. Dørene maa derefter ikke aabnes paany, forinden Signal derom gives, eller Oplukningen beordres af en Befalingsmand.

2. De skal vide, hvor den ved deres Post nærmeste Haandsprojte, Extinktor o. l. findes, for at de, hvis Ild udbryder i Nærheden af Posten, samtidig med at gøre Allarm, strax kan forsøge at slukke Ilden. Opstaar denne i et lukket Rum, maa Skildvagterne dog ikke aabne dette, men de skal i saa Tilfælde indskrænke sig til at gjøre Allarm.

3. De har Tilsyn med de Lamper og Lanterner, som er ophængte i Nærheden af Posten. Trænger disse til at friskes, sørger de for, at Lanternevagten underrettes derom.

§ 8. Særlige Pligter for de enkelte Skildvagter om Læ.

1. Skildvagten ved Chefens (Eskadrechefens) Dør paaser, at kun Skibets Officerer og ligestillede, Styrmand, Ordonnanser og Kahyttens Betjente gaar uanmeldte ind i Kahytten. Enhver anden, der fremstiller sig for at gaa derind, henviser han til en af de vagthavende Officerer eller Kadetter, eller han tilkalder en af Kahyttens Betjente for at melde den paagældende.

2. Skildvagten ved Kabyssen (Bagerovnen) skal være behjælpelig med at holde Orden ved Kabyssen (Bagerovnen), forhindre Sammenstimlen af Mandskabet der og paase, at ingen tilvender sig noget af Provianten.

3. Skildvagten ved en Arrest eller ved en Arrestant skal forhindre, at Arrestanten fører Samtale med eller sætter sig i Forbindelse med nogen Uvedkommende, ligesom han er ansvarlig for, at Arrestanten ikke undviger.

Er det nødvendigt, at Arrestanten lukkes ud, lader han Skibssergenten underrette derom. Han retter sig i det hele taget efter de Ordre, Arrestanten vedrørende, som gives ham af Skibssergenten.

Ved Udbrud af Ild eller ved anden indtrædende Fare for Skibet skal Arrestanter lukkes ud af Skibssergenten. I Tilfælde af overhængende Fare skal Skildvagten dog ikke afvente Skibssergentens Komme, men straks aabne Arresten med den dertil bestemte forseglede Nøgle, som er ophængt paa Stedet.

§ 9. *Almindelige Pligter for Skildvagter paa Dækket.*

1. De maa ikke tillade fremmede Fartøjer at lægge til andre Steder end ved Faldrebet. Private Fartøjer maa slet ikke lægge til, forinden Vagtchefens Tilladelse er indhentet. Skildvagterne skal endvidere forhindre, at der handles med Skibets Besætning fra Fartøjer, uden at Tilladelse dertil er givet, eller at Gods modtages fra noget Fartøj eller langes ned i det ad anden Vej end over Faldrebene, uden efter Ordre eller med Tilladelse.

2. De skal i Forbindelse med deres Skildvagtstjeneste holde sig Pligterne for en Udkig efterrettelige (se Reglement for de ubevæbnede Poster af Dæksvagten, Pag. 42).

3. Naar Skandsevagten træder i Gevær for at afgive Honnør, giver Skildvagterne paa Dækket samme Honnør som Vagten med Front mod den eller det, hvorfor Honnør gives.

Skildvagterne paa Dækket giver endvidere Honnør for enhver dertil berettiget, som passerer Skibet inden for en Kabellængdes Afstand.

§ 10. *Særlige Pligter for enkelte Skildvagter paa Dækket.*

1. *Skildvagten paa Agterdækket* (ved Faldrebene) skal tilse, at Flaget vajer klart. Han tilkalder en Mand af Vagten, naar Flaget er uklart.

Om Natten tilser han, at Kommandolanterner, hvor saadan føres, og andre agterude højste Lanterner brænder klart og varskor, naar dette ikke er Tilfældet.

Han holder Faldrebene og Adgangen dertil ryddelige. Naar Fartøj kommer til Borde, tager han Post ved det paagældende Faldreb. Kommer Fartøjer samtidig til begge Faldreb, gaar han til det Faldreb, hvor Honnør skal afgives. Naar der gives Faldrebshonnør, gør han samme Honnør som Skandsevagten; gives ingen Vagthonnør, gør han Honnør eiter Vedkommendes Grad (se Ceremonielreglement, Pag. 178).

2. *Skildvagten paa Bakken* paaser, at intet kastes over Bord forude uden paa de dertil bestemte Steder. Om Natten tilser han, at Ankerlanterner brænder klart, og varskor, naar dette ikke er Tilfældet.

Reglement¹⁾

(af 29. April 1892)

for de ubevæbnede Poster af Dæksvagten.

§ 1. 1. De ubevæbnede Poster i Skibet udsættes af Dæksvagten. Disse Poster have ingen Skildvagtmyndighed, deres Hverv er ikke at forhindre Uordener, bevogte Adgangen til Skibet m. m., men de skulle være til Assistance for Vagtchefen paa forskellige Omraader ved den egentlige Skibstjenestes Udførelse.

2. Dæksvagten udsætter følgende ubevæbnede Poster:

tilankers		1 eller flere Udkig,
		1 Post ved Loddet,
		1 eller flere Poster (Babianer) i Fartoierne og
		1 Ordonnants agter.
tilsøs		1 eller flere Udkig,
		1 Skildvagt ved et Bjergemærk,
		1 Ordonnants agter.
		1 Ordonnants ved Kommandobroen og
		1 Rorgænger.

Antallet af Poster fastsættes for hvert enkelt Skib under Hensyn til Vagtenes Styrke. Enkelte af de ovennævnte Hverv kunne ogsaa efter Omstændighederne samles paa een Haand.

§ 2. Den vagthavende Underofficer mønstrer det til Posterens Besættelse udsatte Mandskab. Han tilser Posterne i Løbet af Vagten og melder derom til Vagtchefen. Det paahviler ham at sørge for, at Folkene blive bekendte med deres Pligter som Posthavende i Almindelighed og paa de særlige Poster. Endvidere holder han Tourliste for de faste Posters Vedkommende og sørger for, at Afløsning finder Sted i rette Tid. Han paaser, at Skildvagtskapper ere tilstede, hvor fornødent.

Han skal, naar han ikke er paa Inspektionsronde for at tilse de forskjellige Poster, opholde sig i Nærheden af Skandsen eller det Sted, hvor Vagtchefen opholder sig. Han piber til de Kommandoer, som udgaar fra denne. Tilankers gjør han tilige Honnør ved Faldrebet (om Undtagelser herfra se Ceremonielreglementet,) og tilser, at de tourhavende Faldrebsgaster ere i den for dem befalede Paaklædning og opholde sig i Nærheden af Faldrebet.

¹⁾ Rettet i Henhold til Minist. Resol. af ²⁹/₁ 1903 og ¹/₆ 1914.

§ 3. De almindelige Pligter for alle ubevæbnede Poster ere følgende:

1. De skulle være aarvaagne og agtpaaagivende, og de skulle vel erindre, at ikke blot Skibstjenestens forsvarlige Gang, men for visse Posters Vedkommende endog Skibets Sikkerhed kan være afhængig af deres Paapassenhed. De maa derfor intet foretage sig, som kan hindre deres Opmærksomhed, ligesom de ej heller maa indlade sig i Samtale med Uvedkommende. De skulle holde sig oprejst paa deres Post, naar ikke dennes Beskaffenhed gjør det nødvendigt at være siddende.

2. De maa ikke forlade deres Post uden at være afløst. En Undtagelse herfra er, naar der gjøres Signal for klart Skib, i hvilket Tilfælde Enhver, som ikke har særlig Befaling til under disse Omstændigheder at forblive paa Posten, ufortøvet har at begive sig til den ham under klart Skib anviste Plads.

3. Bliver Nogen syg paa sin Post, skal han søge at faa den vagthavende Underofficer underrettet derom, for at han kan blive afløst; indtil dette sker, udfører han sin Tjeneste paa Posten efter Evne.

4. De skulle have afgjort deres naturlige Fornødenheder, før de skulle paa Post; bliver Nogen imidlertid alligevel nødt til at træde af, skal han søge at blive midlertidig afløst.

5. Ved Afløsning fra Posten skulle de give deres Eftermænd nøjagtig Overlevering om de særlige Paalæg, der ere dem givne, samt om hvad der iøvrigt er at bemærke for Postens Vedkommende.

§ 4. De ubevæbnede Poster have følgende særlige Pligter:

I. *Udkiggen* er ansvarlig for, at Alt af Betydning, der synes at vise sig eller viser sig indenfor hans Synskreds, strax bliver gjort bekendt for den vagthavende Officer.

Hvad han har at melde, skal han fra sin Post varsko med klar og tydelig Røst, og han skal gjentage saadan Melding saa ofte dette gjøres nødvendigt, indtil han har Sikkerhed for, at den vagthavende Officer eller Underofficer har forstaaet Meldingen.

a. *Tilankers* ere hans Pligter hovedsagelig følgende:

1. Han skal vide, hvilke af Skibets Fartøier, der ere i Vandet, og hvilke af disse der ere fraborde. Han skal holde Øie med de sidstnævnte og om muligt kunne opgive, hvor de ere lagte til Land, eller hvorvidt de ere gaaede ombord i noget andet Skib, eller og i hvilken Retning de ere tabte afsigte. Naar Fartøierne atter komme tilbage, varskoer han derom. For at kunne udføre

den nævnte Tjeneste tilfredsstillende, maa han derfor være noie kjendt med Udseendet af Skibets Fartøier og med Benævnelsen paa dem.

2. Han holder Øie med de Fartøier, som ere fortoiede ved Skibet, særligt med dem, hvori ingen Babian er anbragt. Naar han skjønner, at Fartøierne ligge daarligt eller ere ved at drive af, varskor han derom.

3. Han varskor, naar han har Formodning om eller ser, at et Fartoi vil lægge tilborde, og angiver, paa hvilken Side, det søger. Fremmede Fartøier, som ville lægge til for eller agter, henvises itide til Falderebet.

4. Endvidere varskor han, naar noget Krigsskib maatte komme isigte. Ere andre af Flaadens Skibe tilstede, hvadenten tilankers eller let, skal han have sin Opmærksomhed særligt henvendt paa disse. Om Heisning af Signaler derombord og navnlig ombord i den Høistkommanderendes Skib skal han strax varsko. Ligeledes varskor han om ethvert større Arbejde, han ser blive foretaget derombord, saasom Ud- og Indsætning af Fartøier, Heisning eller Bjergning af Seil, Vasketøi m. m.

5. Naar Skibe eller Fartøier under Forbiseiling kippe deres Flag, skal han varsko derom.

6. Saasomt han formener, at der er Fare for, at et i Nærheden værende Skib, Fartoi, Flaade eller lignende vil komme til at drive ned paa hans eget Skib, skal han strax varsko derom. Endvidere skal han strax varsko, saafremt han ser Nogen i Livsfare i Nærheden af Skibet, for at Hjælp uopholdelig kan blive afsendt. Formoder han, at et Skib eller Fartoi er grundstødt, skal han ogsaa varsko derom.

7. Han skal have sin Opmærksomhed henvendt paa Land, om noget Signal derfra gives ud til Skibet, og varsko, hvis han har Formodning om, at saadant sker.

8. Ser han Brand i et Skib eller i Land, har han uopholdelig at varsko derom.

9. Falder Nogen overbord fra Skibet, er det Udkiggens Pligt ikke at tabe Vedkommende af Syne, saalænge som der er Mulighed for at se ham fra Skibet.

10. Han afgiver Honorar for enhver dertil Berettiget, som passerer Skibet indenfor en Kabellængdes Afstand. I Vagt- eller Faldrebshonorar deltager han derimod kun efter særlig Ordre.

11. Efter Mørkets Frembrud skal han ved hvert Glas paa Vagten raabe »Alt vel«.

b. *Tilsøs* skal han foruden hvad der af ovenstaaende finder Anvendelse under disse Forhold, tillige iagttage følgende:

1. Han skal bestræbe sig for i saa vid Udstrækning og saa tidligt som muligt at opdage og varsko for:

Skibe af enhver Art, saavel Seilskibe som Dampskibe, Fartøier og Baade af alle Størrelser.

Røg af Dampskibe, selv om Skroget eller Reisningen endnu ikke er synlig.

Land, Klipper, Skær, Braad, Strømkoblinger og Forandring i Vandets Farve.

Fyrtaarne og Baaker, Fyr, Lys, Blus og Lanterner, saavel klare som farvede.

2. Ser han Signaler heiste ombord i noget Koffardiskib, skal han varsko derom.

3. Hvad han har at melde, skal praies med klar og tydelig Røst og indeholde i faa Ord, hvad der er nødvendigt for den vagthavende Officer at vide, saa at denne nærmere kan undersøge det, som ses.

Han skal saaledes, for hvad der kommer isigte, eksempelvis praie:

»En Seiler 4 Streger i Læ.«

»En Damper ret for.«

»En rød Lanterne om Styrbord, 1 Streg foranfor tværs.«

»Land 4 Streger til Luvart.«

4. Udkiggen forude skal tillige have Tilsyn med, at Skibets egne Top- og Sidelanterner brænde klart. Han skal derfor strax varsko, naar dette ikke er Tilfældet. Ved hvert Glas, naar der praies »Alt vel«, skal denne Udkig dertil føie Melding om, hvorvidt Lanterneerne brænde klart.

Findes flere Udkig forude, deles Tilsynet med de ovenfor nævnte Lanterner mellem dem.

II. *Posten ved Loddet* skal have sin Opmærksomhed henvendt paa, hvorledes Lodlinen viser, og han skal øjeblikkelig varsko, naar han mener, at Skibet ikke ligger fast.

III. *Posten i et Fartoi (Babianen)* paaser, at Fartøiet er vel fortoiet, og at det ligger klart af Skibet eller af andre Fartøier. Han skal endvidere sørge for, at Godset ligger ordentligt og paa sin Plads i Fartøiet.

Han skal som Regel være siddende i Fartøiet, og maa ikke lægge sig ned paa Tofterne eller i Bunden af dette.

Naar der pibes til Fartøiet, haler han dette saa høit op under Leideren, hvorved det er fortoiet, at Fartøisfolkene med Lethed kunne komme ned deri. Han haler endvidere op med Fartøiet, naar det kan genere Fartøier, som skulle gaa fra eller til Faldrebet eller passere fordi.

Naar Fartøier med Officerer eller Ligestillede komme tilborde, gaa fraborde eller passere forbi, reiser han sig op og afgiver Honnør.

IV. *Skildvagten ved et Bjergemærks* paaser, at dette til enhver Tid er rede til at kunne tilkastes en Overbordfalden. Han skal, saafremt der i Forbindelse med Boien er anbragt et Redningslys af en eller anden Art, være noie kjendt med Maaden, paa hvilken dette, forinden det kastes, gjøres klart til Brug.

Falder en Mand overbord, skal Skildvagten ved Bjergemærset, naar han skjønner det at være rette Tid, uden Toven og uden at afvente Ordre dertil lade det falde.

V. *Ordonnantserne* ere til Raadighed for den vagthavende Officer til Overbringelse af Meldinger og til Sendelser rundt omkring i Skibet.

Efter Udførelsen af en modtagen Ordre vender Ordonnantserne strax tilbage til deres Poster.

Ordonnantsen agter passer Klokken og slaar Glas.

VI. *Rorgænger* gentager enhver ham meddelt Ordre Styringen vedkommende.

Han sørger for at give nøjagtig Overlevering om Kursen til sin Afløser og melder efter at være afløst den sidst modtagne Ordre for Kurs til Vagtchefen. Han forlader under ingen Omstændigheder sin Post uden at være afløst.

Bestemmelser

(af 21de Oktober 1901)

vedrørende Lukningen og Bevogtningen af vandtætte Døre, Luger og Lemme i Flaadens Skibe.

§ 1. Alle vandtætte Døre, Luger og Lemme, som ligge under eller delvis under Skibets Vandlinie, skulle være mærkede med en rød Streg af mindst 12 Tommers Længde og 2 Tommers Bredde.

Disse Døre, Luger og Lemme maa kun, naar tjenstlige Forhold kræve det, aabnes eller holdes aabnede, og da kun i den Udstrækning, som de tilstedeværende Forhold skønnes at maatte paabyde.

§ 2.¹⁾ De i § 1 omhandlede Døre, Luger og Lemme skulle, naar de ere aabne, være under Bevogtning af Skildvagter, instruerede om uopholdeligt at lukke dem, naar Signal for »Lukning overalt« gives.

Naar Forholdene medføre forøget Mulighed for, at pludselig »Lukning overalt« kan blive nødvendig, skal der være en Skildvagt ved hver Dør, Luge eller Lem.

Under andre Forhold kan en Skildvagt bevogte flere Lukningsmidler, forudsat at disse kunne overses fra hans Post.

I Maskin- og Kedelrummene udsættes Bevogtningen af det i det paagældende Rum vagthavende Maskinpersonel. I andre Rum udsættes Skildvagter af Banjervagten. (Jfr. Reglement for Skildvagtstjenesten om Bord af 7de April 1892.)

¹⁾ Se Reglement for Skildvagtstjenesten om Bord.

§ 3. Signalet for »Lukning overalt« bestaar i Slag paa en Gongong.

Naar dette Signal gives, møder Mandskabet paa Post efter Lukningsrullen, alle under Dæk værende Officerer og Underofficerer præge »luk vandtæt overalt«, og alle Lukningsmidler, saavel over som under Vandlinien, lukkes paa befalet Maade.

§ 4. Lukkede vandtætte Døre, Luger og Lemme maa ikke aabnes forinden Signal — Aflydning paa en Gongong — derom gives, eller Oplukningen er beordret af den paa Stedet kommanderende Befalingsmand.

Vedkommende Befalingsmand skal, saafremt Oplukningen ikke er for en øjeblikkelig Passage, uopholdelig melde den til Kommandoen paa Dækket.

Reglement¹⁾

(af 17de Marts 1892)

for Lanternevagttjenesten.

§ 1. Lanternevagten besættes fra Klokkeslet for almindelig Udpurring til Kl. 10 Em. af de faste Lanternegaster; i Resten af Døgnet besættes Lanternevagten af Dæksvagten.

§ 2. Lanternevagten er underlagt Skibssergentens Befaling og Tilsyn. Om Natten besørges Tilsynet af den vagthavende Underofficer.

§ 3. Ved Vagten opbevares og holdes i Beredskab det til det daglige Behov fornødne Antal Lanterner samt Nøglerne til disse. En Tændingslanterne skal stadig holdes brændende ved Vagten.

§ 4. Den vagthavende Lanternegast passer Skibets Lanterner og Lamper i Overensstemmelse med de herfor gjældende Regler. Han besørger til befalet Tid Top-, Side- og Ankerlanternerne m. fl. saavel som de til Skibets indvendige Belysning bestemte Lanterner tændte og udleverede, ligesom han ogsaa modtager disse Lanterner, naar de inddrages, og besørger dem slukkede. Naar Lastlanterner skulle udleveres, besørger han dem tændte og afaasede. Endvidere tænder han til befalet Tid Lamperne i Kahyt, Messe og Bestiklukaf.

¹⁾ Rettet i Henhold til Minist. Resol. af $\frac{1}{6}$ 1914.

Bestemmelser¹⁾²⁾

(af 25de August 1892)

for Lampers og Lanterners Behandling ombord.

§ 1. 1. For Behandlingen af *Lamper*, hvori benyttes *Olie*, gjælde følgende almindelige Regler:

Den benyttede *Olie* skal være fuldstændig ren og klar; er den det ikke, skal den filtreres gennem det medgivne Filtrering-apparat.

Fugtige *Væger* maa ikke anvendes, før de ere blevne tørrede ved *Varme*. *Vægerne* bør derfor opbevares ombord paa et saa tørt som muligt Sted.

Har en *Lampe* henstaaet i længere Tid med paafyldt *Olie*, bør man, forinden den tages i Brug, afhælde den gamle *Olie* og paafylde ny *Olie* samt isætte ny *Væge*.

Til Tændingen maa kun benyttes *Voxtraad*. Om nødvendigt

¹⁾ Rettet i Henhold til Minist. Best. af 15/12 1910 og 1/6 1914.

²⁾ Se Uddrag af Bestemmelser ang. Flaadens Belysningsvæsen, Pag. 54.

kan man fugte *Vægen* med lidt *Petroleum* fra den dertil medgivne Tændeflaske, men *Terpentin* maa ikke benyttes ved Tændingen.

Efter Tændingen maa *Vægen* ikke straks skrues op til fuld Høide, da *Flammen* i saa Tilfælde nogen Tid efter, naar alle *Lampens* eller *Lanternens* Dele ere blevne opvarmede, vil brænde for høit og ose.

Lamper, der ere i Brug, skulle daglig efterses, *Vægen* klippes og *Vægerørene* renses for nedfaldende forkullede *Vægedele*. Ved Klipping af *Væger* iagttages, at de ikke klippes nærmere, end at en sort *Rand* bliver tilbage. Ved Eftersynet fyldes *Lampen* helt med *Olie*. Det maa paases, at *Dele* fra forskellige *Lamper* ikke forbyttes.

Ved Rensning af *Lamper*, der ikke have været i Brug i lang Tid, eller *Lamper*, der efter længere Tids Brug begynde at brænde daarligt, kan *Petroleum* anvendes til at blødgjøre og udskylle den gamle *Olie* i *Kanalerne*.

2. Ved Behandlingen af de forskellige Typer af *Olielamper* ville følgende særlige Regler være at iagttage:

Olielamper, ophængte i *Balance*, skulle have deres forskellige *Arme* nøjagtig i lige Høide, for at *Olien* ikke skal strømme særlig til et af *Vægerørene* og flyde over. Skjævhed i denne Retning rettes ved Anbringelse af passende *Kontravægte*; muligvis kan man ved Bytning af *Kuplerne* rette *Feilene*.

Skodtlamper bør saavidt muligt ved Ophængningen bringes til at hænge lodret og bør helst hænge paa et *Tværskodt*, hvorved *Skibets* Bevægelser i *Sø* ville faa mindst Indflydelse paa *Oliestanden*.

De fornævnte *Lampers* *Drypskaale* skulle tømmes daglig, hvad enten *Lampen* har været tændt eller ej.

Naar *Oliebeholderen* ved det daglige Eftersyn fyldes, skal den i *Lampen* tilbageblevne *Olie* afhældes, forinden *Beholderen* sættes paa *Plads*, for at ikke *Olien* senere skal løbe over og fylde *Drypskaalen*.

Ved Pasning af *Moderatorlamper* vaages særligt over, at afklippede *Vægedele* ikke falde ned gennem *Vægerøret*. *Vægemekanismen* og *Optrækket* skal behandles med *Varsomhed*. For at *Moderatoren* kan arbejde tilfredsstillende, skal *Draabeantallet* være 30—40 i *Minuttet*; dersom *Draabeantallet* synker ned til 15—20 i *Minuttet*, skrues *Lampens* *Dele* fra hinanden, *Moderator-*

stangen udtages, Moderatorrøret renses, og det paases, at den anvendte Olie ikke er mere tykflydende end sædvanlig; hvis dette ikke hjælper, ligger Fejlen i, at Oliestemplet er utæt.

Forandringer ved Moderatorstangen eller Fralodning af Bunden paa Beholderen for at efterse Oliestemplet maa ikke foretages uden Maskinmesterens udtrykkelige Tilladelse og uden at vedkommende Lanternegast har nøie Kjendskab til Moderatorlampens Konstruktion. Skal Bunden fraloddes, maa Lampen trækkes helt op, for at ikke Oliestemplet skal tage Skade af Loddevarmen.

§ 2.¹⁾ Med Hensyn til *Lamper, hvori benyttes Petroleum*, vil følgende være at iagttage:

1. *Petroleumslamper*, der ere i Brug, skulle daglig rengjøres, Glasholderen fraskrues, den forkullede Del af Vægen aftørres, medens det paases, at Vægen er nøiagtig lige. Vægen maa ikke klippes. Brænderen renses derpaa omhyggeligt for alle nedfaldende Vægedele og aftørres.

Paafyldning af Petroleum skal som Regel altid udføres ved Dag. Skulde det undtagelsesvis være nødvendigt at foretage Paafyldningen ved kunstig Belysning, skal Lampen være slukket, og intet aabent Lys maa have i Nærheden. Ved Paafyldningen skal Beholderen fyldes til ca. $\frac{1}{2}$ " fra Skrueringens Underside.

Petroleum maa kun tages fra Skibets Hovedbeholder i Blikkander og ikke i større Kvantitet, end hvad der svarer til det daglige Forbrug.

Tændingen af Petroleumslamper maa ogsaa kun ske ved Hjælp af Voxtraad. Efter Tændingen maa Vægen, ligesom anført for Olielamper, ikke strax skrues op til fuld Højde.

2. *Petroleumslamper* maa kun anvendes i Kahytter, Messer, Officers- og Bestiklukafer, i Top-, Side- og Ankerlanterner samt i særlige Signallanterner, Lampens Beholder skal være af Metal eller Blik og skal være skruet fast paa sit Sted eller paa anden Maade anbragt saa sikkert, at den ikke kan falde ned eller flytte sig ved Skibets Bevægelser, ved Skydning eller ved tilfældige Stød.

Kun Brændere af de fra Orlogsværftet medgivne Konstruktioner maa anvendes ombord.

§ 3. 1. For Behandlingen af *Lanterner* gjælde følgende almindelige Regler:

¹⁾ Rettet i Henhold til Minist. Best. af $\frac{15}{12}$ 1910.

Lanternerne skulle holdes godt rene, saa at ingen Rør eller Trækhuller, hverken foroven eller forneden, ere forstoppede. Heraf afhænger i væsentlig Grad, om en Lanterne brænder godt.

Strax efter Benyttelsen skulle Lanterne aftørres og renses. Have de været udsatte for Søstænk, maa dette omhyggelig aftørres. Rensningen skal gaa ud paa at fjærne al Os og Sod, samt al overflydt Olie eller Petroleum. Stearinlyslanterner renses tillige for nedsmeltet Stearin.

Lanternernes Lamper behandles, alt eftersom de ere Olie- eller Petroleumslamper, efter de tidligere anførte Regler.

2. Med Hensyn til efternævnte Lanterneyper vil følgende være at iagttage:

Top-, Side- og Ankerlanterner skulle saavidt muligt altid tændes c. $\frac{1}{2}$ Time, før de skulle benyttes, og derpaa holdes brændende ved Lanternevagten, indtil de skulle sættes paa Plads. Dette skal gjøres, for at Lanterne kunne faa Tid til at blive godt gennemvarmede, forinden deres Lamper Flammehøide reguleres. Umiddelbart forinden Lanterne bringes paa Plads, efterses, om Flammehøiden er passende (c. $\frac{3}{4}$ " over Glassets Indknibning).

I blæsende Veir anbringes den medgivne Metalskjærm til Lampeglassets Overende for at forhindre, at Lanteren blæser ud. (Denne Skjærm maa kun benyttes under saadanne Omstændigheder).

§ 4. 1. Til Pudsning m. m. af Lampe- og Lanternemateriellet medgives:

- 1) Wienerkalk, som opbevares i lufttætte Blikdaaser.
- 2) Trippelse.
- 3) Stearinolie.
- 4) Uldne Pudseklude.
- 5) Pudseklæder (disse skulle af og til vaskes paa Togtet).
- 6) Polerskind (disse skulle af og til vaskes paa Togtet).
- 7) Bomuldsaffald.
- 8) Mindre Pensler til Rensning af indre Dele af Lanteren.
- 9) Pinde til Rensning af Vægerøret.
- 10) Lampesaxe.
- 11) Olie-Filtrerapparat.
- 12) Blikkande til Petroleum.
- 13) Tændeflaske til Petroleum.
- 14) Lampeviskere (Lampeugler).

2. Ved Pudsning af Lampe- og Lanternemateriellet skulle følgende Regler nøie overholdes:

- 1) Lakerede Dele maa kun aftørres med rent Bomuldsaffald eller med et Pudseklæde.
- 2) Forsøvede eller forniklede Dele maa kun aftørres med Polerskind eller med rent Bomuldsaffald, om fornødent dyppet i lunkent Sæbevand, men de maa aldrig behandles med Wienerkalk eller Trippelse.
- 3) Lindser og Ruder maa kun aftørres med Bomuldsaffald eller med et Pudseklæde; ere de angrebne af Olie, kan man ofte med Held benytte lidt fintstødt tørt Wienerkalk paa Bomuldsaffald, men dog kun i ringe Mængde, eller lidt Petroleum.
- 4) Til Pudsning af polerede Kobber- eller Messingdele anvendes Stearinolie, Trippelse og uldne Pudseklude; derefter benyttes Wienerkalk og Bomuldsaffald og tilsidst aftørres Gjenstanden med et Pudseklæde. Smergellærred maa aldrig benyttes.
- 5) Lampeglas pudses med Lampeviskeren og med et Pudseklæde. Er der Oliepletter, som ikke ere brændte for fast, kunne disse bortslibes med en Blanding af Trippelse og Olie eller Petroleum.

§ 5. Ved Afleveringen efter Togt skulle Lamper og Lanterner være tomte, vel rensede og pudsede.

Uddrag af Bestemmelser angaaende Flaadens Belysningsvæsen (24/4 1912) (se iøvrigt Bind IV).

Om Bord har ældste Ingeniør (Maskinmester, ældste Maskinist) det overordnede Tilsyn med Lanternemateriellet, med dets Behandling og rette Brug. Han lader ved sit underordnede Personale de fornødne Reparationer udføre paa dette Materiel.

Maskinregnskabsføreren om Bord udtager og fører Regnskab med Lanternemateriellet med Tilbehør af Væger, Olie, Lys, Pudserekvisitter m. m.; den daglige Pudsning og Klargøring udføres af den dertil beordrede Maskinist og af Lanternegasterne.

Skibssergenten fører Tilsyn med Lanternevagttenestens Besørgelse (jfr. Regl. for Lanternevagttenesten af 17/3 1892, Pag. 48).

Instruks for Tilsynstjenesten ved Opbevaring og Brug af Benzin o. l. i Flaadens Skibe og Fartøjer. (14/2 1910). (Trykt særskilt).

Bestemmelser

(af 16de Maj 1892)

om Redningsbælters Benyttelse i Torpedo- og Patrouillebaade.

§ 1. 1. I Torpedo- og Patrouillebaade skulle Alle, som opholde sig paa Dækket, bære Redningsbælter under følgende Omstændigheder:

- under klart Skib,
- under Evolering, samt
- under Gang i Taage, Tykning, Morke og blæsende Veir med Sø.

2. Redningsbælterne til dem af Besætningen, der opholde sig om Læ, skulle være ophængte i umiddelbar Nærhed af Nedgangslugerne til de Rum, i hvilke de paagjældende Personer opholde sig.

§ 2. Det skal endvidere være Pligt for Chefen eller Føreren af en Torpedobaad og for Føreren af en Patrouillebaad at paase, at Redningsbælter bæres ombord i fornøden Udstrækning under alle andre Forhold end de ovennævnte, hvor det ligger nær at tænke sig, at Bælterne kunne komme til Nytte, ligesom ogsaa i Torpedobaadens Fartøier, naar Omstændighederne maatte tale derfor.

Reglement

(af 31te Januar 1893)

for Kommandoer til Maskinen.

§ 1. Under almindelig Manøvrering skal Kommandoen paa Dækket benytte Maskintelegraferne som Sendemiddel for Ordre angaaende Maskinens Gang m. m.

Naar Telegraferne imidlertid ikke kunne udtrykke den Ordre, som ønskes given, eller naar de ere i Uorden og som Følge heraf overhovedet ikke kunne benyttes, gives Ordren ved Hjælp af de fra Kommandostederne til Maskinen anbragte Talerør eller efter Omstændighederne ved særligt Bud.

§ 2. I Skibe med flere Maskiner skal det ved Benyttelsen af Talerør til Maskinen iagttages, at Ordren gives til hver Maskine for sig gennem de respektive Talerør, naar Maskinerne ere anbragte i fra hinanden adskilte Rum.

§ 3. 1. Kommandoordene til Maskinen gennem Talerøret ere følgende:

Klar i Maskinen, hvorpaa svares fra Maskinrummet:

Klar er.

Anmærkning: Efter Instruktioner for Tjenesten i Flaadens Skibe skal den vagthavende Maskinist i det paa-gjældende Rum, saasnart man modtager denne Ordre, stille sig ved Igangsætningen.

Gaa frem, langsomt.

Gaa frem, halv Kraft.

Gaa frem, fuld Kraft.

Ved fuld Kraft skal forstaas Maskinens fulde til Raadighed værende Kraft ved naturlig Træk.

Bak, langsomt.

Bak, halv Kraft.

Bak, fuld Kraft.

Mere Kraft.

Forceret Kraft.

Ved forceret Kraft skal forstaas Maximum af hvad Maskinen under de givne Forhold kan præstere, efter Omstændighederne med tilsat Blæserør eller med kunstig Træk.

Mindre Kraft.

Stop.

Alt vel.

Anmærkning: Saasnart den vagthavende Maskinist har modtaget sidstnævnte Ordre, er det ham ifølge Instruktionerne for Tjenesten i Flaadens Skibe tilladt at forlade Igangsætningen.

Skal Maskinen foreløbig ikke benyttes, kommanderes, saasnart »Alt vel« er givet, efter Omstændighederne:

Hold Dampen.

Bak Fyrene paa.....Varsel, eller

Sluk af.

2. Kommandoerne gennem Talerøret for Maskinens Gang kunne ogsaa gives saaledes, at der befales det Antal Omdrejninger, hvormed der skal gaas, istedetfor som ovenfor de forskjellige Grader af Kraft, som ønskes, f. Eks.

Gaa frem, 60 Omdrejninger.

Bak, 100 Omdrejninger.

En finere Indstilling af Maskinen kan paa denne Maade foretages.

§ 4. Naar Maskinen er i Gang og Kraften skal øges eller mindskes i samme Retning, gjentages ikke Retningen for Maskinens Gang i Kommandoen. Gaas f. Ex. frem, ganske langsomt eller med 40 Omdrejninger, og Gangen skal øges til »Halv Kraft« eller »120 Omdrejninger«, kommanderes henholdsvis kun »Halv Kraft« eller »120 Omdrejninger.

Reglement¹⁾

(af 22de December 1892)

for Signaler med Baadsmandspiben.

Signalerne med Baadsmandspiben ere følgende:

§ 1. *Det almindelige Opmærksomhedssignal:*

Et langt, fint Stød, efterfulgt af en lang Trille.

Dette Signal gives foran enhver Befaling, som af vedkom-

¹⁾ Rettet ved Minist. Best. af 19/3 1912.

mende Underofficer ved Kommando skal bekendtgjøres over hele Skibet.

§ 2. *Signal for Feining:*

To dobbelte, korte, fine Stød.

§ 3. 1. *Signal for Faldrebsgaster:*

To korte, fine Stød hurtigt efter hinanden.

2. »Pib ud« *Signalet:*

En lang Trille, efterfulgt af et langt, fint Stød.

3. »Pib ind« *Signalet:*

»Pib ud« *Signalet*, efterfulgt af en kort Trille og to korte, fine Stød.

§ 4.¹⁾ 1. *Signal for Fore Mær:*

Et langt, fint Stød, efterfulgt af et kort, fint Stød.

2. *Signal for Store Mær:*

Et langt, fint Stød, efterfulgt af to korte, fine Stød.

§ 5. 1. *Signal for »Klar era«:*

Et langt, fint Stød, dobbelt saa langt som ved det almindelige Opmærksomhedssignal.

2. *Signaler for Halning:*

Hale paa Stedet: Et kort, fint Stød, efterfulgt af et langt, grovt Stød.

Gaa langs Dæk: Et kort, fint Stød, efterfulgt af et kort, grovt Stød, Stødene i Skridttakt.

Løbe væk: Som »Gaa langs Dæk«, men i hurtig Takt.

Staa hale: Fire korte, fine Stød hurtigt efter hverandre.

3. *Signal for »Fast«:*

Fire korte, fine Stød hurtigt efter hverandre, derpaa Trille og endelig tre fine Stød.

4. *Signal for »Opga«:*

Afvexlende grove og fine Triller.

5. *Signaler for Brasning og Topning indenbords fra:*

Styrbord: Et langt, fint Stød.

Bagbord: To korte, fine Stød.

Signalet gives for den Side, hvor der skal hales. Ved Brasningen begyndes fra neden af, altsaa med Underræerne, og fortættes opefter. Ved Topningen begyndes med Underræerne i Rækkefølgen forfra og agterefter, dernæst toppes Mærseræerne i samme Orden o. s. v. Slæberbommene brases og toppes for sig, efterat Reisingen er indstillet.

¹⁾ Rettet ved Minist. Best. af 19/3 1912.

Til Topning udenbords fra anvendes forskjelligt farvede Flag.

§ 6. 1. *Signal for »Klar ved Aarerne« eller »Reis Aarernes«:*

Et kort, fint Stød.

2. *Signal for »Sæt af«:*

Et kort, fint Stød.

3. *Signal for »Aarerne ud« eller »Lad falde Aarernes«:*

Et kort, fint Stød.

4. *Signal for »Ro væk«:*

En kort Trille.

5. *Signal for »Læg ind for«:*

Et kort, fint Stød.

6. *Signal for »Vel roet« eller »Reis Aarernes«:*

En kort Trille.

Reglement for Roning

(af 10de Juli 1890)

til Brug ved den forberedende Indøvelse af Fartøjsbesætninger.

A. Fartøjer med faste Aaregange.

a. Dobbeltbænkede Fartøjer.

§ 1. Indledende Beskrivelse.

Naar et Fartøj ligger med Aarerne inde, er Normal-Stillingen for Besætningen siddende i naturlig Hvil, med Benene udstrakte, med Fodderne mod Spændholterne, hver Mand paa den ham anviste Tofte tæt ved Midten, med Ansigtet agter efter. Paa Siden af Skib eller ved Landgangssted holde forreste og agterste Mand an med Baadshagerne, efter Omstændighederne enten staaende op eller siddende ned. Hvis de sidde ned, skulle de rejse sig op, forinden de, som skulle befordres med Fartøjet, gaa ned i dette. Ligger Fartøjet med en Kasteende fra Skib, holder den forreste Mand an i denne. I Sø maa der være taget Tørn om Stævnen eller forreste Tofte. Aarerne ligge i Borde paa Tofterne med Bladene forefter og saa langt fremme i Fartøjet som muligt, undtagen forreste Toftes Aare, der ligger midtskibs og med Bladet agterefter. Skvætbordene isatte. Hvilerne ude.

A n m. Roes der med to Mand paa forreste og agterste Tofte, udføre begge Folkene paa forreste Tofte paa samme Tid det i Beskrivelsen for den forreste Mand angivne Arbejde med Aarer og Hager, medens kun den af de to agterste Mænd, der har Plads paa den Side af Fartøjet, som der er lagt til eller skal lægges til med, betjener Hagen, naar Fartøjet sætter af eller lægger til. Kasteenden til Fartøjet modtages og passes af forreste Mand paa den Side, der vender ind mod Skibet, medens Manden paa den anden Side passer Hagen.

§ 2. A t s æ t t e a f.

1. Kommando.

»Klar ved Aarerne!« eller »Rejs Aarerne!« (1 kort Pibestød).

»Sæt af!« (1 kort Pibestød) »Hal op!«.

»Aarerne ud!« eller »Lad falde Aarerne!« (1 kort Pibestød).

2. Udførelse.

Skvætbordene udtages. Aarerne, undtagen forreste Toftes, lægges med Bladene op paa Rælingen saa langt forefter, at hver Mand faar sin Aarelomme saa vidt muligt tværs ud for sig. Næst-agterste Mand, der roer paa samme Side som agterste Mand, der betjener Hagen, besorger dennes Aare lagt op paa Rælingen. Aarerne holdes saa langskibs som muligt og ordnes fra midtskibs mod Borde forfra agterefter. Besætningen, undtagen Folkene ved Hagerne, fatter med Haanden nærmest midtskibs om Lommen ovenfra nedefter og med den anden Haand om Aaren ved Læderet nedenfra opefter.

»Rejs Aarerne!«

Skvætbordene udtages. Besætningen, med Undtagelse af Folkene ved Hagerne, fatter Aarerne med begge Hænder og rejser dem op med Bladene lodret i Vejret og langskibs. Aaren sættes mellem Benene med Lommen støttet mod Bunden af Fartøjet. Haanden nærmest Borde holder om Aaren ved Læderet, den anden Haand noget længere nede med jævnt strakt Arm.

A n m. Er der to Mand paa agterste Tofte, rejser den Mand, som betjener Hagen, ogsaa sin Aare, der holdes af hans Sidemand, saalænge til at Hagen lægges ind.

»Sæt af!«

Forreste Mand sætter tværs ud med sin Hage; naar Fartøjet er svajet vel ud, giver agterste Mand det Fart ved at sætte rask af, saa meget agterefter som muligt. Hagerne lægges ind paa Tofterne midtskibs mellem Besætningen, agterste Hage med Hagen forefter, forreste Hage med Hagen agterefter, hvorefter Folkene sætte sig paa Plads og tage deres Aarer, klar til at lægge dem ud, idet forreste Mand løfter sin Aare med Bladet lidt skraat opad, fri af Tofterne. Hvilerne tages ind overalt paa een Gang.

Ere Aarerne i Fartøjet rejste, naar der kommanderes »Sæt af«, rejse forreste og agterste Mand deres Aarer, saa snart de have sat sig ned, efter at Hagerne ere lagte ind.

»Aarerne ud!«

Ved at trykke nedefter paa Lommen og samtidig løfte Aaren lidt fri af Rælingen, svinges Aarerne paa en Gang med et rask Sæt vifteformigt omtrent vandret tværs ud og holdes parallele med Bladene i vandret Flugt og med Læderet i Aaregangene, idet Haanden nærmest Borde skiftes hen om Aaren tæt ved Lommen ovenfra nedefter. Forreste Mand løfter sin Aare med Bladet lodret i Vejret og langskibs og lader den falde tværs ud i Aaregangen i Flugt med de andre Aarer.

A n m. Roes der med to Mand paa forreste Tofte, svinge disse samtidig Aarebladene lodret op, og lade dem derfra samtidig falde tværs ud.

»Lad falde Aarerne!«

Med den Haand, der omfatter Aaren ved Læderet, løftes denne fri af Fartøjets Bund, med den anden Haand gribes om Lommen, og Aaren bringes til at falde lige tværs ud med Læderet i Aaregangen, hvor den strax holdes stille og vandret. Bevægelsen skal foregaa paa en Gang overalt, og ved Faldet maa man med begge Hænder modvirke, at Bladet kommer i Vandet.

Har Fartøjet Kasteende ombord, og Søen er rolig og Fandvet strømfrit, lader man i Reglen Enden gaa forinden Kommandoen »Sæt af«.

Er der derimod Sø eller Strøm, manes Bugten af Enden agterefter paa den mod Skibet vendende Side, saasnart der gjøres klar ved Aarerne.

I Stedet for »Sæt af« kommanderes »Hal op«. Kasteenden gjøres los om Stævnen eller Toften. Fartøjet hales godt op af den agterste Del af Besætningen paa indvendig Side, samtidig skæres der ud med Roret. Naar Stævnen viser vel fri udefter, kastes Enden los. Efter Omstændighederne lægges Aarerne da strax ud, og der roes væk uden at afvente forreste Aare, som lægges ud og falder ind i Roningen hurtigst muligt.

Ligger forreste Aare i Borde med Bladet forefter, lægges den ud paa samme Maade som den øvrige Besætnings Aarer uden at rejses.

§ 3. Roning og Skodning.

1. Kommando.

- »Ro væk!« (1 kort Trille).
 »Hold paa Aarerne!«
 »Skod overalt!«
 »Ro væk Styrbord (Bagbord)!« }
 »Skod Bagbord (Styrbord)!« }¹⁾
 »Ro væk (Skod) overalt!«
 »Smaat ro!«
 »Træk paa Aarerne!«
 »Hal ud!«
 »Almindelig ro!«

2. Udførelse.

»Ro væk!«

Paa denne Kommando udføres

Almindelig (Normal) Roning.

1. Ved en rask Udstrækning af Armene og ved samtidig at føre Overkroppen med en naturlig Bøjning forover (∞: i Retning af Fartøjets Agterende) bringes Aarebladet omtrent vandret forefter og drejes ved en Bevægelse nedefter i Haandleddet saaledes, at Skarpen kommer op og ned.

2. Bladet sænkes saa dybt i Vandet, at det netop er dækket, og ved derpaa at bevæge Overkroppen bagover og samtidig bøje Armene saa meget, at Hænderne omtrent komme op til Brystet, føres Aaren agterefter, hvorefter Bladet løftes lodret ud af Vandet og skives ∞: drejes vandret ved en Bevægelse i Haandleddet op-efter. Derefter føres Aaren igjen med Bladet omtrent vandret forefter o. s. fr.

Under Roning skal Skulderlinien være parallel med Toften, og Øjet som altid, naar Aaren er ude, holdes rettet paa Aarebladet. Aarerne holdes stadig indbyrdes parallelle og i samme Flugt. Aaretaget angives af agterste Aare.

Langsom Roning udføres, naar der, efter at Kommandoen »Ro væk« er givet, tilføjes »Smaat ro«. Aarernes Bevægelse foretages da med et formindsket Antal Aaretag i Minuttet og kun ved Udstrækning og Bøjning af Armene, uden at Overkroppen tages til Hjælp.

Forceret Roning udføres, naar der, efter at Kommandoen

¹⁾ Det afhænger af Omstændighederne, hvilken af disse to Kommandoer der skal gives først, saafremt de begge skulle bruges.

»Ro væk« er givet, tilføjes »Hal ud!« Antallet af Aaretag i Minuttet forøges, og Aarebladene svippes ved en rask Sammenstrækning af Armene, lige forinden Bladene løftes ud af Vandet.

Overgang fra langsom Roning til almindelig Roning sker paa Kommando »Træk paa Aarerne!«, fra forceret Roning til almindelig Roning paa Kommando »Almindelig ro!«

Aaretagten under »Almindelig (Normal) Roning« er for Slupper c. 22 Tag i Minuttet, under »Forceret Roning« c. 28 Tag.

For Barkasser og Travailler eller svært lastede Fartøjer er Aaretagenes Antal noget mindre, for Joller og mindre Fartøjer noget større, alt i Forhold til Fartøjets Størrelse og Aarernes Længde.

Ved Indøvelse af »Almindelig (Normal) Roning« paa Tælling deles Aaretaget i to Dele, som ovenfor angivet under 1 og 2.

»Hold paa Aarerne!«

Roningen (Skodningen) ophører, og Aarerne føres hen i den tværskibs Stilling, som efter Slutningen af »Aarerne ud!«

»Skod overalt!«

Fra Stillingen »Hold paa Aarerne« udføres Skodningen ligesom Roningen samtidig og i Takt, kun at Aarebladene føres agterefter og derpaa trækkes gennem Vandet forefter, hvorpaa de halvt skivede atter føres agterefter o. s. fr.

»Ro væk Styrbord (Bagbord)!«

»Skod Bagbord (Styrbord)!«

Udføres henholdsvis paa de befalede Sider i Overensstemmelse med den ovenfor anførte Beskrivelse samtidig og i ens Takt paa begge Sider.¹⁾

»Ro væk (Skod) overalt!«

Udføres, naar der fra den ovenstaaende Manøvre skal overgaas til Roning eller Skodning paa begge Sider, derved, at Skodningen (Roningen) ophører, hvorefter Aarerne strax falde ind og i Takt med Aarerne paa den modsatte Side.

§ 4. Forskjellige Manøvrer og Øvelser.

1. Kommando.

»Aarerne i Vandet!«

»Aarerne ind!«

»Rejs Aarerne!« fra en Stilling, naar Fartøjet ikke ligger ved Skib eller Land.

»Læg Aarerne!«

»Aarerne agterefter!«

¹⁾ Se iøvrigt »Almindelige Bestemmelser«, 2den Passus, Pag. 67.

2. Udførelse.

Aarerne i Vandet!»

Udføres, naar et Fartøj, der roes, skal bringes til at ligge stille, og foretages, efterat der er kommanderet »Hold paa Aarerne« derved, at Aarerne føres med Skarpen af Bladene lodret ned i Vandet saa vidt muligt tværs ud, idet Besætningen ved at lægge Overkroppen forover mod Aarerne imødegaar Aarebladets Tilbøjelighed til at bevæge sig agterefter.

Saa snart Farten er standset, løftes Aarerne af Vandet paa Kommandoen »Hold paa Aarerne«.

»Aarerne ind!«

Udføres fra Stillingen »Hold paa Aarerne« saaledes:

Ved et Tryk paa Lommen med Haanden nærmest midtskibs og ved samtidig at skifte den anden Haand hen til Læderet nedefra opefter løftes Aarerne rask ud af Aaregangene og skjøns op i Vejret og svinges med Bladene forefter ind i Fartøjet i Orden forfra agterefter, hvor de lægges paa Plads paa Tofterne i Borde.

Skulle Aarerne herfra lægges ud, sker det ved at kommandere enten: »Klar ved Aarerne« og »Aarerne ud« eller »Rejs Aarerne« og »Lad falde Aarerne«, hvilket da udføres som beskrevet under § 1, idet Folkene paa forreste og agterste Tofte, der under denne Øvelse ikke betjene Hagerne, behandle deres Aarer paa samme Maade som den øvrige Del af Besætningen.

»Rejs Aarerne!«

1. Fra Stillingen »Hold paa Aarerne«. Haanden nærmest Borde skiftes og fatter nedefra opefter om Aaren tæt indenfor Læderet, samtidig med at Manden giver et Tryk nedefter paa Lommen saaledes, at Aaren med et Svip føres med Bladet lodret i Vejret og i den under § 1 beskrevne Stilling.

2. Under Roning.

Udføres, naar Aarebladene under Roningene lige løftes ud af Vandet paa samme Maade som ovenfor beskrevet under 1.

»Læg Aarerne!«

Udføres, naar Aarerne, efter at være rejste, skulle lægges ned i Fartøjet.

Aarerne løftes op, fri af Fartøjets Bund, og lægges, idet Besætningen, siddende paa Plads, gjør en Drejning ud mod Borde, langsomt og i Orden forfra agterefter paa Plads paa Tofterne i Borde med Bladene forefter.

»Aarerne agterefter!«

Idet Aarebladet sænkes i Vandet, løftes Aaren ud af Aare-

gangen, hvorefter Haanden nærmest midtskibs slipper Taget om Lommen; med den anden Haand, som vendes og forfares op om Lommen, føres Aaren langskibs og fastholdes. Under Fart vil Aaren af sig selv svaje langskibs.

Ved »Aarerne ud« føres Aarerne ud i Tværstillingen ved at gribe om Lommen med den ledige Haand, lægge Aaren med Læderet op paa Rælingen agtenfor Aaregangen, stille Bladet omtrent lodret og tvinge Aaren op af Vandet, hvorefter den med et Sæt føres tværs ud og ned i Aaregangen. Bevægelsen udføres samtidig af Alle paa Fartøjet.

Ved alle de i denne Paragraf nævnte Manøvrer og Øvelser forblive Skvætbordene ude.

§ 5. »At lægge til«.

1. Kommando.

»Læg ind for!« (1 kort Pibestød).

Vel roet! eller »Rejs Aarerne!« (1 kort Trille).

2. Udførelse.

»Læg ind for!«

Forreste Mand løfter sin Aare rask op af Aaregangen med Bladet lodret i Vejret og lægger den paa Tofterne med Bladet agterefter midtskibs mellem Folkene, der ro, isætter Skvætbordet og rejser sig op. Efter Omstændighederne fatter han sin Hage og stiller sig med denne lodret i Vejret, Front forefter, klar til at benytte den, naar Fartøjet lægger til, eller stiller sig klar til at tage mod Kasteenden.

Anm. Roes der med to Mand paa forreste Tofte, rejse disse Aarerne samtidig og lægge dem ned som ovenfor anført.

»Vel roet!«

Aarerne svippes op af Aaregangene, kastes langskibs og lægges ind i Fartøjet paa den Maade, der er beskrevet i § 4 under »Aarerne ind«. Skvætbordene isættes og Hvilerne lægges ud. Agterste Mand, som skal betjene Hagen, rejser sig op og griber den, klar til Brug, Front mod Borde.

»Rejs Aarerne!«

Udføres, efter at der er lagt ind for, paa den Maade, der er beskrevet i § 4 under »Rejs Aarerne« med Undtagelse af, at agterste Mand, som skal betjene Hagen, lægger sin Aare ned i Borde, saa snart Aarerne paa samme Side ere rejste saa højt, at det kan gjøres uden at komme i Vejen for dem; derpaa rejser han sig med sin Hage; Skvætbordene sættes i, og Hvilerne lægges ud.

A n m. Roes der med to Mand paa agterste Tofte, rejser agterste Mand, som skal betjene Hagen, sin Aare, der holdes af hans Sidemand paa Toften, saa længe Hagen betjenes.

I Sø eller haard Strøm kan Kommandoen »Læg ind for« udelades. Ved »Vel roet« lægges forreste Aare ind paa samme Maade som de øvrige Aarer, hvorefter forreste Mand rejser sig op, klar til at tage imod Kasteenden, som gjøres fast om Stævnen eller forreste Tofte.

b. Enkeltbænkede Fartøjer.

Normalstillingen for Besætningen er som i dobbeltbænkede Fartøjer. Folkenes Plads paa Tofterne retter sig efter Aarernes Længde. Forreste Mands Aare ligger i Borde med Bladet forefter.

»Sæt af!«

Naar der er sat af, lægger Folkene med Hagerne disse ned i Borde, og den forreste Mand trækker sin Aare fremefter, klar til at lægge den ud eller rejse den paa samme Maade som beskrevet for dobbeltbænkede Fartøjer.

»Læg ind for!«

Forreste Mand løfter sin Aare ud af Aaregangen, kaster den langskibs med Bladet forefter og skyder den paa Plads i Borde under de andre Aarer. Derefter rejser han sig op med sin Hage.

Iøvrigt ere alle Manøvrerne uforandrede som i dobbeltbænkede Fartøjer.

B. Fartøjer med Aaregaffler.

Normalstillingen og Pladsen for Besætningen er som beskrevet under A. a. og A. b. Aarerne, som skulle være forsynede med Stjerter, ligge i Gafflerne med Bladene i Vandet. Det Øvrige uforandret som under A.

»Klar ved Aarerne!«

Besætningen, undtagen Folkene ved Hagerne, fatte deres Aarer med Haanden nærmest Borde om Lommen.

»Sæt af!«

Som under A., idet Folkene ved Hagerne, efter at have lagt disse ind, fatte deres Aarer paa samme Maade som den øvrige Besætning.

»Aarerne ud!«

Aaren fattes med Haanden nærmest midtskibs om Lommen, løftes ud af Vandet og vises tværs ud i den under A. a. foreskrevne Stilling, idet den samtidig forfares saa meget, at Læderet ligger i Gaffen.

I enkeltbænkede Fartøjer holdes der med begge Hænder om Aarelommen.

»Aarerne agterefter!«

Aarerne forblive i Gafferne. Haanden nærmest midtskibs slipper Taget om Lommen; Aaren føres langskibs og fastholdes med den anden Haand, som samtidig vendes og forfares op om Lommen.

Ved »Aarerne ud«

føres Aarerne tværskibs ud som ovenfor.

»Vel roet!«

Aarerne forblive i Gafflerne og svinges langskibs som i »Aarerne agterefter«. Forreste og agterste Mand slippe deres Aarer helt, fatte Hagerne og rejse sig op, øvrigt som under A.

Udførelsen af de øvrige Manøvrer er uforandret som beskrevet under A. a., dog undtages Manøvrerne »Aarerne ind«, »Rejs Aarerne«, »Læg Aarerne«, »Lad Aarerne falde« og »Læg ind for«, som bortfalde i Fartøjer med Aaregaffler.

Almindelige Bestemmelser.

Kommandoen til Manøvrerne gives i een Del. I Stedet for enkelte Kommandoer kan der anvendes Pibesignal, hvilket findes anført efter Kommandoordet paa vedkommende Sted.

Gjælder Kommandoen kun Besætningen paa den ene Side, forudskikkes Avertissementet »Bagbord« eller »Styrbord«, undtagen som det findes anført ved Roning og Skodning.

Kommandoerne »Hold paa Aarerne«, »Rejs Aarerne«, »Læg ind for«, »Vel roet« og »Aarerne agterefter« skulle, naar Fartøjet roes, gives i det Øjeblik, Aarebladene føres ned i Vandet, og Roningen skal derefter føres rolig til Ende, forinden Manøvreren paabegyndes, da det Aarerne derved bibragte Moment fremmer sammes smukke Udførelse.

Dog bemærkes, at i Fartøjer med faste Aaregange skulle Aarerne ved Kommandoen »Aarerne agterefter« løftes ud af Aaregangene, medens Aarerne endnu vise tværs i Vandet.

Bestemmelser¹⁾

(af 26de Juni 1896)

for Omgang med Ild og Lys om Bord, samt til Sikring mod Brandfare.

Ild og Lys.

§ 1. Alle i Skibet skulle ved Omgang med Ild og Lys være pligtige til, foruden at efterfølge nedenstaaende Bestemmelser, tillige ganske i Almindelighed at udvise Omtanke og iagttage enhver Forsigtighedsregel, som Forholdenes Natur maatte paabyde.

§ 2. 1. Af Lamper og Lanterner maa kun de fra Orlogsværftet medgivne eller andre af samme Konstruktion anvendes om Bord.

2. *Petroleumslamper* maa kun anvendes i Kahyt, Officersmesse og Bestiklukaf, i Side-, Top- og Ankerlanterner samt i særlige Signallanterner (se videre herom: »Bestemmelser for Lampers og Lanterners Behandling om Bord« Pag. 50).

3. *Hængelamper, Skodtlamper og Skodtlanterner* maa kun benyttes hængende og kun paa de fra Orlogsværftet anviste Steder. Dog kan Chefen give Tilladelse til, at Pladsen for en saaledes anbragt Lampe eller Lanterne forandres, naar Forholdene maatte gøre det ønskeligt.

4. *Elektriske Glødelamper* maa ikke bevikles med Toj eller lignende. Disse Lamper maa ej heller udtages eller indsættes af andre end de dertil bemyndigede Personer. Flytningen af en fast anbragt elektrisk Glødelampe maa ikke finde Sted undtagen under særegne Forhold og med Chefens Tilladelse. Transportable elektriske Glødelamper maa benyttes overalt, hvor aflaaede Lastlanterner maa anvendes.

§ 3. 1. *Aabent Lys* (herunder *Haandlamper*) maa kun have brændende paa følgende Steder:

a. I Kahyt, Officersmesse og Lukafer, paa sidstnævnte Steder kun i de reglementerede Stager.

b. I Maskinrum, paa Fyrpladser og i Torpedorum, dog aldrig i Kulkasser eller i saadanne til Maskinen hørende Oplagsrum, hvor større Beholdninger af Tvist og andre brandfarlige Sager opbevares.

¹⁾ Rettet i Henhold til Kundgørelse B. 5—1912, Pkt. 4 og Minist. Best. ¹/₆ 1914.

c. I Kanontaarne, ved Affutager og paa saadanne andre Steder i Skibet, hvor mekaniske Arbejder skulle udføres. Til Anvendelse af aabent Lys under saadanne Forhold vil Vagtkhefens Tilladelse være at indhente, ligesom Melding til ham om Slukning af Lyset skal finde Sted.

2. Enhver, som benytter aabent Lys, skal slukke det, forinden han forlader det.

3. *Elektriske Buelamper* ere med Hensyn til deres Anvendelse om Læ at betragte som aabent Lys.

§ 4.¹⁾ I *Krudt-, Granat- og Patronmagasiner* maa aldrig komme tændte Lanterner; al Belysning af Magasinerne skal ske ved Hjælp af de uden for disse i Lanternerummene i dette Øie med anbragte Lanterner eller Lamper.

Saaftremt et Arbejde i et *Granatmagasin* kræver det, kan transportable elektriske Glødelamper benyttes inde i Magasinet.

Det samme overholdes saa vidt muligt ogsaa med Hensyn til *Skydebomuldsmagasiner*; hvor dette imidlertid ikke kan gennemføres, kan en aflaaet Lastlanterne anvendes til Belysning af Skydebomuldsmagasinet.

§ 5. I *Kulkasser* maa kun anvendes de særligt hertil medgivne Kulkasselanterner, almindelige eller elektriske.

§ 6. 1. I alle Rum under Banjerdækket, hvor der ikke af Orlogsværftet er anbragt særlige Belysningsmidler, maa der udenfor de i § 3 omhandlede Steder kun benyttes aflaaede Lastlanterner.

2. I Brændevinskælderen og i det Aflukke, hvor Malerverer og lignende brandfarlige Vædske opbevares, bør man saa vidt muligt undgaa at benytte Lanterner. Kan dette ikke undgaaes, maa, under Iagttagelse af al mulig Forsigtighed, aflaaede Lastlanterner anvendes.

§ 7. *Tændt Lampe og tændt Lys* maa kun bringes fra et Sted til et andet i Skibet, naar de ere anbragte i dertil reglementerede Lanterner.

§ 8. *Ild og Gløder* maa kun transporteres i Jernspande og kun af de dertil bemyndigede Personer (Kok, Bagere, Koksmater o. s. v.), hvem det paahviler at udvise al mulig Forsigtighed under Transporten.

§ 9. Chefen tager Bestemmelse om, i hvilken Udstrækning den faste Lampe- og Lanternebelysning skal forblive brændende

¹⁾ Rettet i Henhold til Kundgørelse B 5—1912, Punkt 4.

om Natten. Foruden til passende Økonomi vil der ved Bestemmelsen af Natbelysningen være at tage Hensyn til, at denne i de Rum, som benyttes til Sovesteder for Mandskabet, ikke bliver stærkere end netop nødvendig for Tjenestens Gang.

§ 10. Ved Aftenvisitationen for Ild og Lys (se Normal-Reglement for daglig Tjeneste til Ankers) slukkes overalt med Undtagelse af den befalede Natbelysning samt den Ild og Belysning, som den tilstedeværende tjenstlige Situation udkræver, eller som ifølge særlig Tilladelse fra Chefen maa vedblive at brænde. Alle ude værende Lobelanterner skulle til den Tid være inddragne ved Lanternevagten.

§ 11. 1. Imellem Aftenvisitationen og Udpurring den følgende Morgen maa aabent Lys kun have brændende i Lukaferne i den Tid, der bruges til Af- og Paaklædning, eller til anden ganske midlertidig Brug.

2. Hvis under særlige Omstændigheder nogen ønsker aabent Lys brændende i Lukafet i længere Tid efter Aftenvisitationen, maa han dertil forinden have begæret og erholdt Chefens Tilladelse.

3. I Lukafer, hvor der er installeret elektriske Glødelamper, kunne disse tændes til alle Tider af Natten, hvor Dynamoer er i Gang, uden at Sikkerhedsvagt udsættes. De ovenfor anførte øvrige Indskrænkninger ved Benyttelsen af aabent Lys i Lukaferne om Natten bortfalde ligeledes ved Benyttelsen af elektriske Glødelamper.

§ 12. 1. *Tændstikker* maa kun benyttes om Bord af de Personer, som have erholdt Chefens særlige Tilladelse dertil og i den Udstrækning, som af Chefen bestemmes (jfr. dog Pkt. 2 og 3). Ved Tændstikker forstås her kun glødfri Sikkerhedstændstikker, alle andre Arter ere forbudte om Bord.

Det paahviler enhver, hvem Bemyndigelse til at benytte Tændstikker er givet, at anvende den yderste Grad af Forsigtighed ved Brugen af dem, saa at Brandfare ikke foranlediges.

2. Brugen af Tændstikker er forbudt paa Banjerne, i Last, Kældere, Hellegatter, Kulkasser, Magasiner og alle Slags Oplagsrum.

3. Efter Aftenvisitationen maa der ikke benyttes Tændstikker om Læ.

§ 13. 1. Chefen bestemmer de Tider og de Steder i Skibet, hvor det saavel af Hensyn til Sikkerhed som til Orden er Bestemningen tilladt at *ryge Tobak*.

2. Til Tænding af Tobakspiber, Cigarer m. m. skal der paa et passende Sted paa Fordækket være ophængt et Tændingsmiddel; Trædækket under dette skal være beskyttet ved Hjælp af Blyplader.

Endvidere skal der sammesteds være anbragt en Jernbalje med vaadt Sand, hvori Tobakspiber skulle udrystes og brændende Cigarstumper m. m. bortkastes.

3. Tobaksrygning i Orlogsfartøjer er forbudt, medmindre Fartøjerne ere detacherede for et længere Tidsrum, i hvilket Tilfælde Tilladelse til Rygning kan gives.

Det kan dog tillades Officerer og ligestillede at ryge i Fartøjerne under tilbørligt Hensyn til, at Rygningen ikke bevirker Anstød imod, hvad der under de tilstedeværende Forhold er passende.

Selvantændelige og let fængelige Sager.

§ 14. 1. *Kul* maa saa vidt muligt ikke tages om Bord vaade, da Fugtigheden undertiden kan foranledige Selvantændelse.

2. Der skal af samme Grund vaages over, at Fugtighed ikke trænger ned i Kulkasserne gennem Kulfyldningshuller eller paa anden Maade.

3. Kuldækslerne skulle aftages i tørt Vejr, naar Forholdene tillade det, for at give muligt tilstedeværende Gasarter Lejlighed til at undslippe. Al Lufttræk gennem Kulkasserne skal undgaas. Kuldøre og vandtætte Kulleme skulle derfor altid være lukkede, naar Tjenesten tillader det.

4. Varmegraden i Kulkasserne undersøges mindst een Gang daglig og indføres i Journalen; efter Dampning med kunstig Træk, samt naar der mærkes en usædvanlig Stigning i Varmegraden, undersøges denne hver Time.

5. Opstaar der Varme i Kullene, og man ikke kan sende Folk i Kasserne for at udgrave de glødende Kul, uddrives Luften ved Damp, eller Huller eller Døre til vedkommende Kasse lukkes. Bliver det nødvendigt at fylde Kassen med Vand, skal dette om muligt ske nedenfra opefter, gennem Pumperør, Termometerør e. l. Kun hvis dette ikke lader sig gøre, styrtes Vandet i Kassen ovenfra.

§ 15. *Kulsække* skulle straks efter Brugen rydes for at fjerne Kulstøvet. Sækkene maa ikke opbevares ovenpaa Kedlerne, stables op ad disse eller staves af Vejen, men skulle opbevares

paa let tilgængelige Steder og jævnlig underkastes Tilsyn, da de ere udsatte for Selvantændelse.

§ 16. Naar *Fyrbrænde* anbringes til Tørring i Nærheden af Kedlerne, skal det være under stadigt Tilsyn, for at Antændelse af det ikke ubemærket skal finde Sted.

§ 17. 1. *Bomuldsaffald* skal opbevares i de dertil indrettede Jernbeholdere.

2. Naar Bomuldsaffald er gennemtrukket af Fernis, Smøreolie, Petroleum, Terpentin e. l., er det udsat for Selvantændelse. Saadant Bomuldsaffald maa derfor ikke henkastes mellem Kullene eller andre brændbare Sager, men det skal opsamles i en Jernpøs paa Fyrpladsen og brændes (ved Fyrtænding) eller kastes over Bord.

§ 18. Med alle saadanne Sager og Stoffer, som i sammenpakket og fugtig Tilstand kunne blive selvantændelige, skal der iagttages særlig Forsigtighed. Saaledes maa *Olietøj, stærkt fedtede Klædningsstykker, Voksdug, ferniserede Lærreder, fedtede Presseninger, sammenpakket fugtigt Hø, Blaar, Værk, Bomuld* o. desl. ikke henstaves nede i Skibet paa Steder, hvor der ikke kan have Øje med disse Sager, og hvor mulig Selvantændelse kan medføre Fare.

Hø, Blaar og Værk maa ikke benyttes til Indpakning af Sager, som opbevares i Kældere eller paa afsides Steder nede i Skibet.

§ 19. 1. *Petroleum og Terpentin* skal opbevares i de dertil bestemte og af Orlogsværftet placerede Beholdere, hvorfra der kun maa aftappes i Blikkander og ikke i større Kvantiteter, end hvad der svarer til det daglige Forbrug.

Angaaende de nærmere Sikkerhedsforanstaltninger ved Paafyldningen af Petroleum samt ved Indkøb deraf paa Togtet, se »Bestemmelser for Lampers og Lanterners Behandling om Bord« og »Bestemmelser for Indkøb paa Togt af Forbrugsgods til Lampe- og Lanternemateriellet.«¹⁾

2. Ved Opbevaringen og Brugen om Bord af letantændelige Vædske som *Malerfernis, Nafta, Sprit, stærke spirituose Medicamenter* m. fl. skal der anvendes særlig Forsigtighed. Beholdninger af saadanne Vædske maa kun bringes om Bord og opbevares paa de hertil bestemte Steder i de reglementerede Fade, Blik-

¹⁾ Henholdsvis Pag. 50 og Pag. 144.

beholdere, Glasflasker m. m., og der maa ikke findes Beholdninger af saadanne Vædske i privat Eje om Bord.

3. Skibets Beholdning af *Brændevin, Rom* og *andre Spirituosa* skal opbevares i Brændevinskælderen.

§ 20. *Holmes Patentlys* skulle opbevares i de dertil bestemte Kasser. De maa ikke transporteres sammen med Krudt og brandfarlige Sager, de maa ej heller henstaves i Magasinerne, men de skulle opbevares i et Rum, hvor de ikke udsættes for Beskadigelse eller kunne komme i Berøring med Vand.

Enhver Lækage paa Lysene kan let opdages derved, at den foraarsager en stærk Lugt af Fosfor. Mærkes noget saadant, skal der øjeblikkelig foretages en Undersøgelse af Beholdningen, og ethvert beskadiget Lys skal da straks kastes over Bord.

§ 21.¹⁾ *Fyrværkerisager* og andre Sager, der indeholde Sæter, maa ikke opbevares i Krudtmagasinerne. De skulle henstaa i Fyrværkeriskabet eller i andre særligt dertil anviste Rum.

Blus, som antændes ved Friktion, kunne komme i Brand ved Stød, naar Papskiven, som lukker for Blusset, er borte eller løs. Det vil derfor være at paase at Blus, som have forårsaget eller af anden Grund ere blevne beskadigede paa ovennævnte Maade, kastes over Bord i Stedet for at stilles paa Plads i Kassen.

§ 22. Ammunitionen og Sprængstofferne skulle opbevares i de dertil bestemte Magasiner. Dog er Chefen bemyndiget til at lade et ringere Antal Ladninger til Salut, Varselskud o. l. samt nogle Patroner til Revolverkanoner og Patronkanoner opbevare paa passende Steder uden for Magasinerne, naar de i saa Henseende fornødne Sikkerhedsforanstaltninger træffes.

I Krigstid er Chefen endvidere bemyndiget til efter Omstændighederne at lade enkelte skarpe Skud opbevare i Nærheden af Kanonerne under Iagttagelse af fornøden Forsigtighed.

§ 23. Privat Ammunition til Geværer, Revolvere m. m. skal afleveres til Skibet og opbevares sammen med dets Ammunition.

Privat Beholdning af Tændstikker skal ligeledes afleveres til Skibet og opbevares efter Chefens nærmere Bestemmelse.

Elektriske Ledninger.

§ 24. Da Ildsvaade kan foranlediges ved, at Ledningerne til den elektriske Belysning eller andre elektriske Ledninger i

¹⁾ Rettet i Henhold til Kundgørelse B. 5—1912, Pkt. 4.

Skibet beskadiges, maa der vaages nøje over, at saadanne Ledninger ikke udsættes for Overlast. Søm, Skruer o. l. maa ikke anbringes i Lister og Rør, hvori elektriske Ledninger ere anbragte.

Der skal strængt vaages over, at Lampeholdere, Smelte- traade og andre uisolerede Dele af Ledningerne ikke komme i Berøring med Vand, da Ledningerne derved kunne fortæres, hvorved der kan opstaa Brandfare.

Regler

(af 7. August 1912)

for Udlevering og Aflevering af Ammunition.¹⁾

a. Almindelige Bestemmelser.

Ved Udleveringen af Ammunition og Fyrværkerisager fører Tøjhusløjtnanten ved Laboratoriet Kommandoen paa Udleveringsstederne og har Ansvar for, at Udleveringen foregaar i Henhold til de modtagne Ordre og paa forsvarlig Maade.

Udleveringen fra Magasinerne besørger af Laboratoriets Mandskab, Udtagelse, Paalæsning og Transport besørger af det Mandskab, der af vedkommende Skib eller af Ekvipagen stilles til Raadighed.

Den Artilleriregnskabsfører, til hvem Udleveringen foregaar, har Ansvar for Transporten fra det Sted, hvor Modtagelsen sker.

b. Særlige Bestemmelser for Udlevering til Skib.

Inden Kommandoens Hejsning klargøres Ammunitionen efter det udstedte Reglement. Naar Ammunitionen er klargjort,

¹⁾ Regler for Ud- og Aflevering af Søminekorpsets Sprængstoffer, se Pag. 90.

tilsiges Artilleriregnskabsføreren til at mønstre den efter Reglementet, samt konferere med Tøjhusløjtnanten ved Laboratoriet om Antallet af Vogne og Pramme, der skal benyttes til Transporten.

Naar Tidspunktet for Ammunitionens Indtagelse er bestemt, meldes dette fra Skibet til Tøjmasteren.

Artilleriregnskabsføreren anmelder Tiden for Udleveringen til Tøjhusløjtnanten ved Laboratoriet og foranlediger det fornødne Transportmateriel bestilt ved Ekvipagen.

Ved Udleveringen kan Ladningskasser, Patronkasser m. m. ikke forlanges aabnede. Artilleriregnskabsføreren skal være tilstede ved Udleveringen.

c. Aflevering.

De samme Regler, som er anførte for Udleveringen, skal iagttages ved Afleveringen.

Ammunitionen afleveres i de samme Magasiner, hvorfra den er udleveret; tomme Hylstre og Patronkasser afleveres til Laboratoriet, tomme Ladningskasser til Magasinerne i den dækkede Vej.

d. Særlige Bestemmelser for Ind- og Udtagelse af Ammunition i Flaadens Skibe.¹⁾

1.

Før Indtagelse af Ammunition²⁾ paabegyndes i Flaadens Skibe, skal det nøje efterses, at der ikke findes uvedkommende Genstande i Magasinerne, at disse er tørre og i fuldstændig Orden.

Efter Udtagelse af Ammunition efterses, at Magasinerne er tomte.

Denne Inspektion af Magasiner foretages, i Skibe under Kommando, af næstkommanderende, i Skibe under Oplag, af den tilsynsførende Officer.

¹⁾ Benævnelsen Skib omfatter her og i de følgende §§ ogsaa Minefartøjer, Torpedobaade og Undervandsbaade samt Patrouillebaade.

²⁾ Marineministeriet bestemmer, at der fremtidig vil være at medgive de udrustede Skibe *Maximums-Thermometre* til Anbringelse i *Krudtmagasinerne*, og at der anstilles regelmæssige Undersøgelser af Temperaturen i disse. Resultatet af disse Undersøgelser indsendes efter endt Togt til Orlogsværftet. (³⁰/₁ 1892.)

2.

Under Ind- og Udtagelse af Ammunition skal der fra Fortoppen eller eneste Top i Skibet vaje et rødt Flag

I det Fartøj, hvori Ammunition transporteres, skal der ligeledes, saa længe Fartøjet har denne om Bord, vaje et rødt Flag fra Masten eller fra en oprejst Stang af mindst 3 m Højde.

3.

Ind- og Udtagelse af Ammunition foretages enten paa Orlogsværftet eller i Yderhavnen efter Chefen for Orlogsværftets nærmere Bestemmelse.

4.

Under Ind- og Udtagelse af Ammunition maa der i Skibet ikke ryges Tobak paa Dækket eller i de Rum, gennem hvilke Ammunitionstransporten foregaar, og foruden de til Magasinernes Belysning og for Ammunitionens Transport nødvendige reglementerede Lanterner eller Lamper, maa der ikke findes Ild udenfor Kedel- og Maskinrum, Kabys, Bagerovn og Lanternevag. Arbejdets Udførelse kræver ikke Slukning af det elektriske Lys om Bord. Tændstikker og andre Ildtændingsmidler maa ikke medtages i Magasinerne.

5.

Udføres Arbejdet paa Orlogsværftet, foregaar Transporten af Ammunition til Kystforsvarsskibe og Krydsere ad Søvejen, dog kan Chefen for Orlogsværftet, naar Omstændighederne gør det ønskeligt, tillade, at Transporten foregaar over Land.

For Minefartøjs, Torpedobaades, Undervandsbaades og Patrouillebaades Vedkommende foregaar Transporten almindeligvis over Land.

Under Ind- og Udtagelse af Ammunition skal Kommandoen som Regel være hejst. Undtagne fra denne Regel er dog Kystforsvarsskibe under Oplag og Minefartøjer.

6.

Under Dokning kan Skibe under Kommando, Kystforsvarsskibe under Oplag samt Minefartøjer, efter Chefen for Orlogsværftets nærmere Bestemmelse, beholde Ammunitionen om Bord.

Naar Tilladelse til at beholde Ammunitionen om Bord under Dokningen gives, maa der i det paagældende Skib eller Fartøj

absolut ikke foretages noget Arbejde, som kan give Anledning til Brandfare.

7.

Skal et Skib ind- eller udtage Ammunition, afgives fra dette i Tide Melding om Tidspunktet herfor til Ekvipagemesteren og Tøjmasteren.

8.

Nøglerne til Ammunitions- og Sprængstofmagasinerne i Skibe under Kommando opbevares af næstkommanderende og for Skibe og Minefartøjer under Oplag i Nyholms Vagt.

Skal der arbejdes i Magasinerne, udleveres Nøglerne til vedkommende Regnskabsfører, der atter afleverer dem efter Arbejdets Ophør og afgiver Melding om, at Magasinerne er aflukkede og i Orden.

Som Følge af ovenstaaende Regler bortfalder Bestemmelserne af 18. Oktober 1884 for Ind- og Udtagelse af Krudt og Skarp i Flaadens Skibe.

Anordning (af 22/6 1899) angaaende de *Forsigtighedsregler*, der skulle iagttages ved Transport af visse *eksplosive Stoffer*. (Justitsmin.) se Bind VII.

For *Transport af eksplosive Stoffer paa de danske Statsbaner* findes et Reglement med enkelte særlige Bestemmelser for Militæretaternes Vedkommende.

Regler for *Artilleri-Ammunitionens Behandling* (Kundg. B. 11—1912). (Trykt særskilt.)

Regler

(af 7. August 1912)

for Magasinering af Artilleri-Ammunition i oplagte Skibe.

1.

a. Følgende Ammunition maa magasineres om Bord.

1. Uladte Projektiler, ladte 24 cm Panser-Brisantgranater uden Detonatorer, ladte 15 cm Panser-Brisantgranater og Brisantgranater uden Detonatorer.
2. Ladninger af røgfrit Krudt.
3. Patroner til P. K., J. K. og Maskinskyts, naar de enten er anbragte i Transportkasser eller paa Hylder med Kon-servationsskruen iskruet.
4. Haandvaabenammunition.

b. Følgende Ammunition maa ikke magasineres om Bord.

1. Ladninger af sort eller brunt Krudt.
2. Salutladninger og Signalpatroner.
3. Tændammunition, der ikke er anbragt i Patroner eller Gra-nater.
4. Fyrværkerisager.
5. Holmes Lys.

2.

Ammunitionen maa kun magasineres om Bord i oplagte Skibe, saafremt Ammunitionsmagasinerne i disse ere jernapterede og indrettede til at kunne sættes under Vand fra øverste Dæk.

De nødvendige Apparater til Betjening af Søhaner og Sø-ventiler skal ophænges paa et Skodt paa Dækket i Nærheden af Brugsstedet og aflaaes med Hængelaas. Nøglen til Laasene skal opbevares i et med Glasrude forsynet Skab i Apparaternes umiddelbare Nærhed.

3.

Før Afslutningen af et Togt skal Skibscheferne i de paa-gældende Skibe i Tide henvende sig til Chefen for Orlogsværftet angaaende Ordre for Ammunitionens Magasinering under Op-lægning. Forinden Ordren gives, indhenter Chefen for Orlogsværftet Erklæring fra Direktøren for Skibbygning og Maskin-

væsen og Tøjmasteren om, hvorvidt forestaaende Arbejder i Skibet kræver et eller flere Magasiners Tømning.

Forinden Skibets Indlægning paa Orlogsværftet efter endt Togt skal i alle Tilfælde den under Punkt b. nævnte Ammunition udtages. Saafremt de forestaaende Arbejder kræver et eller flere Magasiners Tømning, udtages samtidig den under Punkt a. nævnte Ammunition af de paagældende Magasiner.

For de Magasiners Vedkommende, der ikke kræves tømte, kompletteres Beholdningerne af den under Punkt a. nævnte Ammunition efter Forbrugs-Reglementet for Oplægning i krigs-beredt Stand. Denne Komplettering finder saa vidt mulig Sted samtidig med Udtagelsen af den under Punkt b. nævnte Am-munition.

4.

Snarest muligt efter Kommandoens Strygning i de paa-gældende Skibe forlanger Tøjmasteren foretaget Besigtelse af Ammunitionsmagasinerne og den deri værende Ammunition af en dertil af Chefen for Orlogsværftet nedsat Kommission, af hvilken vedkommende tilsynsførende Officer og Artilleri-Inventarieregnskabsføreren skal være Medlemmer.

Besigtelsen skal navnlig gaa ud paa at efterse, at der ikke findes andet i Magasinerne, end hvad der maa være under Op-laget, samt om Ladningskasserne er tætte. Rapport om Be-sigtelsen tilstilles Chefen for Orlogsværftet af Tøjmasteren.

5.

Naar det Arbejde, der har nødvendiggjort et Magasins Tømning, er tilendebragt, melder Direktøren for Skibbygning og Maskinvæsen dette til Chefen for Orlogsværftet, der beordrer den under Punkt a. nævnte Ammunition taget om Bord.

6.

Med Hensyn til selve Magasineringen, Tilsynet med og Eftersynet af den om Bord værende Ammunition henvises til de i Særtryk udfærdigede »Regler for Artilleri-Ammunitionens Behandling«.

Bestemmelser for Tilsyn med og Vedligeholdelse af Artillerimateriellet om Bord.

(Kgl. Resol. af 24de April 1912.)

§ 1. Tilsynet med Artillerimateriellet om Bord i de udrustede Skibe paahviler den ældste af de Officerer, der gennem Udkommandoens Vedtegning — eller hvor saadan ikke er givet — gennem Chefens Fordeling af Officererne, er ansat ved Artilleriet. Han assisteres af de øvrige ved Artilleriet og Haandvaabendivisionerne ansatte Officerer, af Artilleriregnskabsføreren samt af Artillerihaandværkerne. Alt Eftersyn af Artillerimateriellet, saavel det daglige som efter Skydning, skal foretages under personlig Ledelse, Medvirkning og Ansvar af den som Kanonkommandør ansatte Underofficer eller ved Skyts, hvor en menig er Kanonkommandør, af den tilsynsførende Underofficer. Den umiddelbare Ledelse af Vedligeholdelsesarbejderne og Eftersynet paahviler Artilleriregnskabsføreren.

§ 2. Kanoner og Maskinskyts bør saa vidt muligt underkastes et mindre Eftersyn hver Dag; samtidig udføres de fornødne Vedligeholdelsesarbejder. Saa snart Materiellet trænger til et mere grundigt Eftersyn, skal der snarest afses den fornødne Tid hertil.

Ved det Skyts, som daglig benyttes, skal alle Affutagens og Kanonens arbejdende Dele jævnlig smøres med Olie.

Alle blanke eller umalede Jern- og Staaldele paa Kanon og Affutage samt Reservedelene holdes indfedtede i Marvolie eller Vaseline; Kvadrantstødet paa Kanonen maa ikke males eller pudses med skarpe Pudsemidler.

Obturatorlejet og de Staalflader, der ligger an mod Obturatoren, holdes indsmurte i Ferronat.

Løbet holdes indfedtet med Vaseline.

§ 3. Forinden Skydning skal Artilleriofficeren forvise sig om, at Skytset er forsvarligt klargjort og de nødvendige Sikkerhedsforanstaltninger truffet.

§ 4. Efter Skydning skal Løbene senest den paafølgende Dag under Skibets Rengøring udvaskes, tørres og atter indfedtes.

Saafremt Skydning afholdes paa flere paa hinanden følgende Dage, skal Kanonerne (Instruktionsvaabnene) dog ikke

rengøres mellem hver Skydning; derimod bør Løbene indfedtes, naar de er noget afkølede.

§ 5. De benyttede Hylstre udvaskes, efter at Tændhætten eller Tændskruen er fjernet, senest 2 Dage efter Skydningen, i varmt Sæbe- eller Sodavand (1 Haandfuld Sæbe eller ca. $\frac{1}{2}$ kg Soda i en Pøs Vand). Derefter udskylles de godt i fersk Vand og aftørres omhyggeligt. De afleveres ved første Lejlighed til Laboratoriet.

§ 6. 1. Til den daglige Vedligeholdelse af Haandvaaben anvendes dertil udsatte Folk i passende Antal. Under Artillerihaandværkerens eller en Artilleriunderofficers Tilsyn foretager de Eftersyn og Vedligeholdelse af Haandvaaben, Salongeværer, Salonrevolvere, Eksercergeværer og Signalpistoler.

2. Efter Eksercits med Haandvaaben skal de sidste ca. 5 Minutter af Øvelsestiden benyttes til at efterse og aftørre Vaabnene, forinden de afleveres.

3. Efter Skydning med Haandvaaben rengøres Vaabnene. Kan Rengøring ikke straks finde Sted, maa Løbene indfedtes snarest muligt, for senest 24 Timer efter Skydningen at rengøres. Saafremt Skydning med Haandvaaben afholdes paa flere paa hinanden følgende Dage, er det ikke nødvendigt at rengøre Vaabnene mellem hver Skydning; derimod bør Løbene indfedtes.

§ 7. 1. En Gang ugentlig, som Regel Lørdag Formiddag, foretages mere omfattende Rengøring, Eftersyn og Pudsning af det samlede Artillerimateriel, og der foretages Adskillelse af saadanne Dele af Mekanismerne, hvortil der ved den daglige Vedligeholdelse ikke har været Tid og Lejlighed.

2. En Gang ugentlig, som Regel Lørdag Eftermiddag, holdes Vaabenparade, under hvilken Inspektion af Skyts og Haandvaaben finder Sted.

§ 8. 1. Under den daglige Vedligeholdelse skal saavidt muligt alle elektriske Motorer til Kanonbetjening og Ammunitionsophejsning prøves.

2. Meddelelsesmidlerne skal prøves hver Morgen inden Kanoneksercits.

3. Afstandsmaalene skal verificeres mindst en Gang ugentlig og i hvert Fald kort forinden Skydning; der foretages om muligt daglig sammenlignende Maalinger til samme Maal.

4. Sigtekikkerterne verificeres inden Skydning.

Det under 14. Juni 1882 allerhøjest stadfæstede Reglement vedrørende Tilsynet med og Vedligeholdelsen af Artillerima-

teriellet om Bord med senere Ændringer og Tilføjelser sættes ud af Kraft.

For at befordre *Økonomien ved Forbruget af Patronhylstre til Flaadens Revolverkanoner og hurtigskydende Kanoner*, træffer Marineministeriet efterfølgende Bestemmelser, der ville være at iagttage om Bord i Flaadens Skibe:

Snarest muligt efter endt Skydning og senest 36 Timer derefter skulle Fænghættene fjernes fra Hylstrene. (Der findes dog endnu mellem Beholdningerne en ældre Hylsterkonstruktion, fra hvilken Hættene maa fjernes paa Laboratoriet.)

Derefter nedstilles Hylstrene i 10 Minutter i varmt Sæbe- eller Sodavand (en Haandfuld Sæbe eller c. $1\frac{1}{2}$ Pd. Soda til en Pøs Vand); de anbringes derpaa i ferskt Vand og udskylles endelig i dette. For Hylstrene med paanittet Bund maa det iagttages, at Jernbunden ikke neddyppes i Vandet.

Hylstrene aftørres derpaa omhyggeligt med Blaar, Tvist el. desl., hvorved der drages Omsorg for, at de saavel indvendig som udvendig blive befriede for Fugtighed. Naar dette Arbejde er tilendebragt, pakkes Hylstrene i Kasser for ved Lejlighed at hjemsendes til Orlogsværftet. For hver Gang et Hylster har været anvendt, forsynes det ved Laboratoriets Foranstaltning med et Kørnerslag. (³⁰/₁ 1890.)

Bestemmelser

(af 24. April 1912)

om ydre Kendemærker for de forskellige Projektiler, Patroner og Ladninger til Flaadens Kanoner.

For at undgaa Forvekslinger af de forskellige Slags Projektiler, Patroner og Ladninger til hver enkelt Art Skyts, har Marineministeriet reglementeret følgende ydre Kendemærker:

1. Projektiler.

Panserprojektil af Staal: hvidt,

Panser-Brisantgranat: hvid, gul Spids,

Brisantgranat: Forpart hvid, Bagpart sort, gul Spids,
Krudtgranat af Staal: Forpart hvid, Bagpart sort, rød Spids,
naar Granaten er ladt,

Krudtgranat af Jern: sort, rød Spids, naar Granaten er ladt,

Øvelsesgranat: Forpart sort, Bagpart blaa,

Øvelsesprojektil: Forpart sort, Bagpart blaa,

Eksercerprojektil: grønt.

Ladte Granater, som magasineres med Spidsen skjult, mærkes paa Bundfladen med en cirkulær Skive af samme Farve som Spidsen.

2. Patroner.

Patroner t l 15 cm, 12 cm og 87 mm P K med Øvelsesladning er mærkede med Ø L paa Hylstrets Bund.

Enhedspatroner

med Krigsladning og

Panser-Brisantgranat: Projektilet hvidt, gul Spids,

Brisantgranat: Projektilet hvidt, gul Spids,

Krudtgranat af Staal: Projektilets Forpart hvid, Bagpart sort,
rød Spids, naar Granaten er ladt,

Krudtgranat af Jern: Projektilet sort, rød Spids, naar Granaten er ladt,

massivt Øvelsesprojektil: Projektil sort, blaa Spids;

med Øvelsesladning og

Krudtgranat af Jern: Projektilets Forpart sort, Bagpart blaa,

massivt Øvelsesprojektil: Projektilets Forpart sort med blaa
Spids, Bagpart blaa;

ved Eksercerpatroner; Projektilet grønt.

Det fremgaar heraf, at alle Projektiler, som helt eller delvis er malede hvide, er af Staal og henhører til Krigsbeholdningen; denne maa ikke, uden særlig Ordre, anvendes ved Øvelsesskydning.

Spidsen paa ladte Granater males i et Bælte, hvis Bredde omtrent er $\frac{1}{3}$ af Forpartens Længde.

3. Ladninger.

Paa Karduserne anføres Kanonernes Kaliber, Ladningens Vægt og Krudtets Art samt Bogstaverne K L, P L eller Ø L svarende til henholdsvis Krigs-, Part- eller Øvelsesladning. Krudtsorten angives ved Mærkningens Farve:

Sort Farve angiver sort Krudt,
 Rød — — brunt Krudt,
 Blaa — — røgfrit Krudt.

Som Følge af ovenstaaende Bestemmelser bortfalder de tilsvarende Bestemmelser af 15. December 1887.

Benævnelse af Skyts.

Kanoner af 100 mm Kaliber og derover benævnes efter Kalibret i nærmeste hele cm, Kanoner under 100 mm Kaliber efter Kalibret i nærmeste hele mm. Efter Kalibermaalet tilføjes Bogstavet K. eller, hvis Kanonen er indrettet til Patronhylster, Bogstaverne P. K. Derefter tilføjes Kanonernes hele Længde i Kaliber og om nødvendigt tillige Fabrikationsaaret (Eks. 15 cm K. L. 35 M. 1888).

Revolverkanoner, Reculkanoner og Mitrailleurer benævnes efter Kalibret i nærmeste hele mm med Tilføjelse af Vaabnets Art i forkortet Form (Rev. K., Rec. K., Mitr.). (Minist. Best. af ²⁹/₂ 1912).

Bestemmelser

(af 11. Marts 1914)

for den militære Uddannelse i Flaadens Skibe.

I alle udrustede Krigsskibe, som ikke for Togtet er tildelt specielle, med Personellets militære Uddannelse uforenelige Hverv, skal der lægges særlig Vægt paa denne Uddannelse, som dels er praktisk, dels teoretisk og omfatter følgende Fag:

Almindelig militær Uddannelse.

Gymnastik,

Artilleriuddannelse,

Haandvaabenuddannelse,

Fodfolksuddannelse.

Den praktiske Undervisning i ovennævnte Fag gives i Henhold til de af Ministeriet approberede Reglementer; Uddannelsen i Skydning foregaar efter »Reglement og Vejledning for Uddannelsen i Skydning med Kanon« samt »Reglement og Vejledning for Uddannelsen i Skydning med Haandvaaben« og i det Omfang, som fastsættes i de aarlige Skydeprogrammer.

Den teoretiske Uddannelse skal navnlig have til Formaal at bibringe Personellet et indgaaende Kendskab til det Materiel, som det er ansat ved og skal betjene under Klartskib, samt et kortfattet, populært affattet Uddrag af den teoretiske Skydelære. Undervisningen gives dels efter de for de paagældende Skibe approberede Artilleribeskrivelser, dels efter »Reglement og Vejledning for Uddannelsen i Skydning med Kanon«.

Endvidere gives Undervisning i almindelige militære Pligter og Forhold, Pligterne som Skildvagt og ubevæbnet Post, i Uniformsreglement for Søværnet og Hæren samt i de nødvendige Afsnit af Ceremonielreglement for Flaaden.

Det paahviler den ældste Artilleriofficer om Bord at lade Artilleriøvelsesprotokollen føre efter Anvisningen i Bogen. Ved Togtets Slutning indsendes den af Chefen til Chefen for Orlogsværftet, hvorfra den sendes til Artillerikorpset for at opbevares.

Forinden Togtet sluttes, afholdes en Overhøring i Teori af de værnepligtige K. I., der har været ansatte ved Skytset. Bedømmelsen, ved hvilken benyttes den for Søværnets Skoler gældende Karakterskala¹⁾, foretages af den ældste Artilleriofficer om

¹⁾ Se Bind V.

Bord i Forbindelse med en af de Officerer og Underofficerer, der har været Lærere for nævnte værnepligtige.

Den ældste Artilleriofficer om Bord afgiver efter Samraad med de ham underlagte Officerer og Underofficerer ved Togtets Slutning en Bedømmelse af Duelighed, Evner, Flid og Opførsel for de værnepligtige, der har været ansat ved Skytset. Ved Bedømmelsen benyttes ovennævnte Karakterskala.

Karaktererne indføres i Oplysningsbogen for den værnepligtige tilligemed Karaktererne for hans Skydning.

Underofficerer, som har vist udmærket Dygtighed og Aktivitet som Lærere ved den militære Uddannelse, kan i Forfremmelseslisten gives en Tilføjelse »Har gjort sig fortjent til Udmærkelsestegnet«. Den endelige Indstilling til Chefen for Orlogsværftet angaaende Tildelingen af Udmærkelsestegnet paa hviler Chefen for Artillerikorpsset, som ved Indstillingen vil have at tage fornødent Hensyn til den paagældendes øvrige Forhold i Tjenesten.

Regler

(af 7. August 1912)

for Udlevering og Aflevering af Søminevæsenets Sprængstoffer.

A. Udlevering.

1. *Almindelige Bestemmelser.* Ved Udleveringen af Skydebomuld og Krudtpatroner fører den tilsynsførende ved Sprængstofferne (Sprængstof-Officeren) Kommandoen paa Udleveringsstederne og har Ansvaret for, at Udleveringen foregaar i Henhold til de modtagne Ordre og paa forsvarlig Maade, ligesom ogsaa for Sprængstoffernes forsvarlige Behandling under Udleveringen.

Krigspistoler til Torpedoer og elektriske Patroner til Stangtorpedoer udleveres fra og under Ansvar af Matros- og Søminekorpsets 2den Afdeling, elektriske Patroner til passive Miner fra Matros- og Søminekorpsets 1ste Afdeling.

Udtagelsen af Materiellet fra Magasinerne besørgeres af det Mandskab, der af vedkommende Skib eller af Ekvipagen stilles til Raadighed. Andre Arbejder end Udleveringen fra Magasinerne, saasom Transport til og Arbejder i Ladehusene og Søminemagasinerne m. m., udføres ved Afdelingernes Foranstaltning.

De Beholdere, der udleveres, kan ikke forlanges aabnede.

Ladningskasserne til Stødminerne skal, forinden de udleveres, lukkes forsvarligt.

Den Befalingsmand, til hvem Udleveringen foregaar, har Ansvaret for Sprængstoffets Transport fra det Sted, hvor Modtagelsen sker.

2. *Særlige Bestemmelser for Udlevering til Skib.* Ved Ekviperingens Begyndelse tilstiller Matros- og Søminekorpset Skibschefen »Skema over Skydebomuld og Tændmidler«, indeholdende Oplysninger om de Sprængladninger, Tændladninger, Knaldkviksølvhætter m. m., der skal medgives Skibet.

Fra Skibet tilsiges Udtagelsen af Skydebomuld med Tilbehør.

Naar Skibets Torpedoofficer har modtaget Ordre til at lade Søminemateriellet transportere om Bord, træffer han Aftale med Sprængstof-Officeren og vedkommende Afdeling om Tid og Sted

for Udleveringen af Skydebomulden m. m. samt om Arbejdsstyrken og Transportmidlerne.

Torpedoofficeren eller den Underofficer, der om Bord assisterer ved Tilsynet med Sprængstofferne, skal være til Stede ved Udleveringen.

Han efterser, at Mærkerne paa de Beholdere, der udleveres, er i Overensstemmelse med det Skema, der er tilstillet Skibet.

A n m. For Sikringsstyrkens Skibe samt for Torpedo- og Patrouillebaade modificeres ovenanførte »Særlige Bestemmelser for Udlevering til Skib« i Overensstemmelse med de til enhver Tid gældende Bestemmelser for disse Skibes og Baades hurtige Udrustning og Klargøring.

B. Aflevering.

1. *Almindelige Bestemmelser.* Afleveringen tilsiges ved Matros- og Søminekorpset. Torpedoofficeren træffer Aftale med Sprængstof-Officeren og vedkommende Afdeling om Tiden for Afleveringen, om de fornødne Transportmidler og Mandskab samt om det Magasin, til hvilket Transporten skal finde Sted.

De samme Regler, som er anført for Ombordtagelsen og Udleveringen, skal iagttages ved Udtagelsen og Afleveringen.

Naar Sprængstofferne er udtagne, inspicerer Skibets næstkommanderende de om Bord benyttede Magasineringssteder for at forvisse sig om, at de nævnte Steder er fuldstændig tomt.

I de under Matros- og Søminekorpset sorterende Skibe og Baade inspiceres af den Officer eller dermed ligestillede, der har ledet Arbejdet.

2. *Særlige Bestemmelser for Skib.* Ved Togtets Afslutning afleverer Torpedoofficeren til Skibschefen det ved Begyndelsen af Togtet modtagne Skema over Skydebomuld m. m., efter paa Skemaet at have indført de Forandringer, som Beholdningerne er undergaaede paa Togtet, samt de Bemærkninger vedrørende Skydebomulden og Tændmidlerne, Togtet har givet Anledning til. Tilføjelserne indføres tillige paa Skemaet i »Arbejdsbog for Skydebomuld«. Skemaet og Arbejdsbogen fremsendes af Chefen til Orlogsværftet.

C. Transport.

1. *Almindelige Bestemmelser.* Enhver Transport af Sprængstoffer sker under Opsyn af en Befalingsmand.

Ethvert Fartøj, der transporterer Sprængstof, skal være under Tilsyn af en Befalingsmand.

Med hver Vogn, hørende til en Transport af Sprængstof, skal foruden Kusken følge en Mand, der har Opsyn med Sprængstoffet.

Transport af Sprængstoffer maa kun finde Sted i lukkede Beholdere og skal ske enten i lignende Kasser som de, hvori Sprængstoffet er emballeret ved Modtagelsen, eller i de Beholdere, hvori Sprængstoffet magasineres i Land eller om Bord.

Beholderne maa ikke udsættes for Rystelser eller Gnidning; de maa derfor ikke skydes eller rulles, men skal paa korte Strækninger transporteres paa Bærebø, vel overdækkede med Tæpper, eller bæres i Haanden. Løftning og Nedsætning af Beholderne skal altid foregaa med Varsomhed.

Alle Beholdere med Sprængstof skal under Transporten være forsvarlig forstøttede.

For saa vidt Beholdere med Sprængstof ikke paa anden Maade er beskyttede mod Sol, Regn, Søstænk, Gnister o. s. v., skal de overdækkes med Tæpper, Presenninger eller lignende.

Transporteres Sprængstof paa Vogn, skal Kørselen foregaa i Skridt, og Sprængstofbeholderne skal anbringes paa et Underlag af Halm, Fæhaarstæpper, Uldtæpper eller lignende. Et saadant Underlag skal ogsaa anvendes, naar Krudt transporteres i Fartøj.

Sprængstof maa kun, naar det er indesluttet i en tæt lukket, uantændelig og stærk Beholder, transporteres i aaben Dampbaad eller aabent Fartøj, slæbt af en Dampbaad. Fra denne Regel undtages dog vaad Skydebomuld.

Sprængstof maa som Regel ikke transporteres sammen med andet Materiel end det, som selve Transporten nødvendiggør.

Forskellige Slags Sprængstoffer maa ikke uden absolut Nødvendighed transporteres sammen, med mindre de hver for sig er indesluttede i en tæt lukket, uantændelig og stærk Beholder.

Elektriske Patroner, Knaldkviksolvhætter og Pistoner maa aldrig transporteres paa Vogn, men kun i Haanden, paa Bærebør eller i Fartøj.

2. *Særlige Bestemmelser for Skydebomuld.* Magasineringskasserne, der indeholder Ladninger til selvbevægende Torpedoer, skal transporteres staaende, hvorimod Ladningsrum til selvbevægende Torpedoer, der er anbragt i Transportlad, som Regel skal transporteres liggende.

Tør Skydebomuld bør i Reglen ikke transporteres paa Vogn. Transport paa Land kan ske ved Hjælp af Bærebør.

Transporteres tør eller overfladeparafineret Skydebomuld sammen med vaad eller gennemparafineret Skydebomuld, skal den holdes saa langt fjernet fra den vaade eller gennemparafinerede Skydebomuld, som Transportmidlet og Hensynet til en forsvarlig Transport tillader.

3. *Særlige Bestemmelser for Ombordtagelse af Sprængstof i Skib.* Naar det med Sprængstof ladede Transportmiddel er bragt paa Siden af Skibet eller Baaden, skal Ombordtagelsen af Sprængstoffet hurtigst muligt paabegyndes og tilendebringes.

Transportmidlet med Sprængstof maa ikke henstaa eller henligge ved Skibet Natten over og skal være under Tilsyn af en Befalingsmand.

Under Ind- og Udtagelse af Sprængstof i Flaadens Skibe iagttages for øvrigt de til enhver Tid gældende Bestemmelser for Omgang med Ild og Lys om Bord samt til Sikring mod Brandfare.¹⁾

Regler for Torpedo- og Sominemateriellets Behandling om Bord. (Særtryk.)

Uddrag af Ministeriets Bestemmelser

(af 29. Februar 1912)

vedrørende elektrisk Materiel og den elektriske Tjeneste.

I Skibe paa Togt fører Matros- og Søminekorpsets Personel *Tilsyn med* og vedligeholder alt *elektrisk Materiel*; i Undervandsbaade gælder dette dog kun for Projektører, Radiotelegraf- og Telefonmateriel samt Signalmateriel, idet Maskinkorpsets Personel fører Tilsyn med og vedligeholder det øvrige elektriske Materiel.

Den daglige Pasning af Dynamoer udføres af Maskinkorpsets Personel.

¹⁾ Se Pag. 68.

Angaaende Søminepersonellets Anvendelse til Maskintjeneste, se Pag. 117.

Angaaende Indberetning om *Forlis af selvbevægende Torpedoer*, se Instruks for Tjenesten i Flaadens Skibe.

Bestemmelser

(af 21de Oktober 1901)

for Torpedo- og Sømineuddannelsen om Bord i Flaadens Skibe.

1. I ethvert af Flaadens udrustede Krigsskibe, som er forsynet med Torpedo- og Søminemateriel og elektrisk Lysmateriel, skal der lægges Vægt paa, at Personellet, udsat til dette Materiel, indøves i dets Brug og Betjening, for saa vidt der ikke er tildelt Skibet særlige Hverv, som ere uforenelige med Personellets egentlige militære Uddannelse.
2. Indøvelsen skal finde Sted i et saadant Omfang, at det Mandskab, som ifølge Skibets Ruller er ansat ved ovennævnte Materiel, saa hurtigt som muligt bliver bekendt med dettes Konstruktion, Behandling og Betjening, samt med Reglerne for Vedligeholdelsen og det daglige Eftersyn.
3. I danske Farvande indenfor Skagen skulle efterfølgende Regler for Afholdelsen af Øvelser følges:

a. Øvelsesskydning med selvbevægende Torpedoer.

For hvert af Skibets Udskydningsapparater til selvbevægende Torpedoer skydes mindst 2 Skud for hver af Togtets første 4 Uger og mindst 1 Skud for hver af Togtets øvrige 2 Uger; dog behøver Skudantallet ikke paa noget Togt at overskride det Antal, som efter ovenstaaende Regler ere Minimum for et 5 Maaneders Togt.

Al Øvelsesskydning med selvbevægende Torpedoer skal udføres mod Maal, enten stilleliggende eller bevægeligt. Af samtlige Øvelsesskud skal mindst Halvdelen udføres mod bevægeligt Maal.

b. Øvelser med Stangtorpedoer.

For saa vidt Skibets Dampbarkasser ere armerede med Stangtorpedoapparater, skal der fra hvert Apparat sprænges 1 Øvelsesmine for Togtets første Maaned, og yderligere 1 Øvelsesmine for den Tid, Togtet varer over 1 Maaned.

c. Udlægningsøvelser med passivt Søminemateriel.

I Skibe med passivt Søminemateriel, der er indrettet til Anvendelse som »ikke selvvirkende Miner«, skal der foretages Udlægningsøvelser med mindst $\frac{1}{6}$ af de medgivne Miner for hver af Togtets første 8 Uger og med mindst $\frac{1}{12}$ for hver af Togtets øvrige Uger.

I Skibe, der ere udrustede med »selvvirkende Miner«, skulle — for saa vidt Konstruktionen af Minerne tillader en gentagen Udlægning af disse — de samme Bestemmelser følges som for »ikke selvvirkende Miner«. I modsat Fald foretages Udlægningsøvelserne i det Omfang, det medgivne Øvelsesmateriel tillader.

Ved al Øvelsesudlægning af »selvvirkende Miner« forsynes disse med Bøjer for atter at kunne optages.

d. Øvelser med Projektører.

For saa vidt der maatte gives Lejlighed dertil, skal det til Projektørerne udsatte Mandskab mindst 1 Gang om Ugen indøves i Betjeningen af disse.

4. I andre Farvande skal Skibschefen lade sig det være magtpaaliggende saa vidt muligt at følge de for danske Farvande indenfor Skagen gældende Regler for Afholdelse af Øvelser, idet dog Tiden, der medgaar til Skibets Rejse, fradrages den Tid, der lægges til Grund for Beregningen af Skudantallet med selvbevægende Torpedoer, og idet det overlades til Skibschefens Skøn, om de stedlige Forhold tillade, at Øvelserne afholdes. (Øvelsesskydning med Torpedoer eller Udlægning af passive Miner).
5. Ved alle Øvelser følges Betjeningsreglementerne for de vedkommende Skibe, samt »Regler for Behandling af Torpedo- og Søminemateriellet om Bord«. (Trykt særskilt.)
6. Det paahviler den ældste Torpedoofficier om Bord at føre den reglementerede Torpedo-Øvelsesprotokol og deri anføre de Øvelser, som daglig ere afholdte saavel med Torpedo- og Søminemateriellet som med det elektriske Lysmateriel. Han

er endvidere ansvarlig for, at de reglementerede Skydejournaler, Arbejdsbøger m. m. udfyldes omhyggeligt.

7. Forinden Togtets Slutning skal der afholdes en Præsentation for Chefen, omfattende Mandskabets Eksercits med Torpedoer og Udlægningsøvelser med Sominemateriellet.

Desuden underkastes de værnepligtige E. K.¹⁾, som have været ansatte ved Torpedo- og Sominemateriellet og det elektriske Lysmateriel, en Overhøring i Teori. Bedømmelsen ved Overhøringen, ved hvilken benyttes Karaktererne: 0, 1, 2 og 3, foretages af den ældste Torpedoofficer om Bord i Forbindelse med den ældste Marineingeniør T. (Maskinist T.) eller Underofficer af Matros- og Sominekorpsset.

8. Den ældste Torpedoofficer afgiver, efter Samraad med de ham underlagte Officerer, Embedsmænd og Underofficerer, ved Togtets Slutning en Bedømmelse af Duelighed, Evner, Flid og Opførsel for de værnepligtige E. K.¹⁾, som have været ansatte ved Torpedo- og Sominemateriellet og det elektriske Lysmateriel. Ved Bedømmelsen benyttes Karaktererne 0, 1, 2 og 3.

- 9.²⁾ De ovennævnte Karakterer indføres i Oplysningsbogen for den værnepligtige.

Efter endt Togt skal Torpedo-Øvelsesprotokollen af Skibets Chef indsendes til Chefen for Orlogsværftet for derpaa at tilstilles Matros- og Sominekorpsset til Opbevaring.

Bestemmelser

(af 21de Oktober 1901)

for Torpedouddannelsen om Bord i Flaadens Torpedo- og Patrouillebaade.

1. I hver af Flaadens udrustede Torpedo- og Patrouillebaade skal der lægges Vægt paa, at det til Torpedomateriellet og det elektriske Lysmateriel udsatte Personel indøves i dette

¹⁾ Nu K. I. 1. og K. I. 2.

²⁾ Rettet i Henhold til Marineminist. Kundg. af 12/3 1908.

Materiels Brug og Betjening, for saa vidt der ikke er tildelt Baaden særlige Hverv, som ere uforenelige med Personellets egentlige militære Uddannelse.

2. Indøvelsen skal finde Sted i et saadant Omfang, at det Mandskab, som er ansat ved ovennævnte Materiel, saa hurtigt som muligt bliver bekendt med dettes Konstruktion, Behandling og Betjening samt med Reglerne for Vedligeholdelsen og det daglige Eftersyn.
3. I danske Farvande indenfor Skagen skulle efterfølgende Regler for Afholdelsen af Øvelser følges:

a. Øvelsesskydning med selvbevægende Torpedoer.

I Torpedobaade, der have mere end to Udskydningsapparater, skal der for hver af Togtets første 8 Uger skydes mindst 6 Skud. I alle andre Torpedobaade skal der — saafremt de ere forsynede med Trykluftpumper til Torpedoers Fyldning — skydes mindst 4 Skud, men i modsat Fald kun 3 Skud.

Al Øvelsesskydning med selvbevægende Torpedoer skal udføres mod Maal, enten stilleliggende eller bevægeligt. Af samtlige Øvelsesskud skal mindst Halvdelen udføres mod bevægeligt Maal.

b. Øvelser med Stangtorpedoer.

I Baade, der ere forsynede med Stangtorpedoapparater, skal der for hvert Apparat sprænges 1 Øvelsesmine for Togtets første Maaned og yderligere 1 Øvelsesmine for den Tid, Togtet varer over 1 Maaned.

c. Øvelser med Projektorer.

For saa vidt der maatte gives Lejlighed dertil, skal det til Projektorerne udsatte Mandskab mindst 1 Gang om Ugen indøves i Betjeningen af disse.

4. Ved alle Øvelser følges Betjeningsreglementerne for de vedkommende Baade samt »Regler for Behandling af Torpedo- og Sominemateriellet om Bord«. (Trykt særskilt).
5. Efter endt Togt indsender Chefen (Føreren) til Chefen for Orlogsværftet Skemaet med Fortegnelsen over det til Torpedomateriellet og det elektriske Lysmateriel udsatte Personel samt en Bedømmelse af deres Duelighed, Flid og Opførsel. Ved Bedømmelsen benyttes Karaktererne 0, 1, 2 og 3.

Skemaet med Fortegnelsen og Bedømmelsen tilstilles Søminekorpset.

Ministeriet har udfærdiget *Bestemmelser for Undervandsbaades Bemanning, Sejlads og Ovelser.* (¹/₆ 1912).

Bestemmelser

(af 20de April 1904)

vedrørende Behandlingen af Skrog og Inventar i Flaadens Skibe paa Togt.

§ 1. Skroget og dets Inventarium skal stedse holdes i Orden, og der skal vises den største Omhu for dets Bevaring og Beskyttelse mod Slid, Rust, Tæring ved galvanisk Virkning, Overlast o. s. v.

§ 2. Skrogets Plader, Vinkler o. l. ere beskyttede mod Tæring, ved at de efter Rensning for Glødskaal, og i Torpedobaade og mindre Skibe efter Galvanisering, ere dækkede med et beskyttende Lag Maling, Tjærefernis, Asfalt, Cement o. l., der skal holde Luft og Vand ude, og ved at der i Nærheden af Metalgenstande, der ere fastgjorte til Pladerne under Vandet, er anbragt Zinkbeskyttere.

Paa Togtet skal der drages Omsorg for, at den beskyttende Maling m. m. ikke afskrabes, og at Zinkbeskytterne fornyes, naar de ere tærede. — Viser der sig Rust i større Udstrækning, skal den afskrabes til det rene Metal og det paagældende Sted derefter males 3 Gange med almindelig Maling, der haves ombord.

Blymonnie maa ikke anvendes, da denne Farve er giftig.

Ved galvaniserede Plader, Vinkler og andre Metaldele maa det iagttages, at Galvaniseringen ikke afskrabes eller udsættes for Slid.

§ 3. Hver 6te Maaned foretages et omhyggeligt Eftersyn af hver tilgængelig Del af Yder- og Inderskibet.

Mandehulsdæksler aftages i saa stort Omfang, at man kan komme til Kundskab om Tilstanden i Celler og i Rummene mellem Bundene.

§ 4. En Gang hvert Aar skal Skibet dokkes. Inden dette finder Sted, gives Dokmesteren Underretning om Slingrekolernes Anbringelse og om Trækket af Køl og Stævne. Pladerne, Roret med dets Tapper og Styrekæder samt alle under Vandet anbragte Søforbindelser efterses. Skibsbunden renses ved Hjælp af Skraber, Pikhammere og Børster omhyggeligt for Begroning og Rust samt for løst siddende Maling. Bunden stryges derefter med en god Patentfarve, saasom Rahtjens, Holzapfels e. lign., 2 Gange med den beskyttende og 1 Gang med den grødehindrende Komposition. Patentfarven tørrer fra Dag til Dag. Det er aldeles nødvendigt, at Pladerne ere fuldstændig tørre, naar Malingen paastryges. Zinkbeskytterne maa ikke males.

Torpedo- og Patrouillebaade, der bør renses i Bunden hver 6te Maaned, skulle saa vidt mulig ikke dokkes uden for Orlogsværftet. Hvis det imidlertid paa Grund af Havari e. lign. bliver nødvendigt at sætte dem i Dok andetsteds, maa det iagttages, at Klodser, Stærgninger og Støtter kan anbringes, hvor der findes Skodder eller Spanter, og at Zinken ikke beskadiges ved Skrabningen.

Blymonnie maa under ingen Omstændighed anvendes paa Torpedobaads-Bunde.

§ 5. Skibsbundens Inderside er dækket med Cement, Asfalt eller med lignende Stoffer, dels for at hindre Lastvandet i at virke tærende paa Pladerne dels for at beskytte disse, saavel som Vinkler og Naglehoveder mod at slides, ved at Lastvandet med dets muligt tilstedeværende faste Bestanddele under Skibets Bevægelser i Sø skyller frem og tilbage over dem.

Paa Togtet skal derfor drages Omsorg for, at Cementen m. m. ikke udsættes for Slag og Stød eller paa anden Maade ødelægges.

§ 6. Kobber- eller Metalgenstande bør ikke hvile direkte paa eller være i Forbindelse med Skibets Plader, naar Lastvandet kan naa op til dem; ej heller maa Kobberrør ledes saa tæt hen over Pladerne, at Vandet kan naa dem; herfra undtages dog de til Skibssiden befæstede, med Zink beskyttede Bundventiler o. l.

Der skal drages omhyggelig Omsorg for, at Spaaner af Kobber eller af andet Metal ikke falder i Lasten.

§ 7. Under Maskiner og Kedler ere Plader og Vinkler særlig udsatte for Tæring, idet Varme og Fugtighed i Forbindelse med Vand, Olie, Kulstøv og Aske, der samler sig i Maskin og Kedel-

last, er ødelæggende for Jern og Staal. I Skibe, hvor der findes Inderbund, hvilken som Regel ikke er cementeret, er denne i særlig Grad udsat for Tæring, og hvor der ingen Inderbund findes, gælder det samme for Bundstok- og Kølsvins-Plader og Vinkler, medens selve Skibsbunden er beskyttet med Cement.

Angaaende Behandlingen af Maskin- og Kjedellasten henvises til: Bestemmelser vedrørende Behandlingen af Hoved- og Hjælpemaskineriet i Flaadens Skibe paa Togt.¹⁾

§ 8. Det paases nøje, at fedtet og urent Vand fra Maskin- og Kedelrummene samt fra Axelgangen ikke ledes eller trænger ind i Kældere, Magasiner og andre Rum, hvor det kan virke ødelæggende paa det henstuede Gods eller fremkalde Lastlugt.

§ 9. Daglig Lænsklædning vil efter Omstændighederne være at udføre ved Maskinens Lastpumper, Damprensninger og Haandpumperne.

Af Hensyn til Saltdannelse i Kedlerne og det store Dampforbrug maa Straalelænsen kun benyttes, naar Nødvendigheden kræver det.

§ 10. Der skal nøje vaages over, at Sluseventiler, Slusehaner, Drænventiler o. l. altid ere lukkede, naar de ikke ere i Brug. Det samme gælder om Ventiler i Pumpeventilkasserne; naar under Lænsklædningen et Rum er tømt for Vand, skal Ventilen paa Rummets Rørledning uopholdelig lukkes.

§ 11. I et Jern- eller Staalskib, hvis Bund forudsættes at være tæt, og som er delt i flere vandtætte Afdelinger, kunne og skulle Lastrum, Kældere, Magasiner o. l. holdes fuldstændig rene og tørre. De skulle derfor jævnlig renses og mulig tilstedeværende Vand, Spild af Øl o. l. tørres op.

Spores Lastlugt, afvaskes det paagældende Rum med varmt Sodavand og skylles derefter rent.

For at undgaa Fugtighed og daarlig Luft i Lastrum m. m., maa Opmærksomheden daglig være henvendt paa disses Ventilation, der iværksættes ved Hjælp af Luftrør, Ventilatorer, Kulsejl, eller ved at Lugerne holdes aabne.

Inden Kommandoens Strykning rengøres alle Lastrum, Magasiner og Kældere, og alt Vand tørres op. Hvis Tiden ikke tillader, at disse Rengøringsarbejder udføres inden Kommandoens Strykning, afgives Melding derom til Ekvipagemesteren.

¹⁾ Se Pag. 105.

§ 12. Den vandtætte Inddeling skal altid holdes i fuld effektiv Stand.

Lukkemekanismer til vandtætte Døre, Luger og Lemme skulle holdes smurte og jævnlig prøves. Dørenes Styr skulle holdes fri for Kulstøv, Sand o. l. Kautschukpakningerne holdes i Orden. De maa ikke males eller komme i Berøring med Fedtstoffer; ere de tilbøjelige til at hænge fast ved Karmen, skulle de indgnides med Kridt eller Blyant. Der maa ikke bores Huller i vandtætte Skodder eller Dæk.

§ 13. Dækkene skulle i varmt Klima eller stærkt Solskin beskyttes ved Solsejl eller ved at nattes.

Ved Rengøringen maa ikke benyttes Sæbesten eller andre ætsende Midler, der ødelægge Træet.

Det maa nøje paases, at Dæksplankerne ikke pløjes op eller mærkes ved Transport af Varpankre, Davider, Fadeværk o. l.

Dækkene indsmøres saa vidt muligt en Gang i Løbet af Togtet, naar de ere rene og fuldstændig tørre, med en Blanding af 95 pCt. Linolie og 5 pCt. Terpentin.

Viser der sig Lækage i et Dæk, maa ingen Ulejlighed skyes for at komme til Kundskab om, hvorfra Lækagen stammer. Er Lækagen funden, vil det ikke være tilstrækkeligt kun at kalfakte det paagældende Sted. Naaden maa kalfaktes mindst i hele Plankens Længde.

Naar et Skib hejser Kommando tidligt om Foraaret, vil det kunne ske, at Dækket lækker jævnt over det hele paa Grund af, at Plankerne, der ere gennemvaade fra Vinteren, udtørres, naar Varmeapparatet har været i Virksomhed i nogen Tid.

Denne Ulempe afhjælpes bedst ved, at hver tredie Naad slaas.

§ 14. Linoleumbeklædningen paa Dækkene skal behandles med særlig Omhu, for at der ikke skal fremkomme Huller, hvor igennem Vand kan sive ned imellem Linoleum og Dæk.

Fører Kulyldningshuller gennem et Dæk med Linoleumbeklædning, skal dette under Kulyldningen beskyttes omkring Hullerne med gammelt Sejldug, Vragbrædder e. l.

Maskindele under Eftersyn o. l. maa ikke henlægges paa Linoleumbeklædningen.

Til Rengøringen maa ikke anvendes stærkt Sodavand. Skulde der fremkomme mindre Huller, kunne disse kittes med Lakkit, bestaaende af vandreven Kridt, Lak og lidt brun Farve. Denne Kit maa tilberedes umiddelbart før Brugen, og det iagttages, at Hullets Sider og Bund ere fuldstændig tørre.

§ 15. Teaktræ under aaben Himmel er som Regel olieret; det bør afvaskes med tyndt Sæbevand en Gang om Ugen og derefter, naar det er fuldstændig tørt indgnides med raa Linolie.

§ 16. I den første halve Snes Dage efter at Malingen er paatrøgen, maa den kun afvadskes med rent Vand; anvendes Sæbe eller Soda for tidligt, vil Fernissen ikke tørre, men forblive klæbrig i lang Tid.

Er Malingen tør, kan der anvendes let Sæbevand (ca. $\frac{1}{4}$ Pd. Sæbe til en Pøs Vand) til dens Rengøring, men det maa iagttages, at Sæbevandet, hvori al Sæben maa være fuldstændig opløst, skylles af, naar det har virket til at løsne Smudset, for at det ikke ved for lang Paavirkning eller ufuldstændig Afskylning skal virke ødelæggende paa Malingen.

Er det nødvendigt, at der males i Løbet af Togtet, gælder som Hovedregel, at man kun maa male paa en ren og tør Flade. Let Sodavand (ca. $\frac{1}{4}$ Pd. Soda til en Pøs Vand) anvendes i dette Tilfælde ved Afvaskningen, og man vadsker nedefra opefter, for at der ikke skal fremkomme Striber paa Malingen, naar Sodavand løber ned ad den tørre Flade. Efter Rensningen skylles omhyggeligt efter med rent Vand.

Inden man stryger over hele den Flade, der skal males, »plettes« først paa de Steder, hvor den gamle Maling er gaaet af; derved opnaas et bedre Resultat, end hvis man først stryger en Gang overalt og derefter maler anden Gang paa de Steder, hvor første Gangs Strygning ikke har dækket.

I det hele taget maa det iagttages, at der males saa lidt som muligt paa Togt, dels paa Grund af Bekostningen og dels, fordi mange Lag Maling tilføjer Skibet en ikke ringe Vægt og forringer dets Udseende.

Umiddelbart før et Togts Afslutning maa der ikke foretages omfattende Malerarbejder om Bord.

§ 17. Polerede Møbler, Skodder o. l. holdes rene og blanke ved at afpudses med et fugtigt Skind.

Behandling med Politur, Spiritus o. l. maa kun udføres af Haandværkere.

§ 18. Fartøjerne, undtagen Redningsbaadene, skulle som Regel være beskyttede mod Sol og Regn, ved at Overtrækkene ere paalagte. — Det bør paases, at Bundtøjet altid er paa sin rette Plads med Slutholterne i Slutsknerne og med Toftestøtterne paasatte.

Under Ind- og Udsvingning af Fartøjerne maa det paases, at Lønningerne ikke lide Skade.

Kedlerne i Dampbarkasserne udtages mindst hver tredie Maaned, for at Fartøjets Bund kan blive rensed for Olie og Kulstøv.

Fartøjer maa ikke males oftere end strængt nødvendigt. Rundholter maa ikke skræbes, men om fornødent afvadskes og olieres eller ferniseres. Hvis de skrøder op, ferniseres Skøren med en tynd Pensel og udkittes derefter.

Naar Aarer og Rundholter skulle ligge henstuvende i længere Tid, maa det paases, at de har et lineret Leje, saaledes at de ikke slaa sig krumme. Efter Togt skulle Fartøjerne afleveres rengjorte.

§ 19. Dersom det har været nødvendigt at beslaa Sejl, Solsejl, Regnesejl, Flag ell. lign. eller at henstuve Overtræk, Kulsejl, Presenninger, Køjer o. lign. i vaad Tilstand, skal dette Gods ved første Lejlighed tørres, for at det ikke skal blive jordslaaet og skørt.

Det paases, at Sejlmagergodt ikke kommer i Berøring med Rust.

Ved Vadsk af Sejldug maa under ingen Omstændigheder anvendes Sten eller Sand, og til vandtætte Overtræk maa ikke benyttes varmt Vand eller Sodavand, men tyndt, koldt Sæbevand.

Flaggodt maa ikke vadskes i Sodavand, der bevirker, at Farverne forandres. Skulle Overtræk ell. lign. males, tilsættes ca. $\frac{1}{4}$ Vægt del smeltet Talg til Farven, der i saa Fald ikke saa let revner.

Efter Togt skal Sejlmagergodt afleveres saa vidt mulig i ren og tør Tilstand.

Hvis noget af det afleverede Gods ikke er tørt, meldes dette ved Afleveringen.

§ 20. Der bør stedse vaages over, at Skibets forskellige Gods, saasom Faldereb, Septere, Luggedæksler, Klamper, Pullerter o. s. v., ikke udsættes for større Paavirkninger, end hvad det er bestemt til at kunne taale. Koojne og disses Stormklapper tilskrues ved at spænde Fløjmottrikkerne med Haanden; der maa ikke benyttes nogen Nøgle, Hammer eller andet Redskab dertil.

§ 21. Det maa paases, at Søm, Skruer og Kroge under ingen Omstændigheder maa anbringes i Lister, som dække elektriske Ledninger.

I polerede Skodder maa Søm, Skruer og Kroge under ingen Omstændigheder anbringes og i lakerede Skodder kun, naar det er absolut nødvendigt.

§ 22. Torpedo- og Patrouillebaade samt Vedetbaade og Dampbarkasser af Staal med tilhørende fast og løst Inventarium, ere, for at spare Vægt og derved opnaa den størst mulige Hastighed, konstruerede saa spinkle som muligt.

Det maa paases, at der ikke medføres flere Vægte end absolut nødvendigt, og at saavel Skibsskroget som Godset behandles med særlig Omhu, for at intet skal ødelægges.

Der maa kun fortojes i de dertil bestemte Klamper, Pullerter og Spil. Puder og Fendere maa kun anbringes ved Steder, hvor der er Skodder eller Spanter indenfor, da Skibssiden ikke kan modstaa Tryk mellem Spanterne. Fendere maa ikke ophænges paa Lønningsstængerne, men ved Septernes Fod.

Torpedo- og Patrouillebaade maa kun benyttes til Bugsering, hvor det er strengt nødvendigt.

Regulativ af 19de Oktober 1910 for Bygning og Undersøgelse af Flaadens Skibe samt disses Forsyning med Redningsmidler Sokort, nautiske Apparater, Lys-, Lyd- og Nødsignaler, Forskrifter om Sovejsregler m. m., se Bind IV.

Bestemmelser for Anbringelsen af Amningsmærker i Flaadens Skibe, se Bind IV.

Bestemmelser for Malingen af Flaadens Skibe og Fartøjer, se Bind IV.

Bestemmelser

(af 16. November 1912)

vedrørende Pasning af Hoved- og Hjælpemaskineriet i Flaadens Skibe paa Togt.

Hovedmaskineriet.

Kedlerne.

Ildrørskedler.

§ 1. Kedlerne fyldes til normal Vandstand med fersk Vand; kan dette ikke faas, benyttes Søvand.

§ 2. Som Hovedregel skal Dampen sættes langsomt op. Er Kedelvandet koldt, er en Tid af 3 til 8 Timer passende, rettende sig efter Kedeltrykket samt Kedlens Størrelse og Alder.

Naar Ordre gives til, at Opfyringen skal forceres, anføres dette, samt den Tid der er medgaaet til Dampopsætningen, i Journalen.

§ 3. Under Dampopsætning prøves Vandstandsglas og Prøvehaner, de hurtiglukkende Stopventiler samt Dampkedelpumperne, og Dampfløjteledningen tømmes for Vand og opvarmes.

Dersom Maskinen ikke straks skal bruges, og Damptrykket nærmer sig Arbejdstrykket, fyres smaat, og Dampen benyttes til Lænsslaaning, Tilvirkning af Drikke- og Spædevand e. l.

Hvis Dampkedelpumpen er indrettet dertil, skal Opvarmningen af Bundvandet fremmes ved Sugning franeden og Indpumpning fraoven.

§ 4. Under Dampning skal Vandstandsglassene jævnlige gennemblæses. Fødeventilerne paa Kedlerne bør ikke aabnes mere end nødvendigt.

Fyringen passes saaledes, at Arbejdstrykket holdes oppe med det mindst mulige Forbrug af Kul, Asken paafyres, blandet med gode Kul, saa længe den indeholder forbrændelige Dele. Kullaget bør være jævnt uden Huller; ved magelig Fyring holdes tynde Fyr, dog bør Risten altid være dækket. Fyrene bør være desto tykkere, jo stærkere der forceres.

Af Hensyn til økonomisk Fyring skal Regelfyring anvendes i saa stor Udstrækning som muligt.

I Skibe, hvor en af Hovedkedlerne benyttes som Hjælpekedel til Ankers, er det paa Grund af Kedlens Størrelse økonomisk og, i de fleste Tilfælde, tilstrækkeligt at fyre paa en Del af Risten, medens Lufttilførslen til den øvrige Del af denne maa stoppes med en Luftstopper af Plade.

§ 5. Overgang til Dampning med kunstig Træk skal foregaa langsomt, idet Blæsernes Omdrejningshastighed forøges lidt ad Gangen, efterhaanden som Fyrene kommer i Orden.

Under Indfyringen aabnes og lukkes Fyrdøren for Fyrbøderen for at formindske Indstrømning af kold Luft gennem den aabne Fyrdør.

Begge Adgange til Luftsluser til en Fyrplads maa ikke aabnes samtidig, naar denne er under Lufttryk, fordi der herved kan foranlediges, at Kedelrørene eller Kedelsamlingerne bliver lække eller, at Flammen fra Ildstedet slaar ud paa Fyrpladsen.

§ 6. Lufttrykket paa Fyrpladsen maa ikke overstige 25 mm undtagen ved Forceringsprøven, hvor det ikke maa holdes over 35 mm.

§ 7. Skal der dampes med naturlig Træk, men saaledes at Maskinen paa kort Varsel kan bringes op paa sin fulde Kraftudvikling, holdes Blæserne gaaende med Lemmene eller Dørene til Fyrpladsen aabne; Fyrene holdes tykke, og Damptrykket holdes ved Overblæsning til Kondensatoren fra at stige.

§ 8. Fyr, Kedelrør, Kamre og alle andre Dele af Kedlen, som udsættes for Ildens og Røgens Paavirkning, skal jævnlig renses for Slagge og Sod af Hensyn til Kedlernes Økonomi og Dampudviklingsevne.

§ 9. Spædevandsapparaterne benyttes under Gang til Tilvirkning af Spædevand. Forslaar Spædevandsapparaterne ikke til Kedlernes Forsyning med Spædevand, er det Tegn paa, enten at Kedlerne med deres Tilbehør er lække, eller at Spædevandsapparaterne trænger til Rensning af Kogerørene. Indtil Forholdene er udbedrede, tages Spædevand fra Ferskvandstanken; Saltvand maa kun benyttes i yderste Nødtilfælde, og Benyttelsen heraf anføres i Journalen.

Det er fordelagtigt af og til at tømme Apparatet helt, da Skallerne ved den pludselige Temperaturforandring let springer af og derved letter Rensningen. Saltholdigheden i Apparatet bør ikke overstige 9 %.

Ferskvandsbeholdningen i Maskinens Ferskvandstanke maa kun benyttes til Kedlernes Forsyning med Spædevand.

For at undgaa Spild af Vand, skal utætte Sikkerhedsventiler, Pakdaaser, Haner, Ventiler og Flanger straks tætnes, naar Omstændighederne tillader det.

§ 10. Som Hovedregel maa Saltholdigheden ikke overstige 3 %; den undersøges paa hver Vagt, under særlige Forhold oftere.

Kedelvandet bør være svagt alkalisk; mindst en Gang daglig under Damp undersøges det derfor ved Hjælp af Lakmuspapir eller en Fenoltaleinopløsning. Viser Prøven, at Vandet indeholder Syrer, uskadeliggøres Syrerne ved at tilføre Kedelvandet en Sodaopløsning. (Ca. $\frac{1}{2}$ kg Soda pr. 1000 Liter Vand.)

Kun hvis Kedelvandet indeholder væsentlige Mængder af Fedtstoffer eller andre Urenheder eller, hvis salt Fødevand har været benyttet i større Udstrækning, skiftes Kedelvandet.

§ 11. Saafremt Saltholdigheden af en eller anden Grund skulde stige under Dampning, saaledes at det bliver nødvendigt at skumme, er den stadige Skumning at foretrække; naar Kedelvandet er kommet i Ro efter Dampningen, skummes atter, hvorefter der blæses ud fra Bunden.

Naar Vand skal tømmes af Kedlen, skal man under alle Omstændigheder først skumme for derved at fjerne mulige Fedtstoffer fra Overfladen.

§ 12. Er under Dampning Vandstanden i en Kedel af en eller anden Aarsag bleven saa lav, at den ikke kan iagttages ved Prøve- eller Glashanerne, men kun en Del af Inderskallen for en kortere Tid kan antages at være bleven blottet for Vand, lukkes Dæmperne, Røgekammerdørene aabnes paa Klem, og Varmeutviklingen hemmes yderligere ved efter Omstændighederne at trække, eventuelt dæmpe Fyrene eller lade dem forblive urørte. Fyrdørene lukkes og Fødningen forstærkes.

Har der under stærk Fyring i længere Tid været Vandmangel i Kedlen, saaledes at en stor Del af Inderskallen er bleven blottet for Vand, lukkes Dæmpere og Fyrdøre samt Stopventilen; Fødningen standses, og man lader Kedlen henstaa urørt for langsomt at afkøles.

En omhyggelig Undersøgelse og Trykprøve af Kedlen skal foretages, forinden den atter tages i Brug.

§ 13. Strømmer der Damp i store Mængder ud i Kedelrummet, f. Eks. foraarsaget ved Sprængning af et Damprør, lukkes den hurtiglukkende Stopventil, inden Rummet forlades, eller, hvis dette ikke lader sig gøre, fra Dækket.

§ 14. Efter Fuldkraftsdampning drages der Omsorg for,

at Damptrykket i Kedlerne falder langsomt. Har Kedlerne arbejdet under fuld Dampudvikling med kunstig Træk, bør der medgaa ca. $\frac{1}{2}$ Time, inden Manøvrer finder Sted.

Der maa ikke uden Nødvendighed indpumpes koldt Vand paa Kedlerne, i den første Tid efter at Dampningen er ophørt.

§ 15. Gives der under forceret Dampning Ordre til pludselig at mindske Fart eller stoppe Maskinen, lukkes Dæmperne, Blæsernes Fart mindskes gradevis, Damp blæses over til Kondensatoren, og Fødningen forstærkes. Lemmene eller Dørene til Fyrpladsen maa ikke aabnes, før Blæsernes Fart er mindsket. Fyr og Røggammerdøre maa ikke aabnes.

§ 16. Skal Dampningen ophøre, mindskes Fyringen efter Omstændighederne, og Vandhøjden i Kedlerne forøges saa meget som Manøvresikkerhed tillader, for at undgaa Indpumpning af det kolde luftholdige Vand, umiddelbart efter at der er stoppet.

Skal Fyrene bakkes, trækkes de frem paa Risten, og Dampen benyttes til Destillation o. lign., for at forhindre at Damptrykket stiger.

Skal der slukkes af, maa Fyrene som Regel ikke trækkes, før de er uddøde. Fyrdøre og Dæmpere holdes lukkede for at undgaa Lufttræk gennem Kedlen. Dampen bruges paa nyttig Maade.

§ 17. Som Hovedregel maa Kedlerne ikke tømmes, før Kedelvandets Temperatur er under 40° .

Kun i yderste Nødtilfælde maa Kedlerne tømmes ved Udblæsning; dette bør da ske ved det lavest mulige Tryk, og efter at Overfladevandet forinden er udskummet.

Har det været nødvendigt at tømme en Kedel hurtigt ved Udblæsning, anføres det i Journalen med Tilføjelse af Grunden dertil.

§ 18. For at undgaa Tæring af Kedelplader, Dampsamlere og Staaldamprør, skal der drages Omsorg for:

at atmosfærisk Luft holdes ude af Kedlen,

at Kedelvandets er syrefrit,

at salt Vand og Fedtstoffer ikke tilføres Kedlen,

at Zinkbeskyttere er anbragte med rene metalliske Forbindelser paa rette Steder i Kedlens Vandrum,

at Vand ikke løber eller drypper ned paa disse. Lasten under Kedlerne lænses daglig.

§ 19. Naar efter sidste Kedelrensning en Kedel har været under Damp i ca. 200 Timer, hvis salt Fødevand benyttes, ca.

400 Timer ved Overfladefortætning, eller ca. 600 Timer, naar Kedlerne spædes fra Spædevandsapparat, og Fødevandets gaar gennem Fødevandsrenser, skal ved første Lejlighed Vandet tømmes af Kedlen, og dennes Indre efterses og, om nødvendigt, underkastes en grundig Rensning.

Er Kedelstenslaget paa Fyrkanalerne over 1,5 mm i Tykkelse, fjernes det.

Findes der Gruber, Tærehuller eller anden væsentlig Tæring af Kedlens Dele, anføres det i Journalen og i Oplysningsbogen for Maskinen med Tilføjelse af, hvad der i den Anledning er foretaget.

Kedelbunden efterses omhyggeligt udvendigt; lække Samlinger tættes, Pladerne renses og males, og Kedelbeklædningen efterses.

§ 20. Skal en Kedel ikke benyttes i længere Tid, og Temperaturen i Kedelrummet ikke kan antages at blive under Nulpunktet, fyldes Kedlen helt med Vand, hvoraf Luften uddrives gennem Lufthanen ved Kogning.

Vandrørskedler.

§ 21. De ovenanførte Regler for Behandling af Ildrørskedler skal i deres Almindelighed følges ogsaa for Vandrørskedler, dog med de nedenfor nævnte Afvigelser.

§ 22. Kedlerne skal fyldes og spædes med fersk, saa vidt muligt destilleret Vand. Ved Fyldning af Kedlerne efter hver indvendig Rensning tilsættes $0,3$ kg Kalk, opløst i Vand, pr. 1000 Liter. Til at opløse 1 kg Kalk bruges ca. 10 Liter Vand; forinden den heraf dannede Kalkmælk benyttes, skal den renses gennem en Si. Kalken skal opbevares paa et tørt Sted.

§ 23. Er Kedelvandets koldt, er en Tid til Dampopsætning af $1\frac{1}{2}$ til 2 Timer passende. Er det ønskeligt hurtigst muligt at komme under Damp, kan Dampen efter Omstændighederne sættes op paa $\frac{1}{2}$ til 1 Time, under fornødent Hensyn til, at der bliver tilstrækkelig Tid til Maskinens Opvarmning. Ved hurtig Opfyring lægges Fyret af Brænde og fedtet Tvist.

§ 24. Under Gang skal Vandstanden i Kedlen holdes saa nær normal Vandstand som Farten og deraf følgende Styrlostighed tillader. Der skal holdes tynde, klare Fyr, men Risten skal være omhyggelig dækket af Kul overalt; ved almindelig økonomisk Gang bør Kullagets Tykkelse ikke overskride 12 cm. Der fyres hyppigt og lidt ad Gangen, idet Overfyringen bør ske i en be-

stemt Rækkefølge afhængig af Fyrenes Antal og Maskinens Gang (Regelfyring).

Fyrdøren skal af Hensyn til Rørsprængning aabnes og lukkes for den indfyrende Fyrbøder umiddelbart før og efter hver Paafyring. Af samme Grund maa intet Redskab eller nogen som helst anden Genstand (Kulstykker), som kan hindre Dæmpernes Lukning for et indvendigt Tryk, lægges i Dæmpaabinningerne. Naar Fyrdøren lukkes, skal man nøje passe, at Klinken falder i Indgreb, hvor denne Lukkemekanisme findes.

Man bør nøje mærke sig, hvilken Vej alle Haner og Ventiler skal drejes for Aabning og Lukning, særlig Ildslukkerledningens og Vandstandsglassenes, for at man kan bevæge dem rigtigt, selv om alle Lys er slukkede, eller Fyrpladsen er opfyldt af Damp. Man bør ligeledes lægge vel Mærke til, hvor Bevægelsen til Sikkerhedsventilerne og de hurtiglukkende Stopventiler findes.

Forinden eller dog samtidig med at Forcering begynder, prøves Reservefødemidlerne, og under Forceringen undersøges Vandstanden hyppigt ved Prove- og Glashanerne.

Den i § 6 fastsatte Grænse for Lufttrykket gælder ikke for Vandrørskedler.

§ 25. Saltholdigheden maa saa vidt muligt ikke overskride 0,25 %.

Naar Kedelvandet ikke er alkalisk, tilsættes 0,15 kg Kalk pr. 1000 Liter.

Paa hver Vagt foretages en ganske kortvarig Skumning og Udblæsning fra Bunden.

§ 26. Det maa nøje paases, at der ikke kan strømme Luft ind i Kedlen uden gennem de dertil bestemte Aabninger. Skærmerkassen skal slutte tæt, saavel til Kedelstrøerne som til Kedelrørene, baade ved Yder- og Enderækkerne.

Kommer der Flammer fra Skorstenen, kan det skyldes, at Fyrene trænger til Rensning. Det kan ogsaa skyldes, at Kullaget paa Risten holdes for tykt og ujævnt, hvilket afhjælpes ved at regulere Kullaget og lade Luft trænge ind i Fyret ved at aabne Fyrdørene paa Klem. Dette sidste maa dog kun foretages, hvor Fyrdørene aabner indefter i Fyret.

Der bør gives Lejlighed til Fyrrensning forinden Natmanøvrer.

Skorstensfejeren maa kun benyttes under Gang og i saa Fald kun efter indhentet Tilladelse fra den vagthavende Officer.

§ 27. Er med svære Fyr Vandstanden i en Kedel af en eller anden Aarsag bleven saa lav, at den ikke kan iagttages ved

Prove- eller Glashanerne, forstærkes Fødningen med alle tilraadeværende Midler (Dampkedelpumper, forøget Tilførsel af Spædevand, Aabning af Sohanen til Fødepumperne); Fyringen standses, Fyrdørene holde lukkede og Blæsernes Hastighed mindskes. Er Ildslukkerapparat anbragt paa Kedlen, sættes det i Virksomhed. Ved at lede Damp til Hovedmaskinen eller løfte Sikkerhedsventilerne drages Omsorg for, at Kedelvand vedblivende cirkulerer gennem Kedelrørene.

§ 28. Bliver et Kedelrør læk under Gang, og Lækagen ikke er større, end at Vandstanden med Sikkerhed kan holdes vedlige, om nødvendigt ved nedsat Kedeltryk, kan Dampningen fortsættes, til man har Lejlighed til at lukke vedkommende Rørs Ender med de dertil bestemte Propper.

Strømmer der Vand og Damp i større Mængder ud i Ildstedet, foraarsaget f. Eks. ved Sprængning af et Kedelrør, sættes Ildslukkerapparatet i Virksomhed. Hvor intet saadant findes, løftes Sikkerhedsventilerne, Fødningen forstærkes (se § 27), og naar al Dampen er blæst af Kedlen, slukkes Fyret snarest.

§ 29. Skal en Kedel staa ubenyttet udover 9 Timer, er det fordelagtigst at slukke Fyret fremfor at ligge med bakkede Fyr.

Efter Afslukning lukkes Haner og Ventiler paa Kedlen; de maa ikke genaabnes før næste Fyrtænding.

I Torpedo- og Patrouillebaade paalægges Skorstenshætten umiddelbart efter Afslukningen.

§ 30. Naar en Kedel har været ca. 50 Timer under fuld Damp med Maskinen i Gang, eller den skal staa ubenyttet i længere Tid, skal den ved første Lejlighed renses for Sod om Rørenderne og Rørpladerne i de underste Beholdere.

Har en Vandrørskedel været under Damp i ca. 200 Timer efter sidste Udkogning, skal den ved første Lejlighed undersøges, og om nødvendigt, udkoges samt underkastes en grundig indog udvendig Rensning. En Torpedobaadskedel maa ikke være under Damp i over 240 Timer, uden at denne Undersøgelse m. m. finder Sted. Har der været benyttet Søvand til Fødning, skiftes Vandet ved første Lejlighed, og Kedlen renses om nødvendigt.

Er Vandstanden urolig, enten fordi Kedelvandet er mudret, eller fordi der findes Fedtstoffer deri, skal Kedlen udkoges.

Udkogningen foretages paa følgende Maade:

Kedlen fyldes til Overkant af Glasset og for hver 1000 Liter Vand tilsættes 35 kg Soda; med Sikkerhedsventilerne lettede til ca. 2 kg/cm² vedligeholdes en livlig Kogning i mindst 4 Timer,

hvorefter der skummes, og Kedlen tømmes ved Udblæsning. Derefter udsprøjtes Kedlen og udkoges atter ca. 2 Timer med fersk Vand og paafølgende Skumning og Udblæsning.

Efter hveranden Kedelrensning udsprøjtes hvert enkelt Rør (Forstopningsproven), og ovennævnte 2 Timers Udkogning med fersk Vand bortfalder.

Hovedmaskinen.

§ 31. Under Opfyring varmes Hoved- og Hjælpemaskinernes Cylindre med tilhørende Rørledninger af den varme Luft og Damp fra Kedlerne. Under Opvarmningen med Damp maa det nøje passes, at Maskinen ikke gaar i Gang forinden Tilladelse til at røre Maskinen er indhentet fra den vagthavende Officer. Naar Cylindre og Gliderkasser ere gennemvarmede, indhentes Tilladelse til at røre Maskinen; kan denne Tilladelse af en eller anden Grund ikke gives, anføres dette i Maskinjournalen. Naar der »gaas an«, uden at der er rørt, skal Maskintelegrafens Ordre alligevel uopholdelig udføres.

§ 32. Alle Haner og Ventiler skal aabnes langsomt; særlig gælder dette for Dampstopventiler. Forinden disse aabnes, aftappes Vandet fra Rørledningerne, dernæst aabnes først saa meget, at lidt Damp kan trænge gennem Ventilen og varme Rørledningen; først naar denne er gennemvarm, bør Ventilen aabnes mere.

§ 33. Alle Dampventiler, Dampsamlere, Damptrørrere og Damprør skal stedse holdes tømte for Vand.

§ 34. Naar Maskinen skal sættes i Gang, aabnes Dampspærringsmidlerne kun lidt ad Gangen, og Opmærksomheden haves særlig henvendt paa at holde Cylindrene fri for Vand. Der bør ikke sættes fuld Kraft paa Maskinen, umiddelbart efter at den er sat i Gang, uden at der i høj Grad er Nødvendighed derfor.

§ 35. Naar Omstændighederne tillader det, bør man, forinden Maskinens Gang væsentlig forandres, tage de nødvendige Forholdsregler paa Fyrpladserne for den nye Gang.

§ 36. Ved den beordrede Kraftudvikling afpasses Damptilførslen til Maskinen og Dampfyldningen i de enkelte Cylindre saaledes, at Maskinen med jævn Gang udretter det forlangte, mellem Cylindrene ligelig fordelte, Arbejde med det mindst mulige Dampforbrug.

Der holdes et passende Vakuum i Forbindelse med varmt Fødevand.

§ 37. Damptilgangene til Damptrøjerne holdes altid aabne under Maskinens Gang, og Afgangen passes saaledes, at der uden Dampspild ikke samler sig Vand i Trøjerne.

§ 38. Maskinens ydre og indre Slidflader skal holdes i arbejdsdygtig Stand med den mindst mulige Forbrug af Smørelse.

De indre Slidflader i Torpedobaadsmaskiner og andre opretstaaende Maskiner maa ikke uden Nødvendighed smøres, da man herved faar Fedtstoffer i Kedlerne. De Fedtstoffer, der gennem Pakninger m. m. desuagtet tilføres Fødevandet, skal man med de forhaandenværende Midler (Fødevandsrensere og Filtre) søge at udskille fra Fødevandet, forinden dette tilføres Kedlerne; særligt for Vandrørskedler er dette af Vigtighed.

§ 39. Tilsættes Afkølingsvand, enten draabevis sammen med Olie, naar Slidfladen holdes bedst kold paa denne Maade, eller i større Mængder for at afkøle en varm Slidflade, bør der drages Omsorg for at undgaa Rustdannelse og i sidste Tilfælde for at Maskindelene ikke afkøles pludseligt.

§ 40. Maskineriet skal passes saaledes, at Overkog undgaaes. Indtræffer desuagtet et saadant, skyldes det som oftest for høj Vandstand i Kedlerne; man blæser straks ud til normal Vandstand, mindsker Trækken og Farten noget, indtil Kogningen ophører.

§ 41. Indtræffer der under Maskinens Gang Havari paa en Maskindel, og denne ikke kan istandsættes eller erstattes af en Reservedel, indretter man sig paa hurtigst muligt at kunne fortsætte Dampningen med den ufuldstændige Maskine. Begyndelsestrykket i Mellemptryks- og Lavtrykscylindre maa ikke overstige det Tryk, hvortil de vedkommende Mellempkams Sikkerhedsventiler er indstillede. Bliver man nødsaget til at bruge salt Fødevand (Fortætning ved Indsprøjtning, arbejde som Højtryksmaskine), nedsættes Kedeltrykket til omkr. 4 kg/cm², dersom man ikke af tvingende Grunde er nødsaget til at bruge et højere Kedeltryk.

§ 42. For at Vakuumet kan vedligeholdes, skal Luftpumperne hyppigt efterses og renses. Er Kondensatorrørene overtrukne med Fedt, skal Kondensatoren ved første Lejlighed renses med Petroleum.

§ 43. Lækker Kondensatorrørene, enten fordi Pakningerne om Rørene er utætte, eller der er tæret Hul paa et af Rørene, skal man, særlig i Skibe eller Baade med Vandrørskedler, saa hurtigt, som Omstændighederne tillader det, spænde, proppe

eller skifte de lække Rør. Er det et Dobbeltskrueskib, hvor hver Maskine har sin Kondensator, udbedres Skaden, efter at Tilladelse er indhentet til at stoppe den paagældende Maskine, dersom en længere Rejse forestaar. I øvrigt undersøges Kedelvandet hver Vagt.

Lader det sig ikke gøre at udbedre Skaden under Gang, skiftes Vandet hyppigt, og saafremt Tilladelse dertil kan faas, reduceres Farten, og man gaar med lavere Kedeltryk.

Lufthanerne paa Kondensatordækslernes Cirkulationsrum skal altid være aabne under Gang, for at Cirkulationsvandet kan ledes helt op i Top.

Det paases, at de paa Indersiden af Dækslerne anbragte Jernbeskyttere er i Orden.

§ 44. Alle Dele af Maskineriet, hvoraf dets Arbejdsdygtighed afhænger, skal jævnlige undersøges, og om nødvendigt, udbedres, saa at Maskineriet kan være i fuldstændig Orden og klart til, naar det befales, at udvikle sin fulde Kraft i den længst mulige Tid.

Alle Rørsamlinger m. m., hvor bløde Tætningsmidler er anvendt, skal jævnlige efterspændes, til Samlingen er fast.

Alle Mangler ved Materiellet, saa som Slid, Rust, Tæring, Lækage o. s. v. skal snarest udbedres, og der skal i Tide træffes saadanne Foranstaltninger, at Skaden ikke kan brede sig.

§ 45. Alle Belastninger til Sikkerhedsventiler paa Kedler, Cylindre, Gliderkasser og Pumper skal ved første Lejlighed efter Togtets Begyndelse undersøges under Damp.

§ 46. Ved Sammenfiling af Krydshoved- og Krumtap-pander til Maskine og Pumper skal det skadelige Rum samtidig efterses. Krumtap- og Krydshovedpander skal være fast spændte, man maa under ingen Omstændigheder stole paa Stopskruerne alene.

§ 47. Tillader Konstruktionen det, skal alle Glidere være spændte saaledes paa Stangen, at de ved pludselig større Ansamlinger af Vand i Cylinderen kan slaas fra.

§ 48. Reservegodset til Hoved- og Smaamaskinerne skal være ophængt i Nærheden af de respektive Maskiner; det skal vedligeholdes saaledes, at det er klart til øjeblikkelig Brug.

Paa hver Fyrplads skal der altid findes 1 à 2 Vandstandsglas med tilhørende Ringe til øjeblikkelig Brug.

§ 49. Naar Maskinen og dens Hjælpemaskiner ikke er i Gang, skal de drejes hver Dag, saaledes at deres Stilling stadig

skiftes. Ligeledes skal alle Haner og Ventiler jævnlige bevæges, og Ventilspindlernes Gevind smøres.

§ 50. I Frostvejr, naar Maskineriet ikke skal bruges i længere Tid, skal Vandet omhyggeligt tømmes af Maskiner, Kedler, Rørledninger m. m. Maskin- og Kedelrummene holdes saavidt muligt opvarmede, for at hindre at Varmegraden synker under Nulpunktet.

§ 51. Naar det kan forventes at Maskinen ikke skal bruges i længere Tid, f. Eks. ved Oplægning, smøres dens ydre og indre Slidflader rigeligt inden der stoppes, og efter at man har lukket for Afkølingsvandet. Kondensatorer, Pumper, Rørledninger m. m. tømmes for Vand.

§ 52. Al Spilledamp fra Hjælpemaskiner, Dampovne o. s. v., skal saavidt muligt altid ledes til Fødebrøndene eller til Kondensatorerne, for at Forbruget af Spædevand kan blive det mindst mulige.

Fedtstoffer skummes jævnlige af Overfladen i Fødebrøndene.

§ 53. Det er af Vigtighed, at Smøring af Hjælpemaskiners indre Slidflader indskrænkes til det mindst mulige, eller, dersom Konstruktionen tillader det, helt undgaas.

§ 54. Olieseparatorer skal jævnlige tømmes for den i dem opsamlede Olie; Fødevandsrensere skal jævnlige renses for Fedtstoffer ved Hjælp af en Sodaopløsning, eller, om nødvendigt, ved Skiftning af Filtrermaterialet.

§ 55. Den Kedel, som leverer Damp til Hjælpemaskiner m. m., skal undersøges og, om nødvendigt, renses for Sten og Fedtstoffer, naar den har været under Damp i ca. 400 Timer.

§ 56. Rørstyringen, Dampstyremaskinen med Styreledning og Styresøjler, Rørkontrolviseren og dens Ledning samt Styretelegrafan med dens Ledninger skal dagligt omhyggeligt efterses. Det paases, at alle Slidflader er smurte, at Ledningerne er passende stramme, at de intet Sted kan tage paa Styr e. l., at alle Stopperer gaar i Bund forfra agterefter, at Rørets Midtstilling svarer til Nulstillingerne for Styresøjlernes Visere og Rørkontrolviseren o. s. v. Har Styreledningen været koblet fra Styremaskinen eller dennes Modvirkeapparat været sat ud af Indgreb med Styremaskinen, paases nøje, at Sammenkoblingen sker i Midtstillingen.

§ 57. Dampankerspillet skal tilses dagligt. Det er af Vigtighed, at Bremsefladerne ikke bliver malede eller fedtede.

Ved Betjeningen af Harfields Ankerspil bemærkes følgende: Skal Ankerspillet klargøres til Ankring, efterses, at Kryds-

hovedet for Haandkraftsmekanismen staar vandret med Sikkerhedsspinden isat, samt at Kniberne paa Hovedakslens Tandhjul er anbragt som til Indhivning (den lange Vægtstang til Knibernes Løftning staar opefter), da man ellers udsætter sig for Havari paa Tandhjulene. Vedkommende Kædetromles Bremse løsnes, Dampmaskinen sættes ud af Indgreb med Spillet. Naar Ankeret er faldet, afpasses Udstikningen af Kæden med Kædetromlens Bremsehjul.

Skal der stikkes paa den ene Kæde, samtidig med at der hives ind paa den anden, løsnes Bremsen til den første Kædes Kædetromle, og Udstikningen afpasses med det dertil anbragte Bremsebaand, eller, hvor dette mangler, med Kædetromlens Bremse.

Skal der stikkes Kæde ved Damp, fastbremses vedkommende Kædetromle til Hovedakslen; Dampmaskinen sættes i Indgreb, og Kniberne løftes fri af Tandhjulene, ved at den dertil bestemte Vægtstang lægges ned.

Skal Ankeret lettes ved Damp, fastbremses vedkommende Kædetromle til Hovedakslen; Dampmaskinen sættes i Indgreb, og Indhivningen paabegyndes fra først af langsomt. Skulde det undtagelsesvis vise sig nødvendigt, hjælpes paa Indhivningen med Haandkraftsmekanismen.

§ 58. Om Behandlingen af Motorer til Dynamoerne og af Elektromotorer henvises til de herfor gældende særlige Regler.

§ 59. Til Dampvarmeapparater er et Damptryk af 1 à 2 kg/cm² i Reglen tilstrækkeligt. Det paases, at der ikke finder Dampspild Sted gennem Ovnens Afgangsrør. Naar Varmeapparaterne ikke er i Brug, skal de omhyggeligt tømmes for Vand.

§ 60. Alle Rum og Kældere skal daglig ventileres.

Folk bør ikke sendes ned i indelukkede Rum i Skibets Bund, før Rummet er ventileret, og man med et brændende Lys har forvissat sig om, at Luften ikke er giftig.

§ 61. Det er af Vigtighed, at Skibets Sprøjter jævnlige prøves.

Dampkedelpumperne skal altid være klare til Kedlernes Brug og maa ikke uden Nødvendighed benyttes som Sprøjter, ej heller til Spuling, Lænsning eller desl.

Sprøjteslanger af Sejldug bør ikke benyttes uden at det er nødvendigt; naar de har været i Brug, skal de omhyggeligt tørres og derefter rulles sammen, idet man passer at skifte Folden. Under Oprulningen maa Slangen ikke drejes rundt paa Dækket

med Folden slidende paa det. Lædersugeslanger skal trannes mindst hver tredje Maaned.

§ 62. Opfyringen af Dampbageovne skal foregaa langsomt og Varmegraden i Ovnen bør ikke overskride 180° C.

For at forebygge Rørsprængning, maa Kullagets Tykkelse i Fyret ikke overskride ca. 10 cm.

Skulde et Rør springe, kan det blive siddende, indtil man har Lejlighed til at erstatte det med et nyt.

§ 63. I Skibe, hvori en særlig Konstruktion af Hoved- og Hjælpemaskineriet gør Afvigelser fra ovenstaaende Regler nødvendige, skal de for hvert enkelt Tilfælde af Orlogsværftet udstedte særlige Bestemmelser efterkommes.

Regulativ for Indretning, Undersøgelser og Prøver af Hoved- og Hjælpemaskineriet i Flaadens Skibe (af 19/10 1910), se Bind IV.

Andre Bestemmelser vedrørende Maskinvæsen.

Bestemmelser om *midlertidige Maskinassistenter*, se Bind IV.

Marineminiisteriet bestemmer, at *Maskinister T.* og *Reserveunderofficerer af Maskinkorpset T.* i de Skibe eller Torpedobaade af Flaaden, med hvilke de ere udkommanderede, skulle *forrette Tjeneste i Maskinen*, naar deres Tjeneste ved Betjeningen og Vedligeholdelsen af Torpedomateriellet tillader det; dog undtages herfra i Reglen den ældste Maskinist T. i Skibe og Torpedobaade af 1ste Klasse. Skibschefen træffer de fornødne Bestemmelser for Ordningen af denne Tjeneste.

Ovennævnte Søminepersonel er fritaget for Dækstjeneste. Saafremt det har været anvendt til Maskintjeneste i større Udstrækning, kan der af Chefen for Maskinkorpset, paa Grundlag af de i Maskinmesterbogen givne Oplysninger vedrørende Personellets

Tjeneste i Maskinen, udstedes til Vedkommende Bevis for Tjeneste som Medhjælper ved Maskinen for hele den Tid, han har været udkommanderet.

For Tjeneste i Maskinen tilkommer der ikke det omhandlede Hjælpepersonel noget særligt Vederlag.

Værnepligtige *menige af Dæksmandskabet* ere ligeledes pligtige til at forrette Tjeneste i Maskinen, naar Skibschefen anser det for nødvendigt; for de Dage, de værnepligtige af Dæksmandskabet forretter Tjeneste som Fyrbødere eller Kullempere, tilstaaes der dem Tillæg i Overensstemmelse med, hvad der i Lov om Lønninger m. v. ved Soværnet er tilstaaet værnepligtige for denne Tjeneste. (¹⁹/₁₂ 1901 og ³¹/₁ 1913).

Angaaende Bestemmelser for Tilsyn med og Betjening af *elektrisk Materiel om Bord*, se Minist. Best. af ²⁹/₂ 1912, Pag. 93.

Marineministeriets Bestemmelse af 25de Marts 1871 om, at Flaadens Skibe fremtidig saavidt muligt skulle bruge en Blanding af Kul, bestaaende af Halvdelen North England og Halvdelen Wales Kul, ophæves og bestemmes det samtidig, at der saa vidt muligt for Fremtiden vil være at anvende udelukkende *Wales Kul i Flaadens Skibe*.

Ligesom denne Bestemmelse vil være at iagttage ved Skibenes Forsyning med Kul fra Orlogsværftet, paalægges det herved Skibscheferne, naar de paa andre Steder saavel i Ind- som i Udlandet behøve en saadan Forsyning, da saavidt muligt at indtage Wales Kul alene.

Det paalægges endvidere Skibscheferne paa Togtet at vaage over, at der udvises den størst mulige Økonomi med Kullene. Asken skal nemlig fyres paa igen, thi hvis dette ikke iagttages, vil der gaa megen Brændeværdi overbord med Asken, idet Wales Kullene paa Grund af den store Mængde Smuld, som de i Reglen indeholde, ere stærkt tilbøjelige til at falde gennem Risterne. (¹/₁₂ 1888).

Ministeriet bestemmer, at alle Flaadens Skibe og Fartøjer, som indkomme paa Orlogsværftet for at *oplægges*, skulle have *saa lidt Kul i Kasserne*, som Omstændighederne paa nogen Maade have maattet tillade det. (¹⁰/₁₂ 1901).

Bestemmelser

(af 10de Marts 1902)

for Maskinuddannelsen om Bord i Flaadens Skibe.

I Overensstemmelse med Instruktioner og Reglementer for Tjenesten i Flaadens Skibe skal der i ethvert af Flaadens udrustede Dampskibe lægges Vægt paa, at Maskinpersonellet indøves i Maskineriets Behandling; Indøvelsen skal finde Sted i et saadant Omfang, at saavel det faste som det værnepligtige Maskinpersonel saa hurtigt som muligt bliver kendt med Maskineriets Pasning, Betjening og Vedligeholdelse samt Eftersyn af dets vigtigste Dele.

Med Hensyn til Øvelsernes Art bemærkes følgende:

1. *Under Gang.*

Naar Maskineriet er i Gang, skal der drages Omsorg for, at det til Betjeningen udsatte Personel snarest mulig ved Togtets Begyndelse gøres bekendt med Indretningen og Virkemaaden af saavel Hoved- som Hjælpemaskineriets enkelte Dele, samt indøves i disses Pasning og Betjening saavel ved langsom Gang som ved fuld Kraftudvikling. I sidstnævnte Henseende bør der gaas gradevis frem, og de første Øvelser i Forcering, under hvilke hele Maskinpersonellet bør være til Tjeneste, gives kun kort Varighed, og bør saa vidt muligt ikke afholdes i Togtets 1ste Maaned.

Som fastsat i de gældende Bestemmelser¹⁾ vedrørende Afholdelsen af Maskinprøver om Bord i Flaadens Skibe, foretages de deri paabudte Udholdenheds- og Forceringsprøver først, naar hele Personellet er indøvet i Maskineriets Pasning ved fuld Kraft.

Mindst 1 Gang paa Togtet skal Maskineriet under »Klart Skibs«-Øvelser være i Gang mindst 1 Time ved forskellige Kraftudviklinger, med Panserlemme lukkede, Styreat og Telegrafer paa Kommandostederne i Brug m. m. og med det i Klartskibsrullen til Maskineriets Betjening udsatte Personel udelukkende til Tjeneste.

Saa ofte Lejlighed gives, oplæres det i Maskinen ansatte Personel i Diagramtagning m. m. og Fyrbødernes i økonomisk

¹⁾ Se Pag. 122.

Fyring, ligesom det stadig tilses, at der ikke forbuges mere Kul, Olie, Tvist eller andre Forbrugsgenstande end netop nødvendigt for en forsvarlig Drift.

2. *Maskineriets Vedligeholdelse og Maskineftersyn. (Jfr. Instruktioner og Reglementer for Flaadens Skibe).*

Foruden de Arbejder, som ere nødvendige for en forsvarlig Vedligeholdelse af alt det under Maskinvæsenet henhørende Materiel, skal der paa Togtet foretages saadanne Øvelser i Adskillelse og Eftersyn af Maskindele, at saavel det faste som det værnepligtige Maskinpersonel ved Togtets Slutning er nøje kendt med, hvorledes saadanne Arbejder skulle udføres hurtigt og godt.

Ved Øvelserne i Adskillelse af Maskindele bør Formaalet tillige være at indøve Maskinisterne i Tilpasning af Pander og andre Slidflader, saa at Maskinerne faa en saa lydøs Gang som muligt.

For at Maskineriet stedse kan være klar til Udvikling af sin fulde Kraft, saaledes som paabudt i Instruktioner for Tjenesten i Flaadens Skibe, og for at give Personellet Lejlighed til Indøvelse i Vedligeholdelsesarbejder samt drage den fulde Nytte af den om Bord værende Arbejdskraft, skulle de i de gældende Bestemmelser¹⁾ vedrørende Behandlingen af Skroget samt Hoved- og Hjælpe-maskineriet i Flaadens Skibe givne Regler for Rensning af Kedler og Last nøje følges; saaledes skulle Kedlerne ved Togtets Slutning være nogenlunde rene og rensede for Sten, Sod m. m., Lasten være ren og tør, og Maskinerne i fuld tjenstdygtig Stand, uden Stød i Slidflader e. l. Dersom det paa Grund af Togtets særlige Beskaffenhed eller andre særlige Forhold ikke har været muligt at udføre de nævnte Vedligeholdelsesarbejder, skal der i Maskinmesterbogen indføres en Bemærkning herom med Angivelse af Aarsagen til, at de ikke ere udførte.

Samtidig med Øvelserne og forøvrigt naar Lejlighed gives dertil, lader 1ste Maskinist afholde den i den gældende Instruks for 1ste Maskinist paabudte teoretiske Skole for Maskinister og Fyrbødere, saaledes at disse ved Selvsyn kunne sætte sig ind i Indretningen af Maskineriet m. m.

Alle Arbejder ved Maskineriet skulle saavidt muligt udføres uden Hjælp fra Land.

¹⁾ Se Pag. 98 og 105.

3. *Maskinpersonellets militære Uddannelse. (Jfr. Instruktioner og Reglementer for Flaadens Skibe).*

Det i Instruktioner for Tjenesten i Flaadens Skibe givne almindelige Paabud om, at Chefen skal lade Maskinpersonellet, na ar Arbejdet i Maskinerne tillade det, deltage i Øvelser, som egne sig til at fremme militær Anstand, samt indøve i Brugen af de for Maskinpersonellet bestemte Haandvaaben, vil nærmere være at udføre saaledes, at det bør tilstræbes at kunne afholde saadanne Øvelser mindst 2 Gange maanedlig for Maskinpersonellet. Faste Fyrbødere, som have over 6 Aars Tjenestetid, ville være at fritage for Deltagelse i disse Øvelser.

4. *Maskin-Øvelsesprotokollen.¹⁾*

I alle udrustede Dampfartøjer, undtagen i Torpedo- og Patrouillebaade, Minekraner, Dampbaade og Dampbarkasser, skal af 1ste Maskinist føres den reglementerede Maskin-Øvelsesprotokol, hvori anføres de Øvelser, som daglig ere afholdte, med Angivelse af Øvelsernes Art, hvilket Personel der har været anvendt ved disse, og hvor lang Tid de have varet. Almindelig Dampning, hvorunder der ikke afholdes Øvelser af nogen som helst Art, indføres ikke i Protokollen.

Efter endt Togt sendes Protokollen af Chefen for Skibet til Chefen for Orlogsværftet, for derefter at tilstilles Maskinvæsenet til Opbevaring.

Ovennævnte Bestemmelser ere ikke gældende for Maskin-skoleskibe, for hvilke særlige Regler om Personellets Indøvelse ere givne.

Bestemmelser ang. *Uddannelsen af Maskinkonstabler, ud-gaaede fra K. E.-Skolen*, findes i Plan desangaaende i Bind V.

¹⁾ Rettet i Henhold til Minist. Best. af 10/3 1908.

Bestemmelser

(af 1. Juni 1914)

vedrørende Afholdelsen af Maskinprøver om Bord i Flaadens Skibe.

§ 1. Som Afslutning paa de i Instruktioner for Tjenesten i Flaadens Skibe paabudte Indøvelser af Maskinpersonellet skal der, naar anden Ordre ikke foreligger, afholdes 2 forskellige Prøver, nemlig en Udholdenhedsprøve og en Forceringsprøve.

For Eskadrens Skibe og Torpedobaade bortfalder Udholdenhedsprøven.

For Eskadrens Torpedobaade bortfalder endvidere Forceringsprøven, men i Stedet for afholdes Præmiefyringsprøver.

For Torpedobaade af over 12 Aars Alder og for Patrouillebaade bortfalder Forceringsprøven.

For Undervandsbaadenes Vedkommende bortfalder begge Prøverne.

§ 2. Under Udholdenhedsprøven skal Maskinbesætningen gaa i Kvartervagt med 4 Timers Vagt ad Gangen; i Torpedobaade sættes Vagten dog efter Omstændighederne.

Maskinen skal saa vidt muligt arbejde med et Antal Omdrejninger, der er $\frac{7}{8}$ af det paa Forceringsprøven ved Modtagelsesprøverne opnaaede Antal Omdrejninger.

Prøvens Varighed skal være ca. 12 Timer, for Torpedobaade dog kun 6 Timer. For Torpedobaade under 100 Tons og Patrouillebaade indskrænkes Varigheden til 3 Timer.

§ 3. Under Forceringsprøven skal hele Maskinbesætningen være til Tjeneste i Maskinen. Denne skal arbejde med et Omdrejningsantal, der saa vidt muligt er lig, men ikke større end det Omdrejningsantal, der opnaaedes ved Modtagelsesprøvernes Forceringsprøve. Prøven afholdes mod Slutningen af Togtet, dog ikke senere end at den kan gentages, saafremt den ikke har givet et tilfredsstillende Resultat.

Prøven skal vare 2 Timer, i Torpedobaade dog kun 1 Time.

§ 4. Disse Prøver skal bestaa i 6 Præmiefyringsprøver, hvoraf mindst 3 med 2 Kedler, og i øvrigt i Henhold til nærmere af Ministeriet udstedte Bestemmelser.

§ 5. Prøverne skal, med Undtagelse af Fyrrensning og Kedelrørens Rensning for Sod, hvis dette er nødvendigt, foretages uden særlige forudgaaende Forberedelser og saa vidt muligt saaledes, at de kan falde sammen med Skibets Route.

§ 6. Saafremt det findes nødvendigt, kan værnepligtige menige af Dækspersonellet sættes til Tjeneste i Maskinen under Prøverne, ligesom der, om nødvendigt, kan afgives Mandskab fra Dækket til at assistere ved Askeophejsningen.

§ 7. Resultatet af Prøverne indføres paa de Skibene dertil medgivne Skemaer, som efter endt Togt indsendes med Generalrapporten til Marineministeriet.

§ 8. Dersom det kan forudses, at der ikke med det om Bord værende Personel paa Prøverne kan opnaas den Kraftudvikling af Maskineriet, som er angivet i §§ 2 og 3, skal Prøverne desuagtet afholdes og det bedst mulige Resultat søges opnaaet. Ved Fremsendelsen af Prøve-Skemaerne skal Chefen angive Aarsagen til, at den fulde Kraftudvikling ikke er opnaaet.

§ 9. I Skibe, som er udrustede i særlige Øjemed, saasom Skoleskibe, Opmaalingskibe e. l., kan Udholdenhedsprøven bortfalde, saafremt dens Afholdelse ikke er forenelig med Togtets Formaal.

I alle Tilfælde, hvor Udholdenhedsprøven i Henhold til det ovenfor staaende ikke kommer til Udførelse, skal motiveret Indberetning derom indsendes til Marineministeriet.

§ 10. Dersom ældste Ingeniør (Maskinmester eller Maskinist) anser Maskine eller Kedler for at være i en saadan Tilstand, at man af Hensyn til Forsvarlighed eller Skibets videre Virksomhed ikke bør anstrænge dem ved Afholdelsen af de i § 1 omhandlede Prøver, kan Chefen lade disse bortfalde.

I ethvert saadant Tilfælde gøres Indberetning derom til Marineministeriet, bilagt med en detailleret Redegørelse fra ældste Ingeniør (Maskinmester eller Maskinist) om Aarsagen til Prøvernes Opgivelse.

Er et Skib udrustet til flere Togter i samme Udrustningsaar med væsentlig samme Maskinpersonel, afholdes de i § 1 omhandlede Prøver kun paa det ene og da om muligt paa det første af disse Togter.

Bestemmelser

(af 29. Februar 1912)

for Kompassernes Behandling og Benyttelse om Bord i Flaadens Skibe.

§ 1. Det Kompas, der har den heldigste Plads i Skibet med Hensyn til dettes magnetiske Paavirkninger, benævnes *Hovedkompasset* og mærkes fra Orlogsværftet med denne Betegnelse.

§ 2. *Skibets Navigering skal foregaa efter Hovedkompasset.* Alle de Kurser og Pejlinger, som indføres i Skibsjournalen, skal ogsaa svare til Hovedkompasset.

De øvrige Kompasser i Skibet benyttes kun som Hjælpekompasser ved Styring, Pejling etc., og deres Angivelser maa da kontrolleres ved Hovedkompasset.

§ 3. Den i Instruktionerne for Tjenesten i Flaadens Skibe efter Skibets Udlægning befalede Regulering af Kompasserne samt Deviationsundersøgelse foretages først, naar Skibet i øvrigt er fuldstændig sejlklaart. Undersøgelsen foretages ved Svajning til begge Sider, saa vel med de normaltgaende som med alle Dynamoer i Gang samt med og uden Strøm til Projektører. De erholdte Data indføres i de medgivne Deviationsjournaler.

§ 4. Hovedkompassets Deviation kontrolleres altid, naar Forholdene tillader det, paa de Kurser, som styres.

Mindst en Gang hveranden Maaned bestemmes Deviationen for dette Kompas paa saa mange Kurser, at en Deviationskurve kan aflægges og, om fornødent, en ny Deviationstabel udarbejdes. De erholdte Data indføres i Hovedkompassets Deviationsjournal.

De øvrige Kompasser kontrolleres jævnligt ved Hovedkompasset, og deres Deviation undersøges samtidig med Hovedkompassets. Resultaterne indføres i disse Kompassers Deviationsjournaler.

Den sidste Deviationsundersøgelse bør saa vidt muligt, især for Skibe, som henhører under Krigsberedskabet, foretages ved Togtets Slutning.

§ 5. Hovedkompassets Kompensationsmidler maa ikke flyttes paa Togtet, saa længe Deviationen ikke paa nogen Kurs overstiger 10°. Bliver en saadan Flytning imidlertid nødvendig, maa Forandringen anføres i Deviationsjournalen.

§ 6. Skulde Hovedkompasset i Løbet af Togtet blive ubrugeligt eller upaalideligt, benyttes et af de andre Kompasser som Hovedkompas. Et saadant Tilfælde maa anføres i Skibsjournalen og Deviationsjournalen.

§ 7. Om Deviationsjournalernes Forelæggelse for Chefen i Løbet af Togtet og om Indsendelsen efter endt Togt af disse Journaler og af øvrige Oplysninger vedrørende Kompasserne, se de gældende Instruktioner for Tjenesten i Flaadens Skibe.

Som Følge af ovenstaaende Bestemmelser bortfalder de tilsvarende Bestemmelser af 16de Januar 1897.

Bestemmelser for *Godtgørelse til Dykkere* og Lineførere for udført Dykkerbejde, se Bind I.

Reglement

for

Officersmesser i Flaadens Skibe.¹⁾

(Stadfæstet ved kgl. Resolution af 23. Oktober 1912).

§ 1. Officersmessen er en tjenstlig Institution; dens Forhold er derfor underlagt Chefens Myndighed. Klokkeslettene for Messens Maaltider bestemmes af Chefen.

§ 2. a. *Næstkommanderende* er Formand i Messen og fører overordnet Tilsyn med Messens Økonomi og Betjening. Han bør ikke — uden samtlige Messemedlemmers Samtykke — give sit Minde til nogen ikke nødvendig Foranstaltning, hvorved der paaføres Messen større Udgifter, end der kan dækkes af dens Indtægter. Det paahviler ham at paase, at Messen føres paa en økonomisk forsvarlig Maade, og at der ikke finder Ødselhed lige saa lidt som usømmelig Sparsommelighed Sted.

b. Han drager Omsorg for, at Messen udviser passende Gæstfrihed, en Pligt, der bør have for Øje ved den daglige Økonomi.

¹⁾ Ang. Oppassertjenesten se Pag. 29.

Gæster kan kun med hans Tilladelse og Messeforstanderens Samtykke indbydes til at deltage i Messens Maaltider.

c. Med Chefens Approbation vælger næstkommanderende i betimelig Tid før Togtets Begyndelse Messeforstander. I Almindelighed vælges hertil en af de ældre af de til Skibets Besætning hørende Officerer, — næstkommanderende undtagen — saafremt den paagældende hertil maatte være villig; i modsat Fald overtager 3die kommanderende eller, saafremt denne er udkommanderet som Artilleriofficer, da 4de kommanderende Hvervet som Messeforstander. Undtagelsesvis kan dog ogsaa en af de andre til Skibets Besætning hørende Officerer eller Embedsmænd af Maskin- eller Lægekorpsen vælges til Messeforstander.

I Løbet af Togtet kan Ombytning af Messeforstander finde Sted, saafremt Forholdene skulde gøre det ønskeligt. Saadan Ombytning forelægges af næstkommanderende til Chefens Approbation.

d. Næstkommanderende eller i hans Fraværelse fra Skibet den ældste tilstedeværende Officer skal, saafremt der i Messen mod Forventning skulde forefalde noget, der er stridende mod militær Omgangstone, paatale dette. Saafremt passende Paamindelse ikke har frugtet, melder han det til Chefen (eventuelt til næstkommanderende) til videre Afgørelse.

§ 3. a. *Messeforstanderen* varetager Messens Økonomi og Regnskabsførelse. Han sørger for, at de tilstaaede Emolumenter kan være tilstrækkelige til at dække dens Udgifter. Han forestaar Anskaffelse og Indkøb af Messeinventar og Provisioner og fører Tilsyn med Messebetjeningen, samt med Orden og Renlighed i Messen med tilhørende Rum. Han skal jævnlig kontrollere Messens Beholdninger.

b. Skal privat Hovmester og Mesterkok antages, afslutter han Kontrakt med disse (om Lønninger til disse, se Lov om Sotillæg m. v. ved Søværnet¹⁾). Er en eller flere af de private Betjente fælles for Chefen og Messen, antages de af Chefen og

1) Forsaavidt den Portion Skibskost, som i Henhold til Lov om Sotillæg m. v. tilkommer Hovmestere og Mesterkokke, ikke ønskes oppebaaren in natura, kan der istedetfor samme gives Godtgørelse i Penge efter den af Ministeriets Kommissariats-Departement opgivne Værdi, hvilken Godtgørelse maa udbetales Vedkommende i Forbindelse med Lønningen og paa samme Vilkaar med Hensyn til Forskud etc., som for denne ere bestemte. (Minist. Best. 22/3 1869.)

Messeforstanderen i Forening og forplejes og lønnes ligelig af Chefen og Messen. De, der udkommanderes som Hovmestre, Mesterkokke, Hovmestersmater og Koksmater, samt de som Oppassere for Chef og Officerer udsatte menige, hvem der alle i Henhold til Lov om Sotillæg m. v. ved Søværnet tilkommer hver en Portion Skibskost, kan, naar de dertil giver deres Samtykke, udskrives af Skibskost og bespises ved Chefens eller Messens Foranstaltning, imod at disse beregner sig Godtgørelse derfor i Penge efter den af Ministeriet fastsatte Værdi af Skibskosten.

c. Han modtager af Chefen (Intendanten) det Messen ved Togtets Begyndelse tilkommende Forskud paa Bordpenge til Medlemmerne, Inventariepenge m. m., og giver i Forening med næstkommanderende Kvittering herfor. Paa samme Maade forholdes der med alle paa Togtet modtagne Forstrækninger til Messen.

§ 4. Personer, der bespises af Messen uden at være Medlemmer af denne (jfr. Lov om Sotillæg m. v. ved Søværnet), tilkommer der hverken Stemme i dens Anliggender eller Andel i dens Overskud, lige saa lidt som de kan gøres delagtige i Tilsvaret af nogen Gæld, hvori Messen maatte være kommet eller kommer.

§ 5. *Økonomi og Regnskabsførelse.*

a. Messeinventar og Provisioner anskaffes for fælles Regning. Angaaende Udlaan af Service og Køkkeninventar henvises til de herom af Ministeriet fastsatte Bestemmelser. (Pag. 129.)

b. Regnskabet for Øl, Vin og andre Drikkevarer føres særskilt og skal udvise hvert enkelt Medlems Forbrug; hvad der er forbrugt ved fælles Selskabelighed i Messen, kan dog føres paa fælles Regning.

Saasnart et Medlems Maanedsforsbrug af Drikkevarer overskrider 20 % af Bordpengebeløbet for en Maaned, skal han til Messens Kasse indbetale Forskellen. Det paahviler Messen at stille et passende Beløb til Drikkevarer, som Regel ca. 20 % af de tilstaaede Bordpenge, til Raadighed for alle, der er indskrevet i Messekost og som ikke er Messemedlemmer (herfra dog undtaget det privat antagne eller værnepligtige Personel). Det, der ikke forbruges af Beløbet, tilfalder Messen.

c. Saafremt det maatte ønskes, kan Messeforstanderen — med Chefens Tilladelse — rekvirere Proviantsorter, som Proviantmagasinet ligger inde med, til Forbrug i Løbet af Togtet mod Afregning ved Togtets Slutning efter de for de paagældende Provisioner fastsatte Priser. Saafremt Chefen tillader, at der ved Indkøb af ferskt Kød til Skibet anskaffes saa meget, at Officers-

messen kan forsynes deraf, skal Fordelingen af Kødet mellem Messen og Skibet foretages saaledes, at der i hver Part findes saavel Forkød som Bagkød, omtrent lige meget af hver Sort.

d. Messen skal efter Evne bistaa med alt fornødent til Syges Forplejning, imod at det saaledes udleverede erstattes den, saasnart ske kan, enten ved Betaling efter indgiven Regning eller, om det maatte ønskes, in natura.

Mesterkokken forpligtes ved Antagelsen til at tillave Sygekost mod en Godtgørelse, der efter Indstilling af vedkommende Skibschef nærmere bestemmes af Ministeriet ved Togtets Slutning, henset til Togtets Varighed og Sygeligheden om Bord.

e. Naar de første 3 Maaneder af Togtet er forløbne og derefter hveranden Maaned, skal Messeforstanderen opgøre Messens Status med saa vidt muligt nøjagtig Opgørelse af Beholdningerne; næstkommanderende lader Regnskabet revidere ved 2 af Messens Medlemmer, som Regel en Officer og en Embedsmand, hvorefter det fremlægges til Medlemmernes Gennemsyn.

f. Efter endt Tog opgøres Messens Pengeregnskab, som paa venstre Side skal indeholde de fra Tid til anden oppebaarne konstante Beløb og, for saa vidt Messen paa Togtet har erholdt Forstrækning af Skibets Provisioner, da disse specificerede og opførte med deres Værdi i Penge. Paa højre Side opføres alt, hvad der i Henhold til gældende Love, Bestemmelser eller særlige Ordre tilkommer Messen. Regnskabet, udfærdiget in duplo, bilægges med en af Chefen attesteret Udskrift af »Kommende og gaaende Rulle«¹⁾; det underskrives af næstkommanderende og Messeforstanderen og fremsendes til Marineministeriet.

g. Naar Togtet er endt, skal Messen tilhørende Inventar og Beholdninger af Provisioner m. m. realiseres, enten ved Auktion om Bord eller efter Overenskomst paa anden Maade. Det indkomne Beløb tages til Indtægt i Messeforstanderens Regnskab, som derefter af ham opgøres og afsluttes. Naar dette Regnskab paa sædvanlig Maade er revideret og gennemset af Messens Medlemmer, og det til Marineministeriet indsendte Pengeregnskab er revideret og decideret, deles tiloversværende Penge lige imellem Messens Medlemmer, i Forhold til den Tid enhver af dem har været Medlem, og Gæld, om nogen maatte findes, tilsvares paa samme Maade lige af alle.

¹⁾ Bør omfatte alle de Personer, for hvem der i Regnskaberne beregnes noget til Udgift. (²⁹/₉ 1892.)

§ 6. Skulde det foretrækkes at overdrage Messepersonalets Bospisning til Messens Hovmester eller Mesterkok imod kontraheret maanedlig eller daglig Betaling pro persona, da kan dette tillades, dog skal den herom oprettede Kontrakt forelægges Chefen til Approbation. De i forannævnte §§ givne Bestemmelser for Messeforstanderens Tilsyn, Regnskabsførelse m. m. vil dog kun være at fravige, for saa vidt den her nævnte Ordning maatte nødvendiggøre det.

§ 7. I Skibe eller Fartøjer, hvor Chef, Officerer og med dem ligestillede er aflagte med Dagpenge eller med halve Dagpenge, er Chefen bemyndiget til angaaende Officersmessehold at træffe saadanne Bestemmelser, som han efter Omstændighederne maatte finde passende. Chefen vil være berettiget til efter eget Valg at føre Bord alene eller i Forening med Officererne og med dem ligestillede.

(Angaaende Messens Indtægter se Lov om Søtillæg m. v. ved Søværnet og de dertil knyttede Bestemmelser).

§ 8. Er Chefen Medlem af Messen, er han Formand i denne. De ham tilstaaede ekstra Emolumenter er Messen uvedkommende.

Bestemmelser (af 8. Februar 1912) vedrørende Bospisningsforholdene i Øvelsesskibet for Kadetter og Ingeniørelver, se Bind V.

Bestemmelser

(af 2den Marts 1904)

for Udlaan af Service og Køkkeninventar til Officerer paa Flaadens Skibe.^{1) 2)}

§ 1. Bordservicer og Køkkeninventar til Brug for Eskadrechefer, Skibschefer og Officersmesser kunne udlaanes fra Hoved-

¹⁾ Rettet ved Minist. Best. af ²⁷/₇ 1905.

²⁾ Angaaende Udlaan af Service til Hs. Maj. Kongens Dampskib findes særlige Bestemmelser.

magasinet paa Orlogsværftet, saavidt Beholdningen tillader det og iøvrigt efter nedenstaaende Regler.

§ 2. 1. Om Udlaanet indgives skriftlig Begæring til Chefen for Regnskabsvæsenet.

2. Ved Udleveringen skal en Officer være til Stede for paa henholdsvis Eskadrechefens, Skibschefens, Messens eller efter Omstændighederne samtlige Officerers Vegne at modtage og kvittere for det udleverede.

3. En Kopi af Kvitteringen, hvorpaa de udleverede Genstande ere opførte med deres Pris, leveres sammen med Servicet af Hovedmagasinet til Officeren.

4. Servicerne skulle ved Udlaanet være i fuldstændig ubeskadiget Stand, Køkkeninventaret i ordentlig, brugelig Stand.

§ 3. 1. Efter endt Togt afleveres det udlaante til en af Chefen for Regnskabsvæsenet nedsat Kommission. Ved Afleveringen skal ligesom ved Udleveringen en Officer fra Skibet være til Stede.

Det laante Service m. m. skal afleveres og Afgift erlægges, naar Kommandoen stryges, uanset om den straks efter hejses i samme eller andet Skib med hel eller delvis samme Officersbesætning.

I Skibe, der er under Vimpel Aaret rundt, sker Aflevering og Betaling af Afgift een Gang om Aaret, naar Skibet kommer ind paa Værftet til Eftersyn og Omskiftning af Mandskab, ved hvilken Lejlighed ogsaa som Regel Kommandoen stryges og atter hejses.

2. Kommissionen besigter det afleverede og paaser, at det er afleveret i rensed Tilstand.

Modtagelsen af de Genstande, der høre til Bordservicerne, betinges af, at de ere fuldstændig ubeskadigede, for Køkkeninventarets Vedkommende, at de ere i saa ordentlig brugelig Stand, at de utvivlsomt ville kunne udleveres igen.

Genstande, der til Komplettering ere anskaffede paa Togtet, og som ikke ere nøjagtig af samme Model som de i sin Tid udleverede, maa ikke modtages.

3. For de Genstande, som mangle, eller som ikke modtages af Besigtigelseskommissionen, erlægges af vedkommende Officer, paa Eskadrechefens, Skibschefens, Messens eller samtlige Officerers Vegne, fuld Erstatning efter den ved Udleveringen meddelte Prisliste. Ligeledes erlægges det fastsatte Beløb til Eftersyn og Oppudsning af de tilbageleverede Pletsager. Som Erstatning for Slid paa Køkkeninventar erlægges der fra Chef og Messe til sammen et Beløb, der pr. Maaned af Togtets Varighed ikke maa

overstige 5 pCt. af Inventarets Værdi. For Togter over tre Maaneders Varighed, kan Beløbet for den resterende Del af Togtet nedsættes til 2 à 3 pCt. Af det samlede Beløb udreder Eskadrechefen eller Skibschefen $\frac{1}{3}$, Messen $\frac{2}{3}$, saafremt de have fælles Kabys, i modsat Tilfælde betaler hver for sit Inventar.

§ 4. 1. Til Skibschef og Officerer i Vagt- og Kaserneskebe er Udlaanet fra Hovedmagasinet indskrænket til kun at omfatte Pletservicer. Disse skulle ombyttes ved Udløbet af hvert Aar, og ved Ombytningen erlægges det til Eftersyn og Oppudsning af Servicet svarende Beløb samtidig med at mulige Mangler erstattes.

2. Servicer af Fajance og Glas samt Køkkeninventar, som findes om Bord i Vagtskibet, kunne kompletteres fra Hovedmagasinets Beholdninger efter Henvendelse derom til Chefen for Regnskabsvæsenet og imod at fuld Betaling, for det udleverede, erlægges ved Modtagelsen.

Reglement

(af 23de Oktober 1912)

for Underofficers- og Maskinistmesser i Flaadens Skibe.^{1) 2)}

§ 1. Underofficers- og Maskinistmessen er en tjenstlig Institution, Tilsynet med samme føres af næstkommanderende.

§ 2. Alle med et Skib kommanderede Underofficerer af 1ste Klasse og ligestillede samt Haandværkere, der under Udkommando er uniformerede som Underofficerer af 1ste Klasse, fører fælles Bord i Underofficersmessen, eller i det hertil anviste Rum; i Skibe, hvor der findes Maskinistmesse, fører dog de med Underofficerer af 1ste Klasse ligestillede af Maskinkorpset samt eventuelt, afhængig af Pladsforholdene, de ovennævnte Haandværkere fælles Bord her.

§ 3.¹⁾ Den i Anciennetet ældste Underofficer eller dermed ligestillede af de til Flaadens Rammer hørende Korps er Formand i den Messe, hvortil han hører.

¹⁾ Rettet ved Minist. Best. af $\frac{10}{1}$ 1914.

²⁾ Ang. Oppassertjenesten se Pag. 29.

I Skibe, hvor der ikke findes Maskinistmesse, er den i Anciennitet ældste Underofficer Formand i Underofficersmessen.

§ 4. Forinden Togtets Begyndelse lader Formanden foretage Valg af en Messeforstander til at forestaa Økonomien og lede Bispisningen.

Er ingen villig hertil, skal den efter Formanden i Anciennitet ældste Underofficer eller ligestillede være Messeforstander i de 2 første Maaneder og derefter de andre turvis efter Anciennitet hver sin Maaned.

Et af Medlemmerne kan endvidere vælges til Assistance for Messeforstanderen.

Ingen udkommanderet Skibssergent, Underintendant (Proviantregnskabsfører) eller ved Stab tjenestegørende Underofficer kan være Messeforstander eller Assistent hos Messeforstanderen, medmindre Chefen paa Grund af særlige Forhold giver Tilladelse dertil.

Paa Valgene indhenter Formanden gennem næstkommanderende Chefens Approbation.

§ 5. Formanden eller i hans Fraværelse den i Anciennitet ældste Underofficer eller dermed ligestillede af de i § 3 nævnte Korps er ansvarlig for, at der steds i Messen hersker en med de militære Forhold og Begreber stemmende Omgangstone mellem Medlemmerne.

Skulde et Medlem forse sig herimod, det være ved upassende Tale, Mangel paa Ædruelighed, Kritik over foresatte eller over Tjenesteforhold, skal Formanden straks paatale det. Skulde en saadan Paatale ikke frugte, melder han det passerede til næstkommanderende.

I Messerne maa højroestet Underholdning i Reglen ikke finde Sted efter Køjernes Udgivelse.

§ 6. Det Underofficerer af 1ste Klasse og ligestillede tilkommende Kosttillæg indgaar i Messens Regnskab, hvorfor det enkelte Medlem ikke faar det udbetalt.

Ved Togtets Begyndelse kan Chefen tilstaa Messen Forskud paa Kosttillæget (2 Maaneders Forskud for Togter til Island, Færøerne, transatlantiske Farvande og Middelhavet, 1 Maanedes Forskud for Togter i egne og europæiske Farvande og et mindre Forskud for kortere Togter samt i Eksercer- og Kaserneskibe), for hvilket Messeforstanderen i Forening med Formanden giver Kvittering. Paa tilsvarende Maade forholdes med alle senere paa Togtet modtagne Forstrækninger.

§ 7. Den Underofficererne og de med dem ligestillede i Henhold til Bispisningsreglementerne tilkommende Portion Skibskost udgives til Messen ved særskilt Udvægt paa følgende Maade:
uagentlig forud: Te, Kaffe, Kaffetilsætning, Margarine, Sukker o. lign.

daglig: Brød og Øl samt de Provisioner, der iøvrigt tilkommer dem.

§ 8. Klokkesletterne for Messens Maaltider bestemmes af Chefen.

Uden for de reglementerede Maaltider maa Spisning i Almindelighed ikke finde Sted.

Varm Mad til Frokost- og Middagsmaaltid tilberedes af Skibskokken, uden Ekstra-Betaling og under Proviantregnskabsførers Tilsyn. — Til de øvrige Maaltider kan Skibskokkens Medvirkning til Madens Tilberedelse som Regel ikke finde Sted.

I Skibe med Underofficers- og Maskinistmesse bør Spisetiderne saavidt muligt være sammenfaldende; den Mad, der tilberedes af Skibskokken, skal *saavidt muligt* være ens for de to Messer.

Maden til Messe og Mandskab skal tilberedes hver for sig, undtagen hvor Kabysforholdene nødvendiggør, at Tilberedelsen er fælles.

Bageren maa kun udføre Ekstraarbejde for Messerne, efter at næstkommanderendes Tilladelse hertil i hvert enkelt Tilfælde er indhentet.

§ 9. Saafremt Størrelsen af Skibets Proviantbeholdning tillader det, kan Messeforstanderen heraf — med Chefens Tilladelse — faa udleveret Provisioner mod Kvittering og mod maanedlig Afregning, dog maa der ikke udtages mere, end der forbruges om Bord.

§ 10. Det er forbudt at føre Skibets Proviant fra Borde samt at opspare nogen Slags Proviant; endvidere er det forbudt at lade Skibets Proviant eller en Del heraf eller nogen enkelt Proviantsort henstaa med Krav paa Erstatning i Penge. Denne Bestemmelse gælder ogsaa for den Proviant, der kan udtages ekstra mod Betaling i Henhold til ovenstaaende § 9.

I Samklang hermed og med Instruks for Intendanten skal Messeforstanderen meddele Proviantregnskabsføreren, naar den reglementerede Udvægt af enkelte Proviantsorter viser sig at være større end Forbruget. Proviantregnskabsføreren indhenter da Chefsordre for at formindske Udvægten.

§ 11. Formanden i Messen skal have direkte Tilsyn med Messens Økonomi og Førelse. Han bør ikke — uden samtlige Messemedlemmers Samtykke — give sit Minde til Indkøb for fælles Regning i saa stor Udstrækning, at der derved paaføres Messen større Udgifter, end der kan dækkes af det tilstaaede Kosttillæg.

Messeforstanderen forestaar alle Indkøb til Messen under Iagttagelse af passende Økonomi. Provisioner og Inventar anskaffes for fælles Regning og føres straks til Udgift i Regnskabet. Han skal jævnlig kontrolere Messens Beholdninger og er ansvarlig for, at eventuelle Regninger er betalte inden Afsejling fra Havn (København dog undtaget).

Det er Messen tilladt at tage Drikkevarer om Bord i det Omfang, der billiges af Chefen. Til næstkommanderende afleverer Messeforstanderen en specificeret Fortegnelse over, hvad der deraf tages om Bord.

Spiritus maa ikke paaføres Messens Regning. Regnskabet hermed føres særskilt og skal udvise hvert enkelt Medlems Forbrug. Salg eller Gave af Drikkevarer til andre end Messens Medlemmer er forbudt. Betalingen for Drikkevarer erlægges kontant. Det er forbudt saavel Messeforstanderen som Messens øvrige Medlemmer at skaffe sig Indtægt ved Messen eller ved Indkøb og Salg af Drikkevarer.

§ 12. Angaaende Udlaan af Spiserekvisitter og Køkkeninventar henvises til de herom af Ministeriet fastsatte Bestemmelser. Det staar iøvrigt Messen frit for paa anden Maade at anskaffe de ovennævnte Genstande.

§ 13. Angaaende Betjeningen i Messen henvises til Ministeriets Bestemmelser om »Oppassertjenestens Besørgelse om Bord i Flaadens Skibe«.

Oppassere maa kun benyttes ved Tilberedelsen af Smørrebød, Borddækning, Opvask og lignende, men ikke til personlig Opvartning.

Med Chefens Tilladelse kan Messen tage en eller flere Oppassere i Kost (naar disse dertil giver deres Samtykke), mod at faa udleveret de paagældende Provisioner in natura.

§ 14. Naar nogen midlertidig, ifølge Chefens Ordre, skal bispises i Messen, modtager denne for den paagældende Skibskost in natura samt beregner sig samme Kosttillæg, som tilkommer Medlemmerne.

Et midlertidigt Medlem har hverken Andel i Messens Overskud eller hæfter for dens Gæld.

§ 15. Gæster maa kun deltage i Messens Maaltider med Formandens og Messeforstanderens Samtykke. Ingen maa deltage i Messens Maaltider mod Betaling, undtagen naar Ministeriet tillader Personer at foretage Rejser som Passagerer med Flaadens Skibe mod selv at afholde Udgiften ved deres Bespising. Til enhver større Selskabelighed indhentes i Tide næstkommanderendes Samtykke.

§ 16. Messens Regnskab, deri indbefattet Regnskabet med Drikkevarer, føres af Messeforstanderen.

Regnskaberne opgøres ved hver Maanedes Slutning.

Efter hver Opgørelse lader Formanden Regnskaberne revidere ved 2 Revisorer, valgte af Medlemmerne. Formanden forelægger derefter Regnskabet for næstkommanderende, hvorefter de fremlægges i Messen til Medlemmernes Gennemsyn.

Naar Togtet er endt, skal Messens egne Provisioner — idet der gaas ud fra, at der i Henhold til ovenstaaende § 10 ikke findes opsparede Provisioner af Skibskost — omsættes i Penge, der tages til Indtægt i Regnskabet. Endvidere skal Regnskabet med Drikkevarerne endelig afsluttes.

Saavidt muligt inden Kommandoens Strygning eller senest 8 Dage derefter skal de reviderede Regnskaber forelægges næstkommanderende. De tiloversblevne Penge deles mellem Messens Medlemmer i Forhold til den Tid, enhver af dem har været Medlem, ligesom eventuel Gæld tilsvares paa samme Maade. Gæld til Messen kan ikke henstaa til Afdrag i Landlønning.

§ 17. For hver Messe udfærdiges ved Togtets Slutning, paa dertil medgivne Blanketter, et Pengeregnskab indeholdende paa venstre Side:

de oppebaarne kontante Summer og Værdien af, hvad Messen paa Togtet har erholdt udleveret af Skibets Provisioner; paa højre Side:

alt hvad der i Henhold til gældende Love og Bestemmelser tilkommer Messen.

Regnskabet, udfærdiget in duplo, bilægges med en af Chefen attesteret Udskrift af »Kommende og gaaende Rulle«; det underskrives af Formanden og Messeforstanderen og indsendes senest 8 Dage efter Kommandoens Strygning gennem Chefen til Marineministeriet.

Bestemmelser

(af 2den Marts 1904)

om Udlaan af Spiserekvisiter og Køkkeninventar til Underofficerer paa Flaadens Skibe.

§ 1. Spiserekvisiter og Køkkeninventar til Brug om Bord for Underofficerer af 1ste Klasse udlaanes fra Hovedmagasinet paa Orlogsværftet efter nedenstaaende Regler.

§ 2. 1. Om Udlaanet, for hvilket der er fastsat forskelligt Omfang efter Underofficerernes Antal, indgives der skriftlig Begæring til Chefen for Regnskabsvæsenet af den ældste af Underofficererne paa samtlige Vegne. Saafremt Underofficererne ønske det, tillades der en Deling imellem Dæks- og Maskinunderofficerer. En Underofficer af hver Gruppe indgiver da Begæring om Udlaan.

2. Ønskes flere Genstande udlaante, end der er normeret, maa særlig Begæring derom indgives; derimod er det tilladt at efterlade i Hovedmagasinet, hvad der ikke ønskes medtaget om Bord.

§ 3. 1. Ved Udleveringen skal den Underofficer, der har indsendt Begæringen om Udlaanet, være til Stede for at modtage og kvittere for det, der udleveres.

2. En Kopi af Kvitteringen med angiven Pris for hver enkelt Genstand leveres Modtageren af Hovedmagasinet.

§ 4. 1. Efter endt Togt afleveres Genstandene til Hovedmagasinet i fuldkommen rensed Stand. En Underofficer, saavidt muligt den samme, der modtog Godset, skal være til Stede under Afleveringen.

2. For Genstande, der mangle eller have lidt saadan Overlast, at de ikke kunne bruges, erlægges fuld Erstatning efter den meddelte Prislister, derimod svares der ingen Afgift for Brugen og den derved fremkomne naturlige Forringelse. Erstatningsbeløb betales af den Underofficer, der har kvitteret for Godset, kontant til Regnskabsvæsenet imod Kvittering.

Meningsforskæl imellem Hovedmagasinet og Underofficeren afgøres definitivt af Chefen for Regnskabsvæsenet.

§ 5. Spiserekvisiter og Køkkeninventar, som til Brug for Underofficerer af 1ste Klasse ere udleverede til Vagtskibet ved

Kjøbenhavn, kunne kompletteres eller ombyttes efter Henvendelse til Chefen for Regnskabsvæsenet og imod at fuld Betaling for det saaledes udleverede erlægges ved Modtagelsen.

Bestemmelser¹⁾

(af 20de Marts 1896)

vedrørende Økonomi, Forplejning og Regnskabsførelse i Torpedo- og Patrouillebaade.

A. Økonomi og Forplejning.

§ 1. 1. Omsorgen for det i Baaden værende Inventar og Forbrugsgods, som ogsaa for Mandskabets Forplejning, paahviler Baadens Chef eller Fører. Denne skal stadig holde sig bekendt med de Beholdninger af Proviant og Forbrugsgods, som haves i Baaden, og han skal i Tide sørge for Kompletteringen deraf, enten ved Rekvisition fra Orlogsværftet, fra andet Skib eller Station, eller om fornødent ved Indkøb i Land, saa at Baaden,

hver Gang den gaar til Søs, har efter Omstændighederne passende Beholdninger om Bord. (Nærmere Bestemmelser herom, se Pag. 163).

2.²⁾ Under Station eller Ophold ved Kjøbenhavn skal Baadens Forsyning med Gods og Proviant, forsaavidt de ikke i saa Henseende ere henviste til et Depot- og Forplejningsskib, saavidt muligt ske fra Orlogsværftet. For det Tilfælde, at Omstændighederne ikke tillade at afhente Varer fra Proviantmagasinet, vil der, naar Torpedo- og Patrouillebaade opholde sig her i Farvandene, altid findes et mindre Oplag af Torpedobaadsproviant i Kasernen, hvorfra Baadene i saa Fald kunne forsyne sig.

3.²⁾ Naar Forsyning af Gods eller Proviant paa Grund af Omstændighederne ikke har kunnet finde Sted fra Depot- og Forplejningsskibet eller fra Orlogsværftet (Vagtskibet) og derfor er sket ved Indkøb her i Byen, skal der af vedkommende Baads Chef eller Fører ad tjenstlig Vej gøres Indberetning til Mini-

¹⁾ Om Bestemmelser vedrørende Regnskabs- og Forplejningsvæsen i Flaadens Skibe, se Instruks for Tjenesten i Flaaden, Chefs Instruks, jfr. Instruks for Intendanten.

²⁾ Se yderligere Pag. 143.

steriet om, hvilket Gods eller Proviant der er indkøbt og til hvilke Priser, samt hvilke Omstændigheder der have foranlediget dette Indkøb.

§ 2. Efter Anvisning paa Finanshovedkassen, eller paa anden særlig kundgjort Maade, modtager Chefen eller Føreren fornødne Penge til Udgifters Bestridelse og har derfor at aflægge sædvanligt Regnskab.

§ 3. Det paahviler Officererne selv at forsyne sig med de fornødne Provisioner til Togtet, men det kan dog være dem tilladt, naar enten Omstændighederne have forhindret dem i at gøre Indkøb, eller de ved uforudsete Tilfælde ere komne til at mangle en eller anden Proviantsort, saavidt muligt at faa udleveret af Baadens Provisioner, hvad de maatte behøve, mod fuld Erstatning i Penge, i hvilket Øjemed Baadene ved Ekviperingen provianteres saaledes, at Officererne om fornødent kunne bispises i nogle Dage. For hvad Officererne saaledes modtage, gives Proviantregnskabsføreren fornøden Kvittering som Bilag til hans Regnskab.

§ 4.¹⁾ 1. Det forudsættes, at der i Baade med Kabys vil kunne gives Mandskabet fuld og nogenlunde regelmæssig Forplejning, medens Baade uden Kabys, naar de ere udrustede i længere Tid, henvises til eller selv maa søge at erholde Forplejning fra andet Skib eller Station.

2. Om fornødent kan det ogsaa tillades at købe tillavet Mad i Land, og der gøres da kun Rede for Anskaffelsen og Forbruget gennem Pengeregnskabet.

§ 5. 1. Da Mandskabets Spisetider saavel som Maaltidernes Sammensætning for en stor Del maa afhænge af Omstændighederne, gives der Chefen eller Føreren fri Hænder til efter bedste Skøn at træffe de Foranstaltninger, som han under de stedfindende Forhold anser for hensigtsmæssige, dog saavidt muligt i Overensstemmelse med det gældende Bispisnings-Reglement.

2. Tiden for de forskellige Maaltider fastsættes af Baadens Chef eller Fører, eventuelt af Delingschefen, efter de forhaanden-værende Omstændigheder.

§ 6. Til Baade med Kabys vil være udkommanderet en Underofficer som Proviant- og Forbrugsregnskabsfører, medens disse Regnskaber i Baade uden Kabys føres af Inventarieregnskabsføreren.

¹⁾ Bispisnings-Reglement, se Pag. 157.

§ 7. Naar Regnskabsføreren har modtaget Ordre til en Torpedo- eller Patrouillebaad, melder han sig til Inspektions-officeren ved Krigsberedskab af Torpedobaade for at modtage Baadens Reglement for Inventar, Forbrugsgods og Proviant.

§ 8. Ved Klargøring til Togt modtager Regnskabsføreren, i Henhold til det ham udleverede Reglement, alt til Baaden hørende Inventar, Forbrugsgods og Proviant og kvitterer for samme. For hvad der paa Togtet modtages fra andet Skib eller Station eller fra Land, har han ligeledes at kvittere. Regninger for indkøbt Gods eller Proviant forsynes med hans Tilstaaelse for Modtagelsen. Enhver Genstand tages til Indtægt under sin rette Benævnelse. Han fører Tilsyn med Beholdningernes Tilstedeværelse og forsvarlige Opbevaring og sørger for i betimelig Tid at melde Chefen eller Føreren, naar Komplettering behøves.

§ 9. Regnskabsføreren udgiver Provianten overensstemmende med Bispisnings-Reglementet og de af Chefen eller Føreren givne Ordre. Han bestræber sig for at uddele de forskellige Artikler i de bestemte Kvantiteter. Da der imidlertid ikke altid kan finde nøjagtig Udvejning Sted, kan benyttes Maal, som saa nær som muligt indeholde de reglementerede Vægte. Skulde derved bevirkes Underbalance i hans Regnskab, vil denne blive indstillet til Eftergivelse ved Decisionen af Regnskabet, naar Chefen eller Føreren efter endt Togt attesterer, at Manglerne ikke hidrøre fra skodesløs eller uberettiget Behandling af Provianten.

§ 10. I Tilfælde, hvor en Baads Mandskab bispises fra andet Skib eller Station, føres saadan Forplejning til Udgift i Regnskabet for det Skib eller den Station, hvorfra den ydes, og i Baadens Proviantregnskab gøres Bemærkning om, hvorfra Mandskabet til de paagældende Maaltider er bispist.

§ 11. For hvad der om Bord i Baaden maatte blive udleveret udover Rationen af Brød og for hvad der forbruges af Salt, Peber, Semep, Karri, Kanel, Hvede- og Havremel, som ogsaa for hvad der beordres udgivet som Ekstra, meddeles der Regnskabsføreren Udgiftsordre ved Chefens eller Førernes ugentlige Paategning af Proviantjournalen.

§ 12. Ekstrabrændevin¹⁾ maa ikke udgives samtidig med, at Mandskabet nyder bayersk Øl, ligesom det kun i Tilfælde,

¹⁾ Brændevin er ikke mere reglementeret, bajersk Øl kun, naar skattefrit Øl ikke kan faas. Jfr. Bispisningsreglementet, C. Fællesbestemmelser Pag. 160.

hvor det er nødvendigt, er tilladt at give bayersk Øl i Stedet for Te eller Kaffe.

B. Regnskabsførelse.

Inventariet.

§ 13. Der aflægges intet Regnskab for Inventar. Ved Modtagelsen afgiver Regnskabsføreren til Udlaansstedet Kvittering for det udlaante. Ved Togtets Slutning tilbageleveres Inventariesagerne, hver Ting paa sit Sted, efter den i Normalreglementet givne Anvisning, uden Afholdelse af Besigtigelse eller Iagttagelse af videre Formaliteter, hvorefter den ved Udtagelsen afgivne Kvittering tilbageleveres Regnskabsføreren, eller der gives ham Generalkvittering for, at alt det udlaante Inventar er berigtiget.

§ 14. Indkøbes eller forfærdiges Inventar paa Togtet, tages det til Indtægt i Forbrugsregnskabet og afleveres ved Togtets Slutning paa samme Maade som Forbrugsgodset.

§ 15. Modtages Inventar fra andet Skib eller Baad, udsteder Modtageren Kvittering in duplo. Det ene Eksempplar sendes til det Magasin paa Orlogsværftet, hvor Godset hører hjemme, og hvor da den oprindelige Modtager udslettes og den sidste Modtager hæftes; det andet Eksempplar forbliver i den oprindelige Modtagers Værg for i mødende Tilfælde at tjene ham til Legitimation.

§ 16. Bliver Inventar kasseret paa Togtet, da giver Baadens Chef eller Fører Regnskabsføreren en skriftlig Ordre desangaaende, hvilket Dokument ved Hjemkomsten afgives til Udlaansstedet og tjener dette til Udgiftsbilag.

§ 17. Hvis noget Inventar gaar tabt paa Togtet, maa vedkommende Regnskabsfører straks erhverve sig Attest fra Baadens Chef eller Fører for, at det er forlist uden Skyld fra Regnskabsføreren Side. Attesten udfærdiges i 2 Eksemplarer, af hvilke det ene ved Hjemkomsten afleveres til Udlaansstedet paa Værftet i Stedet for Godset og det andet indsendes til Chefen for Regnskabsvæsenet.

§ 18. Er noget Inventar derimod gaaet tabt ved Regnskabsføreren egen Uagtsomhed, saa at han ikke har kunnet erhverve sig den foran nævnte Attest fra Baadens Chef eller Fører, underskriver han ved Hjemkomsten et af Udlaansstedet in duplo udfærdiget Mangelsbevis, indeholdende hans Erkendelse af, at de omhandlede Genstande ikke ere berigtigede. Det ene Eksempplar

af Mangelsbeviset forbliver ved Udlaansstedet, medens han indsender det andet til Chefen for Regnskabsvæsenet.

§ 19. Chefen for Regnskabsvæsenet undersøger derefter, hvorvidt Regnskabsføreren har berigtiget sit Gods ved Tilbagelevering eller behørigte Attester, eller om han skal tilsvare noget manglende Inventar, og foranlediger i saa Fald, at Beløbet indeholdes i hans Lønning, og underretter Revisionen herom.

§ 20. Hvis Inventar eller andet af Baadens Gods gaar tabt eller beskadiges ved Skyld fra nogen af Besætningens Side og under saadanne Omstændigheder, at Chefen eller Føreren finder, at den skyldige bør erstatte Tabet eller Beskadigelsen, da indføres Beløbet herfor i den paagældendes Skyldbog, og der meddeles Regnskabsføreren Attest for det bortkomne.

Forbrugs- og Proviantregnskaberne.

§ 21. 1. Ved Kommandoens Hejsning udfærdiger Baadens Chef eller Fører Køkkenets Tændelsesrulle i 2 Eksemplarer, af hvilke det ene Eksempplar straks indsendes til Chefen for Orlogsværftet, medens det andet forbliver om Bord i Baaden, for at Regnskabsføreren derefter kan anlægge Kommende og Gaaende Rulle.

2. Kommende og Gaaende Rulle anlægges straks efter Kommandoens Hejsning, i Overensstemmelse med Køkkenets Tændelsesrulle. Paa Togtet indføres efterhaanden i Kommende og Gaaende Rulle enhver, der bliver beordret optagen i eller udskreven af denne Rulle, med Vedtegning om Datum og det Maaltid, til hvilket den paagældende er kommen om Bord, eller efter hvilket han er afgaaet.

3. Efter endt Togt udfylder Regnskabsføreren efter Kommende og Gaaende Rulle en Liste over alle, der have været bespiste af Officererne, med Oplysning om fra og til hvilken Tid samt Antallet af Dage, de paagældende have været om Bord. Denne Liste bliver Bilag til Baadens Pengeregnskab.

4. Ved Kommandoens Strygning udfærdiger og indsender Chefen eller Føreren Køkkenets Slukkelsesrulle, der skal være i Overensstemmelse med den samtidigt afsluttede Kommende og Gaaende Rulle.

§ 22. 1. Forbrugs- og Proviantregnskaberne samles i en fælles Hovedbog, til hvilken samtlige i Journalerne opførte Indtægter og Udgifter overføres og sammentælles.

2. Det ved Baadens Ekvipering i Henhold til Reglementet

Bestemmelser

(af 25de August 1892)

for Indkjøb paa Togt af Forbrugsgods til Lampe- og Lanternemateriellet.

§ 1. 1. Olier, Væger og Lys, som anskaffes paa Togt, skulle saa nær som muligt svare til, hvad der heraf er medgivet fra Værftet, og bør, forinden Kjøbet sluttet, give et godt Resultat ved en Prøve i Skibets Lamper og Lanterner.

2. Ved Indkjøb paa Togt af Petroleum saavel til Belysning som til al anden Brug skal dens Antændelsestemperatur bestemmes ved det dertil medgivne Petroleums-Prøveapparat efter den med Apparatet følgende Anvisning.¹⁾ Petroleum, som ved Prøven

¹⁾ *Anvisning*

til Benyttelsen af det Flaadens Skibe medgivne Petroleums-Prøveapparat (kommer dog ikke til Anvendelse ved Indkøb af Petroleum til Motorbrug.)*)

§ 1. *Apparatet bestaar af:*

- 1) Et Blikmaal, der er 3" i Diameter og 2½" dybt,
- 2) En større Skaal, der kan rumme c. 1 Pot Vand,
- 3) Et Kviksølvs-Thermometer med Celsius-Skala fra 0 til 60°,
- 4) En Spirituslampe og
- 5) Et Stativ, paa hvis vertikale Stang der vandrer 2 Arme, som kunne skrues fast paa Stangen i passende Høide, den underste Arm fører en Ring, hvorpaa Skaalen anbringes, og den øverste ender i en Krog, hvorpaa Thermometret ophænges.

§ 2. *Apparatet anvendes paa følgende Maade:*

I Blikmaalet, som sættes indeni den større Skaal, fyldes den Petroleum, som skal undersøges, til en Høide af c. $\frac{3}{8}$ " fra Randen, og i Skaalen fyldes Vand til samme Niveau som Petroleummen i Blikmaalet, hvorefter Lampen tændes.

Armen, der bærer Skaalen, skrues fast i en saadan Høide over Spirituslampen, at den kan opvarme Petroleummen c. 2° i 1 Minut, og den anden Arm, der bærer Thermometret, stilles derpaa saaledes, at Thermometerkuglen hænger frit ned i Petroleummen og er fuldstændig dækket af den. Fra Prøvens Begyndelse føres for hver Grad Thermometret stiger, altsaa c. hvert halve Minut, en brændende lille Træpind hen over Petroleummens Overflade, dog saaledes, at Flammen ikke berører Vædsken. *Bevægelsen med den brændende Pind maa foregaa hver Gang i et bestemt rask Tempo* uden at man opheder Petroleummen med Tændflammen. Naar Temperaturen har naaet en vis Høide, vil der, idet Tændflammen føres hen over Petroleummen, vise sig en blaalig Flamme, der som et Glimt farer henover Overfladen og derpaa slukkes. Den Temperatur, ved hvilken dette Glimt første

*) Minist. Best. af $\frac{18}{12}$ 1913.

i dette Apparat har en Antændelsestemperatur af under 45° C., maa ikke tages ombord.

Foruden at opfylde nævnte Betingelse skal Petroleummen, forinden Kjøbet sluttet, brænde godt for en Tid af 6 Timer i en af Skibets reglementerede Lamper.

§ 2. 1. Ved Anskaffelsen af Lampekupler drages Omsorg for, at de blive nøiagtig lige tunge, hvis de skulle benyttes til Olielamper i Balance.

2. Ved Anskaffelse af Lampeglass skal der drages Omsorg for, at Høiden af den underste Del af Glasset indtil Indsnævringen er nøiagtig lig den tilsvarende Høide paa de fra Værftet medgivne Glas.

Marineministeriet bestemmer, at der vil være at oprette skriftlige Kontrakter ved *Indkøb af Kul* til Flaadens Skibe i Udlandet.

I den Anledning er der udfærdiget Formular¹⁾ til saadanne Kontrakter, der saavidt muligt ville være at følge, og hvoraf et passende Antal Eksemplarer ved Intendanturkorpset vil blive udleveret til de paagældende Skibe. ($\frac{26}{3}$ 1896.)

CONTRACT

between

..... and the
 belonging to the Royal Danish
 Navy regarding the deliverance of Tons best, colliery

Gang tydelig viser sig, er Petroleummens *Flammepunkt* (flashing point) i det benyttede Prøveapparat.

Fortsættes Ophedningen og Prøven med den brændende Pind, tager denne »Flashing« til i Styrke, indtil selve Petroleummen antændes; den Temperatur, ved hvilken dette finder Sted, er Petroleummens *Antændelsestemperatur* (burning point).

Den brændende Petroleum slukkes let ved at blæse paa den.

Under selve Prøven maa man omhyggelig undgaa at aande, blæse eller puste paa Petroleummens Overflade, ligesom Prøven maa foretages i et Lokale uden Træk.

For at være sikker paa ved Prøven at have bestemt Antændelsestemperaturen rigtigt, gentages Prøven med en frisk Portion Petroleum. ($\frac{25}{8}$ 1892).

¹⁾ Rettet ved Minist. Best. af $\frac{18}{12}$ 1913.

screened coals¹⁾ from
mine on conditions as follows, viz:

- 1) The coals are to be delivered at
free on board, trimmed in bunkers,
- 2) to be weighed on board or on shore under the control of representatives from the ship and the contractor,
- 3) the price is stipulated say
pr. Ton (2240 engl. lbs = 1016 Kilo) including trimming and all other expenses,
- 4) the amount to be paid
- 5) course of exchange: 1 £ =
- 6)

The contractor is forbidden to give or to offer gratification of any kind to anybody belonging to the ship.

..... the
chief-engineer. paymaster. contractor.

Signed in my presence

.....
(Danish consul.)

REMARKS.

1. Point 6 is left in blank for the entry of any further appointments wanted, such as regulations as to the proceedings in case of a strike among the trimmers, the settling of penalty in case the coals are not delivered in due time etc.
2. If the consul be the contractor himself, he ought to sign the contract both as contractor and as consul.²⁾
3. If, according to the laws of country, the contract be liable to be stamped, it must be stamped accordingly.

¹⁾ Rettet ved Minist. Best. af 18/12 1913.

²⁾ Se Uddrag af Instruks for Konsuler, Pag. 206.

Ministeriet bestemmer, at der reglementeres

2 *Uldtæpper* pr. Mand om Sommeren,

3 — — — Vinteren,

og at der kun under særlige Omstændigheder og i hvert enkelt Tilfælde efter Chefen for Orlogsværftets Bestemmelse efter Rekvisation kan udleveres et 4de Tæppe pr. Mand.

Tæpperne maa ikke bruges til Emballage, til Opbevaring af Is eller lignende. (21/11 1911).

Marineministeriet kundgør, at der er truffet Foranstaltning til, at Flaadens Skibe og Torpedobaade ville kunne faa Assistance fra *Statsbanernes Værksteder* ved forefaldende *Maskinreparationer*, hvad enten vedkommende Skib eller Torpedobaad ligger i selve den Havn, hvor Værkstedet er, eller fra en nærliggende Station sætter sig i Forbindelse med Værkstedet. De paagældende Rekvitioner skulle udfærdiges skriftligt af Skibets eller Torpedobaadens Chef (Fører) og overbringes til vedkommende Maskingeniør henholdsvis i Kjøbenhavn og Aarhus eller til Maskininspektøren i Nyborg af en af Skibets Besætning, som er fortrolig med det Arbejde, der ønskes udført, og som er istand til at meddele nærmere Oplysninger om de enkelte Detailler derved. Regninger for saadanne Reparationer ville blive Marineministeriet tilstillede fra Generaldirektoratet for Statsbanedriften. (26/1 1894.)

Meddelelse om, at Betalingen for *Ydelsen af Provisioner og Arbejde*, der fra *de kongelig Storbritanniske maritime Værfter og Depoter i Udlandet* maatte udredes til fremmede Krigsskibe, for Fremtiden som almindelig Regel vil være at erlægge strax ved Modtagelsen, enten kontant eller ved Anvisning paa den paagældende Regering. (Udenrigsm. 9/8 1881.)

Bestemmelsen af 23de December 1893 om, at Intendanten i Vagt-, Eksercer- og Kasernes skibe skal tiltræde *den faste Proviantkommission* om Bord ved Levering af ferskt Kød og Grøntsager, udvides derhen, at Intendanten (eventuelt den regnskabsførende Underintendant) i alle Flaadens Skibe *under disses Ophold ved Kjøbenhavn* tiltræder den faste Proviantkommission ved den omhandlede Besigtelse. (24/5 1911.)

Bespisnings-Reglement

(af 30te April 1909)

for Flaadens Skibe.¹⁾

(Med Undtagelse af Vagt-, Eksercer- og Kasernes skibe, for hvilke Skibe der er udfærdiget særligt Reglement, se Bind IV.)

	Ration pr. Mand daglig:						
Rug- eller Sigtebrød til	<table border="0"> <tr> <td>Morgen og Frokost</td> <td>250 g</td> </tr> <tr> <td>Middag</td> <td>250 g</td> </tr> <tr> <td>Aften</td> <td>250 g</td> </tr> </table>	Morgen og Frokost	250 g	Middag	250 g	Aften	250 g
Morgen og Frokost	250 g						
Middag	250 g						
Aften	250 g						
eller:	750 g						
Hvedebrød eller sigtet Skibsbrød til	<table border="0"> <tr> <td>Morgen og Frokost</td> <td>250 g</td> </tr> <tr> <td>Middag</td> <td>125 g</td> </tr> <tr> <td>Aften</td> <td>125 g</td> </tr> </table>	Morgen og Frokost	250 g	Middag	125 g	Aften	125 g
Morgen og Frokost	250 g						
Middag	125 g						
Aften	125 g						
Margarine (75 g)	500 g						
Hvidt Sukker til 2 Maaltider	1 Brikke						
Te og 1 Maaltid Kaffe	60 g						
Skibsøl	$\frac{1}{2}$ l						
Vin i Stedet for Skibsøl	$\frac{1}{4}$ l						
Til et Maaltid af de Fødevarer, som dertil hører:							
Røget Flæsk	300 g						
Saltet Flæsk	375 g						
Saltet Kød	500 g						
Fersk Kød eller Flæsk	375 g						
Klipfisk	200 g						
Henkogte Fiskeboller	500 g						
Blodbudding	375 g						
Gule Ærter	150 g						
Brune Bønner	100 g						
Byggryn til Grød	100 g						
Byggryn til Grynsuppe og Vælling	50 g						
Bankebyg til do. do.	50 g						
Sago til do. do.	50 g						
Havregryn til Kaalsuppe	50 g						
Ris til Grød	125 g						

¹⁾ Rettet i Henhold til Minist. Best. af $\frac{10}{10}$ 1913.

	Til et Maaltid af de Fødevarer, som dertil hører:
Ris til Grynsuppe, Vælling og fersk eller henkogt Suppe med Karri eller henkogte Kød-boller med Fiskeboller	50 g
Kærnemælk til Suppe	$\frac{1}{2}$ l
Mælk, halvskummet, til Vælling og Risgrød	$\frac{1}{2}$ l
Mælkepulver til Vælling og Risgrød	50 g
Mælkepulver til tørrede Gemyser	10 g
Øl til Øllebrød	$\frac{2}{5}$ l
Te til $\frac{1}{2}$ l Vand	1,5 g
Kaffe, brændt, til $\frac{1}{5}$ l Vand	12,5 g
Kaffetilsætning	5 g
Kakao til $\frac{1}{10}$ l Vand	17,5 g
Margarine til Grød	$\frac{1}{4}$ Brikke
Margarine til Klipfisk og fersk Fisk	18,75 g
Margarine til Blodbudding og Fiskeboller	10 g
Margarine til Steg, Bankekød, Peberrod, tørrede Kartofler og frisk eller henkogt Gemyse	5 g
Svedsker til Grynsuppe	25 g
Rosiner til Grynsuppe og Kærnemælksuppe	25 g
Kanel, helt, til Grynsuppe, Kærnemælksuppe og Øllebrød	2,5 g
Kanel, stødt, til Risgrød, Vælling og Blodbudding	1,5 g
Sennep til saltet Kød og Flæsk, fersk og røget Flæsk samt Klipfisk og fersk Fisk	1,5 g
Karri til fersk og henkogt Suppe eller Fiskeboller	1 g
Salt, Peber, helt og stødt, Paprika og Laurbærblade til alle Maaltider, hvor disse Krydderier anvendes	efter Behov
Puddersukker til brune Bønner, Øllebrød, Grynsuppe og Kærnemælksuppe	40 g
do. til Grød, Vælling og Blodbudding	15 g
do. til Peberrod	4 g
do. til Sennep	1 g
do. til henkogte Grønærter	2,5 g
do. til Havresuppe, Ekstradrik (ca. 5 g pr. l)	efter Behov
do. til Kakao	22,5 g
do. til Grog	20 g
Hvidt Sukker til Punch	25 g
Rom (9 ^o) til Punch til $\frac{1}{4}$ l Vand	$\frac{1}{10}$ l
Rom til Grog til $\frac{1}{2}$ l Vand	$\frac{1}{10}$ l
Eddike til brune Bønner og Grynsuppe (ca. $\frac{1}{60}$ l pr. Mand)	efter Behov
Eddike til Peberrod, Sennep o. s. v.	efter Behov

	Til et Maaltid af de Fødevarer, som dertil hører:
Frugtfarve til Grynsuppe (ca. 1 Flaske à 15 g til 60 Mand).....	efter Behov
Hvede-, Sago- eller Rismel m. m. til Sauce eller Jævning	efter Behov
Havremel til Drikke (ca. 50 g pr. 1 l Vand)..	efter Behov
<i>Friske Kartofler, Urter og Grønsager.</i>	
Til Klipfisk, fersk Fisk, henkogte Fiskeboller, Steg, Bankekød, Gulyas, Biks, Labskovs og Gemyse: Kartofler.....	500 g
Til Kødsuppe, Frikasse og Ærter: Kartofler..	150 g
Gulerødder.....	25 g
Urter og Grønt for	1 Øre
Til Kaalsuppe: Grøn-, Hvid- eller Spidskaal..	150 g
Kartofler	100 g
Gulerødder	25 g
Urter og Grønt for	1 Øre
Til Gemyse til saltet Kød, saltet og røget Flæsk: Grøn-, Hvid-, Rød- eller Spidskaal og Roer af forskellige Slags.....	300 g
Til fersk Kød eller henkøgt Suppe og Kød: Peberrod.....	25 g
Foruden forannævnte Rationer gives til Ærter, Bankekød, Gulyas, Biks og Labskovs: Løg..	5 g
<i>Anm. Nye Kartofler maa først indkøbes fra den 25. Juli, og den samlede Bekostning af en Ration Kaal, Rødder, Urter og Grønt til Middagsmaaltid eller Kaal eller Roer til et Maaltid maa — selv i den for disse Artikler dyreste Tid — ikke overskride 5 Øre pr. Mand.</i>	
<i>Ekstraartikler til Brug i Soen, eller hvor friske Provisioner og Grønsager ikke kunne faas.</i>	
Henkøgt Suppe og Kød (250 g Kød uden Ben og 250 g Kraftsuppe med Urter)	500 g
eller henkogte Kødboller i Skysauce.....	500 g
I Stedet for et Maaltid Ærter eller Bønner kan i Forbindelse med den sædvanlige Ration Flæsk udgives Hvidkaalsuppe, bestaaende af:	
Henkøgt Hvidkaal.....	125 g
eller tørret Hvidkaal.....	20 g
hertil: tørrede Suppeurter.....	1/20 Pakke
Havregryn.....	50 g

	Til et Maaltid af de Fødevarer, som dertil hører:
Til Ærter kan i Stedet for friske Løg, Urter og Grønsager udgives:	
Henkogte Løg.....	5 g
Tørrede Suppeurter.....	1/20 Pakke
Til saltet Kød og Flæsk kan afvekslende udgives følgende Gemyse	
Tørrede Grønsager.....	20 g
Tørrede Kartofler til Mos	40 g
Henkogte Grønærter, Snittebønner eller henkøgt Hvidkaal	125 g
Til Klipfisk kan udgives: Tørrede Kartofler til Mos	40 g
Til Kødsuppe kan i Stedet for friske Grønsager anvendes: Tørrede Suppeurter	1/20 Pakke

Uge-Reglement,

naar Skibet er uden Forbindelse med Land eller er paa Station, hvor friske Provisioner ikke kunne faas.

Dagene.	Morgen.	Frokost.	Middag.	Aften.
<i>Søndag.</i>	Brød, Margarine og Te	Brød, Margarine og Kaffe	Henkøgt Suppe og Kød med Karri og Ris. Brød og Skibsøl	Brød, Margarine og Te
<i>Mandag.</i>	do.	do.	Grød og Klipfisk med tørrede Kartofler eller: henkogte Fiskeboller med Karri og Ris. Brød og Skibsøl	do.
<i>Tirsdag.</i>	do.	do.	Gule Ærter og saltet Flæsk med henkogte Snittebønner. Brød og Skibsøl	do.

Dagene.	Morgen.	Frokost.	Middag.	Aften.
Onsdag.	Brød, Margarine og Te	Brød, Margarine og Kaffe	Grynsuppe og saltet Kød med henkogte Ærter. Brød og Skibsøl	Brød, Margarine og Te
Torsdag.	do.	do.	Henkogt Suppe og Kød med Peberrod. Brød og Skibsøl	do.
Fredag.	do.	do.	Gule Ærter og saltet Flæsk eller: Brune Bønner og røget Flæsk. Tørret Gemyse. Brød og Skibsøl	do.
Lørdag.	do.	do.	Grød eller Øllebrød og saltet Kød med henkogt Hvidkaal eller: Vælling og Blodbudding. Brød og Skibsøl	do.

Transportkost.

Udgives naar særlige Omstændigheder forhindre Bespisning efter Reglementet og træder da i Stedet for denne Bespisning:

Til et Maaltid beregnes pr. Mand:

Brød	250 g.
Margarine (75 g.)	1 Brikke.
Skibsøl	1/2 l.

Hvor Forholdene tillade det, kan der endvidere udgives en Ration Kaffe med Sukker og en Ration koldt, kogt Kød, Flæsk eller lign., af Størrelse som anført i Tillægsbestemmelserne i Pkt. 7, sidste Stykke. Kan det forventes, at de paagældende skulle bispises et helt Døgn med Transportkost, kan der medgives 500 g. henkogt Suppe og Kød pr. Mand; dette kan, hvis Chefen finder det hensigtsmæssigt, tillige træde i Stedet for ovennævnte kogte Kød, Flæsk eller lign.

Tillægsbestemmelser.¹⁾

1. Blødt Brød udgives saa vidt muligt i Forholdet 1 Ration Sigtebrød til 3 Rationer Rugbrød.

Under Opholdet i varme Klimater kan der gives, enten helt eller delvis, Hvedebrød i Stedet for Rug- og Sigtebrød.

Den mindre Beholdning af haardt Brød, som medgives de udrustede Skibe, vil saa vidt muligt være at forbruge inden Togtets Slutning.

2. Naar Skibet i længere Tid er uden Forbindelse med Land eller er paa Station, hvor friske Grønsager ikke kan faas, er det

¹⁾ Marineministeriet bestemmer, at tynd *Havresuppe* eller *Havremel*, udrørt i Vand, reglementeres som *Ekstradrik* i Stedet for Øl til Maskinister og andre af Besætningen, saaledes at Øl herefter kun gives ekstra, naar Skibschefen under særlige Omstændigheder anser det for hensigtsmæssigt eller ønskeligt. (⁹/₁₀ 1890).

Angaaende Udgivelsen af *Ekstrarationer af Øl* til Mandskabet eller enkelte Klasser af Besætningen skal Ministeriet paa given Foranledning udtale:

at Bestemmelserne desangaaende af 30te April 1883 ere bortfaldne som Følge af Bestemmelserne i Instruktioner for Tjenesten i Flaadens Skibe af 15de April 1886 § 277, 1ste og 2det Stykke, samt Bestemmelsen af 9de Oktober 1890,

at, da de to sidstnævnte Bestemmelser sammenholdte *kun* hjemler Udgivelsen af Øl som Ekstradrik for Mandskabet eller enkelte Klasser af Besætningen — enten for en Tid eller for hele Togtet — naar ganske særlige Omstændigheder gøre det hensigtsmæssigt eller ønskeligt, kan det ikke anses for tilladeligt, at der, som sket er, paa Togt under almindelige Omstændigheder fastslaaes en forhøjet Ølration, ene og alene begrundet i de ganske almindelige Krav, som den daglige Tjeneste under normale Forhold stiller til Besætningen eller til Dele af denne. (³⁰/₁₂ 1899).

Marineministeriet finder Anledning til at henlede Opmærksomheden paa, at Mandskabets *Bespisning med fersk Kød og Flæsk* i de søgaaende Skibe ikke behøver at ndskrænkes til det ugentlige Antal Maaltider af disse Artikler, som er lagt til Grund for den for Togtet udfærdigede Provianteringsberegning, men at der, hvor Omstændighederne maatte tillade det, vil kunne gives Mandskabet indtil 4 ferske Maaltider ugentlig, saaledes som det ogsaa er forudsat under Tillægsbestemmelserne i Bispisnings-Reglementet for Flaadens Skibe. For under saadanne Forhold at erholde den ønskelige Afveksling i Bispisningen henledes ligeledes Opmærksomheden paa de under samme Tillægsbestemmelser anførte forskellige Tilberedelsesmaader for ferskt Kød.

Endvidere finder Marineministeriet Anledning til at henlede Opmærksomheden paa, at Punkt 2 i bemeldte Tillægsbestemmelser om *Udgivelse af friske Grøntsager* som Gemyse til Saltkøds- og Flæske- maaltider bringes til Anvendelse, hvor Forholdene tillade det. (²⁸/₂ 1898).

tilladt at give Gemyse af præserverede Gronsaager til Saltkøds- og Flæskemaaltider, medens Gemyse af Kartofler eller friske Gronsaager udgives til disse Maaltider, naar de kunne faas til rimelige Priser.

3. Hvis Forraadet af en eller anden Artikel er utilstrækkeligt, kan der udgives andre Provisioner i Stedet, f. Eks. et Maaltid Kød for et Maaltid Flæsk og omvendt, Grød for Ærter o. s. v.

4. Som Grødmaaltid, i Forbindelse med et Maaltid Klipfisk eller saltet Kød, gives skiftevis Risgrød eller Byggrød.

Gives Risgrød som Formad til et Ekstramaaltid, kan der til Kogning af Grøden gives Mælk eller Mælkepulver.

Til Grynsuppe anvendes afvekslende Byggryn, Bankebyg, Sago og Ris.

5. Ligeledes kan til Afveksling, naar Chefen dertil finder Anledning og Omstændighederne tillade det, i Stedet for et reglementeret Maaltid Formad til saltet Kød eller Blodbudding gives Kærnemælkssuppe eller Vælling. Paa Steder, hvor frisk Mælk ikke kan faas, gives til passende Tider Vælling, tilberedt med Mælkepulver.

6. Ved Land eller i Havn, hvor friske Provisioner kunne faas, gives jevnlige fersk Kød eller Flæsk. Ved Indkøb kan der vælges enten Oksekød, Kalvekød, Lammekød eller Svinekød, alt efter Aarstiden og de lokale Forhold, samt for saa vidt de 3 sidste Sorter kunne faas til omtrent samme Pris som Oksekød.

Naar der i en Uge gives flere Maaltider fersk Kød, træde 2 af disse i Stedet for henkogt Suppe og Kød; udgives 3 eller 4 ferske Maaltider, træder det tredje i Stedet for saltet Kød, det fjerde for saltet Flæsk.

7. Fersk Kød kan ved Anvendelse af de Midler, som Reglementet anviser, eller som af Chefen maatte blive tilstaaede, tilberedes paa forskellig Maade, som almindelig Kødssuppe, Kødssuppe med Karri og Ris, Frikasse, Kaal- eller Urtesuppe, Steg, Bankekød, Gulyas, Biks, Labskovs m. m.

Til Steg, Bankekød, Gulyas, Biks eller Labskovs gives Grynsuppe, Vælling, Kærnemælkssuppe eller Ællebrød som Formad.

Naar der som Ekstra gives Steg, er Rationen af Kød eller Flæsk hertil 500 g.

Rationen paa fersk Kød kan efter Chefens nærmere Bestemmelse forhøjes med 125 g., naar Forsyning sker i islandske eller færøiske Havne eller paa andre Steder, hvor Kreaturerne ere lidet kødfulde, saaledes at den almindelige Ration bliver ringere end sædvanlig i europæiske Farvande.

Paa de Dage, hvor der er udgivet Klipfisk, henkogte Fiskeboller, eller Blodbudding til Middag, gives der til hver Mand i Skibskost som Ekstra til Aftensmaaltid til Paalæg o. lign. 125 g. fersk eller saltet Kød. I Mangel heraf eller til Afveksling kan gives 100 g. saltet eller røget Flæsk. Denne Ekstra-Ration udgives til Bakkerne i kold Tilstand og kan efter Forholdene være enten kogt eller stegt.

8. I de faste Inspektionsskibe ved Island og Færøerne kan der under Forhold, hvor der fra Skibet eller af Mandskabet selv fanges rigeligt Fisk, efter Chefens Bestemmelse udgives som Ekstra til Aftensmaaltidet, Margarine til Tillavning af Fisken — efter Fangstens Størrelse til hele Besætningen eller til Dele af denne — med $\frac{1}{4}$ Brikke = 18,75 g. pr. Mand, hvilken Ekstra-Ration, ligeledes efter Chefens Bestemmelse, ogsaa vil kunne udgives under Forhold, hvor Mandskabet eller Dele af dette har haft særlig anstrengende Tjeneste.

9. Hvor fersk Fisk fanges ved Skibets Foranstaltning eller kan faas til rimelig Pris, gives et saadant Maaltid jevnlige til Middag i passende Mængde i Stedet for et salt Maaltid.

10. Hermetisk henkogt Blodbudding udgives 1 à 2 Gange maanedlig i Stedet for et Maaltid saltet Kød.

11. Peberrod udgives, naar Forraad deraf haves eller kan faas, een Gang ugentlig som Sauce til Suppekød eller til henkogt Suppe og Kød.

12. Forhindre Omstændighederne, at der tillaves Te eller Kaffe, da kan i Stedet herfor udgives Skibsøl.

13. I Stedet for Te kan paa længere Togter i oversøiske Farvande udgives Kakao 1 Gang ugentlig og paa Togter til Færøerne, Island eller Grønland 3 Gange ugentlig; i saa Fald bespares der hver Gang hvidt Sukker 20 g. pr. Mand af den daglige Ration.

14. I Mangel af Skibsøl, eller naar Chefen dertil finder Anledning, kan der som Ekstra udgives Te eller Kaffe med Sukker, Grog, af Rom eller Vin.

15. Punch kan udgives ved højtidelige Lejligheder og iøvrigt af og til, naar Chefen finder Anledning dertil. Dog maa Punch ikke udgives over 1 Gang ugentlig.

Lærlinge og Elever under 18 Aar og saadanne, som i fysisk Henseende kunne sættes i Klasse med ovennævnte, maa — naar Chefen finder det hensigtsmæssigt — kun faa halv Ration af Vin, Grog og Punch.

Dem af Mandskabet, som forud anmelder, at de ønske at give

Afkald paa den dem tilkommende Punch, kan der i Stedet herfor gives hver 1 Ration tillavet Kakao.

Daaser med hermetisk henkogte Sager aabnes 1 à 2 Timer, før Indholdet skal anvendes; henkogt Suppe og Kød kan, om ønskes, fortyndes med kogende Vand indtil $\frac{1}{2}$ l. pr. Ration.

Blodbudding i Daaser à 1,5 kg, 750 g. og 375 g. maa henstaa i henholdsvis $1\frac{1}{2}$, 1 og $\frac{1}{2}$ Time i kogende Vand for at blive gennemvarmet. Daaserne aabnes paa Siden ved den bredeste Ende.

Sennep til Kød og Flæsk udrøres i Vand 1 Time før den skal bruges, og gives Tilsætning med Sukker og Eddike som foran anført.

Sennep til Fisk tillaves med Margarine som foran anført og jævnes med Hvedemel efter Behov.

Ris til fersk og henkogt Suppe samt henkogte Kødboller koges og udgives særskilt, og det overlades til Mandskabet selv at komme dem i Maden.

Karri udrøres med lidt Suppe til en jævn Vælling og udgives saaledes til hver enkelt Bakke.

Ris til Suppe m. m., Sennep, Karri, Salt og Peber, samt Sukker og stødt Kanel til Grød udgives fra Kokken i saa vidt mulig reglementerede Kvantiteter til hver Bakke.

Saltet Kød, saltet og røget Flæsk samt Klipfisk vaskes ud i Søvand, saa snart Udvejningen er tilendebragt, og lægges derefter i Blød i fersk Vand, og dette friskes 1 à 2 Gange i Løbet af Natten.

Ærter og Bønner sættes i Blød i fersk Vand, Aftenen forinden de koges; tørrede Kartofler udblødes ligeledes i fersk Vand nogle Timer, forinden de koges.

Te maa ikke bringes i Kog, men tilberedes ved at kommes i kogende Vand, eller ved at gyde dette over Teen.

Til Tilberedelse af Te, Kaffe og Kakao maa ikke uden Nødvendighed anvendes destilleret Vand.

Frugtfarve udrøres i kogt Vand, inden den tilsættes Maden.

Et Eksemplar af dette Bospisnings-Reglement skal altid findes opslaaet paa et for Mandskabet tilgængeligt Sted i Skibet.

Marineministeriet bestemmer:

Stationsskibene ved Island eller Færøerne vil, naar specificeret Begæring derom i god Tid tilstilles Intendanturkorpset, fremtidig kunne erholde *friske Kartofler og Grønsager* opsendte ved Proviantmagasinets Foranstaltning sammen med øvrig Proviant, der tilsendes disse Skibe fra Orlogsværftet.

Varerne rekvireres for Skibets Regning hos Leverandøren af Proviantmagasinets Bestyrer, som kontrollerer dem og foranstalter det videre fornødne med Hensyn til Varernes Emballering, Mærkning og Opsendelse.

Skibenes Proviantregnskabsførere afgiver Kvittering for det saaledes tilsendte paa de almindelige Grøntsedler. ($\frac{14}{5}$ 1908).

Bospisnings-Reglement

(af 30te April 1909)

for Torpedo- og Patrouillebaade.¹⁾

A. For Baade med Kabys.

Den daglige Bospisning:

Morgen:	} Brød, Margarine, Te og Kaffe.
Frokost:	
Middag:	1 Maaltid varm Mad og Øl.
Aften:	Brød, Margarine og Te.

Ration pr. Mand daglig:

Rugbrød, Sigtebrød eller sigtet Skibsbrød.....	750 g
Margarine (2 Brikker à 50 g).....	100 -
Hvidt Sukker.....	60 -
Kaffe, brændt og malet, til $\frac{1}{5}$ l Vand.....	15 -
Kaffetilsætning.....	5 -
Te, 2 Rationer à $1\frac{1}{2}$ g, hver til $\frac{1}{2}$ l Vand.....	3 -
Øl, skattefrit.....	$\frac{1}{2}$ Flaske

¹⁾ Rettet i Henhold til Minist. Best. af 10. Oktbr. 1913.

Til et Maaltid varm Mad gives:

Fersk Suppe, Karri-, Korvel-, Kaalsuppe eller Frikasse:

Fersk Kød eller Flæsk.....	500 g
Ris.....	50 -
Kartofler.....	250 -
Gulerødder.....	25 -
Urter og Grønt for.....	2 Ø.
Salt, Mel til Jævning og Karri eller Sennep.....	efter Behov

Steg, Bankekød, Bøf, Biks, Labskøvs eller lignende:

Fersk Kød eller Flæsk.....	500 g
Kartofler.....	500 -
Løg.....	5 -
Margarine ($\frac{1}{4}$ Brikke).....	12 $\frac{1}{2}$ -
Salt, Peber og Mel.....	efter Behov

Ærter med Flæsk:

Gule Ærter.....	150 g
Fersk eller saltet Flæsk.....	375 -
Kartofler.....	250 -
Gulerødder.....	25 -
Urter, Grønt og Løg for.....	2 Ø.
Salt, Peber og Sennep.....	efter Behov

Grød eller Vælling med kogt eller stegt Flæsk.¹⁾

Ris til Grød.....	150 g
Ris til Vælling.....	50 -
Margarine til Grød ($\frac{1}{2}$ Brikke).....	25 -
Hvidt Sukker.....	15 -
Fersk eller saltet Flæsk.....	375 -
Kartofler.....	250 -
Løg.....	5 -
Salt, Kanel og Sennep.....	efter Behov.

I Stedet for Eftermad af kogt eller stegt Flæsk kan udgives:

Henkogte Fiskeboller.....	500 g
Margarine.....	10 -
og Kartofler.....	500 -
eller Ris.....	50 -

¹⁾ Rettet i Henhold til Minist. Best. af 10. Oktober 1913.

I Stedet for et af ovennævnte Maaltider kan udgives:

Henkogt Suppe og Kød.....	500 g
Ris.....	50 -
Salt og Karri.....	efter Behov,
eller:	
Henkogte Kød-boller i Skysauce.....	500 g
Ris.....	50 -
Salt.....	efter Behov.
eller:	
Henkogt Blodbudding.....	500 g
Margarine ($\frac{1}{4}$ Brikke).....	12 $\frac{1}{2}$ -
Hvidt Sukker.....	15 -
Kanel.....	efter Behov.

Hvor fersk Fisk kan erholdes til rimelig Pris, gives denne Artikel i passende og tilstrækkeligt Kvantum i Stedet for hvilket som helst andet Maaltid varm Mad, og kan dertil gives Margarine à 25 g og Kartofler à 500 g pr. Mand samt Salt efter Behov.

Hvor Mælk kan erholdes til gangbar Pris, kan der heraf gives indtil 2 l ugentlig pr. Mand til Tillavning af Grød eller Vælling eller som Ekstra-Drikke.

I Stedet for Mælk kan gives Mælkepulver i Forholdet 100 g Pulver til 1 l Mælk.

Paa Tider, hvor fuldvoksne Kartofler og Grøntsager ikke kan faas, anvendes til Indkøb af Kartofler, Urter og Løg m. m.: til Steg 10 Øre pr. Mand, til fersk Suppe eller Ærter eller stegt Flæsk 5 Øre pr. Mand.

B. For Baade uden Kabys.

Mandskabet i disse Baade vil som Regel blive henvist til Forplejning fra et andet Skib eller Station, og det bespises i saa Fald i Overensstemmelse med BESPISINGSREGLEMENTET for Flaadens Skibe.

I Tilfælde, hvor BESPISNINGEN skal finde Sted i selve Baaden, udgives pr. Mand daglig:

Rugbrød, Sigtebrød eller sigtet Skibsbrød.....	1 kg
Margarine (2 Brikker à 50 g).....	100 g
Sukker, hvidt, til 2 Maaltider Te og 1 Maaltid Kaffe.....	60 -
Kaffe, brændt og malet, 1 Maaltid til $\frac{1}{5}$ l Vand.....	15 -
Kaffetilsætning.....	5 -
Te, 2 Rationer à 1 $\frac{1}{2}$ g, hver til $\frac{1}{2}$ l Vand.....	3 -
Øl, skattefrit.....	$\frac{1}{2}$ Flaske

Til enkelte Maaltider udgives efter Førerens Bestemmelse passende Kvantiteter af ovennævnte Provisioner.

Der udgives endvidere saa vidt muligt 1 Maaltid varm Mad daglig, og hvor saadant ikke erholdes fra andet Skib, Station eller fra Land, gives til hver Mand:

Henkogt Suppe og Kød..... 500 g
Salt..... efter Behov.

eller:

Henkogte Kødboller i Skysauce..... 500 g
Salt..... efter Behov,

eller:

Henkogt Blodbudding..... 500 g
Margarine ($\frac{1}{4}$ Brikke)..... $12\frac{1}{2}$ -
Hvidt Sukker..... 15 -
Kanel..... efter Behov.

Under anstrengende Nattjeneste kan, om Føreren finder det fornødent, gives en Ekstra-Ration henkogt Suppe og Kød eller henkogte Kødboller à 500 g pr. Mand.

C. Fællesbestemmelser for samtlige Baade.

For saa vidt nogen ønsker Brød ud over de ovenfor reglementerede Kvantiteter, kan der gives Tillæg til Rationen, hvis Forraadet er tilstrækkeligt.

Som Ekstra-Drikke udgives efter Behov Havremel udrørt i Vand; til 1 l Vand tages 50 g Havremel.

Foruden den daglige Ration tilkommer der Maskinpersonellet $\frac{1}{2}$ Flaske skattefrit Øl pr. Mand for hver 6 Timers Tjeneste i Maskinen eller paa Fyrpladsen, naar Baaden er under Damp eller ligger med bakkede Fyr.

I Mangel af skattefrit Øl kan der gives Skibsøl $\frac{1}{2}$ l pr. Mand eller bajersk Øl $\frac{1}{2}$ Flaske pr. Mand eller Grog bestaaende af: $\frac{1}{10}$ l Rom og 25 g hvidt Sukker blandet i $\frac{1}{2}$ l Vand.

Gøre Omstændighederne det nødvendigt, kan der i Stedet for Te eller Kaffe gives $\frac{1}{2}$ Flaske skattefrit Øl eller en Ration Grog som ovenfor anført.

I Stedet for hvidt Sukker kan der gives Puddersukker i samme Vægt.

Som Ekstra kan Chefen eller Føreren, naar dertil findes Anledning, tilstaa hele Besætningen eller Dele deraf enten:

Te eller Kaffe med Sukker.

eller:

Øl, skattefrit, $\frac{1}{2}$ Flaske pr. Mand; i Mangel heraf Skibsøl, bajersk Øl eller Grog, som ovenfor angivet.

eller:

Punch, hvortil udgives $\frac{1}{10}$ l Rom og 25 g hvidt Sukker.
Punch maa dog ikke udgives udover 1 Gang ugentlig.

Naar Nødvendigheden byder at formindske Rationerne, eller ugunstigt Vejr eller andre Omstændigheder medføre Forandringer i Spisetiderne, eller forhindre regelmæssige Maaltiders Afholdelse, skulle alle, som ere i Skibskost, behandles lige. Naar Afkortning finder Sted, gives der Mandskabet Erstatning i passende Forfriskninger ved Ankomst til Havn.

Et Eksemplar af dette Bespisnings-Reglement skal altid findes opslaaet paa et for Mandskabet tilgængeligt Sted i Baaden.

Under 18de Juli 1913 har Ministeriet udfærdiget nedestaaende

Bestemmelser vedrørende Forsyningen af Flaadens Skibe med Proviant og Forbrugsgods.

A. Sikringsstyrkens og Iste Suppleringsstyrkes Kystforsvarsskibe, Krydsere og Mineskibe under Udrustning udenfor særligt Øjemed¹⁾ samt under Oplægning.

Ved Afgang fra Orlogsværftet efter endt Udrustning eller Komplettering af Beholdningerne skal der normalt have følgende Forsyning om Bord:

Proviant.

Middagsmaaltids-Proviant til 30 Dage og anden Proviant til ca. 6 Uger, saaledes at Forbindelse med Land ikke vil være

¹⁾ Under Udrustning i særligt Øjemed se Pkt. D.

nødvendig af Provianteringshensyn i førstnævnte Tidsforløb, medens der — med en Anskaffelse fra Land af ferske Middagsprovisioner til mindst 12 Dage — vil være provianteret for ca. 6 Uger.

De nærmere Regler for Provianteringen indenfor en saadan Forsyningsperiode fastsættes ved Provianteringsordrer for Skibene.

Forbrugsgods.

Af Forbrugsgods, som kun kan faas fra Orlogsværftet, medgives til ca. 6 Uger — af andet Forbrugsgods til ca. 30 Dage.

I Skibenes Forbrugsreglementer anføres de Beholdninger, som normalt bør kunne strække til for Togtets første 30 Dage, samt hvor meget der derefter normalt bør kunne strække til i de paafølgende Perioder.]

Forsyning med Proviant og Forbrugsgods fra Orlogsværftet af Skibe paa Togt sker ved skriftlig Rekvisition direkte til det paagældende Magasin eller Udleveringssted paa Orlogsværftet, naar Forsyningens Omfang ikke overskrider de ovenfor angivne Kvantiteter og ikke rekvireres tidligere end ca. 20 Dage efter Skibets sidste Forsyning paa Orlogsværftet.

Saaframt der ønskes udleveret andet Forbrugsgods, end der er opført, eller hvis der — paa Grund af Øvelshensyn eller andre særlige Omstændigheder — ønskes udleveret større Kvantiteter end de for ovennævnte Forsyningsperioder angivne, eller hvis Forsyningen ønskes rekvireret tidligere end ovenfor angivet, indgives der herom motiveret skriftlig Rekvisition til Chefen for Orlogsværftet.

For Skibe, der er udrustede under delvis eller fuldstændig Mobilisering, sker al Forsyning dog ved direkte Henvendelse til det paagældende Magasin eller Udleveringssted.

Indkøb af Forbrugsgods bør normalt kun finde Sted, naar Øvelshensyn eller andre særlige Omstændigheder giver Anledning dertil. Paa den i Intendanturanmærkningsbogen indførte Fortegnelse over saadanne Indkøb anføres Motivering for disse.

Under Oplægning skal der om Bord i de til Sikringsstyrken og 1ste Suppleringsstyrke hørende Skibe¹⁾ findes Proviant til 2

¹⁾ Jfr. dog Bestemmelserne for Stamskibe under Pkt. D.

Etmaal, medens den Proviant, som skal medgives i Henhold til ovenanførte Bestemmelser for Udrustning til Togt, altid holdes klar paa Proviantmagasinet til hurtig Udlevering — herfra dog undtaget ferske Provisioner.

Den ifølge samme Bestemmelser til Udrustning fastsatte Beholdning af Forbrugsgods skal være om Bord i nævnte Skibe under Oplægning. (Jfr. dog Bestemmelserne angaaende brandfarlige Sagers Opbevaring i Land.)

B. Sikringsstyrkens og 1ste Suppleringsstyrkes Torpedobaade og Patrouillebaade under Udrustning udenfor særligt Øjemed¹⁾ samt under Oplægning.

Torpedo- og Patrouillebaadenes Forsyning sker efter tilsvarende Regler som anført under Pkt. A., idet dog Forsyningsperioderne fastsættes til følgende Omfang:

Proviant.

Middagsmaaltidsproviant, Brød og Øl til 8 Dage og anden Proviant til ca. 14 Dage, saaledes at Forbindelse med Land ikke vil være nødvendig af Provianteringshensyn i førstnævnte Tidsforløb, medens der — med en Anskaffelse fra Land af ferske Middagsprovisioner, Brød og Øl til mindst 6 Dage — vil være provianteret for ca. 14 Dage.

Den under Punkt A. anførte Rekvisitionsfrist for direkte Henvendelse til Magasinerne og Udleveringsstederne fastsættes for Baadenes Vedkommende til 5 Dage.

Forbrugsgods.

Af Forbrugsgods, som kun kan faas fra Orlogsværftet, medgives til ca. 14 Dage, — af andet Forbrugsgods til ca. 8 Dage.

For de til Sikringsstyrken og 1ste Suppleringsstyrke hørende, under Oplægning værende, Torpedo- og Patrouillebaade skal der paa Proviantmagasinet altid holdes Proviant klar til øjeblikkelig Udlevering, — herfra dog undtaget ferske Provisioner og Øl. Brød erholdes direkte fra Kasernens Bageri.

Forbrugsgodset skal være oplagt i Torpedobaadskamrene, klart til øjeblikkelig Udlevering.

For Torpedo- og Patrouillebaade, der er oplagte med Stam-

¹⁾ Under Udrustning i særligt Øjemed se Pkt. D.

besætninger, oplægges Provianten og Forbrugsgodset i Henhold til særlig Ordre.

C. Undervandsbaade.

Undervandsbaades Forsyning sker i Henhold til særlig Ordre.

D. Andre Skibe.

For Skoleskibe, Stationsskibe, Inspektionsskibe, Opmaalings-skibe, Skibe paa særlige Togter, Stamskibe m. fl. udfærdiges Pro-vianteringsordrer og Forbrugsreglementer, afpassede efter Togtets Art og Formaal.

Beklædnings-Reglement

(af 19de Marts 1913)

for Konstabler, faste Matroser, Minematroser og Fyrbødere.

Enhver af ovennævnte Klasser skal til enhver Tid være for-synet med Beklædningsgenstande m. m. i nedenanførte Antal:

§ 1.

- 1 Troje eller Langtroje (jfr. Uniformsreglementet),
 - 2 Par mørkeblaa Benklæder,
 - 3 Sæt Overtrækstøj,
 - 2 mørkeblaa Bluser,
 - 2 hvide Skjorter,
 - 2 uldne Undertrojer,
 - 2 Lastings Halstørklæder,
 - 2 mørkeblaa Huer,
 - 2 hvide Hueovertræk,
 - 2 Huebaand forsynet med Korpsets Navn,
 - 2 mellemlaa Kraver,
 - 1 Livrem,
 - 2 Par Lædersko eller 1 Par Sko og 1 Par Støvler,
 - 1 Par Sejldugssko, kræves ikke for Fyrbødere og Minematroser,
 - 3 Par Sokker samt
- de fornødne Ærmedistinktioner.

Af ovennævnte Antal skal altid 1 Sæt være anvendeligt til Paradebrug.

- 1 Stortroje, Troje eller Langtroje til Arbejdsbrug. Kræves ikke for Fyrbødere.
- 2 Haandklæder,
- 1 Kniv, 1 Ske og 1 Gaffel,
- 1 Klædebørste,
- 1 Skobørste,
- 1 Kam og
- Synaale, Garn, Traad samt
- Skosvæerte i en Blikdaase eller Tube.

§ 2. Endvidere skal de nævnte faste menige, naar de ud-kommanderes med H. M. Kongens Dampskib, til Middelhavet eller varmt Klima samt naar det særligt befales, være forsynede med:

- 2 hvide Bluser og
- 2 Par hvide Benklæder.

Disse Beklædningsgenstande udlaanes fra Beklædnings-magasinet.¹⁾

§ 3. Efternævnte skal yderligere være forsynede med føl-gende Ekstrabeklædning:

Faste Fyrbødere og Konstabler af Maskinkorpset.

- 1 ulden Undertroje,
- 1 mørkeblaa Hue og
- 1 Par Kapsko.

Minematroser, faste Matroser og Konstabler af Artilleri- og Intendanturkorpset.

- 1 Foldekniv og
- 1 Par Vanter.

§ 4. Ved Udkommando udlaanes fra Beklædningsmagasinet til hver Mand 2 Huebaand med Skibets Navn, der ombyttes ved Overgang fra Skib til Skib.

§ 5. Alle Beklædningsgenstande m. m., som overhovedet kan mærkes, skal være tydeligt mærkede med Ejerens Navn.

For saa vidt Pladsen om Bord tillader det, kan et yderligere

¹⁾ Det paahviler de Myndigheder (Skibschefer, Kasernekommandant), som foranstalter Hjemsendelse af Konstabler og Matroser, at drage Omsorg for, at de til dette Personel udlaante Vandstøvler afleveres til Beklædningsmagasinet forinden Hjemsendelsen. (22/4 1911.)

Antal af ovennævnte Genstande samt Regntøj, Underbenklæder, uldent Halstørklæde, Lommetørklæder o. l. medtages.

De i Uniformsreglementet nævnte Uniformsgenstande skal være i Overensstemmelse med de approberede Modeller.

§ 6. Alle de i §§ 1 og 3 nævnte Beklædningsgenstande kan erholdes udleverede fra Beklædningsmagasinet mod kontant Betaling eller Indeholdelse i Lønning ifølge de til enhver Tid gældende Bestemmelser.

De Genstande, der udleveres fra Beklædningsmagasinet, forsynes med Annulleringsstempel ved Udleveringen.

§ 7. Ved Antagelse af Konstabler og faste Matroser, der ikke er udgaaede fra K. E. Skolen, udleveres der ved deres første Ekvipering hver enkelt af Beklædningsmagasinet uden Betaling følgende nye Beklædningsgenstande:¹⁾

- 1 Hue,
- 1 Langtrøje,
- 1 Bluse,
- 1 Krave,
- 1 Par Benklæder,
- 1 Skjorte og
- 1 Undertrøje.

§ 8. Naar en fast menig antages, udkommanderes eller afgaar fra et Skib til et andet, vil henholdsvis vedkommende Korps (Afdeling) eller det Skib (Kasernen), hvorfra han afgaar, have at paase, at den paagældende er i Besiddelse af de i dette Reglement nævnte Beklædningsgenstande m. m.

Endvidere vil der i Februar Maaned hvert Aar ved Korpsernes (Afdelingernes) Foranstaltning være at afholde Tøjmonstring, hvor alle til Landtjeneste værende menige, som skal udkommanderes i det kommende Udrustningsaar, skal møde samtidig, medbringende de nævnte Beklædningsgenstande m. m. Tøjmonstringen afholdes paa Beklædningsmagasinet.

Ransler, udlaante til Konstabler og faste Matroser, skulle ved disses Hjemsendelse afleveres til Beklædningsmagasinet (se Bind IV).

Ministeriet har bestemt, at *Undervandsbaadenes faste Besætninger og Elever sobeklædes* efter samme Regler som for Torpedo-

¹⁾ For Konstabler og Matroser, udgaaede fra K. E. Skolen, se Beklædningsreglementet for denne, § 8. Bind V.

baadenes Besætninger om Vinteren samt at der til Brug for Marineingeniørerne og de med Baadene, som faste, udkommanderede Underofficerer og ligestillede og Menige samt Elever reglementeres 2 Sæt blaåt Arbejdstøj til hver, medens der ikke udlaanes Arbejdstøj til Officerer. (19/9 1912.)

Beklædnings-Reglement

(af 19. Marts 1913)

for Tøjhusarbejdere og Værftsarbejds mænd¹⁾ under Udkommando.

Enhver af ovennævnte Klasser skal under Udkommando være forsynet med Beklædningsgenstande m. m. i nedenanførte Antal:

§ 1.

- 1 Langtrøje med Emblemer,
- 2 Par mørkeblaa Benklæder,
- 1 mørkeblaa Vest,
- 1 Kasket,
- 2 hvide Kasketovertræk,
- 3 Sæt hvidt Arbejdstøj,
- 2 uldne Undertrøjer,
- 2 hvide Skjorter,
- 2 Par Lædersko eller 1 Par Sko og 1 Par Støvler,
- 1 Par Sejldugssko, og
- 3 Par Sokker.

Af ovennævnte Antal skal altid et Sæt være anvendeligt til Paradebrug.

- 2 Haandklæder,
- 1 Kniv, 1 Ske og 1 Gaffel,

¹⁾ Da Værftsarbejds mænd, der udkommanderes som Dagvagter i Undervandsbaade, beklædes som Minematroser (dog med Ærmedistinktion som reglementeret for Værftsarbejds mænd), skal disse Værftsarbejds mænd rette sig efter Beklædningsreglement for Konstabler, faste Matroser m. fl., se Pag. 164.

- 1 Klædebørste,
- 1 Skobørste,
- 1 Kam og
Synaal, Garn, Traad samt
Skosværte i en Blikdaase eller Tube.

§ 2. Endvidere skal de, naar de udkommanderes med H. M. Kongens Dampskib, til Middelhavet eller varmt Klima, samt naar det særlig befales, være forsynede med:

- 2 hvide Jakker og
- 2 Par hvide Benklæder.

Disse Beklædningsgenstande udlaanes fra Beklædningsmagasinet.

§ 3. Enhver Værftsarbejdsmand, der udkommanderes som Skibskok, skal endvidere være forsynet med følgende Ekstrabeklædning:

- 2 hvide Kokkehuer,
- 1 Sæt hvidt Arbejdstøj, og
- 1 Par Kapsko.

§ 4. Alle Beklædningsgenstande m. m., som overhovedet kan mærkes, skal være tydeligt mærkede med Ejerens Navn.

For saa vidt Pladsen om Bord tillader det, kan et yderligere Antal af ovennævnte Genstande samt 1 Stortroje, Regntøj, Underbenklæder, uldent Halstørklæde, Lommetørklæder o. l. medtages.

De i Uniformsreglementet nævnte Uniformsgenstande skal være i Overensstemmelse med de approberede Modeller.

§ 5. Alle de i §§ 1 og 3 nævnte Beklædningsgenstande kan erholdes udleverede fra Beklædningsmagasinet mod kontant Betaling eller Indeholdelse i Lønning ifølge de til enhver Tid gældende Bestemmelser.¹⁾

De Genstande, der udleveres fra Beklædningsmagasinet, forsynes med Annulleringsstempel ved Udleveringen.

§ 6. Til Tøjhusarbejdere og Værftsarbejds mænd udleveres der ved deres første Ekvipering fra Beklædningsmagasinet uden Betaling følgende Beklædningsgenstande:

- 1 Kasket,
- 1 Langtrøje,
- 1 Vest og
- 1 Par Benklæder.

¹⁾ Se Bind IV.

§ 7. Naar en Tøjhusarbejder eller Værftsarbejdsmand udkommanderes eller afgaar fra et Skib til et andet, vil vedkommende Korps (Afdeling) eller det Skib, hvorfra han afgaar, have at paase, at den paagældende er i Besiddelse af de i dette Reglement nævnte Beklædningsgenstande m. m.

Endvidere vil der i Februar Maaned hvert Aar ved Korpsernes (Afdelingernes) Foranstaltning være at afholde Tøjmonstring, hvor alle til Landtjeneste værende Tøjhusarbejdere og Værftsarbejds mænd, som skal udkommanderes i det kommende Udrustningsaar, skal møde samtidig, medbringende de nævnte Beklædningsgenstande m. m. Tøjmonstringen afholdes paa Beklædningsmagasinet.

Beklædnings-Reglement¹⁾

(af 5te Marts 1898)

for værnepligtige ved Søværnet.

§ 1. 1. Enhver værnepligtig til Tjeneste ved Søværnet, Underlæger undtagne, skal være forsynet med Beklædningsgenstande m. m. som følger:

¹⁾ Rettet i Herh. til Minist. Resol. af $\frac{4}{5}$ 1905, $\frac{15}{6}$ 1908, $\frac{10}{7}$ 1908, $\frac{30}{6}$ 1910 og Uniformsreglementet.

Bestemmelser

(af 31. December 1913)

om Ekstrabeklædning for Besætninger i Skibe og Baade under Vinterudrustning i hjemlige Farvande.

Fra Beklædningsmagasinet udlaanes følgende Ekstrabeklædning til Besætningerne i Skibe og Baade under Vinterudrustning i hjemlige Farvande.

Til alle i Vinterhalvaaret under de paagældende Forhold udkommanderede værnepligtige, hver:

- 1 ældre Stortroje,
- 1 hvid Skjorte og
- 1 Undertroje.

Til Kystforsvarsskibene:

- 1) Hver Mand af Dæksbesætningen (saavel værnepligtige som Konstabler og faste Matroser):
 - 1 Par Vandstøvler;

A.

1 Stortroje af mørkeblaat Menigs-Kirsej med Distinktion.	} Efter approberet Model.
2 Par Benklæder af mørkeblaat Menigs-Kirsej.	
3 Par Benklæder af Ravndug.	
3 Bosseronner af Ravndug med Distinktion.	
2 Bluser af mørkeblaat uldent Bay med Distinktion.	
2 Skjorter af hvidt Dovlas med mellemblaa Krave.	
2 Undertrojer af blaa- og hvidstribet, uldent Stof.	
2 Halstørklæder af sort Lasting.	
2 Huer af mørkeblaat Klæde med Kokarde.	
2 Huebaand med Navn.	
2 Skjortekraver af mellemblaa Farve med hvid Udsyning.	} Efter approberet Model.
1 Livrem af sort Læder.	

Til Mandskab i Torpedo- og Patrouillebaade 4 Sæt (Min. Best. 12/3 1914)

- 2) til Brug for Udkig, Rorgænger og andre Poster, som er særligt udsatte for Vejrliget:

25 Skindhuer og
25 Par islandske Strømper.

Til Fiskeriinspektionsskibet *Absalon*, Torpedo-, Patrouille- og Under- vandsbaade samt Dampbarkasser:

- 1) alle værnepligtige samt Konstabler og faste Matroser, hver:
1 Par Kapstøvler;
- 2) Hver Mand af Dæksbesætningen (saavel værnepligtige som Konstabler og faste Matroser):
1 Skindhue,
1 Par Bælgvanter,
1 færøisk Troje og
1 Par islandske Strømper.

For hver værnepligtig, der udkommanderes som Kok eller Koks- mat — Kokke i Torpedo- og Patrouillebaade undtagne — normeres 1 Par Kapsko. (25/4 1910.)

Marineministeriet bestemmer, at der reglementeres Ravndugs- hatte til Besætningen i Opmaalingskibe i danske Farvande, til Brug under Opmaalingsarbejder. (19/12 1903).

For hver af de værnepligtige af Dæksbesætningerne i Inspektions- skibene Islands Falk og Beskytteren, paa Togt til Island eller Fær- øerne, reglementeres ud over den normerede Beklædning, 1 Undertroje og 1 Skjorte (18/5 1907).

For hver Mand af Dæksbesætningen i Inspektionsskibet Islands Falk samt for den Maskinist og Fyrbøder, der gør Tjeneste i Motor- baaden reglementeres følgende Ekstrabeklædning:

- 2 Par Sko af sort Læder.
3 Par Sokker af graat Uldgarn.
1 Par hvide Sejldugs-Gymnastiksko efter approberet Model.
2 Haandklæder.
1 Spiseske, Bordkniv og Gaffel.
1 Halstørklæde af graat Uldgarn. } kun naar til Tjeneste i kol- dere Aarstid, naar udkom- manderet til koldere Klima eller naar særligt befales.
1 Par Fingervanter af sort Uldgarn. }
2 Bluser af hvidt Nankin med Distinktion } kun naar udkommanderet i H. M. Kongens Dampskib, til Middelhavet eller varmt Klima eller naar særligt befales.
2 Par Benklæder af hvidt Lærred. }
2 Hueovertræk af hvidt Lærred. } naar til Tjeneste i Maanederne Maj— Sept. (inkl.), naar udkommanderet til Middelhavet eller varmt Klima eller naar særligt befales.

- 1 Ransel af malet Sejldug.

Fyrbødere og Reserveunderofficerer af Maskinkorpset, lige- som ogsaa de værnepligtige Maskinister, der ere under Uddannelse til Reserveunderofficerer af Maskinkorpset, skulle yderligere være forsynede med:

- 1 Undertroje af blaa- og hvidstribet, uldent Stof.
1 Hue af mørkeblaat Klæde.
1 Par Kapsko.

B.

- 1 Klædeborste.
1 Skoborste.
1 Foldekniv.
1 Kam.

Synaale, Garn, Traad samt Skosvæerte i en Blikdaase.

1 Skindhue, 1 færøisk Troje, 1 Par Kapstøvler og 1 Par Bælg- vanter, samt et særligt Sæt Kulfyldningstøj, og for hele Besætningen reglementeres udover den normerede Beklædning: 1 Stortroje, 1 blaa Bluse samt Kapsko for Bager og Koksmath. (Minist. Best. af 3/3 1906. (21/9 1906, 3/2 1907 og 20/12 1907).

For hver Mand af Dæksbesætningen i Inspektionsskibet Be- skytteren paa Togt til Færøerne reglementeres følgende Ekstrabeklæd- ning: 1 Skindhue, 1 Par Kapstøvler og for hele Besætningen regle- menteres udover den normerede Beklædning: 1 Stortroje og 1 blaa Bluse (26/2 1902 og 30/11 1907).

2. Naar Pladsen om Bord tillader det, kunne de værnepligtige foruden forannævnte Beklædningsgenstande medbringe:

C.

- 1 Sæt Regntøj (Sydvest, Trøje og Benklæder).
 1 Par Benklæder af blaat Kirsej.
 1 Undertrøje af blaa- og hvidstribet uldent Stof. } som under A.
 2 Par Underbenklæder.
 1 — Sko eller 1 Par Støvler af sort Læder.
 1 — Sejldugssko.
 4 — Sokker eller Strømper.
 1 — Vanter.
 3 Lommetørklæder.
 3. Til værnepligtige, der udkommanderes med Torpedobaade og Patrouillebaade, udlaanes der fra Beklædningsmagasinet 1 Par Vandstøvler, imod at disse Støvler igen tilbageleveres til Magasinet, naar vedkommende afgaar fra Baadene. Der gives Beklædningsbogen Paategning om Udlaanet og Tilbageleveringen.

Endvidere kan der fra Beklædningsmagasinet efter nærmere Ordre udlaanes til den værnepligtige Del af Vinterbesætningen i Vagtskibet ved Kjøbenhavn (Kasernen) 1 Stortrøje til Brug ved Parade, under Landlov o. lign. Beklædningsbogen erholder ligeledes herom fornøden Paategning.

§ 2. 1. *Værnepligtige Underlæger* skulle, naar de ere til Tjeneste, være forsynede med Beklædningsgenstande m. m. som følger:

A.

- 1 Langtrøje af mørkeblaat Klæde med Lægekorpsets Emblem.
 2 Par Benklæder af mørkeblaat Kirsej.
 1 Vest af mørkeblaat Klæde. } efter Model som for Underofficerer af 1ste Kl. 3 Gr.
 1 Hue af mørkeblaat Klæde med Passe-poil af ponceau-rød Farve, iøvrigt som reglementeret for faste Menige.
 1 Kappe af mørkeblaat Kirsej efter Model som for Underofficerer af 1ste Kl. 3 Gr. og med Lægekorpsets Emblem.
 1 Ransel.

- 2 Par Benklæder af hvidt Lærred. } kun naar udkommanderet i H. M. Kongens Dampskib, til Middelhavet eller varmt Klima eller naar særligt befales.

- 2 Hueovertræk af hvidt Lærred. } naar til Tjeneste i Maanederne Maj—September (inkl.), naar udkommanderet til Middelhavet eller varmt Klima eller naar særligt befales.
 2 Haandklæder.
 1 Spiseske, Bordkniv og Gaffel.

B.

De fornødne Underbeklædningsgenstande, Fodtøj af sort Læder m. m. og desuden:

- 1 Klædebørste.
 1 Skobørste.
 1 Kam.

Synaale, Garn, Traad samt Skosværtc i en Blikdaase.

2. De værnepligtige Underlæger kunne foruden de fornævnte Beklædningsgenstande medbringe:

C.

- Regntøj.
 1 Langtrøje af mørkeblaat Klæde.
 1 Par Benklæder af mørkeblaat Kirsej. } som under A.
 1 Vest af mørkeblaat Klæde.
 1 Hue - - -

§ 3. De under A opførte Beklædningsgenstande ville være at udlevere Vedkommende fra Beklædningsmagasinets Beholdning. Den værnepligtige forsynes med en Beklædningsbog, hvori indføres, hvad der er udleveret ham fra Magasinet, hvorpaa Bogen tilstilles Kaserneskipet, eller, under hurtig Udrustning, det Skib, hvormed han er udkommanderet, for at kunne benyttes ved Tøjmonstring. Bogen opbevares hos Proviantregnskabsføreren, indtil den værnepligtige afgaar fra Skibet, da den sammen med Kommandolisten sendes til det Skib eller den Myndighed, hvortil Vedkommende afgives.

Da Beklædningsbogen er den værnepligtiges Mellemregningsbog med Beklædningsmagasinet, maa kun dette foretage Indførelser i den.

Bortkommer eller ødelægges en Beklædningsbog, rekvireres en Genpart af den fra Orlogsværftet.

§ 4. De under B nævnte Genstande, der udleveres den værnepligtige om Bord, saafremt han ikke er i Besiddelse af dem, ind-

føres i hans Skyldbog med Tilføjelse af Værdi under Rubrikken »Kontant samt Klædningsstykker m. v. til Betaling«.

Sammesteds opføres, ligeledes med Angivelse af Værdi, de Beklædningsgenstande, som Vedkommende maatte erholde udleverede om Bord foruden det under A fastsatte.

§ 5.¹⁾ Værdien af de under B. nævnte Genstande etc., der er udleverede den værnepligtige fra Beklædningsmagasinet, indeholdes i hans Lønning.

§ 6. Af de i §§ 1 og 2 nævnte Beklædningsgenstande m. m. medgives der Proviantregnskabsførerne i de udrustede Skibe en passende Beholdning til Salg, Udlevering eller Ombytning (jfr. §§ 9 og 10). Stationsskibene og Øvelsesskibet for Søofficersskolen medgives der en rigelig Reservebeholdning af Klassetøj.

Endvidere medgives der Skibene uldne og linnede Lapper samt Læder-Halvsaaer og Flikker til Brug ved Reparationer.

§ 7. Den værnepligtige skal omhyggelig vedligeholde de ham leverede Beklædningsgenstande. Bekostningen til Materialier ved den Reparation af hans Skotøj, der udføres af de med Skibene udkommanderede Skomagere, afholdes af hans Lønning, hvorimod de uldne og linnede Lapper til Brug ved Udbedring af Klædningsstykkerne leveres uden Vederlag.

§ 8. Bortkommer nogen af de under A opførte Beklædningsgenstande, der ere udleverede fra Beklædningsmagasinet, eller nogen af de i Henhold til § 1 Pkt. 3 fra samme Magasin udlaante Beklædningsgenstande ved den værnepligtiges Uagtsomhed og Uorden, eller ødelægges Beklædningsgenstande ved skødesløs Efterladenhed fra hans Side, skal han erstatte den Værdi, de havde ved Modtagelsen, og efter Omstændighederne drages til Ansvar.

Det er ikke tilladt at omsy eller forandre de tildelte Klædningsstykker.

§ 9. Bortkommer eller ødelægges et af de til den værnepligtige udleverede Klædningsstykker uden Vedkommendes egen Skyld, kan der af næstkommanderende meddeles ham Bevis (Attest), hvorefter han ikke gøres ansvarlig for Tabet eller Ødelæggelsen, og der vil da, imod Aflevering til Proviantregnskabsføreren af denne Attest samt af Beklædningsgenstanden, for saa vidt den er i Behold, blive udleveret den paagældende et til det bortkomne eller ødelagte svarende Klædningsstykke. Nævnte

¹⁾ Rettet i Henhold til Minist. Resol. af 15/6 1908.

Regnskabsfører giver Attesten Paategning om, til hvilken Klasse det udleverede Stykke hører, og den træder da i Stedet for Klædningsstykket ved Afleveringen efter endt Togt.

§ 10. Blive de under A nævnte Beklædningsgenstande, der ere udleverede fra Beklædningsmagasinet, saa stærkt medtagne, uden at dette hidrører fra Mangel paa Tilsyn og Vedligeholdelse i rette Tid, at de ikke passende kunne bæres, kan der afholdes Besigtelsesforretning over dem. De ved denne kasserede Stykker, hvis øjeblikkelige Værdi anføres paa Forretningen, blive af Proviantregnskabsføreren at ombytte med andre. Besigtelsesforretningen tjener, ligesom de i § 9 nævnte Attester, som Bilag ved Afleveringen.

§ 11. For Kaserneskebets¹⁾ Vedkommende saavel som for Skibe beliggende ved Kjøbenhavn kan Udlevering og Ombytning i Henhold til §§ 9 og 10 finde Sted direkte fra Beklædningsmagasinet paa samme Betingelser som anført i nævnte tvende Paragraffer, og efter derom forud afgiven Melding til Chefen for Orlogsværftet.

§ 12. Afgaar den værnepligtige fra et Skib, Kaserneskibe undtaget, til et andet, ombyttes de Huebaand, hvoraf han er i Besiddelse, med nye i det Skib, hvori han kommer. Ved Udkommando fra Kaserneskibe foregaar Ombytningen i disse.

Proviantregnskabsføreren udfærdiger en Fortegnelse over de værnepligtige, der have faaet ombyttet Huebaand, og denne Fortegnelse bliver Bilag ved Afleveringen efter endt Togt.

§ 13. Naar Togtet nærmer sig sin Slutning, foretages en Tøjmonstring for at undersøge, om den værnepligtige er i Besiddelse af det reglementerede Antal Beklædningsgenstande, om Klassefortegnelsen for disse stemmer med Beklædningsbogens Angivelser, og om Tøjet er forsvarligt behandlet.

Viser det sig ved denne Tøjmonstring, at den værnepligtige enten mangler eller har ødelagt nogen af de ham udleverede Beklædningsgenstande, afgives Melding til Chefen for Orlogsværftet, forsaavidt Vedkommende skal hjemsendes, for at Værdien ved Afregningen kan blive indeholdt i Lønningen. Skal den værnepligtige derimod afgaa til et andet Skib eller til Orlogsværftet for atter at udkommanderes, forholdes som i § 8 omtalt, idet der udleveres ham et til det paagældende med Hensyn til Art og Klasse svarende Stykke, hvis Værdi da opføres i Skyldbogen

¹⁾ nu Kasernen.

under Rubrikken »Kontant samt Klædningsstykker m. v. til Betaling«. Skulde der i Beholdningen om Bord ikke findes noget passende Klædningsstykke af samme Klasse som det bortkomne eller ødelagte, udleveres af den nærmest lavere Klasse, som haves, men Melding om Klasseforskellen mellem det ved Beklædningsmagasinet og det om Bord modtagne Stykke vil i saa Fald, inden Kommandoens Strygning, være at indsende til Chefen for Orlogsværftet.

§ 14. Naar den værnepligtige hjemsendes ville de ham fra Beklædningsmagasinet udleverede, under A. opførte Beklædningsgenstande være at aflevere til Magasinet; dog kan der gives den værnepligtige Tilladelse til at beholde samtlige Klædningsstykker, mod at Summen, med hvilken Munderingspengene eventuelt overskrides, indeholdes i hans tilgodehavende Lønning eller af ham dækkes ved kontant Betaling. De Beklædningsgenstande, som i Henhold til afholdt Besigtelse (se § 10) ere kasserede, blive ved denne Lejlighed at godskrive Vedkommende for den Værdi, til hvilken de findes opførte paa Besigtelsesforretningen.

Naar en værnepligtig ønsker at beholde de ham udleverede Beklædningsgenstande, maa Meddelelse herom tilstilles Chefen for Orlogsværftet samtidig med, at Beklædningsbog og Skyldbog indsendes til Brug ved Opgørelsen af den paagældendes Afregning.

§ 15. Paa de fra Beklædningsmagasinet modtagne med O. V. stemplede Beklædningsgenstande vil Stemplingen være at annullere med det dertil bestemte Mærke, naar de ophøre at være Statens Ejendom.

Marineministeriet bestemmer, at der som Intendanturinventar fra Beklædningsmagasinet efter approberet Model medgives hvert Skib et passende Antal *hvide Huer til Brug for Bagere, Kokke og Mater samt Sejldugsforklæder til Brug for Koksmater, Lanternegaster, Skomagere og Smørstikkere.* (²/₃ 1908).

Marineministeriet bestemmer, at der fremtidig vil være at medgive ethvert Skib et til dets Besætning og den forhaanden-værende Beholdning svarende Antal Sæt af *3die Klasses Overtrækstøi*, som ville være at medgive Inventarieregnskabsføreren af Artillerikorpsset samt Matros- og Søminekorpsset som Udlaansgods til Anvendelse ved den Art Arbejder ombord, under hvilke Overtrækstøjet plejer at lide mest, saasom Lapsalving, Maling, Kanonudvaskning o. l. (⁵/₃ 1883 og ¹¹/₃ 1903).

Marineministeriet tillader efter Andragende fra »*Danmarks Afholdsforening*» dem af dennes Medlemmer, der aftjene deres Værnepligt ved Søværnet, at bære Foreningens Fællesmærke (en lille Syvstjerne) paa Uniformsblusens¹⁾ højre eller venstre Overærme efter Kvarteret, umiddelbart over Ærmedistinktionen. (¹/₃ 1894).

Marineministeriet bestemmer, at Tilladelsen for dem af »*Danmarks Afholdsforening*» Medlemmer, der aftjene deres Værnepligt, til at bære Foreningens Fællesmærke paa Uniformsblusens højre eller venstre Overærme efter Kvarteret, umiddelbart over Ærmedistinktionen (jvf. ovenstaaende Bestemmelse) udvides til ogsaa at gjælde Medlemmer af »*Afholdssamfundet*», der aftjene deres Værnepligt, med Hensyn til dette Samfunds Emblem (et Firkloverblad med Mærket A). (²⁷/₈ 1894).

Efter derom fremsendt Andragende fra *Afholdsforeningen »Det blaa Kors»* tillades det dem af Foreningens Medlemmer, der henhøre til Søværnet, at bære Foreningens Fællesmærke paa venstre Arms Overærme, eventuelt neden for de der anbragte Distinktioner og Emblemer. (¹⁶/₇ 1904).

Beklædningsreglement for Kadetter og Ingeniørelever,
 — - Elever i Konstabelevskolen,
 — - Konstabler, faste Matroser og andre faste Menige,

Regler vedrørende midlertidige Maskinisters Beklædning, se henholdsvis Bind V samt Bind IV.

¹⁾ Rettet i Henhold til Uniformsreglementet.

Flag- og Ceremoniel-Reglement

for Flaaden.

(Stadfæstet ved Kgl. Resol. af 29. Maj 1914).

1. Kapitel.

Flagreglement.

I. Flag, Kommando- og Distinktionstegn.

A. For Flaadens Skibe.

§ 1. 1. Ethvert paa Togt værende større eller mindre Skib, henhørende til Flaaden, fører Orlogsflaget under Gaffen eller paa Flagspil agter samt til Ankers Orlogsgøsen paa Gøsstage for. Torpedo- og Patrouillebaade samt Undervandsbaade fører dog ikke Gøs.

2. Et til Flaaden henhørende Hospitalskib¹⁾ skal under Orlogsflaget føre det hvide Flag med rødt Kors, der er foreskrevet ved Genferkonventionen.

§ 2. 1. Naar Kongen eller Kronprinsregenten kommer om Bord i et af Flaadens Skibe, hejses Kongeflaget paa *Vimpelmasten* efter indhentet Ordre (Kommandotegnet nedhales).

Findes i det paagældende Skib intet Kongeflag, kan i dets Sted hejses Orlogsflag med Vimpel over.

2. Naar Kongen eller Kronprinsregenten kommer om Bord i et af Flaadens Skibe, men ønsker, at det for Kongeflaget normerede Ceremoniel ikke skal bringes til Anvendelse, hejses Kongestanderen paa *Vimpelmasten*. (Kommandotegnet nedhales).

3. Naar Dronningen eller Enkedronningen kommer om Bord i et af Flaadens Skibe, hejses Dronningflaget paa *Vimpelmasten* efter indhentet Tilladelse. (Kommandotegnet nedhales ikke).

4. Naar Dronningen eller Enkedronningen kommer om Bord i et af Flaadens Skibe, men ønsker, at det for Dronningflaget normerede Ceremoniel ikke skal bringes til Anvendelse, hejses Dronningstanderen paa *Vimpelmasten* efter indhentet Tilladelse. (Kommandotegnet nedhales ikke).

¹⁾ Skibet skal være hvidmalet udenbords med et horisontalt, grønt Bælte ca. 1½ Meter bredt.

5. Naar Kronprinsen kommer om Bord i et af Flaadens Skibe, hejses Kronprinsflaget paa *Vimpelmasten* efter indhentet Tilladelse. (Kommandotegnet nedhales ikke).

6. Naar Kronprinsessen eller noget andet Medlem af Kongehuset kommer om Bord i et af Flaadens Skibe, hejses Kongehusetflaget paa *Vimpelmasten* efter indhentet Tilladelse. (Kommandotegnet nedhales ikke).

7. Naar fremmede fyrstelige Personer kommer om Bord i et af Flaadens Skibe, hejses efter Omstændighederne de paagældendes eget Flag eller Nationsflag paa *Vimpelmasten*. (Kommandotegnet nedhales ikke).

8. Naar Rigsforstanderen kommer om Bord i et af Flaadens Skibe, hejses Rigsforstanderflaget paa *Vimpelmasten* efter indhentet Tilladelse. (Kommandotegnet nedhales ikke).

9. Naar Marineministeren kommer om Bord i et af Flaadens Skibe, hejses Marineministerflaget paa *Vimpelmasten* efter indhentet Ordre.

§ 3. 1. En Officer af Admiralklassen, som Eskadre- eller Flaadechef, fører paa Kommandoskibet det til hans Grad svarende Kommandoflag.

I et Skib med 3 Master føres Admiralflaget paa *Stortoppen*, Viceadmiralflaget paa *Fortoppen* og Kontreadmiralflaget paa *Krydstoppen*. Har Skibet kun 2 Master, føres Admiralflaget paa *Stortoppen* og de andre 2 Flag paa *Fortoppen*.

2. Naar Generalinspektøren for Søværnet er om Bord i et Skib for at inspicere, fører han paa det paagældende Skib det til hans Grad svarende Kommandotegn under Inspektionen.

3. Naar Chefen for den flydende Defension paa Københavns Red er om Bord i et ham underlagt Skib for at inspicere, fører han efter Omstændighederne det til hans Grad svarende Kommandotegn paa det paagældende Skib under Inspektionen.

§ 4. En Kommandør som Eskadrechef (Standermand), fører Eskadrechefstander paa Kommandoskibets *Vimpelmast*.

§ 5. 1. Chefen for en Deling fører Delingschefstander ved Siden af Orlogsvimpel, og Chefen for en Flotille Flotillechefstander ved Siden af Orlogsvimpel paa *Vimpelmasten* i sit Kommandoskib; hvor ingen Mast findes, føres Standeren og Vimpelen paa Flagspil for.

2. Inden for en Flotille fører Divisionschefen efter den kommanderendes Bestemmelse Divisionschefstander som Distinktionstegn ved Siden af Vimpelen.

§ 6. Skibschefen, som ikke fører Stander, fører Orlogsvimpelen paa *Vimpelmasten*, eller — hvor ingen Mast findes — paa Flagspil for.

§ 7. Naar to eller flere af Flaadens Skibe ligger paa samme Red eller i samme Havn, fører den ældste Chef som Distinktionstegn Anciennetstander ved Siden af Vimpelen, medmindre han fører andet Kommandotegn.

§ 8. Naar et højere Kommandotegn hejses i et Skib, nedhales¹⁾ det lavere.

Kommandotegn er:

Kongeflaget og Kongestanderen,

Marineministerflaget,

Admiralflag,

Viceadmiralflag,

Kontreadmiralflag,

Eskadreachefstander,

Delingschefstander, hejst ved Siden af Orlogsvimpel,

Flotillechefstander, hejst ved Siden af Orlogsvimpel,

Orlogsvimpel.

§ 9. Større og mindre Skibe henhørende til Flaaden, der udrustes, uden at Kommandoen der om Bord er beordret hejst, fører Orlogsflag, men hverken Orlogsvimpel eller Orlogsgøs.

B. For Orlogsfartøjer.

§ 10. 1. Paa udenlandsk Plads, ved Møde med fremmede Orlogsmænd, ved Paradering og lignende Lejligheder, skal Orlogsflaget føres inden for Flagtid af ethvert dertil egnet Fartøj, der henhører til Flaadens Skibe. Under andre Forhold *kan* Flaget føres af de samme Fartøjer, naar tjenstlige eller andre Hensyn gør det ønskeligt, uden Hensyn til hvem der er i Fartøjet.

Hindres befalet Flagføring af særlige Omstændigheder, skal Flaget være klart til hurtigt at vises.

2. I Fartøjer, der hører til Skibe, der fører Flaget paa halv Stang, føres ogsaa Fartøjsflaget paa halv. (Se endvidere § 12.)

§ 11. 1. I Orlogsfartøj fører: Kongen, Kronprinsregenten, Dronningen, Enkedronningen, Kronprinsen og Rigsforstanderen deres særlige Flag som Distinktionstegn i Forstævnen;

¹⁾ Naar en Eskadreachefs Kommandotegn midlertidigt nedhales paa Grund af Hejsning af et højere Kommandotegn i samme Skib, flyttes Eskadreachefens Kommandotegn til et andet Skib i Eskadren.

2. Kronprinsessen og Prinser eller Prinsesser af Kongehuset Flaget for Kongehuset som Distinktionstegn i Forstævnen;

3. Fremmede fyrstelige Personer efter Omstændighederne de paagældendes eget Flag eller Nationsflag som Distinktionstegn i Forstævnen;

4. Marineministeren sit Flag som Distinktionstegn i Forstævnen;

5. Officerer af Admiralsklassen under Udkommando deres Flag, og Standermand deres Stander som Distinktionstegn i Forstævnen;

6. Den kommanderende Admiral, Chefen for den flydende Defension paa Københavns Red og Chefen for Orlogsværftet efter deres Grad Flag eller Eskadreachefstander som Distinktionstegn i Forstævnen;

7. Skibschefen og Stabschefen i en Eskadre samt Delingschefer og Flotillechefer Orlogsvimpel som Distinktionstegn i Forstævnen.

§ 12. Distinktionstegn paa Fartøj er kun befalet ved tjenstlige og officielle Besøg og Ceremonier. Det føres paa halv Stang, naar Skibets Kommandotegn føres paa halv.

II. Flagets Hejsning og Nedhaling m. m.

§ 13. 1. Til Ankers hejses Flag og efter Omstændighederne Gøs Kl. 8 Fm. og forbliver vajende til Solnedgang, da de nedhales. Naar Solen staar op efter Kl. 8, hejses Flag og Gøs dog først ved Solopgang. Paa høje Bredder kan den kommanderende efter Omstændighederne fastsætte en anden Tid for Flagets Hejsning og Nedhaling.

2. Uden for Flagtid hejses Flaget desuden, naar en Orlogsmænd, eller naar i fremmed Havn dansk Skib med Flaget hejst passerer, eller naar en Hilsen med Flaget skal besvares.

3. Saa længe Vasketøj eller Sejl er til Tørring, Kul fyldes, eller Skibet ikke er i Orden, hejses Gøsen ikke.

§ 14. Ligger to eller flere af Flaadens Skibe paa samme Red, hejses og nedhales Flaget efter den ældste Skibschef. Ved København følges Batteriet Christianus Sextus ved Nedhalingen af Flaget.

§ 15. Et Skib, der er *let*, skal saa længe det er lyst, have Flaget hejst;

- a. Under Klartskib¹⁾.
- b. Under Salut.
- c. Ved Ankomst til eller Afgang fra Havn eller Ankerplads.
- d. Ved Gudstjeneste og under Sørgeceremoniel.
- e. Ved en Orlogsmands Ankomst eller Afgang.
- f. Under Møde i Søen med en Orlogsmænd eller med andet Skib, der har tonet Flag.
- g. Naar Fyr²⁾, Fyrskibe og Signalstationer passerer.
- h. Naar Skibet er i Nærheden af Land, og Forholdene taler derfor.
- i. Naar Skibet i Egenskab af dansk Orlogsmænd optræder overfor danske eller fremmede Skibe.

§ 16. Langfredag føres Flag og Gøs paa halv Stang.

§ 17. 1. Flagføring ved Dødsfald i det danske Kongehus jfr. § 48.

2. Flagføring ved Dødsfald om Bord jfr. §§ 78—86.

§ 18. 1. Naar Flag og Gøs skal føres paa halv Stang, udføres Flaghejsningen til reglementeret Tid paa befalet Maade, idet Flag og Gøs hejses helt for. Umiddelbart efter at Ceremoniellet ved Flaghejsningen er til Ende, hales Flag og Gøs paa halv Stang.

Paa lignende Maade forholdes ved Nedhalingen af Flaget til reglementeret Tid, idet Flag og Gøs umiddelbart forinden Nedhalingstiden ved Kommandoen »Klar overalt« hejses helt for, hvorefter Nedhalingen foregaar paa sædvanlig Maade.

2. Flag, Gøs og Kommandotegn føres paa halv Stang som følger:

Paa Flagspil, Gøs og Vimpelstager.	<table border="0"> <tr> <td>Flag</td> <td rowspan="2">) med Midten omtrent i Højde med Midten af Flagspillet.</td> </tr> <tr> <td>Standere (og Vimpler)</td> <td>) med Midten omtrent paa $\frac{1}{3}$ af Stagen fra Knappen.</td> </tr> </table>	Flag) med Midten omtrent i Højde med Midten af Flagspillet.	Standere (og Vimpler)) med Midten omtrent paa $\frac{1}{3}$ af Stagen fra Knappen.
		Flag) med Midten omtrent i Højde med Midten af Flagspillet.	
Standere (og Vimpler)) med Midten omtrent paa $\frac{1}{3}$ af Stagen fra Knappen.				
Paa Mastetopper og under Gaffer.	<table border="0"> <tr> <td>Flag,</td> <td rowspan="2">) sænkede en god Flaghøjde fra Knappen eller Nokken af Gaffen.</td> </tr> <tr> <td>Standere (og Vimpler)</td> <td>)</td> </tr> </table>	Flag,) sænkede en god Flaghøjde fra Knappen eller Nokken af Gaffen.	Standere (og Vimpler))
		Flag,) sænkede en god Flaghøjde fra Knappen eller Nokken af Gaffen.	
Standere (og Vimpler))				

§ 19. Kipping med Flaget, anvendt som Hilsen, maa kun finde Sted som Besvarelse af en Kipping.

¹⁾ Under Klartskib skal Flaget altid være hejst, uanset om det er Dag eller Nat.

²⁾ Hvorved der er Vagt.

Fra det Skib, hvor et kongeligt Flag eller en kongelig Stander vajer, besvares en saadan Hilsen, men derimod som Regel ikke af andre nærværende Skibe.

III. Flagning.

§ 20. Flagning med Topflage bestaar i, at Orlogsflag hejses paa hver Top, hvor der ikke vajer kongeligt Flag eller kongelig Stander, Kommandoflag eller Eskadrechefstander, og finder som Regel kun Sted paa Skibe til Ankers eller ved Bolværk.

Paa enmastet Skib, der ikke fører kongeligt Flag eller kongelig Stander, hejses dog Orlogsflag ved Siden af Kommandoflag eller Stander.

§ 21. 1. Flagning over Topperne bestaar i, at der sammen med Topflagene hejses Signalfage og Standere efter de derom givne Bestemmelser. Flagning finder kun Sted paa Skibe til Ankers eller ved Bolværk.

2. Sker Flagningen til Ære for en fremmed Nation, erstattes det danske Orlogsflag paa *Vimpelmasten* af vedkommende Nations Flag, der hejses, selv ved Siden af et Kommandoflag.

Gælder Flagningen samtidigt flere Nationer, hejses de paa-gældende Nationsflage samtidigt paa *Vimpelmasten* (ved Siden af hinanden).

Paa enmastet Skib, der fører et kongelig Flag eller en kongelig Stander, hejses fremmed Nationsflag paa Toppen kun efter indhentet Tilladelse.

3. Flagning finder kun Sted inden for Flagtid, og som Regel hejses og nedhales Flagene samtidigt med Orlogsflaget agter.

§ 22. Flagning over Topperne er, med den i § 21, 1. givne Indskrænkning, paabudt ved følgende Lejligheder:

- a. Ved Tronbestigelse.
- b. Paa Kroningsdagen.
- c. Naar nogen af det danske Kongehus formæles.
- d. Paa Kongens, Dronningens, Enkedronningens, Kronprinsregentens eller Rigsforstanderens Fødselsdag.
- e. Naar en Prins eller Prinsesse af Kongehuset fødes.
- f. Naar en dansk Orlogsmænd deltager i en fremmed Nations Fest, hvor Flagning er ønskelig eller paabudt ifølge de paa Stedet gældende Regler.

Endvidere anvendes Flagning efter nærmere Ordre ved højtidelige Lejligheder, saasom officiel Ankomst eller Afrejse af danske eller fremmede fyrstelige Personer.

§ 23. Torpedobaade og lignende Fartøjer flager ikke over Topperne, men hejser kun Topflage.

§ 24. Under ugunstige Vejrforhold kan Flagning med Topflage træde i Stedet for Flagning over Topperne.

Tillæg.

Beskrivelse af Flag, Kommandotegn og Distinktionstegn.

1. Orlogsflaget og Orlogsgøsen: Rødt med hvidt Kors og Split; Korsets Bredde er $\frac{1}{7}$ af Flagets Bredde; Firkanterne nærmest Standerliget er Kvadrater, hvis Sider er $\frac{3}{7}$ af Flagets Bredde; Længden af de yderste Firkanter er $\frac{5}{4}$ af de inderste; Længden af Fligene er $1\frac{1}{2}$ Gang Længden af de yderste Firkanter.

2. Kongeflaget: Orlogsflaget med det danske Rigsvaaben i et hvidt Kvadrat i Korsets Midte. Kvadratets Side er $\frac{4}{7}$ af Flagets Bredde.

3. Kongestanderen: Eskadrechefstanderen forøget med et kvadratisk hvidt Felt nærmest Liget, i hvilket Felt er anbragt det danske Rigsvaaben.

4. Dronningflaget: Orlogsflaget med det danske Rigsvaaben (hvoraf er udeladt Hermelinskaaben, Baldakinen, Skjoldholderne og Ordenskæderne, medens Kronen er anbragt ovenpaa selve Vaabnet) i et hvidt Kvadrat i Korsets Midte. Kvadratets Side er $\frac{4}{7}$ af Flagets Bredde.

5. Dronningstanderen: Eskadrechefstanderen forøget med et kvadratisk hvidt Felt nærmest Liget, i hvilket Felt er anbragt Mærket i Dronningflaget.

6. Kronprinsflaget: Orlogsflaget med det danske Vaaben, omgivet af Elefantordenens Kæde og med Krone over, i et hvidt Kvadrat i Korsets Midte. Kvadratets Side er $\frac{4}{7}$ af Flagets Bredde.

7. Kongehusflaget: Orlogsflaget med en kongelig Krone i et hvidt Kvadrat i Korsets Midte. Kvadratets Side er $\frac{3}{7}$ af Flagets Bredde.

8. Rigsforstanderflaget: Orlogsflaget med Scepter og Sværd, krydslagte over Rigsæblet, og derover en kongelig Krone, i et hvidt Kvadrat i Korsets Midte. Kvadratets Side er $\frac{3}{7}$ af Flagets Bredde.

9. Marineministerflaget: Orlogsflaget med et kronet blaåt Anker i et hvidt Kvadrat i Korsets Midte. Kvadratets Side er $\frac{3}{7}$ af Flagets Bredde.

10. Admiralflaget: Orlogsflaget med to hvide Stjerner i den øverste Firkant ved Standerliget og en hvid Stjerne i den nederste Firkant ved Standerliget.

11. Viceadmiralflaget: Orlogsflaget med en hvid Stjerne i hver af de to Firkanter ved Standerliget.

12. Kontreadmiralflaget: Orlogsflaget med en hvid Stjerne i den øverste Firkant ved Standerliget.

13. Eskadrechefstanderen: Rød med hvidt Kors og Split. Korsets Bredde er $\frac{1}{7}$ af Standerens største Bredde; mindste Bredde er $\frac{1}{6}$ af største Bredde, hele Længden 3 Gange største Bredde. Korsets lodrette Stribe er anbragt paa $\frac{1}{4}$ af Længden, regnet fra Standerliget; $\frac{1}{3}$ af Standerens Længde er splittet midt i Korsets vandrette Stribe.

14. Delingschefstanderen: Som Eskadrechefstanderen uden den lodrette hvide Stribe og uden Split, dog at Længden kun er $1\frac{1}{2}$ Gang største Bredde.

15. Flotillechefstanderen: Som Eskadrechefstanderen uden den vandrette hvide Stribe og uden Split, dog at Længden kun er $1\frac{1}{2}$ Gang største Bredde.

16. Divisionchefstanderen: Rød, trekantet, ligesidet.

17. Anciennetetstanderen: Rød med hvidt Kors, trekantet, ligesidet; Korsets Bredde er $\frac{1}{3}$ af Standerligets Længde; Korsets lodrette Stribe anbragt paa $\frac{1}{3}$ af Standerens Længde, regnet fra Standerliget.

18. Orlogsvimplen: Rød med hvidt Kors og Split; Korsets Bredde er $\frac{1}{3}$ af Vimplens; Korsets lodrette Stribe er anbragt paa $\frac{1}{6}$ af Vimplens Længde, regnet fra Standerliget; $\frac{1}{3}$ af Længden er splittet midt i Korsets vandrette Stribe.

Anm. Den røde Farve i ovennævnte Flag og Kommandotegn skal være kraprød.

II. Kapitel.

Ceremoniel-Reglement.

I. Almindelige Bestemmelser.

§ 25. Salut gives eller besvares, hvor flere Skibe er samlede, kun af den kommanderende eller ældste Skibschef, medmindre hvert enkelt Skib skal afgive Salut eller anden Ordre foreligger.

§ 26. 1. Kanoner af større Kaliber end 15 cm og af mindre Kaliber end 47 mm maa ikke bruges til Salut.

2. Danske Orlogsmænd er kun salutpligtige, naar de fører mindst 4 til Salut tjenlige Kanoner (jfr. Pkt. 1). Dog besvares Salut fra fremmede Orlogsmænd med Skud for Skud, selv om ovennævnte Fordring ikke er opfyldt, naar det gælder om at besvare en Salut for dansk Nationsflag eller for dansk Kommandotegn.

Den kommanderende kan endvidere under særlige Forhold lade afgive Salut fra ikke salutpligtigt Skib¹⁾.

3. Salut bør altid gives med Skyts af ensartet Kaliber og Skudhastigheden bør som Regel være 10 à 12 Skud i Minuttet.

Sørgesalut gives med halvt Minuts Mellemrum mellem Skuddene.

4. Hvis der i Henhold til ovenstaaende Pkt. 1 og 2 ikke gives Salut, bør den kommanderende underrette vedkommende derom.

§ 27. Under Salut skal Vasketøj o. desl. være nedhalt; dog kan der afviges herfra i pludselig indtrædende Tilfælde.

§ 28. 1. Naar flere salut- og honnørberettigede Personer af samme Nationalitet samtidig kommer om Bord i, kommer i Nærheden af eller passerer Flaade, Eskadre eller enkelt Skib, gives kun Salut og Honnør for den med højest Rang.

2. Hvor en salutberettiget Person af en højere Rang er om Bord, gives som Regel ikke Salut for Personer af lavere Rang af samme Nationalitet.

3. Forener en Person i sig flere Værdigheder, gives der ham den Salut og Honnør, som tilkommer ham i den højeste af disse, medmindre han honoreres i et bestemt militært tjenstligt Forhold, i hvilket Tilfælde kun den militære Grad kommer i Betragtning.

§ 29. Officerer og ligestillede af den danske Hær og af fremmede Magters Flaader og Hære salutes og honoreres som de med dem ligestillede i den danske Flaade.

§ 30. I udenlandsk Havn kan Salut for fremmede Myndigheder efter Omstændighederne gives efter de paa Stedet gældende Bestemmelser.

§ 31. Naar Salut skal gives for Personer, der befinder sig i

¹⁾ En Eskadre, hvori der findes flere Skibe, som ikke er salutpligtige, kan give Salut for kongelige Personer, ved at Skudantallet fordeles mellem de enkelte Skibe.

Nærheden af det saluterende Skib, bør passende Hensyn tages til Fartøjets Afstand og Retning fra Skibet.

§ 32. 1. Naar danske, nationale Glædes- eller Sørgefester højtideligholdes om Bord ved Salut og ved Flagning, skal de kommanderende for de paa Reden eller i Havnen liggende fremmede Orlogsmænd — og paa udenlandske Pladser desuden vedkommende Myndigheder i Land — i Forvejen underrettes derom.

2. Naar fremmed Orlogsmænd eller fremmed Myndighed har deltaget i en saadan Højtidelighed, sender den kommanderende en Officer til vedkommende for at takke.

3. Salut, der gives som Deltagelse i Glædes- eller Sørgefester, besvares ikke.

4. Venter en dansk Orlogsmænd Besøg af Personer, hvem de paa Reden eller i Havnen liggende fremmede Orlogsmænd er pligtige at salutere, skal disse i Forvejen underrettes derom.

§ 33. 1. Ingen Salut gives eller besvares:

a. I Nærværelse af Kongeflaget eller Kongestanderen uden efter allerhøjeste Befaling;

b. fra Solens Nedgang til dens Opgang (undtagen Salut for kongelige Personer);

c. under Gudstjeneste om Bord, hvorunder al anden Honnør ligeledes bortfalder.

2. Salut — undtagen Sørgesalut — gives ikke, naar Flag og Kommandotegn er paa halv Stang; er i saa Tilfælde en Salut nødvendig, maa Flag og Kommandotegn under Salutten være hejst for.

3. Salut gives ikke for en lavere sømilitær Myndighed i Nærværelse af en højere sømilitær Myndighed af samme Nationalitet.

4. Fra Skibe, fortojede ved Bolværk, gives kun Salut, naar Omstændighederne tillader det.

§ 34. Salutter fra Orlogsmænd for Nationsflaget ved Ankomst til fremmed Havn og fremmede Skibes Salut for dansk Kommandotegn besvares Skud for Skud.

Personlig Salut besvares ikke.

II. Ceremoniel for Flaget.

§ 35. 1. Til Ankers, naar Flaget hejses eller nedhales til de reglementerede Tider:

Skansevagten træder i Gevær, Front mod Flaget; ved Kommandoen: »Klar overalt« skuldres Gevær. Under Flagets Hejs-

ning eller Nedhaling, der foregaar langsomt, præsenteres Gevær, og efter Omstændighederne blæses Honnørmarchen eller spilles Fanemarchen, i sidstnævnte Tilfælde efterfulgt af Nationalmelodien; indtil Flaget er hejst eller nedhalt og Nationalmelodien spillet til Ende, staar alle paa Dækket værende med Front mod Flaget og med blottede Hoveder.

Personer af Søværnet, som befinder sig i Land i umiddelbar Nærhed af Skibet, naar dette ligger ved Bolværk, skal gøre Front mod Flaget og forholde sig som ovenfor bestemt for Skibets Besætning.

2. Naar et Orlogsfartøj passerer tæt forbi et af Flaadens Skibe, om Bord i hvilket Flaget hejses eller nedhales med Honnør, hilser efter Omstændighederne alle undtagen Mandskabet ved Aarerne. Hvis Fartøjet ros, rejses Aarerne, hvis der ros i Gaffer, holdes paa Aarerne, og hvis det drives ved Maskinkraft, stoppes Maskinen, medens Hilsen afgives. Ligger Fartøjet paa Siden af Skibet, forholder Besætningen sig ligesom Mandskabet om Bord i Skibet.

3. Naar et Orlogsfartøj passerer tæt forbi eller ligger paa Siden af en fremmed Orlogsmand, i hvilket Flaget hejses eller nedhales med Honnør, hilser Besætningen under passende Hensyntagen til Ceremonien i det fremmede Skib.

4. Til Søs, naar Flaget hejses for at blive vajende, eller naar det nedhales til reglementeret Tid:

Honnør gives med Pibe; alle paa Dækket værende blotter Hovedet og gør Front mod Flaget ligesom til Ankers.

III. Ceremoniel for kongelige og fyrstelige Personer.

A. Naar kongelige og fyrstelige Personer gaar om Bord i eller passerer i Nærheden af Flaadens Skibe.¹⁾

§ 36. 1. Naar Kongen, Dronningen eller Enkedronningen i Skib eller Fartøj med kongeligt Flag vajende kommer i Nærheden af Flaade, Eskadre²⁾ eller enkelt Skib, saluterer saavel den kom-

1) Angaaende Ceremoniel i Land jfr. X. »Honnør af landsatte, bevæbnede Afdelinger«, Pag. 205 i.

2) Dersom Flaadens eller Eskadrens Skibe ligger spredt i Fartøjet med saa stor indbyrdes Afstand, at samlet Optræden ikke kan finde Sted, udfører hvert Skib for sig det befalede Ceremoniel, efterhaanden som Skibet eller Fartøjet med kongeligt Flag passerer.

manderende som ethvert salutpligtigt tilstedeværende Skib med 27 Skud¹⁾.

Passerer Deres Majestæter inden for ca. 600 Meters Afstand, stiller endvidere Chef, Officerer og ligestillede paa Kommandobroen eller et andet synligt Sted; samtidig stiller Besætningen til Paradering; til Ankers træder Skansevagten²⁾ i Gevær og præsenterer, efter Forholdene blæses Honnørmarchen eller spilles Fanemarchen, i sidstnævnte Tilfælde efterfulgt af Nationalmelodien; Mandskabet raaber 3 Gange »Hurra« efter Pibesignal, idet Huerne aftages og for hvert Hurra føres skraat op til højre. Efter Hurraraabene holdes Huerne i sidstnævnte Stilling, indtil anden Ordre gives.

2. Naar Deres Majestæter gaar om Bord i et af Flaadens Skibe, skal den disponible Del af dettes Mandskab være opstillet til Parade; ved Ankomsten om Bord hejses det kongelige Flag paa Vimpelmasten efter indhentet Tilladelse. (Med Kommandotegnet forholdes som angivet i § 2); Salut og Honnør med Vagt og Musik gives som bestemt i Pkt. 1.

Deres Majestæter modtages nederst paa Faldrebstrappen af den kommanderende Officer, som derefter gaar op foran; ved Faldrebet møder Skibets Officerer og ligestillede; Faldrebshonnør gives med Pibe af en af de ældste Underofficerer af Matros- og Søminekorpset, medens 2 Officerer af Løjtnantsklassen gør Honnør ved Faldrebet.

3. Naar Deres Majestæter forlader Skibet, gives fra dette, eventuelt fra Flaade eller Eskadre, samme Salut og Honnør som ved Ankomsten; ved sidste Skud nedhales det kongelige Flag (og Kommandotegnet hejses).

4. Kronprinsregenten honoreres og salutes som Kongen og fører Kongeflag.

5. Rigsforstanderen honoreres som Kongen og salutes med 21 Skud; han fører sit særlige Flag.

6. Er Deres Majestæter om Bord i et af Flaadens Skibe med Kongestanderen eller Dronningstanderen vajende, bortfalder det for de kongelige Personer normerede Ceremoniel. Naar en dansk Orlogsmand indenfor ca. 600 Meters Afstand passerer eller pas-

1) En Eskadre, hvori der findes flere Skibe, som ikke er salutpligtige, kan give Salut for kongelige Personer, ved at Skudantallet ordeles mellem de enkelte Skibe.

2) Naar Skansevagten skal give Honnør med Spil for Personer, kommanderes den af en Officer.

seres af et Skib med Kongestanderen eller Dronningstanderen vajende, skal alle paa Dækket værende gøre Front.

7. Dersom Deres Majestæter befinder sig om Bord i et Skib, der hverken fører kongeligt Flag eller kongelig Stander, forholdes som under Pkt. 6.

§ 37. Kronprinsen, Kronprinsessen og andre Medlemmer af det danske Kongehus honoreres som Majestæterne, men Salutten gives med 21 Skud; ved Ankomsten om Bord hejses Kronprinsflaget, henholdsvis Kongehusflaget, efter indhentet Tilladelse paa *Vimpelmasten*, om fornødent ved Siden af Kommandotegnet; 2 Underofficerer gør Honnør ved Faldrebet.

§ 38. Fremmede Majestæter, Republikkers Præsidenter, regerende Storhertuger, deres Gemalinder og Enker efter regerende Storhertuger honoreres som Kongen og Dronningen; Salutten gives med 21 Skud og vedkommende Nationsflag skal under Salutten ved Forbipassage vaje fra hvert Skibs *Vimpelmast*. Gaar den fremmede Majestæt eller Præsident om Bord i et Skib, hejses den paagældendes eget Flag eller Nationsflag¹⁾ paa *Vimpelmasten*, medens intet Kommandotegn nedhales²⁾. Naar Vagthonnør i Henhold til § 73 gives, blæses Honnørmarchen eller spilles Fanemarchen, efterfulgt af vedkommende Lands Nationalmelodi.

§ 39. Fremmede Kronprinsener og Kronprinsesser, kejserlige og kongelige Prinsener og Prinsesser, Arvestorhertuger og regerende suveræne Fyrster, som har Prædikat af kgl. Højhed, deres Gemalinder og Enker efter Arvestorhertuger og regerende suveræne Fyrster honoreres og salutes som anført under § 37 med 21 Skud, men med Hensyn til Flagvisning, Musik eller Honnørsignal forholdes som for fremmede Suveræner.

§ 40. 1. Alle andre fyrstelige Personer af suveræne og forhen suveræne Huse samt af det danske Kongehus's Sidelinier salutes med 19 Skud fra det Skib, i hvilket de gaar om Bord; vedkommende Nationsflag vajer under Salutten paa *Fortoppen* eller

¹⁾ Naar flere høje fyrstelige Personer samtidigt befinder sig om Bord, skal de paagældende Nationsflag efter Omstændighederne hejses paa *Vimpelmasten* ved Siden af hinanden.

²⁾ Saafremt paagældende har modtaget Udnævnelse til en Ærsepost i den danske Flaade, kan det til Graden svarende Kommandotegn hejses i Stedet for Nationsflaget, naar Ønske herom udtales. Det paa Skibet værende Kommandotegn vil i saa Tilfælde efter Omstændighederne være at flytte til et andet Skib eller at nedhale.

Salut- og Honnørtabel for kongelige og fyrstelige Personer.

Ved Besøg om Bord.

	Salut	Skansevagt	Hornsigtal eller Musik	Faldreb (ogsaa uden Flagid)	Flag	Flagnng	Paradering	Anmærkning
Kongen, Dronningen, Enkedronningen, Kronprinsregenten	27 Skud fra alle Skibe	Gives inden for Flagtid med Spil og uden for Flagtid uden Spil og indtil en Passagestand paa ca 600 Meter	Fanemarch og Nationalmelodi (event. Honnørmarchen)	2 Officerer af Løjtnantsklassen	Kongeflag	Ved officiel Ankomst, Afrejse eller Modtagelse om Bord (Under ugunstige Vejrforhold kan Flagnngen indskrænkes til Topflag)	ja	Salut for kongelige Personer besvares i Almindelighed ikke.
Rigsforstanderen	21 Skud fra alle Skibe		do.	2 Underofficerer	Rigsforstanderflag		ja	
Kronprinsen*) Kronprinsessen samt andre Medlemmer af det danske Kongehus	21 Skud fra alle Skibe	Skansevagt kommanderet af en Officer. Gives inden for Flagtid med Spil og uden for Flagtid uden Spil og indtil en Passagestand paa ca 600 Meter	do.	2 Officerer af Løjtnantsklassen	*) Kronprinsflaget, Flag for Kongehuset	Ved officiel Ankomst, Afrejse eller Modtagelse om Bord (Under ugunstige Vejrforhold kan Flagnngen indskrænkes til Topflag)	ja	Salut for kongelige Personer besvares i Almindelighed ikke.
Fremmede Majestæter, Republikkers Præsidenter, regerende Storhertuger, deres Gemalinder og Enker efter regerende Storhertuger	21 Skud fra alle Skibe		Fanemarch, vedk. Nationalmelodi (event. Honnørmarchen)	2 Officerer af Løjtnantsklassen	Vedkommende Nationsflag		ja	
Fremmede Kronprinsener og Kronprinsesser, fremmede kejserlige og kongelige Prinsener og Prinsesser; Arvestorhertuger og regerende suveræne Fyrster som har Prædikat af Kgl. Højhed, deres Gemalinder og Enker efter Arvestorhertuger eller efter regerende suveræne Fyrster	21 Skud fra alle Skibe	Gives inden for Flagtid med Spil og uden for Flagtid uden Spil og indtil en Passagestand paa ca 600 Meter	do.	2 Underofficerer	Vedkommende Nationsflag	Ved officiel Ankomst, Afrejse eller Modtagelse om Bord (Under ugunstige Vejrforhold kan Flagnngen indskrænkes til Topflag)	ja	Salut for kongelige Personer besvares i Almindelighed ikke.
Alle andre fyrstelige Personer af suveræne og forhen suveræne Huse samt af det danske Kongehus's Sidelinier	19 Skud fra det Skib i hvilket de gaar om Bord		do.	2 Underofficerer	Vedk. Nationsflag		ja	

eneste Top; de modtages ved Faldrebet af den kommanderende; de øvrige Officerer og ligestillede møder inden for dette; Skansevagten træder i Gevær og præsenterer; Honnørsignal eller Musik gives som under § 36; Faldrebshonnør gives med 2 Underofficerer.

2. Ved Bortgangen gives samme Honnør og Salut som ved Ankomsten.

§ 41. Salutter for kongelige og fyrstelige Personer besvares i Almindelighed ikke.

§ 42. Under Gudstjeneste og Klartskib, og naar Hvilestanderen er hejst, gives ingen Honnør, men kongelige og fyrstelige Personer skal dog — undtagen under Gudstjeneste — modtages ved Faldrebet af den kommanderende. (Jfr. § 72, 2).

§ 43. 1. Vagtshonnør gives for Kongen, Dronningen, Enkedronningen og Kronprinsregenten ogsaa uden for Flagtid, men da uden Spil.

2. I det Skib, hvor Deres Majestæter er om Bord, gives ogsaa Vagtshonnør med Spil for kongelige Personer.

§ 44. Faldrebshonnør gives ogsaa i Tiden mellem Tapt og Reveille for Medlemmer af det danske Kongehus.

§ 45. Naar et Orlogsfartøj, der ros, møder eller passerer af Kongen eller nogen af det danske Kongehus, rejses Aarerne, i Fartøj med Gaffer holdes paa Aarerne; efter Omstændighederne rejser alle i Fartøjet sig, undtagen Mandskabet ved Aarerne, og hilser.

Bevæges Fartøjet ved Maskinkraft, stoppes Maskinen, medens Hilsen afgives.

Ligger Fartøjet ved Bolværk eller paa Siden af et Skib, afgives Hilsen staaende af alle i Fartøjet værende Personer. (Undtagen Folkene ved Hagerne).

Under Sejl afgives enhver Hilsen siddende. Se ogsaa § 77, Fartøjsceremoniel.

B. Ved Højtideligheder i det danske Kongehus.

§ 46. 1. Ved Tronbestigelsen gives — under Gang eller til Ankers — Salut og flages fra alle Skibe, til Ankers eller ved Bolværk jfr. § 48, 2.

2. Paa Kroningsdagen samt naar nogen af det danske Kongehus formæles, og Dagen er bleven officielt bekendtgjort, samt paa Kongens, Dronningens, Enkedronningens, Kronprinsregentens og Rigsforstanderens Fødselsdag skal Flaade, Eskadre eller enkelt Skib til Ankers eller ved Bolværk flage fra Flagets Hejsning til

dets Nedhaling; under Flagningen skal i alle Tilfælde vaje dansk Orlogsflag fra Vimpelmasten.

Kl. 12 Md. gives Salut fra hvert Skib, under Gang eller til Ankers:

a. Ved Kongens Formæling og paa Kroningsdagen 3 × 27 Skud,

b. paa Kongens, Dronningens og Enkedronningens eller Kronprinsregentens Fødselsdage 27 Skud, samt ved Formæling af nogen anden af Kongehuset 21 Skud,

c. paa Rigsforstanderens Fødselsdag, saafremt han er Medlem af Kongehuset, 21 Skud.

§ 47. Er en Prins eller Prinsesse af Kongehuset født, og officiel Meddelelse herom er modtaget saa betids, at Flagningen kan finde Sted fra Flagets Hejsning eller fra Kl. 12 Md., skal Flaade, Eskadre eller enkelt Skib til Ankers eller ved Bolværk flage til Solnedgang.

Kl. 12 Md. gives — til Ankers — Salut fra hvert Skib:

a. For en Kronprins 27 Skud,

b. for en Prins eller Prinsesse 21 Skud.

Hvis Meddelelse modtages senere end oven for nævnt, afgives fornævnte Honnør den følgende Dag med Flagning fra Flagets Hejsning.

C. Ved Dødsfald i det danske Kongehus.

§ 48. 1. Ved Dødsfald i det danske Kongehus skal, paa den Dag, paa hvilken paalidelig Efterretning derom erholdes, Flag, Gøse og Kommandotegn sættes paa halv Stang (jfr. § 18, 2), hvad enten et Skib er under Gang, til Ankers eller ved Bolværk, og fra hvert salutpligtigt Skib under Gang eller til Ankers skydes Sørgesalut med 3 Gange det i §§ 36, 37 bestemte Antal. Sørgesalutten paabegyndes Kl. 12 Middag, saafremt der ikke officielt er opgivet et andet Tidspunkt.

Hvis Efterretningen om Dødsfaldet modtages saa sent, at Sørgesalutten ikke kan paabegyndes Kl. 12 Middag, afgives den i Løbet af Eftermiddagen inden Solnedgang; kan dette ikke naas, udføres den øvrige Del af Ceremoniellet fra Efterretningens Modtagelse indtil Solnedgang, medens det fulde Sørgeceremoniel først udføres den følgende Dag fra Flagets Hejsning.

2. Er Kongen afgaaet ved Døden, skal hvert Skibs Besætning straks efter Sørgesalutten aflægge Troskabsløfte til den ny Konge, hvorefter Flag, Gøse og Kommandotegn hejses paa hel

Tabel over Salutter fra danske Orlogsmænd

Salut for	Antal Skud	I hvilken Anledning
Marineministeren.....	17	a) Under Passage med Flag vajende paa Skib. b) Ved tjenstligt Besøg om Bord. Jfr. § 49.2
Krigsministeren ¹⁾	17	Ved officielt Besøg om Bord
Generalinspektøren for Søværnet.....	Efter Graden	Ved Flaadeinspektion
Admiral.....	17) Det paagældende Kommandotegn salutes: a) naar det hejses b) — — nedhales c) — — forandres ved Forfremmelse. d) — — mødes af et yngre Kommandotegn e) — et Skib definitivt forlader Eskadren Kun som Besvarelse paa en Salut
Viceadmiral.....	15	
Kontreadmiral.....	13	
Standermand.....	11	
Vimpelmand.....	7	
Islands Minister.....	17	Ved 1ste officielle Besøg om Bord inden for Islands Omraade
Guvørnøren for de vestindiske Øer.....	15	Ved 1ste officielle Besøg om Bord ved hver af de 3 Øer
Amtmanden over Færøerne.....	11	Ved 1ste officielle Besøg om Bord inden for Øernes Omraade
Ambassader.....	19) Besøg om Bord i alle Farvande Ved 1ste officielle Besøg om Bord inden for det Lands Grænser, hvor de er akkrediterede.
Envoyé extraordinaire.....	15	
Ministre résident.....	13	
Chargé d'affaires.....	11	
Generalkonsul.....	9	Ved 1ste officielle Besøg om Bord inden for hans Distrikts Grænser
Konsul.....	7) Ved første officielle Besøg om Bord i de Havne, hvor de fungerer
Vicekonsul.....	5	

Tabel over internationale Salutter

Salut for	Antal Skud	I hvilken Anledning
Fremmed Nationsflag ... Admiral of the Fleet, Storadmiral.....	21	Ankomst til fremmed Havn
Admiral.....	19) a) Møde med et salutberettiget Kommandotegn eller b) Officielt Besøg om Bord
Viceadmiral ²⁾	17	
Kontreadmiral.....	15	
Standermand.....	13	
Standermand.....	11	

¹⁾ Efter Omstændighederne ogsaa andre Ministre.

²⁾ I Mariner, hvor Admirals-Chargen ikke findes, fører Viceadmiraler undertiden som Flaadechefer klassen erholder ved officielt Besøg om Bord samme Salut som de tilsvarende Grader af

for danske Kommandotegn og Myndigheder.

Hvor ofte gives	Orlogsflag paa	Besvares	Anmærkning
a) Fra samme Eskadre eller Skib 1 Gang paa samme Dag b) Baade ved Ankomst og Bortgang, dog kun 1 Gang paa samme Dag selv med Besøg i flere Skibe i samme Eskadre) Nej	
Baade ved Ankomst og Bortgang fra Borde, 1 Gang paa samme Togt (samme Kommanderende)			Nej
Naar Generalinspektøren Kommandotegn bliver hejst, og naar det hales ned		som for en Eskadrechef	
a) Hver Gang b) do. c) do. d) 1 Gang paa samme Togt e) Hver Gang		Ja Nej Ja Ja Ja	a) og c) Naar Kommandoskibet selv saluterer, besvares Saluten ikke.
1 Gang paa samme Togt) Fortop	
1 Gang paa samme Togt ved hver af de 3 Øer og naar han ved fremmed Koloni gaar fra Skibet eller kommer om Bord			Nej
1 Gang paa samme Togt) Fortop	
Hver Gang baade ved Ankomst og Bortgang fra Borde			Nej
1 Gang paa samme Togt; dog salutes atter ved Bortgangen, naar nogen af disse Myndigheder efter tjenstlig Rejse med en dansk Orlogsmænd forlader denne i en anden under den paagældendes Omraade hørende Havn			

for Kommandotegn m. fl.

Hvor ofte gives	Besvares	Vedkommende Nations Plag paa
Ved hver Ankomst	Skud for Skud	Stortop
a) Hver Gang	Skud for Skud) Fortop
b) 1 Gang ved første officielle Besøg.	Personlig Salut besvares ikke	

deres Kommandotegn paa Stortoppen og salutes i saa Tilfælde med 17 Skud. Officerer af Generals-Admiralsklassen.

Stang og alle Skibe til Ankers eller under Gang saluterer med 3 × 27 Skud; Skibe til Ankers eller ved Bolværk flager til Solnedgang.

3. I Tiden indtil Bisættelsen og paa Bisættelsesdagen forholdes med Salut og Ceremoniel efter nærmere Ordre.

IV. Ceremoniel for danske Kommandotegn og Myndigheder.

A. Kommandotegn.

§ 49. 1. Naar Marineministeren med sit Flag vajende paa Skib kommer i Nærheden af Flaade, Eskadre eller enkelt Skib — under Gang eller til Ankers —, salutes med 17 Skud af den kommanderende eller ældste Skibschef.

Denne Salut besvares ikke.

Salut for Marineministerflaget fra fremmed Orlogsmænd besvares med Skud for Skud af en af de tilstedeværende danske Orlogsmænd efter den kommanderendes nærmere Bestemmelse.

2. Gaar Marineministeren om Bord i noget Skib, skal Mandskabet være opstillet til Parade paa Dækket og Ministerens Flag hejses efter indhentet Ordre. Salut gives saavel efter Ankomsten — hvis den ikke er given som under denne §'s Pkt. 1 — som ved Bortgangen; saafremt flere Skibe besøges, gives sidstnævnte Salut fra det, som sidst forlades.

3. Ovennævnte Salutter for Marineministeren gives fra samme Flaade, Eskadre eller Skib kun en Gang paa samme Dag, selv om der aflægges Besøg i flere Skibe.

§ 50. 1. Naar en Flag- eller Standermand ved Tiltrædelsen af sin Kommando hejser sit Kommandotegn, eller naar dette paa Grund af Forfremmelse i Grad forandres, salutes Kommandotegnet, saafremt intet ældre Flag, ingen ældre Stander er nærværende.

2. Salutten gives — hvad enten Flaaden (Eskadren) ligger alene eller sammen med andre danske Orlogsmænd — for samtlige Skibes Vedkommende af den efter Flag- eller Standermanden ældste kommanderende Officer, medmindre denne er Chef for selve Kommandoskibet, i hvilket Tilfælde Salutten gives af den næste i Kommando.

3. Naar Kommandoskibet ligger alene, eller naar kun dette blandt de tilstedeværende danske Orlogsmænd er salutpligtigt, gives Salutten fra dette.

4. De i denne §'s Pkt. 1 nævnte Salutter besvares fra Kommandoskibet med det til den saluterende Officers Kommandotegn

svarende Antal Skud; naar det er Kommandoskibet, som i Henhold til Pkt. 3 har givet Salut, bliver denne ikke besvaret.

5. Personlig Salut gives ikke en kommanderende fra de Skibe, der allerede har saluteret hans Kommandotegn.

6. Naar en Flag- eller Standermand ved sin Kommandos Ophør stryger sit Kommandotegn, skal dette — for saa vidt intet ældre Kommandotegn er nærværende — salutes fra Kommandoskibet.

Kommandotegnet stryges ved det sidste Skud. Denne Salut besvares ikke, og andre tilstedeværende danske Orlogsmænd saluterer ikke Kommandotegnet ved Strygningen.

§ 51. Naar en yngre Flag- eller Standermand hejser sit Kommandotegn i Nærværelse af et ældre Kommandotegn, skal han salutere dette; Salutten besvares efter den saluterende Officers Kommandotegn, men ingen anden Salut gives.

§ 52. 1. Naar et Skib med et yngre Kommandotegn første Gang paa Togtet møder et Skib med et ældre og salutberettiget Kommandotegn, saluterer det, hvad enten det har Ordre til at underlægge sig sidstnævnte eller ikke.

Salutten besvares efter den saluterende Officers Kommandotegn.

2. En ældre Vimpelmand saluterer ikke en yngre Standermand.

3. Beordres et eller flere Skibe til definitivt at forlade Flaaden eller Eskadren, salutes Kommandotegnet ved Afsejlingen.

Salutten besvares efter vedkommende Officers Kommandotegn.

§ 53. Saluterer en fremmed Orlogsmænd det danske Nationsflag, og intet Fort eller Salutbatteri findes til at besvare Salutten, skal tilstedeværende dansk salutberettiget Orlogsmænd besvare Salutten.

§ 54. Ikke officiel Salut for danske Orlogsmænd fra privat Skib eller privat Salutbatteri besvares med 5 Skud, saafremt Salutten virkelig har Karakter af en saadan, og Skudantallet mindst er 5 Skud.

§ 55. Naar en dansk Orlogsmænd paa nært Hold passerer eller passerer af et højere dansk Kommandotegn, skal det paa Dækket værende Mandskab gøre Front. Hvis Skansevagter er etableret, træder den an og gør Honnør.

B. Personlig Salut for salutberettigede danske Myndigheder.

§ 56. Se: Saluttabellen og Honnørtabellen.

1. Naar der ved officielt Besøg om Bord af danske landmilitære Myndigheder afgives personlig Salut, sker det uden Flagvisning.

2. Ved officielle Besøg om Bord af Statens Repræsentanter i Udlandet, Konsular- og Kolonial-Myndigheder vises dansk Orlogsflag paa *Fortoppen* under de personlige Salutter.

3. Personlig Salut kan gives ved Bortgangen fra Skibet.

4. Personlig Salut besvares ikke.

V. Ceremoniel for fremmede Nationsflag, Kommandotegn og Myndigheder.

A. Nationsflag, nationale Højtideligheder m. m.

§ 57. 1. Ved Ankomst¹⁾ til fremmed Havn eller Red, hvor Fæstning eller Salutstation findes, eller hvor en af vedkommende Nations Orlogsmænd er til Stede, skal det fremmede Nationsflag salutes, for saa vidt man er sikker paa, at Salutten vil blive besvaret. Under denne Salut skal den paagældende Nations Flag vaje paa *Vimpelmasten*.

2. Denne Salut gives forud for andre Salutter med 21 Skud — for saa vidt der ikke paa vedkommende Sted følges anden Sædvane — og besvares Skud for Skud. Skulde en saadan Salut blive besvaret med et mindre Antal Skud end det givne, skal den kommanderende uopholdelig fordre det manglende Antal og indrapportere det nærmere herom til Marineministeriet.

3. Dersom en til dansk Havn eller Red ankommende fremmed Orlogsmand fører Flag for et Medlem af et kongeligt Hus eller for en Præsident for en Republik, modtager det i Reglen Salut, forinden Nationsflaget salutes.

4. Salutten for fremmed Nationsflag skal i Almindelighed gentages ved hvert nyt Besøg i det paagældende Lands Havne eller Rede (forudsat at Salutten kan besvares). Et Skib, der for kortere Tid har forladt en Havn, kan efter Aftale med de stedlige Myndigheder undlade at gentage Salutten ved Tilbagekomst til Havnen.

§ 58. 1. Ligger Flaade, Eskadre eller enkelt Skib sammen med en fremmed Magts Orlogsmænd, der højtideligholder nationale

¹⁾ Sker Ankomsten efter Solnedgang, afgives Salut for Nationsflaget som Regel først ved Flagets Hejsning den følgende Morgen.

Glædes- eller Sørgefester, eller finder under Ophold paa fremmede Steder lignende Højtideligheder Sted i Land, og den kommanderende i Forvejen er underrettet om Anledningen af Stedets Myndigheder, deltager han i Højtidelighederne dels ved Flagning, dels ved Salut efter de forhaandenværende Omstændigheder.

Saadan Salut besvares ikke.

Under Salut i Anledning af fremmede Nations Glædes- eller Sørgefester skal den paagældende Nations Flag vaje paa *Vimpelmasten*, og med Hensyn til Flagning forholder man sig efter de paa Stedet gældende Regler.

2. Under internationale Forhold kan der tillades Afvigelser fra de givne Salutregler; dog maa Salut for fremmede kejserlige eller kongelige Personer eller for et Nationsflag ikke overstige 21 Skud og for andre Personer ikke overstige 19 Skud, medmindre særlige Forhold gør sig gældende.

Kun ved Sørgesalutter kan der normalt deltages uden Indskrænkning i Skudantallet, ligesom det ogsaa kan tillades at følge den ved den paagældende Lejlighed paa Stedet brugelige Form for Salut.

§ 59. Ankommer en dansk Orlogsmand til udenlandsk Havn eller Red, hvor der ligger dansk Skib med et ældre Kommandotegn, som han ikke er underlagt, salutes han det vedkommende Lands Nationsflag, medens han med Hensyn til andre Salutter for fremmede er dækket af det ældre Kommandotegn.

B. Kommandotegn.

§ 60. 1. Dansk Orlogsmand, som møder fremmed Orlogsmand, der fører højere salutberettiget Kommandotegn, skal salutes med det Antal Skud, som tilkommer dansk Kommandotegn af tilsvarende Grad. Paa samme Maade forholder overfor fremmed salutberettiget Kommandotegn af lige Grad, naar den danske Orlogsmand er det ankommende Skib, eller naar Mødet finder Sted i aaben Sø.

2. Dansk Orlogsmand, som fører salutberettiget Kommandotegn, skal vente først Salut fra fremmed Orlogsmand, som fører lavere Kommandotegn og tillige fra fremmed Orlogsmand, som fører Kommandotegn af lige Grad, naar den fremmede Orlogsmand er den ankommende, eller naar Mødet finder Sted paa dansk Soterritorium, uden at nogen af Parterne kan siges at være den ankommende.

3. En Flag- eller Standermand kan, naar Omstændighederne

ikke tillader ham selv at salutere eller at besvare Salut, lade dette udføre ved et af de ham underlagte Skibe.

§ 61. Træffes Flag- eller Standermand af forskellig Nationalitet paa fremmede Steder, salutes først det paa Stedet hjemmehørende Kommandotegn, derefter de øvrige efter deres Grad; er denne lige, salutes det Kommandotegn først, der har haft længst Ophold paa Stedet.

Dersom der paa Stedet vajer Flag for kongelige Personer, skal Salut herfor gaa forud for Salut for Kommandotegn, men komme efter Salutten for det fremmede Nationsflag.

§ 62. En Vimpelmand maa ikke uden særlige Grunde salutere en fremmed Vimpelmand.

§ 63. Salut fra fremmed Orlogsmænd for dansk Kommandotegn besvares Skud for Skud.

§ 64. 1. Ved Salut for fremmed Kommandotegn vises det paagældende Nationsflag paa *Fortoppen*; det første Skud falder, naar Flaget er hejst i Top; ved sidste Skud hales Flaget ned.

2. Besvares en Salut fra en fremmed Orlogsmænd, vises dettes Nationsflag under Salutten paa tilsvarende Top, hvor det danske Flag vajede i det fremmede Skib.

§ 65. Naar en dansk Orlogsmænd paa nært Hold passerer eller passerer af en fremmed Orlogsmænd, skal det paa Dækket værende Mandskab lade Arbejdet hvile og gøre Front. Hvis Skansevagt er etableret, træder den an og gør Honnør.

C. Personlig Salut og Ceremoniel for fremmede højere militære og civile Myndigheder.

Se: Saluttabellen og Honnørtabellen.

§ 66. 1. Personlig Salut gives høje militære Myndigheder ved tjenstligt Besøg om Bord.

2. Personlig Salut kan ogsaa gives for civile Myndigheder af høj Rang.

3. En Ambassadør, en Admiral of the Fleet, en Storadmiral og en Feltmarschal gives personlig Salut ogsaa ved ikke tjenstligt Besøg.

4. Personlig Salut kan gives ved Bortgangen fra Skibet.

5. Under personlig Salut for fremmede Personer vises den paagældendes Nationsflag paa *Fortoppen*.

6. Personlig Salut besvares ikke.

§ 67. Paa fremmede Steder kan den kommanderende afvige fra ovennævnte Regler, naar Forholdene maatte gøre det ønskeligt.

VI. Officielle Besøg.

A. Mellem danske Orlogsmænd.

§ 68. Imellem danske Kommandotegn aflægges det første tjenstlige Besøg af den yngre i Grad eller Aldersorden.

2. Saadant Besøg finder som Regel ikke Sted mellem Chefer i samme Eskadre.

B. Mellem danske og fremmede Orlogsmænd (internationale Regler).

§ 69. 1. Foreløbige Besøg (Komplimentering).

Den kommanderende for en eller flere Orlogsmænd, der befinder sig i en Havn eller paa en Red, sender ved fremmede Orlogsmænds Ankomst en Officer til den kommanderende for at komplimentere¹⁾.

Dette Besøg besvares saa snart som muligt ved en Officer, for saa vidt den kommanderende ikke foretrækker selv at gengælde Komplimenteringen ved straks af aflægge officielt Besøg i Henhold til Pkt. 2.

2. Officielle Besøg.

Inden 24 Timer efter Ankomsten til en Havn eller Red, og efter at Komplimenteringen har fundet Sted, aflægges den kommanderende Besøg hos den kommanderende for det eller de Skibe af en fremmed Flaade, der forinden hans Ankomst befandt sig i Havnen eller paa Reden, hvis denne Officer er af samme Grad som han selv.

Dette Besøg besvares personligt, inden 24 Timer efter at det er aflagt.

Er de kommanderende derimod af forskellige Grader, aflægges den Officer, hvis Grad er lavest, inden for den samme Tidsfrist det første Besøg, hvilket ogsaa besvares inden 24 Timers Forløb.

Officerer af højere Grad besvarer Besøg af Officerer af lavere Grad paa følgende Maade:

En Flag- eller Standermand besvarer personligt Besøget af Officerer af Kommandørs-Klassen eller derover, hvorimod han kan lade Besøg af Officerer af lavere Grad besvare ved sin Stabschef.

En Kommandør, der ikke er Standermand, eller en Officer af lavere Grad besvarer personligt enhver kommanderende Officers Besøg.

¹⁾ Komplimentering finder som Regel kun Sted inden for Flagtid.

Naar enkelt Skib eller Eskadre er ankommet til Havn eller Red, og de officielle Besøg mellem de kommanderende er udvekslede, bør Cheferne — i Henhold til almindelig Orlogs-Skik og Brug — som Regel aflægge Besøg hos de paa Stedet liggende fremmede Orlogsmænds Chefer. Hvor et stort Antal Skibe af samme Nationalitet er forsamlet under enkelt Kommando, kan saadanne Besøg dog undlades, naar man i Forvejen har forvissat sig om, at Undladelsen er i Overensstemmelse med gældende Coutume. Lignende Regler gælder for Udveksling af Besøg mellem de forskellige Officersmesser.

C. Mellem danske Orlogsmænd og danske Myndigheder.

§ 70. 1. Ved danske Orlogsmænds Ankomst til dansk Havn, hvor der findes fast Garnison — med Undtagelse dog af København —, vil den kommanderende Søofficer have at afgive skriftlig Meddelelse om Ankomsten til Kommandanten paa Stedet. Saa fremt Opholdet bliver af længere Varighed, træder efter Omstændighederne personligt Besøg af den kommanderende Søofficer i Stedet for den skriftlige Meddelelse, medmindre han deri er tjenstlig forhindret, eller han er af højere Grad eller ældre i Aldersorden end Kommandanten. Det aflagte Besøg gælder for Togtet, medmindre særlige Forhold gør sig gældende, og det besvares af vedkommende Myndighed af Hæren, efter Omstændighederne personligt eller ved en Officer.

Denne Bestemmelse medfører ingen tjenstlig Underlægning¹⁾.

2. En Minister, Guvernør eller ligestillet øverste Myndighed for dansk Biland eller Koloni modtager først Besøg af enhver kommanderende Officer.

3. I fremmede Havne aflægges den kommanderende Officer først Besøg hos en dansk diplomatisk Repræsentant med Rang af *chargé d'affaires* eller derover.

4. Ved Eskadres eller enkelt Skibs Ankomst til fremmed Havn vil det første Besøg imellem den kommanderende Søofficer og den i Havnen fungerende Konsul være at aflægge af den, som staar lavest i nedenstaaende Rækkefølge:

Flag- og Stander mænd.

1) A n m. I Garnisonen, hvor ingen særlig Kommandant er ansat, er Brigadechefen, eller naar ingen saadan har Standkvarter der, den ældste Regimentschef Kommandant paa Stedet. Findes der ej heller nogen Regimentschef i Garnisonen, er den ældste Bataillonschef af Linien Kommandant.

Honnørtabel
Vagts- og Faldrebshonnør gives ved efternævntes Ankomst og Bortgang fra Børde.

	Vagt med Gevær ¹⁾	Med	Ved Faldrebet	Anmærkning
Majestæter, Præsidenter for Republikker, regerende Storhertuger, deres Gemalinder og Enker efter regerende Storhertuger	præsenteret	Hornsignal eller Musik	2 Officerer af Løjtnantsklassen	Ogsaa uden for Flagtid, men da uden Spil } tyllige under Forbipassage inden for ca. 600 Meters Afstand
Andre fyrstelige Personer	do.	do.	2 Underofficerer	
Marine- og Krigsministeren; Islands Minister i islandske Farvande	do.	do.	2 menige Faldrebsgæster	
Officerer af Admirals- og Generalklasserne, Stander mænd	skuldreret ¹⁾	Viceadm. 3 Honnørsignaler Kontreadm. 2 Standermd. 1 Honnørsignal	do.	
Riddere af Elefanten, Storkors og Kommandør af Dannebrog ²⁾	do.		do.	
Officerer af Kommandørs ²⁾ og Oberstklasserne	do.		do.	Faldrebshonnør gives endvidere de med Officerer og med Underofficerer af 1ste Grad ligestillede
Kaptajner ²⁾ , Officerer af Løjtnantskl. og Underofficerer af 1ste Kl. 1ste Grad			do.	I det Lands Havne hvor de er akkrediterede
Danske Diplomatiske Repræsentanter	do.	Honnørsignal eller Musik	do.	I Bilandenes eller Koloniens Farvande
Guvernøren over Vestindien og Amtmanden paa Færøerne	do.		do.	I deres Distrikt eller Havn
Danske Generalkonsuler	do.		do.	I deres Havn
do. Konsuler	do.		do.) Skildvægten ved Faldrebet skuldrer
do. Vicekonsuler	do.		do.	
Riddere af Dannebrog ²⁾				
Dannebrogsmænd ³⁾				

1) Med præsenteret Gevær i underlagt Skibe. For fremmede Officerer af samme Klasser samt Stander mænd præsenteres ogsaa Gevær.

2) Skibschef af Kommandør- og Kapajns-Klasserne gives Vagthonnør med præsenteret Gevær i eget Skib; udenlandske Skibschef af de tilsvarende Klasser gives Vagthonnør med præsenteret Gevær.

3) Naar selve Ordeusdekorationen bæres.

Generalkonsuler.
 Kommandører som Skibschefer.
 Konsuler.
 Kaptajner som Skibschefer.
 Officerer af Løjtnantsklassen som Skibschefer.
 Vice-Konsuler.

5. I alle Tilfælde sendes snarest muligt efter Ankomsten en Officer til vedkommende Myndighed med Underretning om Ankomsten og for om fornødent at stille et passende Fartøj til vedkommendes Afbenyttelse ved dennes officielle Besøg om Bord.

D. Mellem danske Orlogsskibe og fremmede Myndigheder.

§ 71. Den kommanderende for en eller flere Orlogsmænd skal snarest efter Ankomsten til fremmed Havn aflægge officielt Besøg hos den paa Stedet værende øverste militære eller civile Myndighed; dog skal han, saafremt ingen ældre, dansk, kommanderende Officer er til Stede, forinden henvende sig herom til den paa Stedet værende danske diplomatiske Repræsentant eller Konsul.

En Flagmand kan dog, efter vedkommende Myndigheds Grad, lade sig repræsentere ved sin Stabschef eller en anden Officer.

VII. Vagts- og Faldrebshonnør.

§ 72. 1. Vagts- og Faldrebshonnør gives — inden for de nærmere bestemte Tider — ens ved Personers Ankomst og Bortgang.

2. Under Gudstjeneste og Klartskib, og naar Hvilestanderen er hejst, gives ingen Honnør; kongelige og fyrstelige Personer, Marineministeren og den kommanderende Flag- eller Standermand skal dog — undtagen under Gudstjeneste — modtages af den kommanderende ved Faldrebet.

§ 73. 1. Vagtshonnør for Personer gives i Henhold til Honnør-Tabellen, men kun til Ankers og inden for Flagtid; dog gives den uden for denne Tid for Medlemmerne af det danske Kongehus, men da uden Spil.

2. I det Skib, hvor Hans Majestæt Kongen eller noget Medlem af det danske Kongehus er om Bord, gives Vagtshonnør kun for kongelige Personer samt for Marineministeren og den kommanderende Flag- eller Standermand; for begge sidstnævntes Vedkommende dog uden Spil.

Alle andre gives kun Faldrebshonnør.

3. For dertil berettigede Officerer gives Vagtshonnør kun, naar de bærer Uniform; for Riddere af Elefanten samt Storkors og Kommandører af Dannebrog kun, naar de bærer selve Ordensdekorationerne.

4. Naar Skansevagten skal give Honnør med Spil for Personer, kommanderes den af en Officer. Spillet gives i Henhold til de gældende Hornsignaler for Flaaden og Honnør-Tabellen.

Nationalmelodien maa som Honnør kun spilles for Flaaget og for Medlemmer af det danske Kongehus.

§ 74. 1. Faldrebshonnør gives i Tiden mellem Reveille og Taptø og i Henhold til Honnør-Tabellen; dog gives den uden for denne Tid for Medlemmer af det danske Kongehus. Enhver, der er berettiget til at honoreres med Faldrebsgaster, skal modtages ved Faldrebet efter de derom givne Regler (se § 75).

En ældre Underofficer af Matros- og Søminekorpset piber Faldreb for Chefen eller en højere kommanderende, den vagthavende Underofficer for andre til Faldrebshonnør berettigede.

Ved Ankomst »pibes ud«, naar Fartøjet lægger til. Ved Bortgang »pibes ind«, naar Fartøjet er sat fra. Den paagældende Underofficer og Faldrebsgasterne hilser med Haanden til Huen, fra der pibes ud, til der er pebet ind.

2. Hvor Forholdene tillader det, og naar Omstændighederne gør det ønskeligt, anvendes 1 à 2 ekstra Faldrebsgaster nederst paa Faldrebstrappen.

3. Styrbords Faldreb benyttes til Ankers som Regel kun af Officerer og ligestillede.

4. Faldrebshonnøren bortfalder over for civilklædte Befalingsmænd og ligestillede af Skibets Besætning og kan under særlige Omstændigheder bortfalde efter den kommanderendes nærmere Bestemmelse.

§ 75. 1. En Flag- eller Standermand modtager ved Faldrebet enhver Flag- eller Standermand, som aflægger officielt Besøg om Bord, og som fører lige eller højere Kommandotegn.

Ved Faldrebet møder endvidere samtlige om Bord værende Officerer og ligestillede.

2. En Flag- eller Standermand, som gaar officielt om Bord i underlagt Skib, modtages ved Faldrebet af Skibschefen og samtlige om Bord værende Officerer og ligestillede.

I øvrigt modtages han i eget Skib af Skibschefen, Vagtchefen

og dem af Staben, han dertil maatte have beordret, samt de paa Dækket værende Officerer og ligestillede.

3. En Skibschef modtager ved Faldrebet enhver Officer af højere Grad end hans egen og enhver Skibschef af lige Grad, naar de aflægger officielt Besøg om Bord.

4. En Skibschef modtages i eget Skib ved Faldrebet af næstkommanderende, Vagtschefen og de paa Dækket værende Officerer og ligestillede.

5. En Stabschef eller Flagkaptajn modtages i de til Flaaden (Eskadren) hørende Skibe som en Skibschef i eget Skib, dog giver næstkommanderende og Officerer og ligestillede, der er af ældre Anciennet end Stabschefen eller Flagkaptajnen, ikke Møde.

6. En Officer eller ligestillet modtages ved Faldrebet af den vagthavende Officer.

7. En til Faldrebshonnør berettiget Underofficer eller ligestillet modtages ved Faldrebet af den vagthavende Underofficer.

8. Ved Bortgangen finder Ledsagelse til Faldrebet Sted efter de i Pkt. 1—7 for Modtagelse givne Regler.

§ 76. Skildvagten ved Faldrebet gør samme Honnør som Skansevagten; gives ingen Vagtshonnør, gør han Honnør efter vedkommendes Grad. Han skuldrer for en Dannebrogsmænd, som bærer selve Hæderstegnet.

VIII. Fartøjsceremoniel.

§ 77. 1. Naar et Fartøj, der ros, møder eller passerer af Kongen eller nogen af det danske Kongehus, rejses Aarerne, (hvor der ros i Gaffer, holdes paa Aarerne), alle i Fartøjet undtagen Mandskabet ved Aarerne rejser sig og hilser (jfr. § 45).

Drives Fartøjet med Maskinkraft, stoppes Maskinen, medens Hilsen afgives.

Ligger Fartøjet ved Bolværk eller paa Siden af et Skib, afgives Hilsen staaende af alle i Fartøjet værende Personer. (Undtagen Folkene ved Hagerne).

2. Naar Orlogsfartøjer passerer hinanden, afgives enhver Hilsen siddende (se dog Pkt. 1).

Hilsen afgives ikke af Mandskab ved Aarer, Hager eller Maskine.

En yngre Befalingsmand eller menig Fører lader under Passagen holde paa Aarerne over for en ældre Befalingsmand, der fører Kommandotegn. I Fartøj, der drives ved Maskinkraft, mindskes Fart.

3. En Undermand maa ikke uden Nødvendighed ro forbi en Overmand, naar begge ror samme Vej.

4. Befalingsmænd og ligestillede forlader et Fartøj efter Grad og Aldersorden og gaar i Fartøj i den omvendte Orden; de hilser af de i Fartøjet værende Undermænd undtagen af Folkene ved Hager og Aarer.

5. I lastede eller bugserende Fartøjer forholdes efter Omstændighederne som ovenfor anført; dog gives der ikke Honnør med Aarerne.

6. Folk i Fartøjer, fortøjede ved Skibet, hilser staaende paa Befalingsmænd og ligestillede, der passerer tæt forbi eller som lægger til eller fra Faldrebene; ligger Fartøjer med Besætning paa Siden af Skibet, forholdes efter ovenanførte almindelige Regler.

7. Naar et Fartøj passerer tæt forbi et af Flaadens Skibe, om Bord i hvilket Flaget hejses eller nedhales med Honnør, hilser alle undtagen Mandskabet ved Aarerne. Hvis Fartøjet ros, rejses Aarerne, og, hvis det drives ved Maskinkraft, stoppes Maskinen, medens Hilsen afgives. Ligger Fartøjet fortøjet paa Siden af Skibet, forholder Besætningen sig ligesom Mandskabet om Bord i Skibet.

8. Naar Forholdene kræver det, kan der afviges fra de i denne § fastsatte Bestemmelser.

9. Naar et Fartøj passerer tæt forbi eller ligger paa Siden af et fremmed Orlogsskib, i hvilket Flaget hejses eller nedhales med Honnør, hilser Besætningen under passende Hensyntagen til Ceremonien i det fremmede Skib.

10. Under Sejl afgives enhver Hilsen siddende.

IX. Ceremoniel ved Dødsfald om Bord.

§ 78. 1. Dør Chefen for en Flaade, Eskadre eller Deling, nedhales hans Kommandotegn, (jfr. Instruks for Tjenesten i Flaadens Skibe), og Skibschefen hejser sin Vimpel.

Er det en Skibschef, som er død, nedhales hans Vimpel, og en anden hejses, under Iagttagelse af passende Ceremoniel.

2. Finder Dødsfaldet Sted i en Orlogsmænd til Ankers eller fortøjet, skal Kommandotegn, Flag og Gøs føres paa halv Stang fra det Øjeblik, da Skiftning af Kommandotegn har fundet Sted, indtil Liget føres fra Borde, eller hvis vedkommende er død i Land, da paa Dødsdagen eller efter Omstændighederne den følgende Dag.

3. Dør en subaltern Officer, Underofficer eller ligestillet eller menig om Bord, skal Skibet til Ankers føre Flag og Gøs paa halv Stang fra Dødsøjeblikket til Liget er ført fra Borde.

4. I Søen gælder denne §'s Bestemmelser kun fra Flagets Hejsning paa den for Overbordsættelsen fastsatte Dag, til Ceremonien er til Ende. (Gøs sættes ikke).

5. Dør nogen af Besætningen fra en Orlogsmænd i Land, gives der ham samme Begraveshonnør, saafremt Omstændighederne tillader det, som om han var død om Bord. Flag og Gøs føres paa halv Stang paa Dødsdagen eller efter Omstændighederne den følgende Dag.

6. Naar en dansk Orlogsmænd fører Flag og Gøs paa halv Stang, skal tilstedeværende danske Orlogsmænd gøre det samme.

7. Ved Sørgeceremonier paa fremmede Orlogsmænd skal tilstedeværende danske Orlogsmænd efter Omstændighederne deltage deri.

8. I Fartøjer, der hører til Skibe, der fører Flag paa halv Stang, føres ogsaa Flag og eventuelt Distinktionstegn paa halv.

9. Under Flagning maa Flaget ikke sættes paa halv Stang; i paakommende Tilfælde maa den kommanderende afgøre, hvorvidt man efter Omstændighederne skal sætte Flaget paa halv Stang eller flage.

Anm. Er det en Underofficer eller ligestillet eller menig, som er død om Bord, og Liget først føres fra Borde paa Begravelsesdagen, skal Ceremoniellet for Flag og Gøs paa denne Dag foregaa i i Henhold til § 80 c.

§ 79. 1. Naar nogen af Besætningen paa en Orlogsmænd afgaar ved Døden om Bord, og Begravelsen skal foregaa i Land, skal Overenskomst herom træffes med de stedlige Myndigheder.

2. I Udlandet ordnes det fornødne gennem Stedets danske Konsul; kun naar Overenskomst ikke kan tilvejebringes, maa Liget overbordsættes, hvilket da maa ske udenfor Havn.

§ 80. 1. Naar nogen af Besætningen paa en Orlogsmænd er afgaaet ved Døden om Bord i et Skib til Ankers eller fortøjet, og Liget bringes fra Borde forinden Begravelsesdagen, kan dette ske i Stilhed efter Solnedgang, saafremt Skibet faar Lejlighed til at deltage i Ceremoniellet ved Begravelsen. I modsat Fald bringes Liget i Land om Dagen med et passende Ceremoniel, idet Skibet afgiver den reglementerede Sørge salut.

Dersom Begravelsen vil komme til at foregaa under Forhold, der forhindrer det militære Ceremoniel, kan der, forinden

Honnøratdelingen ved Begravelse i Land.

	Den afdødes Klasse og Grad							
	Menig	Underofficer (1. Kl. 2. og 3. Gr. og 2. Kl.)	Underofficer (1. Kl. 1. Gr.)	Sekond- eller Reserve-løjtnant	Premier-løjtnant eller Løjtnant	Kaptajn	Kommandør	Flag- eller Standermand
Kaptajn	—	—	—	—	—	1	1	1
Premierlt. eller Løjtnant	—	—	—	—	1	2	2	4
Sekond eller Reservelt.	—	—	—	1	1	2	2	—
Underoffic (1)	1 (som Fører)	1 (som Fører) ¹⁾ ₂	1 (som Fører) ¹⁾ ₃	4	8	16	16	16
Hornblæsere	2	2	2	4 ²⁾	4 ²⁾	4 ²⁾	6 ²⁾	6 ²⁾
Menge	12 i 1 Sektion	20 i 2 Sektioner	36 i 3 Sektioner	48 i 4 Sektioner	64 i 2 Delinger	96 i Kompagni	120 i Kompagni	200 i Kompagni
Til Transport af Kisten	12 menige	12 menige	12 menige	12 Underoff. 2. Kl.	12 Underoff. 2. Kl.	12 Underofficerer	12 Underoff. 1. Kl.	12 Underoff. 1. Kl.
Marchaller (Sekond-Marchaller)	—	—	—	2 Sekond. ell. Reservelt.	2 Sekond. ell. Reservelt.	2 Premierlt.	2 Kaptajner	2 Kaptajner
Premier-Marchaller	—	—	—	—	—	—	—	2 Kommandører

¹⁾ Ved Begravelse af Underofficerer bør Føreren være af samme Klasse og Grad som den afdøde.

²⁾ Ved Begravelse af Officerer erstattes Hornblæsere om muligt af Musik.

Sørgesalutten, afgives de reglementerede 3 Geværsalver fra Borde.

2. Paa Overbordsættelses- eller Begravelsesdagen udføres endvidere følgende Sørgeceremoniel:

a. For en Flag- eller Standermand:

Samtlige tilstedeværende Orlogsmænd sætter ved Flagets Hejsning Flag og Kommandotegn paa halv Stang, paa Red eller i Havn ogsaa Gøs.

Naar Liget overbordsættes, affyres, saa snart de til Overbordsættelsen hørende gejstlige Ceremonier er til Ende, fra samtlige Skibe 3 Geværsalver af en til den afdødes Stilling og Skibets Størrelse svarende Styrke.

Skal Begravelsen foregaa i Land, gives Salverne over Graven; hvis dette ikke er blevet tilladt i udenlandsk Havn, gives Salverne fra Borde, saa snart Kisten er anbragt i Fartøjet.

Naar Liget er sænket i Søen eller ført fra Borde, afgiver Kommandoskibet Sørgesalut med det Antal Skud, hvortil den afdøde var berettiget i levende Live (jfr. Salut-Tabellen). Naar Begravelses-Ceremonierne er tilendebragte, hejses Flag, Gøs og Kommandotegn i Top.

b. For alle andre Officerer:

Samtlige tilstedeværende Orlogsmænd sætter ved Flagets Hejsning Flag og, paa Red eller i Havn, Gøs paa halv Stang; for en Skibschef fører endvidere det Skib, han kommanderede, Vimpelen paa halv Stang. Naar Liget overbordsættes, affyres fra det Skib, hvorfra Overbordsættelsen finder Sted, naar de dermed forbundne gejstlige Ceremonier er udførte, 3 Geværsalver af en til den afdødes Rang og Skibets Størrelse svarende Styrke.

Føres Liget fra Borde til Begravelse i Land, gives disse Salver som anført under Pkt. 1.

Naar Liget er sænket i Søen eller ført fra Borde, afgiver det paagældende Skib følgende Antal Sørgeskud:

For en Kommandør	9
— en Kaptajn	7
— en Premierløjtnant eller Løjtnant	5
— en Sekond- eller Reserveløjtnant	3

Naar Begravelses-Ceremonierne er til Ende, hejses Flag, Gøs og eventuelt Kommandotegn i Top.

c. For Underofficerer og menige sættes i det paagældende Skib Flag og, paa Red eller i Havn, Gøs paa halv Stang, saa længe Ceremonien varer; 3 Geværsalver gives som anført under

Pkt. 2 a, efterfulgt for Underofficerer af 1ste Klasse 1ste Grad af 3 Sørgeskud, for andre Underofficerer og menige af 1 Sørgeskud.

§ 81. For de med Officerer og Underofficerer ligestillede iagttages de for de tilsvarende militære Grader bestemte Ceremonier.

§ 82. 1. Den afdødes Kiste dækkes med et Orlogsflag, og over dette lægges den afdødes Ordensdekorationer samt hans blottede Sabel korsvis med Skeden, Fæstet mod Hovedenden.

2. De gejstlige Ceremonier foretages om Bord, hvis den afdøde skal overbordsættes. Der lydes til Gudstjeneste som sædvanlig, Gudstjenestestanderen hejses, og Besætningen samler sig paa det Sted, hvor Kisten er hensat.

Ceremonien udføres derefter i Overensstemmelse med den i Andagtsbogen derfor givne Formular. Efter at Indledningssalmen er afsungen og Bønnen læst over den afdøde, bæres Kisten til Overbordsætningsstedet (Faldrebet). Her foretages Jordpaa-kastelsen. Under Afsyngelsen af Slutningssalmen sættes Liget over Bord.

Naar Ceremonien er til Ende, lydes der af, Gudstjenestestanderen nedhales, de 3 Geværsalver affyres og derefter afgives den reglementerede Sørgesalut.

Hvis den afdøde skal begraves, foretages de gejstlige Ceremonier i Land, om muligt af en Præst.

§ 83. 1. Skal den afdøde begraves, landsættes, forinden Kisten føres fra Borde, den befalede Styrke (jfr. hosstaaende Tabel), medførende Flag (i Indland dog kun for saa vidt den afdøde var Officer) eventuelt tillige Musikkorps eller Hornblæsere jfr. Tabellen og endelig den formødne Styrke til Kistens Transport.

2. Naar Liget føres fra Borde i Fartøj, skal Flaget vaje paa halv Stang i dette og i alle Fartøjer i Følget.

Er det en afdød Skibschef eller højere kommanderende, føres endvidere den paagældendes Kommandotegn paa halv Stang i det Fartøj, der bærer Kisten.

Marchallerne holder, efter Omstændighederne staaende i Fartøjet, Vagt omkring Kisten med draget Værge eller bærende Sørgemarchalstave.

3. En Flag- eller Standermand følges af alle ham underlagte kommanderende og Skibschefer foruden af subalterne Officerer;

en Skibschef (Stabschef) følges af Flaadens eller Eskadrens Skibschefer, foruden subalterne Officerer fra eget Skib (Kommandoskibet);

en subaltern Officer, en Underofficer eller en menig følges af et nærmere beordret Antal Officerer, Underofficerer og menige.

§ 84. 1. Naar Kisten føres i Land fra Fartøjet, skuldrer Honnorafdelingen Gevær; Processionen ordner sig under Ledelse af den dertil beordrede Officer i Henhold til den afdødes Grad og Stilling og efter følgende Norm:

2. Musikken,
Honnør-Afdelingen,
Marchallerne (Sekond-Marchallerne),
Kisten, ved hvis Side det til dens Transport bestemte
Mandskab gaar,
(Premier-Marchallerne),
Følget.

Skal Kisten sættes i eller tages fra Ligvogn af Officerer, bliver disses Plads i Processionen mellem Honnør-Afdelingen og Marchallerne.

3. Processionen marcherer langsomt, under Sørgemarch, til Begravelsesstedet; den afgiver ingen som helst Honnør under Vejs. Ved Ankomsten opmarcherer Honnør-Afdelingen, Front mod Graven, Geværet skuldres, og Sørgemarch blæses, idet Kisten bæres forbi; Geværet lades og tages i Hvil.

4. Naar den gejstlige Handling er endt og Koralerne blæste, affyres for enhver afdød 3 Salver med højt Anslag, hvorefter Geværet skuldres. Paa samme Tid afgives om Bord den reglementerede Sørgesalut.

5. Afmarch til Landingsstedet sker med Gevær i Hvil, og under Spil eller Musik, hvis Honnør-Afdelingen kommanderes af en Officer; kommanderes den af en Underofficer, gives intet Spil.

§ 85. 1. Honnør-Afdelingens Størrelse fastsættes for hvert Tilfælde under Hensyn til Besætningens Størrelse og den afdødes Stilling. Dog skal Afdelingen bestaa af mindst 20 Mand for Officerer af Premierløjtnants Rang eller derover og af mindst 15 Mand for Officerer af Sekondløjtnants Rang. I intet Tilfælde maa Antallet af det skydende Mandskab være under 10 Mand.

Med Hensyn til den nærmere Ordning se Tabellen.

2. I Eskadre (se Tabellen).
3. Naar Omstændighederne fordrer det, kan Indskrænkning af det i Tabellen anførte Mandskab finde Sted.
4. Ceremoniel ved Dødsfald gives ikke mellem Solnedgang og Solopgang.

§ 86. 1. Skal Begravelse finde Sted, vil efter Omstændighederne den kommanderende Officer for tilstedeværende fremmede Orlogsskibe forinden være at underrette om Tid og Sted for Ceremonien.

2. Underrettes den kommanderende om, at Begravelse vil finde Sted fra et tilstedeværende fremmed Orlogsskib eller fra Garnison i Land, skal han paa passende Maade lade deltage fra sit eget Skib i Ceremonien.

3. Underrettes den kommanderende om stedlige udenlandske Myndigheders Død og Begravelse, skal han iagttage saadant Ceremoniel, som maatte svare til Forholdene og til Skik og Brug paa Stedet.

4. I indenlandsk Havn kan den kommanderende lade sætte Flag paa halv Stang i Tilfælde, hvor det vilde være stødende at unllade det.

X. Honnør af landsatte, bevæbnede Afdelinger.

§ 87. Opmarkerede taktiske Afdelinger honoreres:

1. Kongen og Medlemmer af Kongehuset med sænket Flag, med præsenteret Gevær og efter Omstændighederne med Honnør-marchen eller Fanemarchen.

2. Med præsenteret Gevær honoreres:

Marineministeren og den kommanderende Officer fra det eller de Skibe, hvortil Afdelingen maatte høre, naar den af dem skal inspiceres, samt

Flag, Fane eller Estandart, der medføres af bevæbnede Afdelinger (Kommandoer med Gevær eller med dragen Sabel).

3. Med skuldret Gevær honoreres:

Marineministeren, Officerer af Kommandørs Grad eller derover samt Afdelingens Chef og dennes foresatte, for saa vidt de ikke i Henhold til Pkt. 2 skal honoreres med præsenteret Gevær; kommanderes Afdelingen af en Underofficer, skuldres endvidere for Kaptajner.

Bevæbnede Afdelinger.

4. Kommanderes den opmarkerede taktiske Afdeling af en Løjtnant, rettes for Kaptajner; kommanderes den af en Underofficer, rettes for Officerer af lavere Grader.

5. Den i Pkt. 3 og 4 nævnte Honnør gives kun for Officerer, naar de bærer Uniform.

6. Spil gives de dertil berettigede Personer (jfr. Horn-

signalerne for Flaaden), men dog kun i Tiden mellem Reveille og Tapto.

§ 88. 1. Naar en Afdeling giver Honnør med præsenteret Gevær, skal Officeren salutere med Sablen, gives Honnør med skuldreret Gevær, sænker han Sablen.

2. Den kommanderende Officer udfører Honnørgrebet med Sabel, straks efter at Afdelingen har udført det kommanderende Honnørgreb, og de andre Officerer efterhaanden som den, for hvem Honnøren afgives, kommer forbi dem, eller de passerer ham.

§ 89. Fra ovenstaaende Regler om Honnør afviges dog, naar Afdelingen er opmarcheret til Parade eller Inspektion for Marineministeren eller Afdelingens Chef, da der, indtil den inspicerendes Ankomst, kun afgives Honnør for Kongen, Medlemmer af Kongehuset og Afdelingens egne foresatte, og under Inspiceringen kun for Kongen og Medlemmer af Kongehuset.

§ 90. 1. Ved alle Lejligheder, hvor Honnør gives af bevæbnede Afdelinger, kommanderes tillige: »Giv agt! Se til højre (venstre)«, hvis den, hvem Honnøren gives, haves til en af Siderne.

2. Honnør af Afdelinger gives i Regelen kun, for saa vidt de paagældende Personer eller bevæbnede Afdelinger er inden for en Afstand af ca. 40 Skridt fra dem.

3. Naar den, hvem Honnør tilkommer af en opmarcheret Afdeling, passerer bag Fronten af denne, gøres ikke omkring, men der kommanderes blot: »Giv agt! Se til højre (venstre)«.

4. Naar Honnør samtidig kan tilkomme flere, afgives den kun for den, hvem den højeste Honnør tilkommer.

Saa længe den, for hvem Honnør er afgiven af en bevæbnet Afdeling, forbliver til Stede ved denne, afgiver Afdelingen kun Honnør for højere staaende, for dem, hvis tjenstlige Stilling paa Stedet medfører en bestemt Honnør, og for bevæbnede Afdelinger.

§ 91. 1. Bevæbnede Afdelinger under March gennem Byer giver Honnør for alle under § 87 nævnte samt for alle Vagter og Skildvagter, men dog kun med skuldreret Gevær og giver ingen særlig Honnør med Spil. Større marcherende Afdelinger giver Honnør delingsvis paa den kommanderendes Avertissement.

2. Under March uden for Byer honoreres Kongen og Medlemmer af Kongehuset som nævnt i Pkt. 1; alle andre honoreres kun ved, at der kommanderes: »Giv Agt! Se til højre (venstre)«. Der indtræder stræng Marchorden, men Geværbæringen forbliver uforändret.

§ 92. 1. Honnør gives i Reglen ikke af Afdelinger under Øvelser eller særlige Tjenesteforretninger (saasom under Formering, Ammunitionsfordeling, Vaabeneftersyn m. m.); dog lader Afdelingens Chef rette for Kongen, Medlemmer af Kongehuset og egne foresatte, hvis Omstændighederne tillader det.

2. Under Hvil gives ingen Honnør uden af den kommanderende personlig paa Afdelingens Vegne.

3. Føreren af en bevæbnet Afdeling honorerer personligt ogsaa de Overmænd, for hvilke Afdelingen ikke skal give Honnør.

§ 93. Fornævnte Bestemmelser for Honnør med Gevær gælder ogsaa for Afdelinger, bevæbnede med Sabel.

Afdelinger uden Bevæbning giver Honnør for de samme Personer, som de tilsvarende bevæbnede Afdelinger vilde have honoreret, ved at der kommanderes: »Giv Agt! Se til højre (venstre)«.

Uddrag af Dansk Konsularinstruktion

(af 18. Januar 1912)

III. Pligter, særlig med Hensyn til Skibsfart.

§ 50. Konsularembetsmanden skal vise danske Orlogsskibe, som ankommer til en Havn i hans Distrikt, og om hvis Ankomst han modtager Meddelelse, al den Hjælp og Bistand, han formaar; særlig paahviler det ham at underrette Orlogsskibes Chef om de for fremmede Orlogsskibe paa Pladsen gældende Forskrifter og Sædvaner, saasom med Hensyn til Saluter, officielle Besøg, Højtideligholdelse af nationale Fest- og Helligdage o. s. v. samt eventuelt om de der for Tiden herskende epidemiske og smitsomme Sygdomme.

Nogen Pligt til at vise Gæstfrihed mod Orlogsskibes Officerer og Mandskab paahviler ikke Konsularembetsmænd.

Ved en Eskadre eller et enkelt Orlogsskibs Ankomst til en Havn, hvor Konsularembetsmand er ansat, vil den kommanderende Officer og Konsularembetsmanden aflægge hinanden Besøg efter følgende Regler:

Generalkonsul (ogsaa titulær) gør først Besøg hos Flag- og Stander mænd, men modtager først Besøg af Skibschefer.

Konsul (ogsaa titulær) gør først Besøg hos Flag- og Stander mænd og til Skibschefer, for saa vidt disse er Kommandører, men modtager først Besøg af Skibschefer af Kaptajns Grad og derunder.

Vicekonsul aflægger først Besøg hos alle Skibschefer og højere Kommanderende.

Den, som med officiel Bemyndigelse midlertidig fungerer for nogen af de nævnte Tjenestemænd, behandles med Hensyn til Reglerne for officielle Besøg som vedkommende Tjenestemand selv. Konsulartjenestemænd salutes efter følgende Skala:

Generalkonsul (ogsaa titulær) med 9 Skud, Konsul (ogsaa titulær) med 7 Skud, Vicekonsul med 5 Skud; Tjenestemanden

har dog kun Krav paa Salut indenfor sit Distrikt og naar han møder i Uniform.

Det kan forventes, at der snarest muligt efter Ankomsten vil blive sendt en Officer til vedkommende Konsularembetsmand med Underretning om Ankomsten og for, hvis det af Konsulen ønskes, at stille et passende Fartøj til Afbenyttelse ved officielt Besøg ombord samt iøvrigt for at træffe Aftale om Tiden for Aflæggelse af de fastsatte officielle Besøg o. s. v.

Officielt Besøg skal som Regel gengældes inden 24 Timer.

Dersom Konsularembetsmanden efter Skibschefens Anmodning betjener ham som Kommissionær ved Indkøb af Skibsprovisioner og andre Varer, er det ham tilladt derfor at beregne sig Provision efter almindelig Brug paa Pladsen.

Marineministeriet har bestemt, at ethvert *Fyretablissemants*¹⁾ eller *Fyrskibs*¹⁾ Flag vil være at heise, hver Gang et Orlogsskib, dansk eller fremmed, med Nationalflaget oppe faas i Sigte imellem Solopgang og Solnedgang, og skal forblive vaiende, saalænge det paagjældende Orlogsskib har sit Flag heist eller, saafremt dette bliver oppe, til Skibet er ude af Sigte. (⁸/₃ 1873.)

Forskellige Bestemmelser om Føring af Splitflag for Skibe, tilhørende andre Statsinstitutioner, Yacht- og Roklubber, private Institutioner og private Postdampskibe.

Det under *Vandbygningsvæsenet* hørende Skibsmateriel fører Splitflag, i hvis ene Hjørne anbringes et Mærke, bestaaende af en Krone, og derunder V. B. V. (Kgl. Resol. af ³/₁₁ 1885.)

I Stedet for de ved de allerhøieste Resolutioner af 16de Januar 1883 og 26de April s. A. fastsatte særlige Flag for Skibsmateriellet henholdsvis under de *jydske-tyenske Statsbaner* og under de *sjællandske Statsbaner* bestemmes et ensartet Flag for alt det

¹⁾ Om hvilke der er i Stand hertil, se Haandbog for Søværnet.

Skibsmateriel, der sorterer under Statsbanernes Bestyrelse, nemlig et Splitflag, i hvis ene Hjørne anbringes en Krone og derunder D. S. B. (Kgl. Resol. af $\frac{27}{4}$ 1887.)

Der bifaldes, at de under *Indenrigsministeriet* sorterende Fartøier føre Splitflag, i hvis øverste Felt nærmest Liget anbringes et Mærke, bestaaende af en Krone og derunder Bogstaverne I. M.; som Følge heraf træde de kongelige Resolutioner af 24de December 1888 om Flagføring for de Fartøier, der anvendes i Fiskerikontrollens Tjeneste, og af 24de Mai 1893 om Flagføring for den til Foretagelse af Fiskeriundersøgelser oprettede biologiske Station og det af den benyttede Fartøismateriel ud af Kraft fra den 1ste Marts 1896 at regne. (Kgl. Resol. af $\frac{27}{11}$ 1895.)

Det bifaldes, at de under *Landbrugsministeriet* sorterende Skibe og Fartøjer føre Splitflag, i hvis øverste Felt nærmest Liget anbringes et Mærke, bestaaende af en Krone og derunder Bogstaverne L. M. (Kgl. Resol. af $\frac{24}{10}$ 1901.)

Det bifaldes, at Flag for *danske Lystyachter* skal bestaa i det danske Orlogsflag med Bogstaverne Y. F. i den øverste Firkant. (Kgl. Resol. af $\frac{15}{8}$ 1865.)

Marineministeriet bemyndiges til at tillade, at de Fartøier i *dansk Forening for Lystsejlsads*¹⁾, der have erhvervet eller maatte erhverve Ret til at føre det ved allerhøieste Resolution af 15de August 1865 fastsatte Yachtflag, maa som særlig Kjendingsmærke i dette Flag føre 3 Stjerner i Guld, anbragte paa passende Maade. (Kgl. Resol. $\frac{28}{2}$ 1873.)

Marineministeriet bemyndiges til at tillade, at de Fartøier i *Smaalandenens Seilselskab*, der have erhvervet eller maatte erhverve Ret til at føre det ved allerhøieste Resolution af 15de August 1865 fastsatte Yachtflag, maa som særligt Kjendemærke i dette Flag føre Selskabets Mærke, to korslagte S i Guld. (Kgl. Resol. $\frac{20}{7}$ 1882.)

¹⁾ Ved kgl. Reskript af $\frac{25}{7}$ 1891 er det tilladt »D. Forening f. Lystsejlsads« at føre Navnet »Kgl. Dansk Yachtklub«.

Marineministeriet bemyndiges til at tillade, at de *Randers Seilklub* tilhørende Fartøier, der have erhvervet eller maatte erhverve Ret til at føre det ved allerhøieste Resolution af 15de August 1865 fastsatte Yachtflag, maa som særligt Foreningsmærke i Flagets øverste Firkant nærmest Standerliget under Bogstaverne Y. F. anbringe en femtakket Stjerne i Guld. (Kgl. Resol. $\frac{29}{5}$ 1889.)

Det bifaldes, at *Soro Sejlforening* saavel paa Foreningens Fartøjer som paa dens Mast ved Soro Akademihave maa føre Yachtflaget med Cistersienserosen i blaat og hvidt i det øverste Felt nærmest Standerliget. (Kgl. Resol. $\frac{18}{5}$ 1899.)

Der approberes et Flag for »*Dansk Forening for Rosports*«, bestaaende i det danske Orlogsflag med Bogstaverne D. F. f. R. over to korslagte Aarer i Guld i den øverste Firkant nærmest Stangen. (Kgl. Resol. $\frac{14}{3}$ 1888.)

Det bifaldes, at *Centralforeningen for jydsk Roklubber* paa de Robaade, som tilhøre de under den hørende Klubber, fører dansk Orlogsflag, i hvis øverste nærmest ved Standerliget værende røde Felt er anbragt Mærket C f j R over to korslagte Aarer i Guld. (Kgl. Resol. $\frac{3}{4}$ 1897.)

Det bifaldes, at *Kjøbenhavns Frihavns-Aktieselskab* paa dets Baade, der benyttes af Selskabets Funktionærer, samt paa Dampfartøier i Selskabets Tjeneste fører Splitflag, i hvis øverste Felt nærmest Liget er anbragt et F, hvilket Flag det ved allerhøieste Resolution af 1ste d. M. — paa allerunderdanigst Forestilling fra Justitsministeriet — er blevet tilladt nævnte Selskab at føre paa dets Bygninger iland. (Kgl. Resol. $\frac{5}{11}$ 1894.)

Det bifaldes, at *Aktieselskabet »det østasiatiske Kompagni«* paa dets i oversøisk Fart gaaende Skibe som Nationalitets-Mærke fører dansk Splitflag, i hvis øverste Firkant nærmest Stangen er anbragt et Mærke, bestaaende af Kompagniets Kontorflag, som er et hvidt Stutflag, hvori findes et skraat liggende blaat Anker med Kæde og i nederste Hjørne nærmest Stangen Bogstaverne Ø. K., og hvis Højde skal være $\frac{1}{3}$ af den røde Firkants Højde, hvorhos

der midt paa den horisontale Del af Splitflagets hvide Kors skal anbringes Kompagniets Begyndelsesbogstaver, D. Ø. K., i Guld eller af mørkegul Farve samt af en Højde af $\frac{2}{3}$ af den hvide Stribes Bredde. (Kgl. Resol. $\frac{10}{2}$ 1898.)

Det bifaldes:

at *danske Dampskibe*, der gaa i *regelmæssig Postfart*, paa de Ture, hvor de medføre Post, maa som Postflag føre Splitflaget med et Posthorn med Krone over i den øverste røde Firkant nærmest Stangen, og

at *mindre Fartøjer og Baade* under samme Forhold maa føre som *Postflag* det almindelige Koffardiflag, ligeledes med et Posthorn med Krone over i den øverste røde Firkant nærmest Stangen. (Kgl. Resol. $\frac{21}{11}$ 1898.)

Gældende Bestemmelser om det danske Handelsflag m. m.

Ingen Skipper, som fører noget i Kongens Riger og Lande hjemmehørende Skib, enten det maatte føre Kanoner eller ikke, eiheller nogen Købmand eller Rheder derudi, maa understaa sig enten i Søen, paa nogen Vores Red eller Havn eller og paa fremmede Kyster og Havne at føre nogen Vimpel eller Vores Flag og Gøs med Split udi, det være sig, i hvad Slags Leilighed det være maatte, under Vimpelens Forbrydelse og 50 Rdlrs. Straf til Admiralitetskassen (nu Statskassen) for hver Gang, de dermed betræffes, og om det sker anden Gang eller tiere, derforuden tiltales som Vores Mandaters modvillige Overtrædere. Under samme Straf skal det være forbuden alle Skipperne og Rhedere af noget i Vores Riger og Lande hjemmehørende Skib dertil at lade giøre eller derved at føre nogen Vimpel eller Vores Flag og Gøs, og om de dermed betræffes, skal de uden Forskaansel anses, ligesom de dem virkelig havde misbrugt. Forbemeldte Bøder skal Magistraten eller anden Øvrighed paa det Sted, hvor saadan modvillig Forseelse sker, saavel som og Tolderen ved Exekution og uden nogen Proces hos Skipperen, eller om han er uformuende, men har Rhedere der paa Stedet, da hos dennem, een for alle og alle for een, strax inddrive, eller og belægge Skibsrummet med Arrest, indtil Betaling sker, som de selv agter at svare til, om det skulde befindes, at de med nogen herudi skulde have seet igennem Fingre. Dersom nogen af Vores Undersaatter imod dette Vores alvorlige Forbud skulle understaae sig udenlands at bruge Vimpel eller Vores Flag og Gøs, da skal den eller

de af det dermed farende Mandskab, som ved Hjemkomsten angiver sligt for det Steds Øvrighed, hvor Skibet kommer i Havn, nyde $\frac{1}{3}$ af forbemeldte Bøder, saafremt Sagen bliver Vedkommende overbevist, i hvilket Fald Vores allernaadigste Villie er, at Sagen efter Gæsterets Maade skal examineres og dømmes. (Uddrag af Forbud paa Vimpel Føring af 17de Februar 1741) (jfr. Søkrigsartikelsbrevet af $\frac{8}{1}$ 1752, § 818 samt Instruktioner for Tjenesten i Flaadens Skibe.)

Ifølge Forordning af 11te Juli 1748 § 1 og Lov af 13de Marts 1867 § 2 (jfr. Lov Nr. 57 om danske Skibes Registrering m. m. af 1ste April 1892 § 1) skal *det almindelige danske Handelsflag* være »et rødt Flag med hvidt Kors uden Split; og skal, naar Flagets Bredde ved Stangen sættes som Basis og Grund for Proportionen, det hvide Kors eller Kryds være $\frac{1}{7}$ af Flagets Bredde ved Stangen, de tvende agterste røde Kvarterer være en lige Firkant, og de forreste røde Kvarterer være $\frac{6}{4}$ af de agterste Firkanter«.

Da det har vist sig, at disse Bestemmelser ikke overholdes, finder Ministeriet sig foranlediget til at indskærpe, at danske Handelsskibe ikke som Nationalitetsmærke maa føre noget andet Flag end det ovennævnte, hvorhos tilføjes, at Overtrædelser heraf, som forefalde efter den 1ste Juli 1893, ville blive paatalte og de paagældende dragne til Ansvar i Medfør af Frd. af 17de Februar 1741, jfr. Frd. af 11te Juli 1748 § 9 og Plakat af 6te December 1776, hvorefter Forseelsen vil være at straffe med en Bøde af 100 Kr. til Statskassen. (Indenrigsmin. Bekendtg. af 21de Oktober 1892, hvorved Bestemmelserne om det almindelige danske Handelsflag indskærpes).

Ministeriet træffer følgende Bestemmelser med Hensyn til Anbringelsen af *Mærker paa Bougen af Dampbarkasser og Rofartøjer*:

Fartøjer til Brug for Hans Majestæt Kongen og den kongelige Familie mærkes med en forgyldt Krone,

de til Marineministerens Brug bestemte Fartøjer mærkes med Marineministerens Flag,

Fartøjer til Brug for Myndigheder, der føre Vice- eller Kontre-admiralsflaget eller Orlogsstanderen som Distinktionstegn paa Fartøj, mærkes med vedkommende Distinktionstegn, og

alle til udrustede Skibe henhørende Fartøjer mærkes med Skibsnavnets Begyndelsesbogstav eller -bogstaver, dog saaledes, at der i saadanne Tilfælde, hvor flere Skibsnavne have samme Begyndelsesbogstav, foruden dette i Mærket medtages det af Navnets øvrige Bogstaver, som tydeligst skiller Mærkerne fra hverandre. (²⁷/₄ 1900.)

Instruktion¹⁾

(af 22de December 1882)

for Postforsendelser til og fra Besætningerne i de danske Orlogsskibe.

- a) Ifølge Indenrigsministeriets Foranstaltning ville Breve, bestemte til Besætningerne paa de paa Togt værende Krigsskibe, frigjorte med fornødne indenlandske Frimærker²⁾ fremtidig kunne adresseres direkte til Brevpostkontoret i Kjøbenhavn, hvorfra de med først afgaaende Post afsendes til Skibets Station, hvilken i Førveien skriftlig meddeles

¹⁾ Rettet ved Minist. Best. af ³⁰/₃ 1885, ²⁶/₆ 1903, ²⁸/₅ 1905, ¹²/₅ og ¹⁹/₁₀ 1906.

²⁾ 1. Naar der under Punkt a. er anført, at de til Besætningerne bestemte Breve m. v. ville være at »frigjøre med fornødne indenlandske Frimærker«, forstaas herved den for indenrigske Brevforsendelser gjældende Porto, hvorefter de skulle frigjores til Taxten henholdsvis for Lokalbreve eller Stationsbreve, eftersom Skibet er beliggende i det Postdistrikt, hvorfra Afsendelsen er sket, eller ikke. Er Skibets Poststation f. Ex. Kjøbenhavn, ville Breve fra Kjøbenhavns Postkreds være at forsyne med et 5 Øres Frimærke; har Skibet derimod Poststation udenfor Kjøbenhavn, ville Breve fra nævnte Postkreds være at forsyne med et 10 Øres Frimærke. (Rettet ifl. Lov om Portotakster af ²³/₅ 1902.)

2. Alle Breve skulle selvfølgelig være adresserede til det Skib, med hvilket Modtageren er udkommanderet, og kunne de uden Angivelse af Skibets Station afleveres til nærmeste Posthus eller Brevsamlingssted, hvorfra de hurtigst muligt afgaa til Adressaten. (Minist. Forklaring af ³⁰/₃ 1885.)

Overpostmesterembedet af Skibets Chef med Angivelse af, naar Stationen antages at naas, samt af Opholdets Varighed. Lignende Meddelelser udfærdiges under Togtet i betimelig Tid, naar anden Station indtages. Skibscheferne vil desuden ved Modtagelsen af Sejlordren have at meddele Generaldirektøren for Postvæsenet, hvilke Havne udenfor det egentlige Danmark, Skibet er bestemt til at anløbe, samt den omtrentlige Ankomsttid til disse. Ved at følge denne Anvisning fritages Afsenderne fremtidig for videre Forespørgsel om, hvortil de omhandlede Breve skulle adresseres.

- b) Ledelsen af Postvæsenet ombord overdrages en Officer. En lukket Postkasse ophænges paa Batteriet eller andet passende og let tilgængeligt Sted med tilhørende Instruktion om den i Post a. trufne Foranstaltning, samt om at de deri nedlagte Breve skulle, foruden Adresse, være forsynede med de fornødne Frimærker og Afsenderens Skibs-Numer eller Stilling ombord, for at manglende Frimærker kunne paasættes og Værdien debiteres Vedkommende, ligesom om naar Post kan ventes afsendt fra næste Station eller Havn m. m.
- c) Posten besørges iland og afhentes til bestemte Tider ved En af Skibets Besætning, der i fornødent Fald er forsynet med Fuldmagt til at kvittere for de blandt de modtagne Postsager eventuelt værende Gjenstande, hvis Udlevering fra Postvæsenet kun finder Sted mod Kvitterings Meddelelse. Kvitteringer for Postanvisninger afgives af den af vedkommende Afdelingschef, Eskadre- eller Skibschef dertil bemyndigede *Befalingsmand*³⁾. De ombord indsamlede Breve, der skulle afsendes, forsynes ved Foranstaltning fra Skibet med eventuelt manglende Frimærker, og Vedkommende debiteres for disse Beløb. Fra Havne *udenfor* det egentlige Danmark vil Skibets Brevpost kunne afsendes frankeret med danske Frimærker (indenrigsk Porto 10 Øre) i en ombord i Skibet lukket og forsejlet Postsæk.
- d) Den indkomne Post afleveres strax til Intendanten, af hvem den sorteres for derefter hurtigst muligt at fordeles. Med Hensyn til Afholdelsen af de mulige Udgifter ved de ankomne Brevforsendelser bemærkes følgende:
- I. Breve til *indenrigske* Stationer.
Ere disse ufrigjorte eller utilstrækkelig frigjorte, vil Por-

³⁾ Rettet ved Minist. Kundg. af ²⁸/₅ 1905.

toen være at refundere af eller at debitere vedkommende Adressat.

II. Breve til *udenrigske* Stationer.

1. Veie disse under 4 Kvint og ere de forsynede med tilstrækkelige indenrigske Frimærker (jfr. Punkt a), afholdes det Beløb, der mangler i Forsendelsernes Frigjørelse som Brev til Udlandet, af Skibets Konto og føres til Udgift i dettes Pengeregnskab ifølge den efter Togtets Slutning fra Kjøbenhavns Brevpostkontor derom udskrevne Regning.
 2. Har saadan Frigjørelse ikke fundet Sted, eller veie Brevene over 4 Kvint, vil Portoen, saaledes som denne af Brevpostkontoret er opgivet ved hver Forsendelse, være at refundere af eller at debitere vedkommende Adressat.
- e) Skulde Seilruten ifølge Ministeriets Ordre under Togtet blive forandret saaledes, at den af Skibets Chef forud dirigerede Post derved kunde forfeiles, vil Overpostmesterembedet blive underrettet herom fra Marineministeriet.
- f)¹⁾ Pengebreve og Pakker til Besætningerne i de paa Togt værende danske Orlogsskibe ville blive behandlet som lignende Postforsendelser til Private i Almindelighed. Afsenderne af saadanne Forsendelser ville om fornødent ved Henvendelse til Brevpostkontoret i Kjøbenhavn kunne faa Oplysning om det vedkommende Skibs Station.

Pakke- og Pengeforsendelser, adresserede til »Kjøbenhavns Brevpostkontor« og bestemte til Besætningerne ombord i danske Orlogsskibe paa Togt i *indenrigske Farvande*, ville ikke blive belastede med Tillægsporto i Eftersendelsestilfælde, naar de omhandlede Forsendelser ere frankerede efter de i Postlovens § 12 anførte Takstbestemmelser.

Telegramadresser:

Marineministeriet: Marine København.
 Flaadens Stab: Flaadestab København.
 Chefen for Orlogsværftet: Værftschefen København.
 Chefen for Orlogsværftets Regnskabsvæsen: Regnskabschefen København.

¹⁾ Rettet i Henhold til Minist. Kundg. af ²⁶/₆ 1903.

Bestemmelser om Klokket, Tid og Tidssignaler.

Marineministeriet kundgør for Søværnet, at ifølge Lov af 29de Marts 1893 skal *Tiden*, fra 1ste Januar 1894 at regne, for alle Dele af Landet undtagen Færøerne bestemmes lige med Middelsoltiden for den 15de Længdegrad Øst for Greenwich samt at *Tidssignalet* fra Silopakhuset i Kjøbenhavns Frihavn fra samme Datum at regne vil blive givet Klokkeren 1 Eftermiddag efter den nye Tid, hvilket Tidspunkt falder sammen med Klokkeren 12 Middag efter Greenwicks Tid. (³⁰/₁₂ 1893.)

Om *Tidssignaler* (Uddrag af Efterretninger for Sofarende).
 Tidssignaler gives paa følgende Steder:

Helsingør. Signalet gives hver Dag fra en Mast, anbragt paa Karantæne- og Lodshuset paa Enden af den sydlige Havnemole. 5 m, før Signalet skal gives, hejses en Kugle paa halv Mast, og 2 m forinden hejses den i Top. Kuglen falder, naar det er Middelmiddag i Greenwich.

I Byerne Helsingør, Kallundborg, Korsør, Nykjøbing p. F., Nakskov, Rønne, Odense, Nyborg, Svendborg, Rudkjøbing, Kolding, Fredericia, Vejle, Horsens, Aarhus, Randers, Aalborg, Frederikshavn og Esbjerg er der oprettet telegrafiske Tidssignaler, saaledes at Middelmiddag i Greenwich gives i Telegrafkontoret i hver af de nævnte Byer.

For at give Skibsførere Lejlighed til at sammenligne deres Søure med det telegrafisk givne Moment, der tilkendegives ved et lydeligt Slag paa Telegrafapparatet, efter at der nogle Minutter i Forvejen har lydt et Avertissementssignal, har Indenrigsministeriet truffet den Foranstaltning, at der daglig henimod Kl. 1 gives dem Adgang til Telegrafkontoret i de ovennævnte Byer.

Paa Togter med Marinens Skibe til Island, Færøerne, Grønland og Vestindien samt paa Vintertogter udenfor danske Farvande og i Kadetskibet skal der anstilles *meteorologiske Observationer* og føres meteorologisk Journal. Den eller de Officerer, der bestemmes til at udføre denne Tjeneste, ville forinden Kommandoens Heisning have at henvende sig til det meteorologiske Institut for der at erholde fornøden Instruktion. Journalerne skulle ugentlig forelægges Skibschefen til Paategning og efter endt Togt indsendes til Ministeriet. (Uddrag af Minist. Best. af ¹⁴/₁₂ 1892 og ³⁰/₅ 1912.)

Kgl. Anordning¹⁾

(af 22de Januar 1897)

angaaende internationale Søvejs-Reglers og Nød-Signalers Anvendelse af danske Skibe.²⁾

(Indenrigsmin.)

Almindelige Bestemmelser.

Disse Regler skulle følges af alle Skibe i rum Sø samt i alle dermed i Forbindelse staaende Farvande, der kunne befares af søgaaende Skibe.

¹⁾ Udstedt i Henhold til § 219*) i Solov af 1ste April 1892 og § 1 i Lov af 23de Marts 1888**).

²⁾ Rettet i Henhold til Kgl. Anordning af $\frac{3}{5}$ 1899, $\frac{17}{12}$ 1900 og $\frac{23}{2}$ 1906.

*) Solovens § 219 er saalydende:

»Hvad der paa Skib skal iagttages til Undgaaelse af Sammenstød, bestemmes ved Regler, som gives af Kongen.

**) Lov af 23de Marts 1888 er saalydende:

§ 1. Ved Kongelig Anordning kan der foreskrives Dag- og Nat-signaler for danske Skibe i Havsnød.

Den Rheder, hvis Fartøj ikke er forsynet med de ved saadan Anordning foreskrevne Signaleringsredskaber, straffes med Bøder indtil 200 Kroner.

Samme Straf ifalder den Skibsfører, som uden gyldig Grund anvender eller viser de ommeldte Signaler paa den for Skibe i Havsnød foreskrevne Maade, hvorhos han er pligtig at yde Erstatning til dem, som ved saadant Misbrug maatte blive skadelidende.

§ 3. Sager angaaende Idømmelse af Straf efter denne Lov behandles som offentlige Politisager i Kjøbenhavn for Sø- og Handelsretten. Bøderne tilfalde Statskassen.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.»

Marineministeriet kundgør:

Ifølge § 315 i Soloven af 1ste April 1892 er fra den 1ste Januar 1893 at regne § 2 i Lov om Dag- og Nat-signaler for danske Skibe i Havsnød samt om Forholdsregler i Tilfælde af Skibes Sammenstød af 23de Marts 1888 ophævet, idet dens Indhold ligelydende er optaget i Solovens §§ 223 og 294. ($\frac{28}{5}$ 1892.)

Soloven af $\frac{1}{4}$ 1892 §§ 223 og 294 ere saalydende:

§ 223. Naar Skibe støde sammen, paaligger det enhver af Skibsførerne, forsaavidt det kan ske uden Fare for eget Skib, dets Mandskab og Passagerer, at yde det andet Skib og dets Besætning og Passagerer al den Hjælp, som er mulig og fornøden til Frelse fra den ved Sammenstødet opstaaede Fare, saa og for det andet Skibs Fører at opgive sit eget Skibs Navn og Hjemsted saa vel som det Sted eller den Havn, hvorfra det kommer og hvortil det er bestemt.

Den Skibsfører, som uden gyldig Grund undlader at efterkomme

I de efterfølgende Regler er ethvert Dampskib, der er under Sejl og ikke under Damp, at betragte som et Sejlskib og ethvert Skib, der er under Damp, hvad enten det tillige er under Sejl eller ikke, som et Dampskib.

Under Ordet »Dampskib« skal indbefattes ethvert Skib, der fremdrives ved Maskineri.

I disse Regler forstaaes et Skib at være »let«, naar det ikke er til Ankers eller fastgjort til Land eller paa Grund.

Fodmaalene ere *engelske*.

Regler angaaende Skibsllys m. v.

I disse Regler betyder Ordet »synligt«, anvendt paa Skibsllys: Synligt i en mørk Nat med klar Luft.

Art. 1. Reglerne angaaende *Skibslysene* skulle iagttages i al Slags Vejr fra Solnedgang til Solopgang, i hvilken Tid *ingen andre Lys*, der kunne forveksles med de foreskrevne Skibsllys, maa vises.

Art. 2. Et *Dampskib skal*, naar det er let, føre:

- a. Paa eller ret foran for *Fokkemasten* eller, hvis det er et Skib uden Fokkemast, da i den forreste Del af Skibet og i en Højde over Skroget af mindst 20 Fod, men hvis Skibets Bredde overstiger 20 Fod, da i en Højde af mindst lige saa mange Fod over Skroget som Skibet er bredt — dog at det aldrig behøver at være anbragt mere end 40 Fod over Skroget — et klart *hvidt Lys*, saaledes indrettet, at det ubrudt lyser over en Bue af Horisonten paa mindst 20 Kompasstreger, og saaledes anbragt, at det kastes 10 Streger paa hver Side af Skibet, nemlig fra ret forud til 2 Streger agten for Tværs paa hver Side, samt af en saadan Beskaffenhed, at det er synligt i en Afstand af mindst 5 Kvartmil;
- b. paa *Styrbords Side* et *grønt Lys*, saaledes indrettet, at det ubrudt lyser over en Bue af Horisonten paa 10 Kompasstreger, og saaledes anbragt, at det kastes fra ret forud til 2 Streger agten for Tværs om Styrbord, samt af en saadan Beskaffenhed, at det er synligt i en Afstand af mindst 2 Kvartmil;

disse Forskrifter, anses for at være Skyld i Sammenstødet, medmindre andet bevises.

§ 294. Forsømmer Skipperen at gøre, hvad der paaligger ham efter § 223 i Tilfælde af Sammenstød, straffes han med Fængsel eller Bøder, ikke under 100 Kr.

- c. paa *Bagbords Side* et *rødt Lys*, saaledes indrettet, at det ubrudt lyser over en Bue af Horisonten paa 10 Kompasstreger, og saaledes anbragt, at det kastes fra ret forud til 2 Streger agten for Tværs om Bagbord, samt af en saadan Beskaffenhed, at det er synligt i en Afstand af mindst 2 Kvartmil;
- d. de nævnte grønne og røde Sidelys skulle ind mod Skibssiden være forsynede med Skærme, der række mindst 3 Fod frem foran Lysene, saaledes at de forhindre disse fra at kunne ses over Bougen fra den modsatte Side;
- e. et *Dampskib*, der er let, kan føre endnu et *hvidt Lys* af samme Beskaffenhed som det under a. foreskrevne. Disse to Lys skulle anbringes i Skibets Diametralplan, saaledes at det ene skal være mindst 15 Fod højere end det andet, samt i en saadan Stilling til hinanden, at det nederste Lys skal være foran for det øverste. Den lodrette Afstand mellem disse Lys skal være mindre end den vandrette Afstand.

Art. 3. Et *Dampskib*, der *bugserer* et andet Skib, skal foruden Sidelysene føre 2 klare, *hvide Lys*, det ene lodret over det andet og mindst 6 Fod fra hinanden; men, hvis det bugserer flere end et Skib, skal det — dersom Længden af de bugserede Skibe, maalt fra Agterenden af det bugserende Skib til Agterenden af det agterste af de bugserede Skibe, overstiger 600 Fod — føre endnu et klart, *hvidt Lys* 6 Fod over eller under de andre Lys. Ethvert af disse Lys skal være af samme Beskaffenhed samt føres paa samme Maade som det i Art. 2. a. foreskrevne *hvide Lys*, med Undtagelse af det 3die Lys, der kan føres i en Højde af mindst 14 Fod over Skroget.

Dampskibe, der bugserer, kunne agten for Skorstenen eller den agterste Mast, føre et mindre, *hvidt Lys*, for at det bugserede Skib kan styre efter det; dog maa dette Lys ikke være synligt foran for Tværs.

Art. 4. a. Et Skib, der paa Grund af et eller andet Uheld *ikke* er under Kommando, skal føre: I den samme Højde, som det i Art. 2. a. nævnte *hvide Lys*, paa det Sted, hvorfra de bedst kunne ses, og, hvis det er et Dampskib, da i Stedet for dette Lys, 2 *røde Lys*, det ene lodret over det andet og mindst 6 Fod fra hinanden. Disse Lys skulle være af en saadan Beskaffenhed, at de ere synlige hele Horisonten rundt i en Afstand af mindst 2 Kvartmil. Om *Dagen* skal et saadant Skib paa det Sted, hvorfra

de bedst kunne ses, føre 2 *sorte Kugler* eller *Signalfigurer*, hver mindst 2 Fod i Diameter, den ene lodret over den anden og mindst 6 Fod fra hinanden.

b. Et Skib, der er i Færd med at udlægge eller optage et *Telegrafkabel*, skal føre: Paa den samme Plads som det i Art. 2. a. nævnte *hvide Lys*, og, hvis det er et Dampskib, da i Stedet for dette Lys, 3 Lys, det ene lodret over det andet og mindst 6 Fod fra hverandre. Det øverste og det nederste af disse Lys skulle være *røde* og det mellemste *hvidt*, og de skulle være af en saadan Beskaffenhed, at de ere synlige hele Horisonten rundt i en Afstand af mindst 2 Kvartmil. Om *Dagen* skal et saadant Skib paa det Sted, hvorfra de bedst kunne ses, føre 3 *Signalfigurer*, hver mindst 2 Fod i Diameter, den ene lodret over den anden og mindst 6 Fod fra hverandre. Den øverste og den nederste skulle være kugleformede og *rodjarvede*; den mellemste skal vise Form af en ligesidet Firkant, ophængt ved Spidsen (Diamant), og være *hvid*.

c. De i denne Artikel omhandlede Skibe skulle, naar de ikke gøre Fart, *ikke* føre Sidelysene, men naar de gøre Fart, skulle de føre dem.

d. De Lys og Signalfigurer, der ifølge denne Artikel fordres viste, skulle af andre Skibe betragtes som Signaler for, at det Skib, der viser dem, ikke er under Kommando, og derfor ikke kan komme af Vejen.

Disse Signaler ere derimod *ikke* Signaler for Skibe, der ere i Nød og forlange Hjælp. Saadanne Signaler omhandles i Art. 31.

Art. 5. Et *Sejlskib*, der er let, og ethvert Skib, der *bugseres*, skulle føre de samme Lys, som i Art. 2. ere foreskrevne for et Dampskib, der er let, med Undtagelse af de deri nævnte *hvide Lys*, hvilke de aldrig maa føre.

Art. 6. Naar, som Tilfældet kan være i *mindre* Skibe, der ere let under *haardt* Vejr, de grønne og røde Sidelys ikke kunne føres paa deres bestemte Pladser, skulle de dog være ved Haanden, tændte og klar til Brug. Ved Nærmelse af eller til andre *Skibe* skulle de saa betimeligt, at Sammestød kan forebygges, vises ud over deres respektive Sider paa saadan Maade, at de blive bedst synlige, samt saaledes at det *grønne Lys* ikke kan ses om Bagbord og det *røde* ikke om Styrbord, og saa vidt gør ligt saaledes, at de heller ikke kunne ses mere end 2 Streger agten for Tværs paa deres respektive Sider.

For at gøre Brugen af disse flyttelige Lys sikrere og lettere

skulle Lanterne, i hvilke de ere anbragte, være malede udvendig med de for deres Lys bestemte Farver og være forsynede med behørig Skærme.

Art. 7¹). *Dampfartøjer af under 40 samt andre Fartøjer under Roning eller Sejl, der ere af under 20 Tons Brutto-Tonnage*, ere, naar de ere let, *ikke* forpligtede til at føre de i Art. 2. a., b. og c. nævnte Lys, men hvis de ikke føre dem, skulle de være forsynede med de nedennævnte Lys:

1. Dampfartøjer af under 40 Tons *skulle* føre:

a. I den forreste Del af Fartøjet eller paa eller foran for Skorstenen, hvor det bedst kan ses, og i en Højde over Rælingen af mindst 9 Fod, et klart *hvidt* Lys, indrettet og anbragt saaledes som foreskrevet i Art. 2. a., samt af en saadan Beskaffenhed, at det er synligt i en Afstand af mindst 2 Kvartmil;

b. Enten *grønne* og *rode* Sidelys, indrettede og anbragte som foreskrevet i Art. 2. b. og c., samt af en saadan Beskaffenhed, at de ere synlige i en Afstand af mindst 1 Kvartmil;

Eller en sammensat Lanterne, der viser et *grønt* Lys og et *rodt* Lys fra ret forud til 2 Streger agten for Tværs paa de respektive Sider. Denne Lanterne skal føres mindst 3 Fod nedenfor det hvide Lys.

2. Smaa Dampfartøjer af den Art, som føres i søgaaende Skibe, *kunne* føre det *hvide* Lys i en mindre Højde end 9 Fod over Rælingen, men det skal føres højere end den i Nr. 1 b. nævnte sammensatte Lanterne.

3. Fartøjer, under Roning eller Sejl, af under 20 Tons *skulle* have ved Haanden klar til Brug en Lanterne med et *grønt* Glas paa den ene Side og et *rodt* Glas paa den anden. Ved Nærmelse af eller til andre Skibe *skal* denne Lanterne vises saa betimeligt, at Sammenstød kan forebygges, samt saaledes, at det *grønne* Lys ikke kan ses om Bagbord og det *rode* Lys ikke om Styrbord.

4. *Robaade*, hvad enten de ere under Roning eller Sejl, *skulle* have ved Haanden klar til Brug en Lanterne med *hvidt* Lys, som med korte Mellemrum skal vises saa betimeligt, at Sammenstød kan forebygges.

¹) Marineministeriet bestemmer, at Flaadens Dampfartøier og Torpedobaade for Fremtiden føre de reglementerede Side- og Toplanterner. (10/5 1881.)

De i denne Artikel omhandlede Fartøjer skulle ikke være forpligtede til at føre de i Art. 4. a. og Art. 11., sidste Stykke, foreskrevne Lys.

Art. 8¹). *Lodsfartøjer*, der paa deres Station ere i Lodstjeneste, skulle ikke vise de for andre Skibe foreskrevne Lys, men *skulle* paa Mastetoppen føre et *hvidt* Lys, der er synligt hele Horisonten rundt, og *skulle* desuden med korte Mellemrum, der aldrig maa overstige 15 Minutter, vise et eller flere *Blus*.

Ved klods Nærmelse af eller til andre Skibe *skulle* de have deres Sidelys tændte og klar til Brug og med korte Mellemrum glimte med dem eller vise dem for at tilkendegive den Retning, i hvilken de stævne, men det *grønne* Lys maa ikke vises om Bagbord og det *rode* Lys ikke om Styrbord.

Et Lodsfartøj, der er af en saadan Art, at det er nødsaget til at lægge til langs Siden af et Skib for at sætte Lods om Bord, *kan* vise et *hvidt* Lys i Stedet for at føre det paa Mastetoppen samt *kan* i Stedet for de ovennævnte farvede Lys have ved Haanden klar til Brug en Lanterne med et *grønt* Glas paa den ene Side og et *rodt* Glas paa den anden, til Brug som ovenfor foreskrevet.

Lodsfartøjer, der *ikke* ere i Lodstjeneste paa deres Station, skulle føre de samme Lys som andre Fartøjer af tilsvarende Tonnage.

Lods-Dampfartøjer, der paa deres Station ere i Lodstjeneste, skulle, naar de *ikke* ligge til Ankers, foruden de Lys, som ere foreskrevne for alle Lodsfartøjer, i en Afstand af omtrent 8 Fod under de hvide Toplys føre et *rodt* Lys, der er synligt hele Horisonten rundt og af en saadan Beskaffenhed, at det er synligt i en mørk Nat med klar Luft i en Afstand af mindst 2 Kvartmil, samt endvidere de farvede Sidelys, der ere foreskrevne for alle Fartøjer, som ere let.

Naar de paa deres Station ere i Lodstjeneste, men ligge til *Ankers*, skulle de foruden de Lys, som ere foreskrevne for alle Lodsfartøjer, føre det ovennævnte *rode* Lys, derimod *ikke* de farvede Sidelys.

Naar de paa deres Station *ikke* ere i Lodstjeneste, skulle de føre de samme Lys som andre Dampfartøjer.

Art. 9²). Fisker-Skibe og -Baade skulle, naar de er let og naar det ikke i denne Artikel er paabudt at føre eller vise de

¹) Rettet i Henhold til Kgl. Resol af 3/5 1899 (traadt i Kraft 1/7 1899).

²) Rettet i Henhold til Kgl. Anordning af 23/2 1906.

nedenfor nærmere angivne Lys, føre eller vise de Lys, der ere foreskrevne for Skibe, der ere let og som have samme Tonnage.

a. Aabne Baade — hvorved skal forstaas Baade, der ikke ved et Heldæk ere beskyttede mod Søvandets Indtrængen — skulle, naar de ved Nattetid ere beskæftigede med nogen Art Fiskeri med udliggende Redskab, der strækker sig i det højeste 150 Fod i horisontal Retning fra Baaden ud i Søen, føre et hvidt Lys, som kan ses hele Horisonten rundt.

Aabne Baade, som fiske om Natten med udliggende Redskaber, der strække sig over 150 Fod i horisontal Retning fra Baaden ud i Søen, skulle føre et hvidt Lys, der kan ses hele Horisonten rundt, og tillige, naar Baaden nærmer sig andre Fartøjer eller saadanne nærme sig denne, vise et andet hvidt Lys i det mindste 3 Fod nedenfor det førstnævnte Lys og i en horisontal Afstand fra dette af mindst 5 Fod i den Retning, i hvilken det udliggende Redskab er fastgjort.

b. Naar Skibe og Baade — dog herfra undtagne aabne Baade, saaledes som disse ere bestemte i Afsnit a. — fiske med Drivnet, skulle de, saalænge Nettene helt eller delvis ere i Vandet, føre 2 hvide Lys, hvor disse bedst kunne ses. Saadanne Lys skulle anbringes saaledes, at den lodrette Afstand mellem dem er mindst 6 Fod og højst 15 Fod, og saaledes, at den horisontale Afstand mellem dem, maalt paa en Linie i Kolens Retning, er mindst 5 og højst 10 Fod. Det nederste af disse 2 Lys skal være i Retning af Garnene, og de skulle begge være af en saadan Beskaffenhed, at de kunne ses hele Horisonten rundt og ere synlige i en Afstand af mindst 3 Kvartmile.

I Middelhavet og de Have, der begrænse Japans og Koreas Kyster, ere Sejl-Fiskerskibe med en Tonnage af under 20 Tons Brutto ikke pligtige at føre det nederste af disse to Lys; hvis de imidlertid ikke føre dette Lys, skulle de i samme Stilling (0: i Retning af Garnet eller Redskabet) vise et hvidt Lys, som skal være synligt i en Afstand af ikke under en Sømil, saafremt de nærme sig andre Skibe eller saadanne nærme sig dem.

c. Naar Skibe og Baade — derfra dog undtagne aabne Baade, saaledes som disse ere bestemte i Afsnit a. — fiske med Line, naar de have deres Liner ude og ere gjorte fast til eller bjerge disse Liner, og naar de ikke ere til Ankers eller ligge stille

i den Betydning, som omtales i Afsnit h., skulle de føre de samme Lys som Fartøjer, der fiske med Drivnet. Naar de give Linerne ud eller fiske med drivende Liner, skulle de føre de Lys, der ere foreskrevne henholdsvis for en Dampner eller et Sejlskib, der er let.

I Middelhavet og i de Have, der begrænse Japans og Koreas Kyster, ere Sejlskibe, der drive Fiskeri, og hvis Brutto-Tonnage er under 20 Tons, ikke pligtige at føre det nederste af disse 2 Lys; saafremt de imidlertid ikke føre dette, skulle de i samme Stilling (0: i Retning af Linerne), vise et hvidt Lys, som skal være synligt i en Afstand af ikke under en Sømil, naar de nærme sig andre Skibe eller saadanne nærme sig dem.

d. Skibe, der ere beskæftigede med Trawlfiskeri, hvorved forstaas Slæbning af et eller andet Redskab langs Bunden af Søen, skulle 1) saafremt det er Dampskibe, være pligtige til i samme Stilling som det i Artikel 2. a. omtalte Lys at føre en en trefarvet Lanterne, der er saaledes konstrueret og anbragt, at den kan vise et hvidt Lys fra ret forind til to Streger paa hver Side og et grønt og rødt Lys over en Bue af Horisonten fra 2 Streger fra forind til 2 Streger agten for tvers henholdsvis paa Styrbords- og Bagbordsside, samt mindst 6 og højst 12 Fod under den trefarvede Lanterne at føre et hvidt Lys i en Lanterne, der er saaledes konstrueret, at den kan vise et klart, ensartet og ubrudt Lys hele Horisonten rundt; 2) og saafremt det er Sejlskibe, være pligtige at føre et hvidt Lys i en Lanterne, der er saaledes konstrueret, at den kan vise et klart, ensartet og ubrudt Lys hele Horisonten rundt, hvorhos de, naar de nærme sig andre Skibe eller saadanne nærme sig dem, skulle vise — paa et Sted, hvor det bedst kan ses — et hvidt Blus eller en Fakkell i betimelig Tid til at forebygge Sammenstød.

Alle i Afsnit d. 1. og 2. omtalte Lys skulle være synlige i en Afstand af mindst 2 Kvartmil.

e. Fartøjer, der fiske med Østers-Skrabere eller andet Skraberedskab, skulle føre og vise de samme Lys som Trawlere.
f. Fiskerskibe og -Baade maa foruden de Lys, som de i Henhold til nærværende Artiklet ere forpligtede til at føre og vise, til enhver Tid benytte Blus og Lys, ved hvilke de arbejde.
g. Ethvert Fiskerskib og enhver Fiskerbaad, der er under 150

Fod i Længden, skal, naar Fartøjet ligger til Ankers, vise et hvidt Lys, som er synligt hele Horisonten rundt i en Afstand af mindst 1 Kvartmil.

Ethvert Fiskerskib, som har en Længde af 150 Fod eller derover, skal, naar det ligger til Ankers, vise et hvidt Lys, der er synligt hele Horisonten rundt i en Afstand af mindst 1 Kvartmil, og det skal vise endnu et Lys, saaledes som det i Artikel 11 er bestemt for Skibe af saadan Længde.

Saafremt noget saadant Skib, hvad enten det er over eller under 150 Fod i Længden, skulle faa Hold i et Garn eller andet Fiskeredskab, skal det, naar andre Skibe nærme sig det, vise endnu et hvidt Lys mindst 3 Fod nedenfor Ankerlyset og i en horisontal Afstand fra dette af i det mindste 5 Fod i Garnets eller Redskabets Retning.

- h. Naar et Skib eller en Baad under Fiskeri kommer til at ligge stille som Følge af, at dets Redskab faar Hold i en Klippe eller en anden Forhindring, skal Fartøjet om Dagen nedhale det i Afsnit k. paabudte Dagsignal; om Natten skal det vise det eller de Lys, der ere foreskrevne for et Skib, der ligger til Ankers; og under Taage, Tykning, Snefald eller stærke Regnbyger skal det give det Signal, der er foreskrevet for et Skib, der ligger til Ankers (se Afsnit d. og sidste Afdeling af Artikel 15).
- i. Under Taage, Tykning, Snefald eller svære Regnbyger skulle Skibe, der fiske med Drivnet, og som ere gjorte fast til deres Redskab, og Skibe, der trawle, skrabe eller fiske med nogen Slags Slæberedskab, eller Skibe, som fiske med Line og som have deres Liner ude — saafremt de ere af 20 Tons Bruttotonnage eller derover — give en Tone med Mellemrum paa ikke mere end 1 Minut, hvis det er Dampskibe med Damp-piben eller Sirenen, og hvis det er Sejlskibe med Taagehornet. Hver enkelt Tone skal ledsages af Ringen med Klokken. Fiskerskibe og -baade af under 20 Tons Bruttotonnage skulle ikke være pligtige at give de nysnævnte Signaler; men saafremt de ikke give disse, skulle de give et andet tydeligt Lyd-Signal med Mellemrum af ikke mere end 1 Minut.
- k. Alle Skibe og Baade, som fiske med Garn eller Liner eller Trawl, og som ere let, skulle om Dagen overfor et Skib, der nærmer sig, tilkendegive deres Beskæftigelse ved at vise en Kurv eller et andet tydeligt Signal, hvor det bedst kan ses. Naar Skibe eller Baade ligge til Ankers med deres Redskaber

ude, og andre Skibe nærmer sig, skulle de vise det samme Signal til den Side, hvor Passagen er fri.

De Skibe, som efter nærværende Artikel ere forpligtede til at føre eller vise de i foranstaaende Regler nærmere angivne Lys, ere ikke forpligtede til at føre de Lys, der ere foreskrevne i Artikel 4. a. og Artikel 11., sidste Afsnit.

Art. 10. Et Skib, der *indhentes* af et andet, *skal* fra sin Agterende vise det sidstnævnte Skib et *hvidt* Lys eller et *Blus*.

Det *hvide* Lys, der ifølge denne Artikel fordres vist, *kan* føres i en *fast* anbragt Lanterne, men i saa Tilfælde skal denne være saaledes indrettet og skærmet, at den kaster et ubrudt Lys over en Bue af Horisonten paa 12 Kompas-Streger, nemlig 6 Streger paa hver Side af Skibet fra ret agter og saaledes, at det er synligt i en Afstand af mindst 1 Kvartmil. Dette Lys *skal* derhos føres saa nær som mulig i samme Højde som Sidelysene.

Art. 11.¹⁾ Et Skib af under 150 Fods Længde *skal*, naar det ligger *til Ankers*, forude paa det Sted, hvorfra det bedst kan ses, men dog ikke højere end 20 Fod over Skroget, føre et *hvidt* Lys i en Lanterne, der er saaledes indrettet, at den viser et klart, ensartet og ubrudt Lys, synligt hele Horisonten rundt i en Afstand af mindst 1 Kvartmil.

Et Skib af 150 Fods Længde eller derover *skal*, naar det ligger til Ankers, i den forreste Del af Skibet og i en Højde af ikke mindre end 20 og ikke mere end 40 Fod over Skroget føre 1 saadant Lys samt — paa eller nær ved Agterenden af Skibet og i en saadan Højde, at det ikke er mindre end 15 Fod lavere end det forreste Lys — føre endnu et andet saadant Lys.

Et Skibs Længde skal anses for at være den i dets Registrerings-Certifikat angivne Længde.

Et i eller nær ved et befærdet Farvand eller Sejløb *grundstødt* Skib *skal* foruden det eller de ovennævnte Lys føre de i Art. 4. a. foreskrevne 2 *rode* Lys.

Art. 12. Ethvert Skib *kan*, om nødvendigt for at henlede

¹⁾ For om Natten bedre at kunne bestemme den Retning, i hvilken Fyrskibene ligge, vil der fra førstkommende 1ste December fra en halv Time efter Solnedgang til Solopgang blive vist et hvidt Fyr fra en Ankerlanterne ophængt paa Fokkestaget af hvert Skib, 6 Fod over Rælingen.

En lignende Foranstaltning er ifølge officiel Bekjendtgjørelse iværksat fra 1ste Juli d. A. i de engelske Fyrskibe. (Minist. Best. 27/10 1874.)

Opmærksomheden paa sig, foruden det Lys, som de ifølge disse Regler er forpligtet til at føre, vise et *Blus* eller bruge et hvilket som helst *Knaldsignal*, der ikke kan forveksles med et Nødsignal.

Art. 13. Intet, som indeholdes i disse Regler, skal være til Hinder for Anvendelse af hvilke som helst særlige Regler, givne af en Nations Regering med Hensyn til yderligere at føre Positions- og Signal-Lys om Bord i to eller flere Krigsskibe eller i Skibe, der sejle under Konvoj, eller for Visning af Kendings-Signaler, valgte af Skibsredere, naar saadanne Signaler ere blevne autoriserede af deres respektive Regeringer samt behørigt registrerede og offentliggjorte.

Art. 14. Et *Dampskib*, der gaar for *Sejl* alene, men som har sin Skorsten oppe, skal om *Dagen* forude, hvor den bedst kan ses, føre en *sort Kugle* eller *Signalfigur*, mindst 2 Fod i Diameter.

Lydsignaler under Taage o. s. v.

Art. 15. Alle i denne Artikel foreskrevne Signaler for Skibe, der ere let, skulle gives:

1. Af »Dampskibe«, med Dampbiben eller Sirenen;
2. Af »Sejlskibe« samt af »bugserede« Skibe, med Taagehornet. Ordene »lang Tone«, brugte i denne Artikel, skulle betyde: En Tone af fra 4 til 6 Sekunders Varighed.

Et *Dampskib* skal være forsynet med en kraftig *Pibe* eller *Sirene*, der giver Lyd ved Damp eller noget, der erstatter Damp, saaledes anbragt, at Lyden derfra ikke afbrydes ved nogen Forhindring om Bord. Det skal endvidere have et kraftigt *Taagehorn*, der giver Lyd ved Hjælp af mekaniske Midler, og desuden en stærkt lydende Klokke¹⁾.

Et *Sejlskib* af 20 Tons Brutto-Tonnage eller derover skal være forsynet med et lignende *Taagehorn* og *Klokke*.

Under *Taage*, Tykning, Snefald eller svære Regnbyger skulle, hvad enten det er Dag eller Nat, de i denne Artikel beskrevne Signaler bruges paa følgende Maade:

- a. Et *Dampskib*, der gør *Fart*, skal med Mellemrum af højst 2 Minutter give en lang *Tone*;
- b. Et *Dampskib*, der er let, men ligger *stoppet* uden at gøre

¹⁾ I alle Tilfælde, hvor disse Regler fordre Benyttelsen af en Klokke, kan i Stedet herfor om Bord i tyrkiske Skibe anvendes en Tromme eller i smaa søgaaende Fartøjer en Gonggon, hvor et saadant Apparat benyttes.

Fart, skal med Mellemrum af højst 2 Minutter give 2 lange Toner med omtrent 1 Sekunds Mellemtid;

c. Et *Sejlskib*, der er let, skal med Mellemrum af højst 1 Minut give følgende Signal:

Naar det har Vinden *Styrbord* ind, Tværs eller foran for Tværs, 1 Tone,

naar det har Vinden *Bagbord* ind, Tværs eller foran for Tværs, 2 paa hinanden følgende Toner,

naar det har Vinden *agten* for Tværs, 3 paa hverandre følgende Toner;

d. Et Skib, der ligger til *Ankers*, skal med Mellemrum af højst 1 Minut ringe *hurtigt* med Klokken i omtrent 5 Sekunder;

e. Et Skib, der *bugserer*, et Skib, der er i Færd med at udlægge eller optage et *Telegrafkabel*, og et Skib, der er let, men som paa Grund af, at det *ikke* er under Kommando, er ude af Stand til at gaa af Vejen for et Skib, der nærmer sig, eller som er ude af Stand til at manøvrere saaledes, som det fordres i disse Regler, skal i Stedet for de under a. og c. i denne Artikel foreskrevne Signaler med Mellemrum af højst 2 Minutter give 3 paa hverandre følgende Toner, nemlig: 1 lang *Tone* efterfulgt af 2 korte Toner.

Et Skib, der bugseres, kan give samme Signal, men det *maa* ikke give noget andet Signal.

Sejlfartøjer og Baade af under 20 Tons Brutto-Tonnage skulle ikke være forpligtede til at give de ovenfor nævnte Signaler, men gøre de det ikke, skulle de med Mellemrum af højst 1 Minut give et andet fyldestgørende Lydsignal.

Under Taage o. s. v. skal Farten være moderat.

Art. 16. Ethvert Skib skal under Taage, Tykning, Snefald eller svære Regnbyger gaa med *moderat* *Fart*, under omhyggelig Hensyntagen til de stedfindende Omstændigheder og Forhold.

Et *Dampskib*, der tilsyneladende foran for Tværs hører Taage-signal fra et Skib, hvis Plads ikke kan bestemmes med Sikkerhed, skal, for saa vidt Omstændighederne i det givne Tilfælde tilstede det, stoppe sin Maskine og derpaa navigere med Forsigtighed indtil Faren for Sammenstød er forbi.

Regler for Styling og Sejlads.

Almindelig Bemærkning. — *Fare for Sammenstød.*

Faren for Sammenstød kan, naar Omstændighederne tillade det, erfares ved omhyggelig at pejle paa Kompasset et sig nær-

mende Skib. Dersom Pejlingen ikke kendeligt forandrer sig, bør saadan Fare anses for at være til Stede.

Art. 17. Naar to *Sejlskibe* nærme sig hinanden saaledes, at der kan opstaa Fare for Sammenstød, *skal* det ene af dem gaa af Vejen for det andet efter følgende Regler:

- a. Et Skib, der sejler *rumskods*, *skal* gaa af Vejen for et Skib, der ligger bidevind.
- b. Et Skib, der ligger *bidevind* med Vinden *Bagbord* ind, *skal* gaa af Vejen for et Skib, der ligger bidevind med Vinden *Styrbord* ind.
- c. Naar begge Skibe sejle *rumskods* med Vinden ind paa modsatte Sider *skal* det Skib, der har Vinden *Bagbord* ind, gaa af Vejen for det andet.
- d. Naar begge Skibe sejle *rumskods* med Vinden ind paa samme Side, *skal* det Skib, der er til *Luvart*, gaa af Vejen for det, der er i *Læ*.
- e. Et Skib, der sejler med Vinden *agter ind*, *skal* gaa af Vejen for det andet Skib.

Art. 18. Naar to *Dampskibe* komme *lige* eller næsten *lige* mod hinanden, saaledes at der kan opstaa Fare for Sammenstød, *skulle* de begge dreje til *Styrbord*, saaledes at de kunne passere hinanden paa *bagbords Side*.

Denne Artikel angaar kun de Tilfælde, hvor Skibe komme lige eller næsten lige mod hinanden, saaledes at der kan opstaa Fare for Sammenstød, og angaar ikke to Skibe, der maa gaa klar af hinanden, naar hvert af dem uforandret holder sin Kurs.

De eneste Tilfælde, som Artiklen angaar, ere de, i hvilke hvert af de to Skibe stævner lige eller næsten lige imod det andet, eller med andre Ord:

om *Dagen* i de Tilfælde, i hvilket hver Skib har det andet Skibs Master overet eller næsten overet med sine egne, og

om *Natten* i de Tilfælde, i hvilke hvert Skib er i en saadan Stilling, at det ser begge det andet Skibs Sidelys.

Artiklen kommer altsaa ikke til Anvendelse:

om *Dagen* i de Tilfælde, i hvilke et Skib ser forude et andet Skib, hvis Kurs skærer dets egen Kurs, eller

om *Natten* i de Tilfælde, i hvilke det ene Skibs røde Lys viser mod det andet Skibs røde Lys, eller det ene Skibs grønne Lys viser mod det andet Skibs grønne Lys, eller i hvilke et

rødt Lys uden tilsvarende grønt eller et grønt Lys uden tilsvarende rødt ses forude, eller i hvilke baade et grønt og et rødt Lys ses i hvilken som helst anden Retning end forude (ret eller næsten ret forude).

Art. 19. Naar to *Dampskibe* styre Kurser, der *skære* hinanden saaledes, at der kan opstaa Fare for Sammenstød, *skal* det Skib, der har det andet paa sin *Styrbords Side*, gaa af Vejen for dette.

Art. 20. Naar et *Dampskib* og et *Sejlskib* gaa i saadanne Retninger, at der kan opstaa Fare for Sammenstød, *skal Dampskibet* gaa af Vejen for Sejlskibet.

Art. 21. Hvor ifølge nogen af disse Regler det ene af to Skibe skal gaa af Vejen, *skal* det andet holde sin *Kurs* og sin *Fart*. *Anm.* Naar som Følge af tykt Vejr eller andre Aarsager et saadant Skib er kommet saa nær det andet, at Sammenstød ikke kan undgaa ved Forholdsregler alene fra dets Skibe Side, der skal gaa af Vejen, *skal* ogsaa det andet Skib tage saadanne Forholdsregler, som bedst ville hjælpe til at forebygge Sammenstød (se Art. 27 og 29).

Art. 22. Ethver Skib, der ifølge disse Regler er forpligtet til at gaa af Vejen for et andet Skib, *skal*, dersom Omstændighederne i det givne Tilfælde tillade det, undgaa at gaa *foran* om det andet Skib.

Art. 23. Ethvert *Dampskib*, der ifølge disse Regler er forpligtet til at gaa af Vejen for et andet Skib, *skal*, naar det nærmer sig dette, om nødvendigt *mindske* sin *Fart* eller stoppe eller bakke.

Art. 24. Uden Hensyn til, hvad der indeholdes i disse Regler, *skal* ethvert Skib, der *indhenter* et andet, gaa af Vejen for det indhentede Skib.

Ethvert Skib, der vinder ind paa et andet Skib fra en hvilken som helst Retning, der er mere end 2 Streger agten for Tværs af samme — ∞: i en saadan Stilling med Hensyn til det Skib, som det indhenter, at det om Natten vilde være ude af Stand til at kunne se noget af dette Skibs Sidelys — skal anses som et indhentende Skib, og ingen paafølgende Forandring i de to Skibes Retning imod hinanden skal gøre det indhentende Skib til et Skib, hvis Kurs skærer et andet Skibs Kurs, saaledes som dette er at forstaa i disse Regler, eller befri det fra dets Forpligtelse til at holde sig klar af det indhentede Skib, førend dette er helt passeret og klarat.

Da det indhentende Skib om Dagen ikke altid med Sikkerhed kan vide, om det er foran for eller agten for ovennævnte Ret-

ning fra det andet Skib, bør det førstnævnte Skib i Tvivlstilfælde gaa ud fra, at det er et indhentende Skib, og gaa af Vejen.

Art. 25. I *snevre Løb skal* ethvert *Dampskib*, naar det kan ske uden Fare, holde sig til den Side af Farvandet eller Midtløbet, der ligger paa Skibets *Styrbords Side*.

Art. 26. *Sejlskibe*, der ere let, *skulle* gaa af Vejen for Sejlfartøjer eller Baade, der ere i Færd med at *fiske* med Net eller Liner eller Trawl. Dog skal denne Regel ikke give noget Fartøj eller Baad, der er i Færd med at fiske, Berettigelse til at hindre Sejladsen i et Farvand eller Sejløb, der befærdes af andre Skibe end Fiskerfartøjer eller Baade.

Art. 27. Ved Iagttagelsen og Fortolkningen af disse Regler skal der tages behørigt Hensyn til alle de med Navigeringen og med Sammenstød forbundne Farer samt til enhver særegen Omstændighed, der maatte gøre en Afvigelse fra de foranstaaende Regler nødvendig for at undgaa øjeblikkelig Fare.

Lydsignaler for Skibe i Sigte af hinanden.

Art. 28. Ordene »kort Tone« skulle i denne Artikel betyde: En Tone af omtrent et Sekunds Varighed.

Naar Skibe ere i *Sigte* af hinanden, *skal* et *Dampskib*, der er let og foretager nogen Bevægelse, som disse Regler hjemle eller paabyde, *tilkendegive* denne Bevægelse ved følgende Signaler med Dampriben eller Sirenen, nemlig:

- 1 *kort* Tone, der betyder: »Jeg drejer til Styrbord«;
- 2 *korte* Toner, der betyde: »Jeg drejer til Bagbord«;
- 3 *korte* Toner, der betyde: »Min Maskine bakker med fuld Kraft«.

Intet Skib maa under nogen Omstændighed forsømme at iagttage passende Forsigtighedsregler.

Art. 29. Intet, som indeholdes i disse Regler, skal frigøre noget som helst Skib eller dets Reder, Fører eller Mandskab for Følgerne af nogen Forsømmelse med at føre Lanterner eller give Signaler eller af nogen Forsømmelse med at holde behørigt Ud-kig eller af Forsømmelse af nogen Forsigtighedsregel, som almindeligt Sømandskab eller Tilfældets særegne Omstændigheder maatte fordre.

Forbehold med Hensyn til Regler for Sejlads i Havne og indre Farvande.

Art. 30. Intet, som indeholdes i disse Regler, skal være til Hinder for Anvendelsen af en særlig Regel, der paa behørig Maade

er givet af stedlig Myndighed med Hensyn til Sejladsen i en Havn, paa en Flod eller i et indre Farvand.

Nødsignaler for Skibe.

Art. 31. Naar et Skib er i Nød og forlanger Hjælp fra andre Skibe eller fra Land, *skal* det bruge eller vise følgende Signaler, enten samlede eller hver for sig, nemlig:

Om *Dagen*:

1. Kanonskud eller andet Knaldsignal, affyrede med omtrent 1 Minuts Mellemrum;
2. Det med N. C. i det internationale Signal-System betegnede Nød-Signal;
3. Det Afstands-Signal, der bestaar af et firkantet Flag og en Kugle eller noget, der ligner en Kugle, over eller under Flaget, eller¹⁾ det Afstandssignal, der bestaar af en Kegel med Spidsen opad og en Kugle eller noget, der ligner en Kugle, over eller under Keglen;
4. Uafbrudt Brug af et hvilket som helst Taagesignalapparat.

Om *Natten*:

1. Kanonskud eller andet Knaldsignal, affyrede med omtrent 1 Minuts Mellemrum;
2. Flamme om Bord i Skibet (saasom fra en brændende Tjæretønde, Olie-tønde o. s. v.);
3. Rakter eller Bomber, der, affyrede en ad Gangen med korte Mellemrum, udkaste Stjerner af hvilken som helst Farve eller Art;
4. Uafbrudt Brug af et hvilket som helst Taagesignalapparat.

Om Straffeansvar.

Art. 32. Tilsidesættelse af foranførte Regler medfører Straf af Bøder ifølge Lov Nr. 135 af 10. Decbr. 1896 § 2 og Lov Nr. 34 af 23de Marts 1888 § 1.

Om Anordningens Ikrafttræden; samt om ældre Bestemmelseres Ophævelse.

Art. 33. Nærværende Anordning træder i Kraft den 1ste Juli 1897, fra hvilket Tidspunkt Anordningerne af 18de Februar

¹⁾ Tilføjet i Henhold til Kgl. Anordning af 17/12 1900. (Traadt i Kraft 1/1 1901.)

1887 og 10de December 1892 angaaende internationale Søvejs-Reglers Anvendelse paa danske Fartøjer samt Anordning af 3die Maj 1888 om Dag- og Natsignaler for danske Skibe i Havsnød ophæves.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Artiklernes saglige Indhold.

Almindelige Bestemmelser.

Regler angaaende Skibsllys m. v.

- Art. 1. Naar Lyssignalerne skulle anvendes.
 — 2. Lyssignaler for Dampskibe.
 — 3. Lyssignaler for Dampskibe, som bugsere.
 — 4. Signaler for Skibe, der ikke kunne manøvrere.
 — 5. Lyssignaler for Sejlskibe og for Skibe, som bugseres.
 — 6. Lyssignaler for Smaafartøjer under haardt Vejr.
 — 7. Lyssignaler for Smaafartøjer under almindelige Vejrforhold.
 — 8. Lyssignaler for Lodsartøjer.
 — 9. Lys- og Lydsignaler for Fiskerfartøjer.
 — 10. Lyssignal for Skibe, der indhentes af andre Skibe.
 — 11. Lyssignaler for Skibe til Ankers eller paa Grund.
 — 12. Blus eller Knaldsignal fra Skib, som vil paakalde Opmærksomhed.
 — 13. Særlige Lyssignaler for Krigsskibe og for Dampskibs-Linier.
 — 14. Særligt Dagsignal for Dampskibe, som alene ere under Sejl.
 — 15. Lydsignaler under Taage o. s. v.
 — 16. Under Taage o. s. v. skal Farten være moderat.

Regler for Styring og Sejlads.

Almindelig Bemærkning. Fare for Sammenstød.

- Art. 17. To Sejlskibe, som nærme sig hinanden.
 — 18. To Dampskibe, som støvne lige mod hinanden.
 — 19. To Dampskibe, hvis Kurser skære hinanden.
 — 20. Et Dampskib og et Sejlskib, som nærme sig hinanden.
 — 21. Det kursholdende Skib skal tillige holde sin Fart.
 — 22. Det kursvigende Skib skal undgaa at gaa foran om det andet Skib.
 — 23. Det kursvigende Dampskib skal mindske sin Fart m. m.
 — 24. Et Skib, som indhenter et andet, skal gaa af Vejen.
 — 25. Dampskibe i snevre Løb.
 — 26. Sejlskibe skulle gaa af Vejen for Sejl-Fiskerfartøjer.
 — 27. Afbigelser under særlige Omstændigheder og Farer.

Lydsignaler for Skibe i Sigte af hinanden.

- Art. 28. Lydsignaler for Dampskibe.
 — 29. Intet Skib maa under nogen Omstændighed forsømme at iagttage passende Forsigtighedsregler.
 — 30. Forbehold med Hensyn til Regler for Sejlads i Havne og indre Farvande.

- Art. 31. Nødsignaler for Skibe.
 — 32. Straffeansvar.
 — 33. Anordningens Ikrafttræden samt ældre Bestemmelser Ophævelse.

Bestemmelserne i kongelig Anordning af 22de Januar d. A. angaaende internationale Søvejsreglers og Nødsignalers Anvendelse af danske Skibe træde i Kraft for Flaaden fra den 1ste Juli 1897, og

Bestemmelserne i de kongelige Anordninger af 18de Februar 1887 angaaende internationale Søvejsreglers Anvendelse paa danske Fartøjer og af 3die Maj 1888 om Dag- og Natsignaler for danske Skibe i Havsnød træde ud af Kraft for Flaadens Vedkommende ligeledes fra den 1ste Juli d. A. at regne. (Kgl. Resol. $11\frac{1}{2}$ 1897.)

Bekendtgørelse vedrørende *Beskaffenheden og Anbringelsen af de Lanterner samt Lydsignalapparater*, som skulle føres af danske Damp- og Sejlskibe, se Bind VII.

Kgl. Anordning¹⁾

(af 18de December 1900)

om Signaler for Lods.

§ 1. Den Skibsfører, der ved Signal vil kalde Lods om Bord, har dertil at benytte, efter Omstændighederne enten et eller flere paa en Gang af de nedenfor nævnte Signaler:

Om Dagen:

- 1) Handelsflaget med en hvid Kant omkring af $\frac{1}{5}$ af Flagets Bredde, hejst paa Fortoppen;
- 2) Signalet P. T. »Behøver Lods«, efter det internationale Signalsystem;
- 3) Det internationale Signalflag S. med eller uden Systemflaget (Svarstanderen) over;

¹⁾ Udfærdiget i Henhold til Lov om Lodsvæsenet (se Bind VI.)

- 4) Det internationale Afstandssignal, der bestaar af en Kegel med Spidsen opad med 2 Kugler eller kuglelignende Figurer ovenover;

Om Natten:

- 1) Et Blaalyt afbrændt hvert 15de Minut;
- 2) Blink med et klart hvidt Lys, eller et saadant vist netop over Rælingen med korte eller hyppige Mellemlum, i et Tidsrum af 1 Minut ad Gangen.

§ 2. Denne Anordning træder i Kraft den 1ste Januar 1901.

Andre Bestemmelser, Lodsvæsenets vedrørende¹⁾.

Ministeriet har truffet følgende Bestemmelse angaaende Kendingsflag for Lodsdampere samt for Fyrskibe og andre udstationerede Skibe, der kunne afgive Lodser:

Danske Lods-Dampfartøjer skulle om Dagen²⁾, naar de paa deres Station ere i Lodstjeneste, altsaa naar de kunne afgive Lodser til lodssøgende Skibe, paa den forreste eller eneste Mast føre *et halvt hvidt og rødt Flag*, øverste Halvdel hvid, underste Halvdel rød, i Forbindelse med Nationsflaget hejst agter. Naar de ikke ere i Lodstjeneste, altsaa ikke kunne afgive Lods, føres Kendingsflaget ikke.

Fyrskibe og andre udstationerede Skibe, der kunne afgive Lodser, skulle paa Toppen føre det samme Kendingsflag, som ifølge ovenstaaende er reglementeret for Lods-Dampfartøjer. (¹/₁₂ 1899.)

I Henhold til Kongelig Resolution af 29de Maj 1900 bestemmer Marineministeriet, at der i *Fartøjer*, hvormed *Lodser* begive sig til Lodsning, skal, naar *Fartøjerne* roes, føres en *oprejst Stage* med det under 1ste December 1899 reglementerede Kendingsflag for Lodsdampere samt for Fyrskibe og andre udstationerede Skibe, som kunne afgive Lodser.

Denne Bestemmelse træder i Kraft fra 1ste Juli 1900. (²/₆ 1900.)

Paa given Foranledning henleder Marineministeriet Opmærksomheden paa, at der i de danske Farvande findes *Lodstvang* paa følgende Steder:

Korsør Havn for *Fartøjer* over 20 Register Tons.

¹⁾ Om Lodsvæsen, se iøvrigt Bind VI.

²⁾ Om Lanterneføring, se Pag. 221.

Odense Kanal mellem Stige og Odense for alle Skibe paa 80 Brutto Register Tons og derover, som ikke ere hjemmehørende i Odense By¹⁾.

Hals Barre, gennem den uddybede Rende, for Skibe med et Dybgaaende af 16 Fod²⁾ og derover (dansk Maal).

Christiansø Havn for Skibe af 30 Register Tons og derover.

Horsens Fjord, ved Sejlads gennem den gravede Rende, for Skibe af 80 Register Tons og derover³⁾.

Ved Sejlads gennem følgende i *Limfjorden uddybede Render*, nemlig over Dragbanken og mellem Nørre-Mejlgrund og Galehage (Bejstrup-Løb) for alle Skibe med et Dybgaaende af over 10 Fod dansk Maal og over Løgstør-Grunde for alle Skibe med et Dybgaaende af over 8 Fod dansk Maal. Lodstvangen træder i Kraft, saasnart de nævnte Løb aabnes for Sejladsen⁴⁾.

Ved Sejlads gennem den gravede Rende over *Rødsand* til forbi *Krogshagen* og ved Indsejling i eller Udsejling fra *Gedser Havn*⁵⁾

Ved Sejlads gennem det til *Lemvig Havn* gravede Sejlløb⁶⁾.

Ifølge Lov om Lodsvæsenet af 13de Juni 1879 § 32 (rettet ved Lov af ⁸/₆ 1912) skulle *Orlogsfartøjer*, der ikke ere maalte, betale for Lodsning efter *Deplacement* i Stedet for efter Drægtighed.

Bestemmelser angaaende Kjøbenhavns Havn⁷⁾.

Ministeriet for offentlige Arbejder har under 12te Marts 1901 bifaldet Benyttelsen af følgende Benævnelser for de enkelte Dele af Hovedfarvandet i *Kjøbenhavns Havn*, nemlig: Benævnelsen *Yderhavnen* for den Del af bemeldte Hovedfarvand, der ligger nord for Toldbodbommen, og Benævnelserne *Inderhavnen* og *Søndre Havn* for de Dele af samme Farvand, som ligge henholdsvis mellem Toldbodbommen og Ny Langebro og mellem Ny Langebro og Havnens Sydgrænse. (Minist. Meddelelse ¹⁵/₄ 1901.)

¹⁾ Rettet i Henhold til Minist. Bekendtgørelse af ¹⁴/₁ 1903.

²⁾ — — — — — ¹⁹/₁₁ 1903.

³⁾ Tilføjet i Henhold til Minist. Bekendtgørelse af ²⁹/₁ 1899.

⁴⁾ Tilføjet i Henhold til Minist. Bekendtgørelse af ¹⁵/₁₀ 1900.

⁵⁾ Tilføjet i Henhold til Minist. Bekendtgørelse af ²⁸/₂ 1907.

⁶⁾ Tilføjet i Henhold til Minist. Bekendtgørelse af ²¹/₄ 1910.

⁷⁾ Angaaende Grænser for Kjøbenhavns Red og Adgang hertil for fremmede Skibe se Pag. 242 § 4.

Ifølge Kjøbenhavns Havnereglement af 1ste Juli 1910 er Grænserne for *Kjøbenhavns Havn* følgende: Mod Nord begrænses Havnen ved en Linie, dragen fra det Punkt paa Kysten, hvor Staden Kjøbenhavns Grund nordefter ophører, til Tøndevageren paa den sydøstlige Side af Stubben, og derfra ved en Linie fra denne Vager til Østsiden af Batteriet Trekroner. Mod Syd er Havnen begrænset af tvende Linier fra Tornekosten henholdsvis til Taarnby Kirke og til en paa den sjællandske Kyst oprejst, 6 Meter høj Baake, der paa Toppen er forsynet med en oval, hvid- og rødtribet Ballon. Udenfor de her angivne Linier falder dog i Henhold til Bestemmelserne i dette Reglements § 2 Grænserne for de 3 under Havnens Omraade hørende Løb.

Løbene til Havnen:

a. *Kroneløbet*, som fører ind til Frihavnen og Yderhavnen, begrænses mod *Nord* af Linien Fyrtaarnet paa Ledemolen ved Nordenden af Frihavns Østmole overet med det østlige Fyrtaarn paa Bølgebryderen over »Stubben«, mod *Syd* af Linien Fyrtaarnet paa fornævnte Ledemole overet med Fyrtaarnet paa den nordvestlige Ende af Bølgebryderen Nord for Trekroner og mod *Øst* af Linien Middelpultens Vager overet med Østkant af Prøvestensfortet. Om Natten angives Løbets Grænser mod Nord og Syd af de som Dagmærker nævnte Fyr holdte overet og mod *Øst* af Vestkant af Prøvestens nordre Fyrs grønne Vinkel. Nord for Kroneløbet er Stubbegrunden afmærket med 2 Vagere med rødmaalede Stager, der regnede udefra indefter ere forsynede med henholdsvis 1 og 2 opadbundne Koste.

b. *Lynnetløbet*, som fører ind til Yderhavnen østfra gennem Bølgebryderne mellem Trekroner og Lynetten, begrænses mod *Nord* og mod *Syd* af de Sømærker, der danner Løbets Afmærkning, og mod *Øst* af Linien det østlige Fyrtaarn paa Bølgebryderen over »Stubben« overet med Fyrtaarnet paa den nordvestlige Ende af Bølgebryderen Nord for Trekroner. Om Natten angives Løbets Grænser mod Nord og Syd af den hvide Vinkel i det paa Nordenden af den sydlige fra Lynetten udgaaende Bølgebryder staaende Indsejlingsfyrt og mod *Øst* af de som Dagmærker nævnte tvende Fyr holdte overet.

c. *Kalvebodstrandløbet* fører fra *Kjøgebugt* ind til Havnen sydfra. Det begynder ved Mursandskosten i »Sorte Rende« og strækker sig mod Nord til Slusen og derfra ind til Enghave-, Islands- og Kalvebodbrygge.

Marineministeriet kundgør, at der ved Havnevæsenets Foranstaltning paa Østsiden af den sydlige Del af *Yderhavnen* er udlagt 3 Bøjer, hvis Bestemmelse bl. a. er at tjene som *Fortøjningsbøjer for større Orlogsskibe*. De Skibschefer, som maatte ønske at fortøje i disse Bøjer, ville have at anmelde dette for Havneforvaltningen, saavidt muligt mindst 24 Timer i Forvejen. (17/7 1897.)

Ministeriet bestemmer, at *mindre Skibe og Fartøjer af Flaaden*, som søge *Ankerplads i Kjøbenhavns Yderhavn*, skulle i denne Henseende rette sig efter Kjøbenhavns Havnereglements § 4, der lyder som følger:

»Mindre Damp- og Sejlskibe, der anløbe Yderhavnen, skulle, naar ikke anden Ankerplads anvises dem af Havnepolitiet, ankre nord for Frihavns Pramrende langs Bolværket paa Frihavns Østmole.« (26/8 1912.)

Der udlægges 7 grønne Vragtønder med Kurv uden Stage paa den sydlige Del af Middelgrunden i Sundet. Tønderne skal ligge paa følgende Steder:

1) 55° 41' (17") N. Br., 12° 39' (50") Ø. Lgd. 2) 55° 41' (41") N. Br., 12° 39' (58") Ø. Lgd. 3) 55° 41' (53") N. Br., 12° 40' (25") Ø. Lgd. 4) 55° 41' (42") N. Br., 12° 40' (45") Ø. Lgd. 5) 55° 41' (07") N. Br., 12° 40' (40") Ø. Lgd. 6) 55° 40' (37") N. Br., 12° 40' (33") Ø. Lgd. 7) 55° 40' (57") N. Br., 12° 40' (03") Ø. Lgd.

Udkastning af Affald og Fyld, der af Virksomheder her i Staden udlosses i Søen, skal foregaa paa det Areal, der begrænses af den ved Tønderne angivne Omkreds.

Skibschefer og Førere, der maatte iagttage Overtrædelse af den saaledes givne Bestemmelse, vil have at indberette dette til Ministeriet.

Kjøbenhavns Havnevæsen har Tilladelse til indtil videre at udkaste løs Fyld paa den af Havnen hidtil benyttede Losseplads ca. 1000 m Øst for Lynettebølgebryderen, idet man som Betingelse for denne Tilladelse har forpligtet Havnevæsenet til at garantere og selv føre betryggende Kontrol med, at kun løs Fyld udkastes paa det nævnte Sted.

Dette er den eneste Undtagelse fra det almindelige Paabud om, at al Fyld skal udkastes paa det afmærkede Areal af den sydlige Del af Middelgrunden. (Minist. Best. 27/3 og 13/5 1914).

Kgl. Anordning

(af 20de December 1912)

angaaende visse Bestemmelser med Hensyn til Danmarks Neutralitet i Tilfælde af Krig imellem fremmede Magter.¹⁾

§ 1. 1. Der tilstaaes de krigsførende Magters Krigsskibe fri Adgang til de danske Havne og Rede saavel som til det øvrige danske Soterritorium med nedennævnte Indskrænkninger, Forbehold og under følgende Betingelser:

a. Der forbydes de krigsførende Magters Krigsskibe Adgang til Kjøbenhavns Havn og Rede.

b. Ligeledes forbydes der de nævnte Skibe Adgang til indre Farvande, hvortil Adgangen er spærret ved undersøiske Miner eller ved andre Forsvarsmidler.

c. Det forbeholdes at forbyde de krigsførende Parter, under samme Betingelser for begge, Adgang til andre danske Havne og Rede saa vel som til andre begrænsede Dele af de indre Farvande under særlige Omstændigheder og for at hævde Rigets suveræne Rettigheder og at opretholde dets Neutralitet.

Ved *indre dansk Farvand* forstaaes foruden Havne, Havneindløb, Rede og Bugter, Soterritoriet mellem og indenfor Øer, Holme og Rev (Stenrøser), som ikke til Stadighed er overskyllede af Søen.

I den Del af det danske Soterritorium i Kattegat, Sundet, Store Belt og Lille Belt, der falder ind under de *naturlige Trafikveje* mellem Nordsøen og Østersøen, kan kun Havne og Havneindløb henregnes til indre danske Farvande.

d. Det forbeholdes ligeledes at forbyde et de krigsførende Magter tilhørende Krigsskib, der har forsømt at rette sig efter de det af de kompetente danske Myndigheder givne Ordre eller Forskrifter eller har krænket Danmarks Neutralitet, Adgang til danske Havne og Rede.

2. a. De krigsførende Magters Krigsskibe er pligtige at respektere Danmarks suveræne Rettigheder og at afholde sig fra enhver Handling, der vilde være i Strid med dets Neutralitet.

b. Alle fjendtlige Handlinger, derunder indbefattet Opbringelse og Udøvelse af Visitationsret, for saa vidt angaar saa vel neutrale Skibe som Skibe under fjendtligt Flag, er strængt forbudte.

¹⁾ Bestemmelsen for fremmede Krigsfartøjers Adgang til det danske Monarkis Farvand og Havne under *Fredsforhold* se Pag. 241.

Bliver et Skib opbragt paa dansk Soterritorium, vil Prisen samt dens Officerer, Mandskab og Ladning være at frigive.

3. De krigsførende Magters Krigsskibes og Prisers blotte Passage over det danske Soterritorium er kun tilladt i det Omfang, i hvilket Adgangen til Soterritoriet er dem tilstaaet, jfr. Nr. 1 ovenfor.

4. a. Det er forbudt de krigsførende Magters Krigsskibe at forblive i dansk Havn eller paa dansk Red eller i øvrigt paa dansk Soterritorium længere end 24 Timer undtagen paa Grund af Havari eller Havets Tilstand eller som Følge af de nedenfor under c. og d. angivne Regler. I disse Tilfælde skal de sejle bort, saa snart som Aarsagen til Forsinkelsen er ophørt. Reglerne om Opholdets Begrænsning kommer ikke til Anvendelse paa Krigsskibe, der udelukkende har religiøse, videnskabelige eller filantropiske Opgaver, ej heller paa militære Hospitalsskibe.

b. Mere end 3 Krigsskibe tilhørende en af de krigsførende Magter maa ikke samtidig opholde sig i samme danske Havn eller paa samme danske Red.

c. Opholder Krigsskibe fra begge de krigsførende Parter sig samtidig i en dansk Havn eller paa en dansk Red, skal der forløbe mindst 24 Timer mellem Afsejlingen af den ene og den anden krigsførendes Skibe; den Orden, i hvilken de afsejler, skal rette sig efter den Orden, i hvilken de er ankomne, med mindre det først ankomne Skib befinder sig i et Tilfælde, hvor Forlængelse af den lovlige Opholdsfrist kan indrømmes.

d. Et krigsførende Krigsskib maa ikke forlade dansk Havn eller Red inden 24 Timer efter Afsejlingen af et Handelsskib førende Modstanderens Flag. Eventuelt skal de stedlige Myndigheder søge at ordne Handelsskibenes Afsejling saaledes, at de ikke bliver nødvendigt at forlænge Orlogsskibets lovlige Opholdsfrist.

5. a. I dansk Havn eller paa dansk Red maa de krigsførende Magters Krigsskibe kun udbedre deres Skader i saadant Omfang, som det er uomgængelig nødvendigt for Sejladsens Sikkerhed, og de kan ikke paa nogensomhelst Maade forøge deres militære Styrke. De danske Myndigheder fastsætter Arten af de Reparationer, som maa foretages. Disse skal foretages hurtigst muligt.

b. Det forbydes de krigsførende Magters Krigsskibe at benytte danske Havne, Rede eller det danske Soterritorium til Fornylse eller Forøgelse af deres militære Forraad eller Udrustning eller til Komplettering af deres Besætninger.

c. De krigsførende Magters Krigsskibe maa i dansk Havn eller paa dansk Red kun indtage saa meget Proviant, som udkræves til Komplettering af deres normale Forraad i Fredstid.

d. De krigsførende Magters Krigsskibe maa i dansk Havn eller paa dansk Red kun tage saa meget Brændsel om Bord, som er nødvendigt til Efterfyldning af deres egentlige Kulkasser og Olietanke. Naar de har indtaget Brændsel i dansk Havn eller paa dansk Red, maa de først 3 Maaneder efter paany indtage Brændsel i nogen dansk Havn eller paa nogen dansk Red.

6. a. De krigsførende Magters Krigsskibe skal anvende de statsautoriserede Lodser ved Indsejlingen til og Udsejlingen fra danske Havne og Rede, men det er dem iøvrigt forment at anvende de danske statsautoriserede Lodser undtagen i Tilfælde af Nød for at undgaa en overhængende Sofare.

b. De danske Sundheds-, Lodsings-, Told-, Havne- og Politiforskrifter skal iagttages og overholdes af de krigsførendes Orlogsskibe.

§ 2. Kaperskibe tilstedes ikke Adgang til dansk Havn, Red eller iøvrigt til dansk Soterritorium.

§ 3. 1. En Prise maa kun indbringes i dansk Havn eller paa dansk Red paa Grund af Usødygtighed, Havets Tilstand eller Mangel paa Brændsel eller paa Forraad. Den skal sejle igen, saa snart den Anledning, der har berettiget den til at anløbe, ikke længer er til Stede.

2. Ingen Priseret maa sættes af de krigsførende paa dansk Territorium eller paa et Skib paa dansk Soterritorium. Ingen Prise maa sælges i dansk Havn eller paa dansk Red.

§ 4. 1. De krigsførende maa ikke benytte sig af danske Havne eller dansk Soterritorium som Basis for Søkrigsførelse mod deres Modstandere.

Det er særligt forbudt at anbringe paa dansk Grund eller paa dansk Soterritorium Stationer for traadløs Telegrafering eller der at anbringe et hvilket som helst Apparat, bestemt til at tjene som Middel til Forbindelse med krigsførende Styrker til Lands eller til Søs.

2. Det tillades ikke de krigsførende Magter at have faste Oplag af Brændsel hverken paa dansk Grund eller paa Fartøjer stationerede paa dansk Soterritorium.

3. Det forbydes indenfor dansk Jurisdiktion at udruste eller bevæbne noget Skib bestemt til at krydse eller til at medvirke ved fjendtlige Operationer imod en Magt, med hvilken Riget lever i Fred. Det er ligeledes forbudt ethvert Skib, som er bestemt til at krydse eller til at medvirke ved fjendtlige Operationer, naar det inden for Landets Jurisdiktion helt eller delvis er blevet indrettet til Krigsbrug, at forlade samme.

Bestemmelser

for fremmede Krigsfartøjers Adgang til det danske Monarkis Farvande og Havne¹⁾ under Fredsforhold.

(Kgl. Resol. af 15. Januar 1912)²⁾

§ 1. Det er tilladt fremmede Magters Krigsfartøjer uden forudgaaende Anmeldelse at anløbe eller besejle de danske Farvande, som ikke henregnes til indre Farvande, Københavns Red eller lukkede Farvande (jfr. §§ 3, 4 og 5).

§ 2. Det er, med nedenanførte Undtagelser, tilladt fremmede Magters Krigsfartøjer uden forudgaaende Anmeldelse for et kortvarigt Ophold at anløbe danske Havne, der ligger umiddelbart op til de naturlige Trafikveje gennem Kattegat, Øresund, Store-Bælt og Lille-Bælt samt Havnene paa Bornholm.

Er Opholdet af længere Varighed end 2 Døgn eller naar der, uanset Opholdets Varighed, er Tale om Besøg af Eskadrer eller om Besøg ved Fredericia, Nyborg, Korsør og Helsingør, er forudgaaende Anmeldelse ad diplomatisk Vej nødvendig (jfr. dog § 6).

§ 3. Det er tilladt fremmede Magters Krigsfartøjer at anløbe eller besejle indre danske Farvande eller at anløbe andre af det danske Monarkis Havne end de i § 2, første Stykke, omhandlede, naar Anmeldelse derom forinden er sket ad diplomatisk Vej (jfr. dog §§ 4, 5 og 6).

Ved *indre dansk Farvand* forstås foruden Havne, Havneindløb, Rede og Bugter, dansk Soterritorium mellem og indenfor Øer, Holme og Rev (Stenrøser), som ikke til Stadighed er overskyllede af Søen.

Som indre danske Farvande kan særlig nævnes:

De østjyske Fjorde,

Farvandet Syd for Fyen med følgende Adgange:

Farvandet mellem Langeland og Fyen,

— — Langeland og Ærø,

¹⁾ Kgl. Anordning angaaende visse Bestemmelser med Hensyn til Danmarks Neutralitet i Tilfælde af Krig imellem fremmede Magter, se Pag. 237.

²⁾ Rettet ved Kgl. Resol. af 30. Juni 1913.

Farvandet mellem Ærø og Lyø,

— — Lyø og Fyen,

Odense Fjord,

Farvandet Vest og Nord for Linien Hasenøre — Samsø

— Endelave — Bjørnsknude,

Farvandet Øst om Sejro.

Den Del af det danske Søterritorium i Kattegat, Sundet, Store-Bælt og Lille-Bælt, der falder ind under de naturlige Trafikveje mellem Nordsøen og Østersøen, henregnes ikke til indre danske Farvande (jfr. dog § 2).

§ 4. Fremmede Magters Krigsfartøjer kan anløbe eller besjle Københavns Havn og Red, naar Tilladelse dertil forinden er indhentet eller, for saa vidt der kun er Tale om Passage gennem Hollænderdybet og Drogden, Anmeldelse er sket ad diplomatisk Vej (jfr. dog § 6).

Københavns Red begrænses mod Nord af en Linie fra Taarbæk Baadehavn til Pladsen for Lys- og Klokketønden paa Taarbæk Rev og derfra til Pladsen for Lystønden Saltholm NO, mod Øst af en Linie fra sidstnævnte Lystøndes Plads til Saltholms nordligste Pynt og herfra af Saltholms Vestkyst indtil Saltholms sydligste Pynt, mod Syd af en Linie fra sidstnævnte Pynt til Pladsen for Drogdens Fyrskib, herfra til Pladsen for Sømærket Aflandshage (rød 2-Kost) og fra denne af en Linie til Sjællands Kyst i Retning mod Vallensbæk Kirke paa Sjælland.

§ 5. Følgende indre danske Farvande er lukkede for fremmede Magters Krigsfartøjer, og Tilladelse til at anløbe eller besjle dem vil kun blive givet de i § 6 nævnte Fartøjer:

Isefjorden og Indløbet dertil.

Limfjorden og Indløbene dertil.

Smaalandsfarvandet med følgende Adgange:

Agersøund.

Omøund.

Farvandet mellem Omø og Lolland.

Guldborgsund.

Grønsund.

Bøgestrømmen.

§ 6.¹⁾ Den i § 2, andet Stykke, samt i §§ 3 og 4 nævnte Anmeldelse og Tilladelse er ikke nødvendig for:

a) Fartøjer, om Bord paa hvilke der befinder sig Statsoverhoveder eller disses officielle Repræsentanter eller Med-

¹⁾ Rettet ved Kgl. Resol. af 30. Juni 1913.

lemmer af regerende Fyrstehuse, ej heller for saadanne Fartøjers Eskorte.

b) Fartøjer, der befinder sig i Nødstilstand.

c) Fartøjer, der fører Tilsyn med Fiskeri — i Henhold til Konventionen af 6te Maj 1882 om Ordningen af Fiskeripolitiet i Nordsøen —, for saa vidt angaar Havne og Ankerpladser paa Jyllands Vestkyst.

§ 7. De tidligere Bestemmelser vedrørende Adgangen til og Grænserne for Københavns Havn og Red af ²⁶/₂ og ²⁸/₂ 1901 ophæves.

Den ved allerhøieste Resolution af 4de Juli 1838 givne Tilladelse for fremmede armerede Dampskibe og seilbare Krigsskibe af mindre Størrelse, saasom Korvetter og Brigger, i Fredstid at lægge indenfor Batteriet Tre kroner med deres Krudt ombord ophæves, og

Marineministeriet bemyndiges til i enkelte Tilfælde, og naar Vedkommende ad officiel Vei andrager derom, at maatte meddele den omhandlede Tilladelse. (Kgl. Resol. ¹⁴/₁₁ 1870.)

Uskadeliggørelse af Vrag.

For om muligt at formindske de Farer, der truer Skibsfarten fra i Søen flydende Vrag, træffer Marineministeriet følgende Bestemmelse:

Naar Flaadens Skibe i Søen træffe paa Fartøier, der flyde paa Lasten og synes at være forladte af Besætningen, saaledes at de ere farlige for Skibsfarten i sin Almindelighed, ville saadanne Fartøier saavidt muligt være at undersøge nærmere.

Bekræfter Formodningen sig om, at Ingen er ombord, ville saadanne Skibe efter Omstændighederne, og saafremt det iøvrigt paa Grund af Forholdene lader sig gøre, være at sænke eller paa anden Maade at ødelægge, saafremt det ikke af Undersøgelsen maatte fremgaa, at Ladningen bestaar af svært Tømmer, der ved at frigjøres selv bliver farligt for Skibsfarten, eller medmindre Findestedet og Forholdene i det Hele taget maatte gjøre det sandsynligt, at Vraget snart vil blive slæbt i Havn. (⁴/₂ 1889.)

Bekendtgørelse af 31. December 1913 om en Overenskomst med Sverig angaaende ligelydende Bestemmelser om Afmærkning af Vrag, om Vragssignaler i Sundet og Forholdsregler angaaende Passage af Vragfyrskib eller anden Afmærkning af Vrag. (Se Bind VII.)

Karantænevæsen se Bind VII.

Undervisning og Uddannelse.

Bestemmelser om Uddannelsen om Bord af Kadetter, Ingeniørelever, Konstabelelever, Konstabler og faste Matroser, se Bind V.

Ministeriet bestemmer, at det i *Vinterstyrkens Skibe* til Konstablers og faste Matrosers teoretiske Undervisning benyttede *Skolemateriel* (Bøger, Protokoller m. m.) vil ved Togtets Afslutning være at afgive til Søværnets Kaserne, hvor det tages i Regnskab og hvorfra det ved de paagældende Togters Begyndelse tilstilles Skibene. (26/3 1912.)

Bestemmelser

(af 22de Februar 1908)

for Afholdelse af sanitære Øvelser i Flaadens Skibe.

Øvelserne, der skal afholdes af Skibets Læge (Læger), anlægges saaledes, at Besætningen i sin Helhed bliver nogenlunde fortrolig med den første Hjælp for saarede og tilskadekomne. Da man under en Kamp næppe vil kunne paaregne nogen effektiv Sygetransport, og da Lægerne nødvendigvis under Kampen maa opholde sig i Lazarettet og kun i sjældne Tilfælde vil kunne begive sig andesteds hen for at yde Hjælp, vil de saarede i de fleste Tilfælde komme til at blive liggende, hvor de falder, og vil først senere, naar Kampen er forbi, kunne komme under Behandling. Denne Tid, i hvilken de saarede henligger uden Hjælp, vil i mange Tilfælde kunne blive kritisk (Forblødning). Dette maa man gøre Besætningen forstaaeligt og indskærpe den, at en rigtig ydet Haandsrækning i adskillige Tilfælde kan hjælpe til at redde den saaredes Liv. Herigennem vil Interessen for Undervisningen kunne vækkes. — Denne deles i en teoretisk og en praktisk Del, hvoraf den førstnævnte bør bestaa i Foredrag for en større Del af

Besætningen ad Gangen, behandelende de nedenfor angivne Punkter 1—7. Foredragene ledsages af Demonstrationer og afholdes saa vidt muligt et Par Gange ugentlig i Begyndelsen af Togtet, saaledes at hele Besætningen har erholdt teoretisk Undervisning, inden de praktiske Øvelser begynder.

Disse afholdes turvis med Besætningen, i mindre Hold ad Gangen, og bør omfatte den enkelte Mands Indøvelse i, hvad teoretisk er blevet forklaret i Foredragene. Øvelserne bør — under fornødent Hensyn til Skibets øvrige Øvelser — drives saa intensivt, at saa vidt muligt hver Mand i Skibet kan blive fortrolig med den første Hjælp for saarede og tilskadekomne.

Undervisningen bør omfatte:

1. Belæring om Renligheds Betydning for Sundheden i det hele taget, og navnlig om, at Renlighed ved Behandlingen af Saar er en Hovedbetingelse for at disse kan hele, og at det, som det først og fremmest kommer an paa, er ikke at tilsmudse Saaret.
2. Den aseptiske, sterile Forbinding, dens Behandling ved Op-lukningen, og hvorledes den paalægges og befæstes. Hver Mand bør under Kamp have en Forbinding hos sig.
3. Provisorisk Blodstilling ved Kompression af Ekstremiteternes Hovedarterier, ved Elevation, ved Tourniquet.
4. Hensigtsmæssig Lejring, dels af den saarede selv, dels af den saarede Legemsdel.
5. Provisorisk Anlæggelse af Skinnebandager paa et sonderknust eller brudt Lem (Sabel, Sabelskede e. l.).
6. Besætningen bør gøres opmærksom paa, at Ørelæsioner kan opstaa som Følge af Skydningen. Det bør tilraades den under denne at stoppe Ørerne til, hvorved meget af Faren for disse Læsioner ophæves.
7. Saaredes Transport. Denne bør navnlig indøves som Transport i Hænderne, da Transport med Sygebaare som oftest vil være umulig. Dog bør Baaretransporten ikke forsømmes, da den kan komme i Brug, naar Kampen er endt, og det ikke altid er givet, at man da kan disponere over øvede Sygebærere.

Naar Lejlighed gives (f. Eks. under »Klart Skib«), øves Transport fra Taarnene og fra Dækket til Lazarettet, der indrettes paa det efter Omstændighederne bedst egnede Sted. Her opholder Hovedparten af Lægepersonalet sig under Kampen. I Panserskibene kan det være hensigtsmæssigt at etablere endnu en Forbin-

dingsplads i Forskibet under en af Lægernes Tilsyn. I Krydserne lader dette sig næppe gøre.

Løvrigt er det en Selvfølge, at hver enkelt Læge medtager i Undervisningen, hvad han anser for at være nyttigt og nødvendigt.

Ministeriet har bestemt, at der skal gives *Artillerikonstabler og faste Matroser*, der er udgaaede fra K. E. Skolen og som paa denne Skole har nydt Undervisning i *Musik*, fortsat Undervisning heri under Udkommando med Skibe, hvor der er Hornblæsere om Bord.

Ved Udkommandoerne skal der fra Artillerikorpsets og fra Matros- og Søminekorpsets Side tages et rimeligt Hensyn til, at denne Undervisning kan etableres, saa vel som til at der i de større Skibe kan sammensættes præsentable, mindre Musikkorps, i hvilke indgaar Hornblæsere, de musikuddannede Underofficerer af Artillerikorpsset og af Matros- og Søminekorpsset samt de faste menige af disse Korps, der har erhvervet en saadan Grad af Duelighed, at de kan benyttes paa denne Maade. (12/3 1912.)

Forskellige Bestemmelser.

Marineministeriet har tilladt, at Bestyrelsen for indenlandsk Sømandsmission anbringer *Bibelposer*, forsynede med religiøs Lektüre, paa et passende Sted om Bord i Flaadens Skibe. Bøgerne skal under fornøden Kontrol være til fri Afbenyttelse for Mandskabet, men der forlanges ingen Erstatning for bortkomne eller fordærvede Bøger. (Kundg. af 12/9 1905.)

Reglement for Benyttelsen af »*Bibliotek for Marinens Underklasser*«, se Bind V.

Marineministeriet henleder Opmærksomheden paa, at den gennemgaaende *Maling af Skibene*, som undertiden foretages forinden Flaadeinspektionen efter endt Togt, ikke bør finde Sted. (11/1 1908.)

Ministeriet har approberet »*Oplysningsbog for den værnepligtige*«, hvori indføres Oplysning om den værnepligtiges Tjeneste, Forhold og Opførelse m. m. I de under »Forhold og Opførelse« indførte Vidnesbyrd maa ikke henvises til, hvad der maatte

være opført under »Forseelse — Straf«. — Saadanne Oplysningsbøger medgives Skibene af Orlogsværftet. Den værnepligtiges Oplysningsbog følger Kommandolisten og indsendes til Orlogsværftet forinden den værnepligtiges Hjemsendelse. (Minist. Best. af 21/2 1908 og 31/10 1911.) Indførelse i Oplysningsbøgerne om aflagt Dommered se Minist. Best. af 6te April 1909, Bind II.

Ministeriet bestemmer, at der ved Orlogsværftets Foranstaltning skal udleveres de værnepligtige af Lægdsrullen en af Ministeriet approberet »*Orlogsbog*«, der indeholder Oplysninger om de paagældende værnepligtiges Forhold under Hjemsendelse samt Indkaldelse under Krigsforhold m. m.

Orlogsbogen, der skal være i den værnepligtiges Besiddelse, udleveres snarest muligt efter Mødet ved Søværnet.

Udrustede Skibe samt andre af Søværnets Myndigheder erholder et mindre Antal Eksemplarer af Orlogsbogen tilstillet fra Orlogsværftet. (27/4 1911.)

Tratter, udstedte af Søværnets Personale paa Rejser for modtagen Forstrækning, skulle straks aviseres, foruden til Ministeriet, tillige til dem, paa hvem Beløbene ere trukne. (Minist. Best. 18/11 1893.)

Ministeriet bestemmer, at der indtil videre af Skibschefer paa Togt i oversøiske Farvande ikke vil være at udstede *Tratter* paa danske Konsuler i Udlandet. (4/6 1910.)

Marineministeriet kundgør paa given Foranledning følgende: Efter at have søgt Spørgsmaalet om, hvorvidt der skal erlægges *Indførselsafgift* i Henhold til § 1 i Lov af 30te Marts 1892 om forskellige Skatter og Afgifter paa Færøerne af de i nævnte Paragraf omhandlede Varer, der opsendes til *Færøerne* til Brug for de der stationerede eller Øerne anløbende Orlogsskibe, afgjort ved Forhandling med Justitsministeriet, har dette Ministerium meddelt, at efter dettes Formening ere saavel ellers afgiftspligtige Varer, som Orlogsskibe medføre til eget Brug og beholde ombord, som saadanne Varer, der modtages i Havn fra andet Skib, ikke afgiftspligtige, hvorimod der af Varer, der ere bestemte til Orlogsskibe, men udsendes til Færøerne med andet Skib og derfra føres i Land, skal erlægges Afgift, der dog, naar Varerne atter udføres til Orlogsskibet, bør tilbagebetales i Henhold til fornævnte Lovs § 9.

Justitsministeriet har derhos tilføjet, at det har foranlediget, at i de nysommeldte Tilfælde fremtidig, eftersom Sagen maatte komme til at foreligge, Afgift ikke vil blive opkrævet eller, naar Afgift skal erlægges, denne i hvert enkelt Tilfælde vil blive tilladt tilbagebetalt efter derom indgivet Andragende i Henhold til fornævnte Lovparagraf. (²⁶/₅ 1900.)

Marineministeriet kundgør: Under 28de f. M. har Justitsministeriet meddelt *Amtmanden over Færøerne* en almindelig Bemyndigelse til efter derom indgivet Andragende at tillade, at *Afgiftsbeløb*, der ere erlagte i Tilfælde som de i Ministeriets Bekendtgørelse af 26de Maj 1900 omhandlede, tilbagebetales af Færøernes Jordebogskasse.

Andragendet maa være ledsaget af Kvittering for de erlagte Afgifter. (¹⁷/₂ 1904.)

Bestemmelser vedrørende den flydende Defension paa Kjøbenhavns Red.

Det bifaldes:

at der oprettes en Institution »den flydende Defension paa Kjøbenhavns Rhed«, til hvilken vil være at henregne de Skibe, Fartøier og alt det under Flaaden hørende Materiel af enhver Slags, som er bestemt til under Krig at være fast knyttet til Hovedstadens Forsvar mod Søsiden, og

at denne Institution underlægges en *Officer af Flaaden*, der i Krigstid skal have Kommandoen over den og i Fredstid have Indseende med alt den vedrørende samt efter Omstændighederne fremkomme med Forslag til dens tidssvarende Udvikling. (Kgl. Resol. ¹⁹/₄ 1890.)

Chefen for den flydende Defension paa Kjøbenhavns Red overtager Ledelsen af det samlede Forsvar af Kjøbenhavn mod Søsiden og underlægges herved den højstbefalende i Kjøbenhavn efter de Regler, som er fastsatte i § 54 af de i Resolutionen af ¹⁵/₄ 1886 allerhøjest stadfæstede Instruks for Tjenesten i Flaadens Skibe.

Chefen for den flydende Defension leder Øvelserne paa Kjøbenhavns Red mellem begge Værn og forhandler med 1ste Generalkommando om Søbefæstningens Deltagelse. (Kgl. Resol. ¹⁷/₈ 1911.)

Se iøvrigt Bind I.

Marineministeriet bestemmer, at der hos Chefen for den flydende Defension paa Kjøbenhavns Rhed ansættes en *Stabschef*, hvis Funktioner knyttes til den Chefen tillagte tjenstlige Virksomhed. (²⁴/₄ 1890.)

Om *Dagpenge* for Chefen for den flydende Defension og de ved hans Stab ansatte Officerer, naar de for at overvære Øvelser m. m. opholde sig paa Søbefæstningen, se Bind I.

Om den flydende Defensions *Jurisdiktionsmyndighed*, se Bind II.

Marineministeriet resolverer som følger angaaende *Regnskabsforholdene ved Lynettehavnen* under Eskadreøvelserne:

Stationschefen forsynes af Eskadrentendanten med de fornødne Penge til Dækning af Stationens Udgifter, og fører Kasseregnskab som foreskrevet ved Instruktioner for Tjenesten i Flaadens Skibe.

Ved det Stationen underlagte Depot- og Forplejningsskib ansættes en Intendant som Penge-, Proviant- og Forbrugsregnskabsfører.

Pengeregnskabet for bemeldte Skib føres overensstemmende med de for søgaaende Skibe gjældende Regler.

Torpedo- og Patrouillebaadernes Chefer eller Førere kunne ved Henvendelse til Depot- og Forplejningsskibets Intendant og mod behørig Kvittering erholde udbetalt de Beløb, der maatte behøves til Forstrækning til Baadernes Besætninger og til andre nødvendige Udgifter ved Baadene, hvilke Beløb af Intendanten føres til Udgift i hans Pengeregnskab under en særlig Post.

Fra Depot- og Forplejningsskibet forsynes Torpedo- og Patrouillebaade med Proviant og Forbrugsgods, som maatte behøves til successiv Komplettering af de Baadene fra Orlogsværftet medgivne reglementerede Beholdninger.

Fra bemeldte Skib bespises Mandskabet fra de Torpedo- og Patrouillebaade, som henvises til at erholde Forplejning derfra, dog kun til de Tider, hvor Mandskabet faktisk er tilstede ved Stationen. Naar Baadene ere fraværende fra Stationen, bespises deres Mandskaber af den i Baadene værende Torpedobaadskost eller ved Chefernes eller Førernes Foranstaltning.

Proviantregnskabet for Depot- og Forplejningsskibet føres under eet for Skibets Mandskab og det fra Skibet bespiste Mandskab fra Torpedo- og Patrouillebaadene.

Forbrugsregnskabet fra bemeldte Skib føres overensstemmende med de for Forbrugsregnskabers Førelse givne Regler. Alt det, mod Intendantens Kvittering, til Skibet og Baadenes Forbrug modtagne Gods føres til Indtægt, og saavel de til Baadene imod vedkommende Regnskabsføreres Kvitteringer udleverede Forsyninger som ogsaa det ved selve Skibet forbrugte Gods føres til Udgift i dette Regnskab.

Den med hver Torpedo- og Patrouillebaad udkommanderede Inventarieregnskabsfører vil have at føre og aflægge sædvanligt Torpedobaadsregnskab over saavel den fra Proviantmagasinet som den fra Depot- og Forplejningsskibet til Forbrug under Fraværelse fra Stationen modtagne Torpedobaadskost, samt over saavel det fra Orlogsværftet som det fra Depot- og Forplejningsskibet modtagne Forbrugsgods. ($\frac{2}{2}$ 1895.)

Marineministeriet bestemmer endvidere som følger:

Ved Stationen i Lynettehavnen oprettes under Eskadreøvelserne et *Depot for blødt Brød* under Bestyrelse af Depot- og Forplejningsskibets Intendant, fra hvilket Depot Eskadrens Skibe og Kanonbaade forsynes med denne Artikel.

Intendanten har fra den Bager, til hvem Leverancen af blødt Brød til Marinens Skibe ved Kjøbenhavn er overdraget, at rekvirere det fornødne Brød og at besigte og modtage dette ved Depotet, samt derfra at udlevere efter Begjæring fra Eskadrens Skibe og Kanonbaade, hvad disse maatte behøve af denne Artikel imod vedkommende Regnskabsføreres Kvitteringer.

For Brøddepotet føres særskilt Regnskab. ($\frac{17}{7}$ 1895.)

Særlige Bestemmelser vedrørende Kongeskibet

Dannebrog.

Ministeriet bestemmer:

I den Tid det for Hans Majestæt Kongen bestemte Dampskib ligger klart til Brug ved Orlogsværftet, skal Skibet være underlagt Værftschefen med Hensyn til, hvad der henhører under Bered-

skabet samt Skik og Orden paa Orlogsværftet. Tilsynet med Skibet ordnes i Analogi med hvad der er bestemt for Tilsynet med Skibe af 1ste Linie under Oplag ved Værftet.

Foranlediget ved denne Ordning Indførelse bortfalder Ministeriets Bestemmelse af 4de Oktober 1872 angaaende Tjenestestillingen i den heromhandlede Tidsperiode for de til Hans Majestæt Kongens Dampskib henhørende Officerer. ($\frac{12}{5}$ 1900.)

Bestemmelser vedrørende *Jagtkaptainen* og dennes Stilling i de Skibe, der ere bestemte til Brug for Hans Majestæt Kongen, se Bind IV.

Lov

(af 13de Maj 1911)

om Søfolks Adgang til at deltage i Folketingsvalg og Valg af Valgmænd til Landstinget.

(Indenrigsmin.)

§ 1. ¹⁾ Ved Folketingsvalg og ved Valgmandsvalg til Landstinget kunne Søfolk, der ved deres Virksomhed som saadan ere forhindrede fra at komme personlig til Stede og afgive Stemme i den Valgkreds (Kommune), i hvilken den paagældende er valgberettiget, afgive Stemme ved til Valgbestyrelsen (ved Valgmandsvalgene Kommunalbestyrelsen) at indsende Stemmeseddel i Overensstemmelse med nedenstaaende Regler.

Ved Søfolk forstaaes i denne Lov alle, der som Skibsførere eller Mandskab fare til Søs i eget Skib eller ere befalede eller ved Kontraktforhold bundne til at forrette Tjeneste paa et Skib

¹⁾ Ministeriet udtaler følgende vedrørende Forstaaelsen af Bestemmelserne i § 1, 1ste Stykke og § 3, 2det Stykke i Lov af 13de Maj 1911 om Søfolks Valgret:

Bestemmelsen i Lovens § 1, 1ste Stykke, gælder ikke alene for de Søfolk, som paa Valgdagen opholder sig udenfor den Valgkreds (Kommune), i hvilken de er valgberettigede, men kan ogsaa bringes til Anvendelse paa Søfolk, som nævnte Dag opholder sig i Valgkredsen, naar de dog ved deres Virksomhed om Bord er forhindrede fra at give personligt Møde og afgive Stemme (fortsættes i Anm. næste Side.)

(dansk eller fremmed), uden Hensyn til Beskaffenheden af den Virksomhed de udføre.

§ 2. Blanketter til Stemmesedler med tilhørende Konvolutter samt til de Skrivelser, hvormed disse fremsendes (Følgebreve), og Omslag hertil tilvejebringes ved Regeringens Foranstaltning for Statskassens Regning; de skulle stedse kunne faas udleverede hos Kommunalbestyrelserne, Toldvæsenet, Mønstringsbestyrerne og de danske Konsuler (Vicekonsuler) i Udlandet og bør, saa vidt muligt, altid findes om Bord i danske Skibe.

Blanketterne til Stemmesedlerne skulle være af hvidt Papir uden Paategning eller Særmærke af nogen Art.

Konvolutterne skulle være uigennemsigtige og saaledes tilfornede, at de helt dække den indlagte Stemmeseddel.

Skema for Følgebreve og de Attester, der paategnes samme, fastsættes af Indenrigsministeren.

Stemmeafgivning efter nærværende Lov er kun gyldig, naar den sker ved Benyttelse af de ommeldte Blanketter og Skemaer.

§ 3.¹⁾ Ved Folketingsvalg skal Stemmesedlen lyde paa en navngiven Person blandt dem, der stille sig til Valg. Ved Valgmandsvalgene til Landstinget skal Stemmesedlen, naar der kun skal vælges 1 eller 2 Valgmænd, lyde paa 1 eller 2 valgbare Personer og, naar der skal vælges flere Valgmænd, paa det Bogstav, som betegner den Liste, paa hvilken den paagældende ønsker at stemme.

For de Vælgere, som afgive Stemme i Medfør af nærværende Lov her i Landet, maa Stemmesedlen ikke være afgiven paa et tidligere Tidspunkt end 14 Dage før Valgets Afholdelse. For de Vælgeres Vedkommende, som afgive Stemme paa Færøerne eller paa Island, Grønland, de dansk-vestindiske Øer eller i Udlandet, maa Stemmesedlen tidligst være afgiven 3 Maaneder før Valget. Saa snart Valg til Rigsdagen er udskrevet, underrettes de danske Konsuler (Vicekonsuler) i Udlandet — ved Opløsningsvalg, om fornødent, telegrafisk — derom med Anmodning om paa Forespørgsel at sætte de i denne Lov omhandlede Vælgere i Kundskab

¹⁾ Bestemmelsen i Lovens § 3, 2det Stykke, angaaende de Tidsrum, indenfor hvilke Stemmesedlen skal være afgivet, vil være at forstaa saaledes, at der ved Udtrykket »14 Dage før Valgets Afholdelse« menes 14 hele Dage forinden den Dag, Valget finder Sted, og at »3 Maaneder før Valget« betyder 3 Kalendermaaneder før Valgdagen, saaledes at i begge Tilfælde Valgdagen ikke medregnes. (14/9 11.)

om Valgets Udskrivning og om Dagen for dets Afholdelse. Stemmesedlen anses for at være afgiven paa den Dag, da Følgebrevet underskrives (jfr. §§ 4 og 5).

Ingen maa i Anledning af samme Valg afgive mere end een Stemmeseddel. Stemmesedlen anses altid som gældende det første efter dens Afgivelse afholdte Valg.

§ 4. Den, der vil afgive Stemme i Henhold til nærværende Lov her i Landet, skal i Enrum og uset udfylde den udleverede Stemmeseddel, indlægge den i en særskilt Konvolut og tilklæbe denne. Han affatter dernæst et dateret Følgebrev.

I Følgebrevet, der stiles til Valgbestyrelsen i den paagældende Valgkreds (Kommune), skal der gives nøjagtig Oplysning om Vælgerens fulde Navn, Stilling og Bopæl i Valgkredsen samt om de Omstændigheder, som forhindre ham fra at komme personlig til Stede og afgive Stemme ved det paagældende Valg. Følgebrevet skal derhos indeholde en af Vælgeren paa Ære og Samvittighed afgiven Erklæring om, at han selv frivillig og uset i Enrum har udfyldt og lagt Stemmesedlen ind i Konvolutten og tilklæbet denne.

Følgebrevet skal være forsynet med en Attest om, at Underkriksen er ægte og skreven paa Tid og Sted som af Vælgeren anført, at Stemmesedlen er udfyldt i Enrum, og at den stemmegivende er befalet eller ved Kontraktforhold bunden til at forrette Tjeneste paa et Skib. Denne Attest skal være underskrevet af et dansk Skibs Fører, der tilkalder en af Besætningen som Vidne, eller af vedkommende Mønstringsbestyrer eller Toldtjenestemand. Naar Skibsføreren selv vil afgive Stemme eller paa anden Maade er forhindret fra at udstede den ommeldte Attest, kan denne meddeles af hans Stedfortræder om Bord.

Naar Attesten underskrives af Skibsføreren eller hans Stedfortræder, anføres i Skibets Dagbog eller i en anden særlig dertil indrettet Bog, at Stemmegivning er sket, og hvem der har været tilkaldt som Vidne, samt tilføjes Vælgerens fulde Navn, og til hvilken Valgkreds han hører.

Konvolutten med Stemmeseddel og Følgebrev indlægges af Vælgeren i et Omslag. Vælgeren lukker derefter Omslaget, adresserer det til Valgstedets Kommunalbestyrelse og forsyner det med Paategning om, at det indeholder en Stemmeseddel, samt med sit Navn.

§ 5. Den, der vil afgive Stemme i Henhold til nærværende Lov paa Færøerne eller paa Island, Grønland, de dansk-vestindiske

Øer eller i Udlandet, skal i Enrum og uset udfylde den udleverede Stemmeseddel, indlægge den i en særskilt Konvolut og tilklæbe denne.

Han affatter dernæst et dateret Følgebrev af det i § 4 anførte Indhold. Følgebrevet underskrives i Overværelse af et dansk Skibs Fører, der tilkalder en af Besætningen som Vidne, eller af en dansk Konsul (Vicekonsul) eller paa Færøerne, Island, Grønland eller de dansk-vestindiske Øer af en dansk eller islandsk Stats-tjenestemand. Skibsføreren, Konsulen eller Statstjenestemanden skal paaføre Følgebrevet en Attest om, at Underskriften er ægte og skreven paa Tid og Sted som i Brevet anført, at Stemmesedlen er udfyldt i Enrum, og at den stemmegivende er befalet eller ved Kontraktforhold bunden til at forrette Tjeneste paa et Skib.

Vælgeren lægger i Skibsføreren og Vidnets eller Konsulens Overværelse Konvolutten med Stemmesedlen ind i et Omslag og tillukker dette. Omslaget adresserer han til Valgstedets Kommunalbestyrelse og forsyner det med Paategning om, at det indeholder en Stemmeseddel, samt med sit Navn.

Skibsføreren eller Konsulen skal paa Forlangende af vedkommende Vælger besørge Omslaget uopholdelig afsendt som anbefalet Brev. Portoomkostningerne afholdes af vedkommende Vælger selv.

I Stedet for Konsul og Skibsfører med Vidne, kan ogsaa benyttes en notarius publicus paa vedkommende fremmede Sted.

Naar Skibsføreren selv afgiver Stemme eller paa anden Maade er forhindret fra at udføre de i nærværende Paragraf ommeldte Forretninger, kunne disse udføres af hans Stedfortræder om Bord.

Naar Følgebrevet underskrives i Overværelse af Skibsføreren eller hans Stedfortræder, anføres i Skibets Dagbog eller i en anden særlig dertil indrettet Bog, at Stemmegivning er sket, og hvem der har været tilkaldt som Vidne, samt tilføjes Vælgerens fulde Navn, og til hvilken Valgkreds han hører, og eventuelt, hvornaar Omslaget er besørget afsendt.

§ 6. I en Bog, der skal indrettes efter et af vedkommende Ministerium foreskrevet Skema og autoriseres af Amtmanden (i København af Magistraten), indfører Formanden for Valgstedets Kommunalbestyrelse (i København det i Valgloven af 7. Februar 1901 § 19 ommeldte Udvalg) de modtagne Omslag i Nummerorden, med Tilføjelse af Tiden for deres Modtagelse, og sætter tilsvarende Numre paa Omslagene.

Den nævnte Bog tilligemed Omslagene tilstilles, naar Valg er berammet, Valgkredsens Valgbestyrelse saa betids, at den er Valgbestyrelsen i Hænde senest paa det for Valghandlingens Begyndelsen berammede Klokkeslet.

De Omslag, som derefter indkomme til Valgbestyrelsen inden Afstemningens Afslutning, nummereres, men i den ommeldte Bog anføres alene, hvor mange saadanne Omslag der i alt er modtaget.

§ 7. Efter at Valgbestyrelsen har valgt Formand, men før Afstemningen paabegyndes, aabnes de modtagne Omslag af 2 Medlemmer af Valgbestyrelsen, der for hvert enkelt af Omslagene nøje undersøge, om den Person, fra hvem det hidrører, er opført paa Valglisten, og i bekræftende Fald sættes et Kryds ved Vælgerens Navn paa Valglisten.

Viser det sig ved den nævnte Undersøgelse, at den paagældende ikke er valgberettiget, eller at han tidligere har stemt, eller oplyses det, at han inden Valgdagen er afgaaet ved Døden, lægges den uaabnede Konvolut tilligemed Følgeskrivelsen paa ny ind i Omslaget, og dette kommer ikke videre i Betragtning. Det samme gælder, naar Omslaget indeholder andet eller mere end een Følgeskrivelse og een Konvolut, eller der efter Beskaffenheden af Omslaget, Følgebrevet eller Konvolutten er Grund til at antage, at de ikke høre til de ved Regeringens Foranstaltning tilvejbrogte, eller at der ved deres Udfyldning, Underskrift eller Indsendelse ikke er gaaet frem som i nærværende Lov foreskrevet.

I Tvivlstilfælde skulle de ommeldte tvende Medlemmer af Valgbestyrelsen forelægge det paagældende Spørgsmaal for den samlede Valgbestyrelse.

De Konvolutter, som ikke efter foranstaaende Regler lades ude af Betragtning, blandes mellem de øvrige Stemmesedler, forinden Optællingen af disse begynder.

De efter Afstemningens Paabegyndelse, men før dens Afslutning indkomne Omslag behandles før Afstemningens Afslutning under eet paa samme Maade som sket med de tidligere indkomne Omslag.

§ 8. De i Medfør af denne Lov afgivne Stemmesedler ere ugyldige:

1. naar det ikke med Sikkerhed kan afgøres, om det paa Stemmesedlen anførte Navn sigter til nogen af Kandidaterne eller eventuelt til hvilke, eller — ved Valgmandsvalgene til Landstinget — paa hvilken Liste den paagældende stemmer.

2. naar der ved et Valg, til hvilket flere Kandidater have stillet sig, er stemt »Ja« eller »Nej«,
3. naar der ved et Valg, til hvilken kun een Kandidat har stillet sig, er stemt for en anden navngiven Person end denne. Er Kandidaten nævnt, tælles Stemmen som »Ja«-Stemme,
4. naar en Konvolut indeholder andet eller mere end een Stemmeseddel,
5. naar der efter Beskaffenheden af en Stemmeseddel er Grund til at antage, at den ikke hører til de ved Regeringens Foranstaltning tilvejebragte, eller at der ved dens Udfyldning ikke er gaaet frem som i denne Lov foreskrevet.

§ 9. Det paahviler danske Skibsførere (Skibschefer), Stats-tjenestemænd, Konsuler (Vicekonsuler) samt Kommunalbestyrelsesmedlemmer uopholdelig at meddele Underretning til Valgstedets Kommunalbestyrelse, saa snart det kommer til deres Kundskab, at nogen, som har afgivet Stemme i Medfør af nærværende Lov, er afgaaet ved Døden inden Valgets Afslutning.

§ 10. Skibsføreren paa dansk Skib skal sørge for, at der om Bord findes et Eksempplar af denne Lov og de dertil sig sluttende Bestemmelser, samt at der i Mandskabets Opholdsrum findes opslaaet et af vedkommende Ministerium affattet Uddrag af Reglerne om Søfolks Stemmegivning. Endvidere skal Skibsførere paa danske Skibe eller hans Stedfortræder om Bord, saa snart det kommer til deres Kundskab, give Mandskabet Underretning om, naar et Valg, til hvilket fraværende Søfolk have Adgang til at stemme, finder Sted, og de maa, saafremt Mandskabet pr. Post eller anden Befordring er i Stand til at afsende Stemmeseddel rettidig, ikke nægte deres Medvirkning ved Stemmeafgivningen eller Landlov til Stemmegivning for Konsul (Vicekonsul) eller anden Myn-dighed, alt forudsat, at ikke tvingende og uopsættelige Skibsforretninger ere til Hinder derfor. Overtrædelse af disse Bestemmelser straffes med Bøder af indtil 400 Kr. Bøderne tilfalde Statskassen.

Bekendtgørelsesmaaden i Søværnets Skibe fastsættes af Marineministeren.

Det ommeldte Uddrag skal ogsaa stadig findes paa ethvert dansk Konsulatskontor.

§ 11. For Udfærdigelse af Attester, Paategninger og Bevidnelser, som afgives i Henhold til nærværende Lov, erlægges ingen Betaling.

§ 12. For de i denne Lov omhandlede Personers Vedkom-

mende ophæves den i Lov 7. Februar 1901 om Valgene til Rigsdagen § 41, 1ste Punktum, og § 71 d, 2det Stykke, 1ste Punktum, indeholdte Regel om Valgrettens Udøvelse ved personligt Møde, ligesom de nærmere Regler om Stemmeafgivningen i nævnte Lov ændres i Overensstemmelse med denne Lovs Regler.

§ 13. Denne Lov træder i Kraft 3 Maaneder efter dens Bekendtgørelse i Lovtidende.

Ministeriet fastsætter:

Der skal om Bord i samtlige Flaadens Skibe og Fartøjer under Kommando findes:

1) 5—30 Eksemplarer af Lov af 13de Maj 1911 om *Søfolks Adgang til at deltage i Folketingsvalg og Valg af Valgmænd til Landstinget* (afhængig af den faste Besætnings Størrelse), hvilke Eksemplarer paa Anmodning fra valgberettigede Personer af Skibets Besætning skal udlaanes disse til Gennemsyn,

2) 20—200 Eksemplarer (afhængig af den faste Besætnings Størrelse) af de i Lovens § 2 omhandlede Blanketter til Stemmesedler med tilhørende Konvolutter samt af Følgebreve og Omslag hertil til Brug ved Stemmeafgivningen,

3) en til Indførelse af Stemmegivningen særlig indrettet Bog (jfr. Lovens § 4 og 5).

Ovennævnte Eksemplarer af Loven m. m. medgives Skibene fra Orlogsværftets Sekretariat- og Kommando-Kontor og overtages af den Officer, der overtager det øvrige Gods, som fra nævnte Kontor medgives Skibene.

Det paahviler Chefen ved et Togts Begyndelse at gøre samtlige valgberettigede Personer blandt Besætningen bekendt med, at de i Overensstemmelse med den her omhandlede Lovs Regler har Adgang til at deltage i Folketingsvalg og Valg af Valgmænd til Landstinget (Oplæsning af Lovens § 1) med Tilføjende, at de nævnte valgberettigede Personer, saafremt Valg er forestaaende, kan faa et Eksempplar af Loven til Laan om Bord. Bemærkning om, at saadan Bekendtgørelse har fundet Sted, vil være at tilføre Skibsjournalen.

Naar valgberettigede Personer, der ikke har været til Stede ved foranstaaende Bekendtgørelse, i Togtets Løb maatte indgaa i Besætningen, vil der overfor disse være at benytte en lignende Fremgangsmaade, som foranført.

Snarest efter at Valg til Rigsdagen er udskrevet, vil der fra Ministeriet tilgaa Skibene — ved Opløsningsvalg om fornødent

telegrafisk — Underretning derom. Det paahviler derefter Skibscheferne at sætte de ombordværende Vælgere i Kundskab om Valgets Udskrivning og om Dagen for dets Afholdelse, ligesom Skibscheferne indenfor de Tidsgrænser, der er fastsat i Lovens § 3, fastsætter Tidspunktet for Stemmegivningen om Bord og foranstalter alt fornødent vedrørende denne i Overensstemmelse med de i Loven fastsatte Regler. (Minist. Best. af $\frac{6}{7}$ 1911 og $\frac{4}{8}$ 1911.)

Fiskeriinspektion.

Marineministeriet bestemmer:

- at Cheferne for Fiskeriinspektionerne i de danske Farvande og for Island og Færøerne skal fungere Aaret rundt. Den endelige Aflevering til Eftermanden foregaar efter Ministeriets nærmere Bestemmelse;
- at Fiskeriinspektionerne i et Arkiv skal samle saadanne Aktstykker, Protokoller og Bøger m. m., som under de respektive Inspektionsskibes Togt bør følge med om Bord. ($\frac{14}{12}$ 1886, $\frac{12}{10}$ 1895, $\frac{17}{12}$ 1897 og $\frac{18}{5}$ 1910.)

Marineministeriet bestemmer:

Cheferne for *Fiskeriinspektions-, Opmaalings- og Stations-skibe ved Færøerne og Island* ville for Fremtiden have at indberette hver Gang efter Begæring er foretaget *Tjenesterejser* med Skibene af *Embedsmænd* med flere paa Færøerne eller Island, og hvor meget der i den Anledning er ført til Udgift i Skibenes Pengeregnskaber for Bespisning af de paagældende. De fra disse modtagne Begæringer ville være at bilægge Indberetningerne. ($\frac{16}{8}$ 1901.)

Marineministeriet bestemmer:

Cheferne for *Fiskeriinspektions-, Opmaalings- og Stations-skibe ved Færøerne og Island* ville for Fremtiden have at indberette, hver Gang der med Skibene efter Begæring er befordret *Personer*, som ere blevne bispiste med *Skibskost*, og i hvilket Tidsrum de paagældende har opholdt sig om Bord. De om de paagældendes Befordring modtagne Begæringer vil være at bilægge Indberetningerne. ($\frac{4}{12}$ 1901.)

Cheferne for de af Marinens Skibe, der ere udrustede som *Fiskeriinspektionsskibe*, skulle, foruden de sædvanlige Rapporter, ved Begyndelsen af hver Maaned tilstille Ministeriet en *Indberetning om Skibets Virksomhed og Bevægelser* i den forløbne Maaned. (Minist. Best. $\frac{12}{3}$ 1902.)

Efter forudgaaende Forhandling mellem Justitsministeriet og Marineministeriet bestemmes det, at det lovbeftalede *Tilsyn med*

Dampkedler og Maskiner i Sejlfiskefartøjer fremtidig skal overtages af *Fiskeriinspektionen i de danske Farvande*. I den Anledning har Marineministeriet udfærdiget »Instruks for Fiskeriinspektionerne vedrørende Tilsynet med Dampkedler og Maskiner anbragte i Sejlfiskefartøjer« og »Vejledning for Kedelpassere i Sejlfiskefartøjer«. (Autograferede særskilt.) (¹²/₃ 1894 og ¹³/₃ 1912.)

¹) *Instruktion* (af ⁹/₄ 1912) for *Fiskeriinspektionstjenesten i de danske Farvande*.

Lov (af ⁴/₅ 1907) om *Saltvandsfiskeri* med *Lov* af ¹⁰/₅ 1912 om Forandring i denne *Lov* og *Cirkulære* fra Landbrugsministeriet af ²⁴/₈ 1909 om *Fiskefartøjers Nummerering m. m.*

Bekendtgørelse (af ⁷/₁₂ 1907) ang. *Grænserne for Vande, der skulle være fredede mod Vaadredskaber*.

Lov (af ⁷/₄ 1899) om *Frednings- og Ordensbestemmelser*.

Lov (af ²³/₅ 1902) om *Tillæg til denne*.

Kgl. Anordning (af ¹³/₁₁ 1899) ang. samme.

Kgl. Anordning (af ²⁶/₈ 1902) om *Forandring i samme*.

Kgl. Anordning (af ¹⁸/₁₀ 1907) om *Tillæg og Forandring i samme*.

Cirkulære (af ²/₁ 1903) fra Landbrugsministeriet om at *Fiskere skulle tone Flag for Fiskeriinspektionen*.

Bekendtgørelse om en den 14/7 1899 afsluttet Konvention mellem Danmark og Sverig ang. Fiskeriforhold.

Cirkulære (af Decbr. 1899) ang. *danske Fiskeres Rettigheder i de til Danmark og Sverig grænsende Farvande*.

Lov (af ¹⁸/₅ 1906) om *Kystfredning*.

Instruks (af ²⁰/₃ 1908) for det ved *Fiskerikontrollen ansatte Personale*.

Cirkulære (af Maj 1900) fra *Fiskeriinspektionen ang. Afmærkning af og Skadeserstatning for Garn*.

Lov (af 6. April 1898) indeholdende *Forbud mod Fiskeri paa Island med Bundslæbevaad*.

Lov (af ¹⁴/₁ 1899) indeholdende *Forbud mod Fiskeri paa Færøerne med Bundslæbevaad*.

Lov (af ⁸/₇ 1902) om *Forandring i denne*.

Lov (af ⁴/₅ 1907) om *Ferskvandsfiskeri*.

Lov (af ¹⁸/₅ 1906) om *Fiskeri i Randers Fjord og Gudena m. m.*

Lov (af ²⁷/₄ 1883) ang. *Forholdsregler, sigtende til Ordningen af Fiskeripolitiet i Nordsøen*.

¹) Samtlige nedenanførte Bestemmelser tilstilles Fiskeriinspektionen fra Ministeriet eller faas udleveret derfra.

Lov (af ²²/₃ 1890) ang. *Forlængelse af denne*.

Kgl. Anordning (af ²⁹/₃ 1884) ang. samme.

Lov (af ²³/₃ 1888) om *Forbud mod Forhandling af spirituose Drikke*.

Bekendtgørelse (af ²³/₅ 1894) om *Ikrafttræden af denne*.

Haager-Konventionen (af ⁶/₅ 1882) ang. *Fiskeripolitiet i Nordsøen*.

Direktørerne og Marinekommandanterne i Willemsoord og Hellevoetsluis og Cheferne for Stationsskibene ved Vliessingen, Ymuiden og Hoek van Holland ere en Gang for alle bemyndigede til at tillade de fremmede Krigsskibe, der i Overensstemmelse med den internationale Konvention af 6te Mai 1882 føre Polititilsyn med Fiskerierne i Nordsøen udenfor Søterritoriet, at løbe ind i Havnen.

En lignende Bemyndigelse er given *Kommandanterne for Forterne ved Ymuiden og Hoek van Holland* i Tilfælde af, at intet Stationsskib skulde opholde sig der. (⁹/₁ 1894.)